

Åbo stads verksamhetsplan

**Budget för 2026 och ekonomiplan
för 2026–2029**

Innehåll

Borgmästarens förord.....

1. Inledning..... 1

1.1 Den strategiska styrningen av Åbo stad	2
1.2 Utvecklingsutsikter för Åbo stads omvärld	5
1.3 Övriga utvecklingsutsikter för omvärlden	9
1.4 Åbo stads organisation och Åbokoncernen	11
1.5 Utveckling av Åbo stad.....	13
1.6 Samverkande mål	14
1.7 Borgmästarprogrammets mål.....	16
1.8 Klimat- och hållbarhetsbudgetering.....	17

2. Budgeten och planerna.....32

2.1 Resultaträkning (externa poster).....	38
2.2 Resultaträkning (externa och interna poster).....	39
2.3 Skatteinkomster och statsandelar	40
2.4 Finansiella intäkter och kostnader.....	40
2.5 Finansieringskalkyl	41
2.6 Investeringsdelen	44
2.7 Budgetens bindningsnivåer	48

3. Nämndernas mål för verksamheten och ekonomin.....49

Stadsfullmäktige	50
Revisionsnämnden.....	51
Centralvalnämnden	53
Koncernförvaltningen	55
Stadsstyrelsen	55
Stadens gemensamma funktioner.....	55
Servicehelheten för livskraft	68
Sysselsättningstjänsterna.....	68
Nämnden för Åbo sysselsättningsområde	78
Servicehelheten för stadsbyggande och lokaler	81
Sektionen för byggande och lokaler	81
Servicehelheten för stadsmiljö	89
Stadsmiljönämnden	89
Byggnads- och tillståndsnämnden	89
Kollektivtrafiknämnden för Åbo stadsregion	89
Avfallshanteringsnämnden i Sydvästra Finland	89
Servicehelheten för barn och unga	102
Finskspråkiga nämnden för tjänster för barn och unga	102
Svenskspråkiga nämnden för tjänster för barn och unga.....	102
Servicehelheten för kultur	115
Kulturnämnden	115
Servicehelheten för idrott	121
Idrottsnämnden.....	121

4. Koncernbolagen	127
Blue Industry Park Oy	128
Business Turku Oy	131
Stiftelsen Forum Marinum	134
Kaarea Oy	137
KOy Turun Monitoimitilat	140
Kuntec Oy	143
Sydvästra Finlands Avfallsservice Ab -koncernen	145
Stiftelsen Åbo 2029 sr.	149
Koncernen Turku Energi	151
Turun Aikuiskoulutussäätiö	154
Turun Ammattikorkeakoulu Oy	157
Kulturstranden / Åbo Stadsteater Ab	160
Åbo Stadstrafik Ab	162
Åbo konservatorium Ab	164
Åbo hamn Ab -koncernen	167
Turun seudun puhdistamo Oy	170
Turun Seudun Vesi Oy	174
Konstens hus i Åbo Ab	177
Åbo Teknologifastigheter Ab	180
Åbo Vattenförsörjning Ab	183
Studentbystiftelsen i Åbo	187
Koncernen TVT Asumnot Oy	190
Varsinais-Suomen Asumisoikeus Oy	194
Visit Turku Archipelago Oy	197
 5. Kalkyler	 202
 6. Bilagor	 208
Bestämmelserna om iakttagande av budgeten	209

Borgmästarens förord

Åbo – 800 år av hållbar tillväxt och mänskliga berättelser

Åbo är en stad som respekterar sin historia och bär sitt ansvar för framtiden. Det är också en stad där vi ser varandra i ögonen, ler och visar omsorg. Sådan är Finlands äldsta stad Åbo som fyller 800 år 2029. Vi fortsätter vårt målmedvetna arbete för att bygga upp staden även år 2026.

Åbo växer kraftigt. Vi Åbobor blir hela tiden allt fler och detta ökar inte bara servicebehovet, utan skapar framför allt möjligheter för nya investeringar, nya utspel och ger oss en möjlighet att bygga en mer balanserad stad. Tillväxten är framför allt en positiv sak – den berättar om både stadens och regionens dragningskraft. Samtidigt utmanar tillväxten dock stadens ekonomi och servicestruktur. De ökande servicebehoven förutsätter betydande satsningar på både serviceproduktionen och infrastrukturen.

Tillväxtens positiva verkningar syns dock med en fördröjning. Satsningarna måste ändå göras med framförhållning.

I budgeten har vi förberett oss på att de närmaste åren kan uppvisa underskott. Detta gjorde vi för att bättre kunna svara på den växande stadens behov. Stadens ekonomiska ställning är dock stabil och några år som uppvisar underskott utgör inte ett direkt problem. Vi ser detta som en investering i Åbos framtid – i hållbar tillväxt, i kompetens och i välbefinnande.

Dagens barn och unga är Åbos framtid. I budgeten har vi tillsammans gjort medvetna val som stöder välbefinnandet bland barn och unga samt jämställdhet i utbildningen. Vi satsar på att göra undervisningsgrupperna mindre så att varje barn får det stöd hen behöver och så att lärarna har bättre möjligheter att möta eleverna som individer. Det är en investering i framtiden – i mänskliga berättelser,

som börjar i småbarnspedagogiken och fortsätter genom hela skolstigen.

Vi fäster särskild uppmärksamhet på tillgången till kompetent arbetskraft och sköter om reformen av utbildning på andra stadiet och ser till att den får tillräcklig finansiering. Kompetens är kärnan för Åbos konkurrenskraft och vi samarbetar med läroanstalterna, högskolorna och näringslivet för att säkerställa att utbildningen motsvarar arbetslivets behov och att både unga och mer erfarna personer hittar sin plats på arbetsmarknaden. På det viset tryggar vi stadens livskraft och företagens förutsättningar för tillväxt. Målet är att Åbo är bäst på att främja sysselsättning i Finland.

I borgmästarprogrammet för denna fullmäktigeperiod har vi linjerat att Åbos ekonomi sköts ansvarsfullt så att den framtida tillväxten och livskraften stöds och tjänsterna tryggas. Genom att satsa på förebyggande tjänster och kompetens, som är investeringar i framtiden, stöder vi en hållbar ekonomi.

I beskattningen föreslås inga ändringar för året 2026. Detta är ett medvetet val med vilket vi vill stöda Åbobornas köpkraft i en svår konjunktur. Då stadsbornas vardag är mer stabil, gynnar det även den lokala företagsverksamheten och ekonomin i hela regionen.

Som en del av ansvarsfullt ledarskap ska vi styra Åbo framåt mot ett hållbart basscenario för ekonomins del. Det nationella finansieringssystemet för kommunerna, dvs. statsandelssystemet håller på att förnyas, men detaljerna är inte ännu klara. Alla fullmäktigegrupper har dock tillsammans förbundit sig till att utarbeta en utvärdering av utgifterna och inkomsterna på lång sikt vad gäller förändringar i omvärlden, statsandelsreformen, investeringarna, ägande och den allmänna ekonomin.

Samtidigt vill vi trygga den nuvarande nivån för serviceproduktionen och svara på de ökande behoven på ett övergripande sätt. Detta innebär att investeringar görs i såväl småbarnspedagogik, utbildning, trafik, boende och välfärdstjänster. Fungerande tjänster bygger förtroende och hållkraft och ökar Åbobornas resiliens i en värld som ständigt förändras. Därför är det även viktigt att vi följer upp hur bl.a. stomlinjereformen framskrider och är redo att bedöma servicebehoven, så att reformen på bästa sätt svarar på Åbobornas behov.

Den gemensamma viljan att utveckla Åbo på ett balanserat sätt förutsätter att beslutsfattandet är mer målmedvetet och att vi har en gemensam lägesbild. På grund av detta utarbetar vi tillsammans med olika aktörer ett dokument för bostadspolitik. I det beaktas i bred omfattning bostadspolitikens olika synvinklar såsom bostadslöshet, produktionen av hyresbostäder till ett rimligt pris, studentboende, specialbehov i områden med segregation, produktionen av familjebostäder samt Åbo stads livskraft och konkurrenskraft i den regionala bostadsproduktionen.

Åbo som lokomotiv

Åbo fungerar som ett lokomotiv för hela den ekonomiska regionen. Denna roll är en ära för

oss, men också ett ansvar som vi bär. Staden ansvarar för flera tjänster på landskapsnivå, vilket skapar ytterligare tryck på ekonomin. Samtidigt stärker den Åbos ställning som ett regionalt centrum som lockar företag, experter och studerande.

I fortsättningen vill vi utveckla samarbetet med kommunerna i regionen. Tillsammans kan vi bygga hållbar tillväxt, stärka skapandet av nya arbetsplatser och öka sysselsättningen. Under de närmaste åren ska vi fästa särskild uppmärksamhet vid att Åbo bevarar sin ställning som en stad som lockar med arbete, boende och studier.

Blicken mot framtiden

Åbo är en stad för tillväxt, bildning och gemenskap – och det vill vi att Åbo är även i framtiden.

Åbo växer målmedvetet mot sitt följande sekel. Vi bygger framtiden tillsammans. Denna budget stöder gott samarbete, lyssnande och lösningar. Nu då vi står inför jubileumsåret, blickar vi inte bakåt utan framåt, modigt leende. Vi bygger en framtid där var och ens historia är en del av vår gemensamma berättelse.

Piia Elo

Åbos borgmästare

INLEDNING

1 Inledning

1.1. Den strategiska styrningen av Åbo stad

Kommunstrategin är ett central verktyg för ledarskap. Kommunstrategin som uppgjorts i enlighet med kommunallagen, ses över åtminstone en gång under fullmäktigeperioden. I kommunstrategin bestäms att fullmäktige beslutar om kommunens ekonomi och mål på lång sikt. I kommunstrategin beaktas främjandet av kommuninvånarnas välfärd, ordnandet av tjänster, produktionen av tjänster, de servicemål som beslutas i lagstiftning som gäller kommunens uppgifter, ägar- och personalpolitik, kommuninvånarnas möjligheter att delta och påverka samt utvecklandet av livsmiljöns och områdets livskraft. Kommunstrategin omfattar en bedömning av nuläget i kommunen samt av framtida förändringar i omvärlden och deras inverkan på fullgörandet av kommunens uppgifter. I kommunstrategin ska det också bestämmas hur genomförandet av strategin utvärderas och följs upp.

Åbo stadsfullmäktige godkände stadens strategi "Åbo på 2030-talet", som uppdaterats 14.2.2022. Strategin omfattade åtta betoningsområden och 20 strategiska mål. Betoningsområdena anknöt till hållbar tillväxt, smidig vardag, välmående invånare, en livskraftig och växande stad, naturstaden, högklassig utbildning, en aktiv kulturstad och det internationella Åbo. Beredningen av den nya stadsstrategin inleddes under sommaren 2025. Man strävar efter att behandla den nya stadsstrategin i stadsfullmäktige i januari 2026.

Åbo övergick till borgmästarmodellen under den föregående fullmäktigeperioden. Under den aktuella fullmäktigeperioden 2025–2029 genomförs borgmästarprogrammet "Åbo på väg in i det nya århundradet - 800 år av historia och framtid, hållbar tillväxt och mänskliga berättelser". I samband med uppgörandet av borgmästarprogrammet uppdaterades och förnyades styrmodellen för Åbo stad. Genomförandet av strategin stöds av borgmästarprogrammet som man kommer överens om varje fullmäktigeperiod och stadens styrdokument.

Åbos nya stadsstrategi uppgörs som bäst för åren 2025–2040. Den nya strategin behandlas av stadsfullmäktige i slutet av 2025 eller i början av 2026.

De kortsiktiga målen för verksamheten ingår i de verksamhets- och serviceplaner som man årligen uppgör.

Stadsstrategin och borgmästarprogrammet

Beredningen av den nya stadsstrategin pågår som bäst. Uppgörandet av stadsstrategin omfattar fyra faser som anknyter till varandra och som anknyter till gestaltningen av nuläget, uppgörandet av framtidsvisionen och framtidsscenarier för Åbo, delaktiggörande (fullmäktige, ledningsgrupper, kommuninvånarna, personalen och intressentgrupper) samt planeringen, mätandet och uppföljningen av verkställandet.

Den nya stadsstrategin kommer att sammanfatta hur Åbo kommer att se ut under de kommande 10–15 åren och vilka centrala mål staden ställer upp för sin verksamhet. Det centrala målet är att främja stadsbornas välfärd samt stadens livskraft och konkurrenskraft på ett hållbart sätt. Strategin är avsedd att vara ett verktyg som styr verksamheten i Åbo stads organisation men kan också användas i större utsträckning av hela staden. Målet är att även stadsborna och intressentgrupperna kan förbinda sig till stadsstrategin.

Dokument som stöder genomförandet av målen för stadsstrategin är borgmästarprogrammet som fullmäktige godkänt samt de strategiska styrdokument.

Åbo stadsfullmäktige godkände i juni 2025 borgmästarprogrammet "Åbo på väg in i det nya århundradet – 800 år av historia och framtid, hållbar tillväxt och mänskliga berättelser". Borgmästarmodellen fastställer fokusområdena för fullmäktigeperioden 2025–2029, konkreta åtgärder och prioriteringar.

Styrningsdokumenten på stadsnivå preciserar verkställandet av strategiska mål. I samband med godkännandet av borgmästarprogrammet identifierades 57 styrdokument. Styrdokumentet klassificerades så att de ligger under de sex tyngdpunkterna i borgmästarprogrammet. I samband med klassificeringen kontrollerades vissa aspekter för varje styrdokument: beslutsdatum, giltighetstider, huruvida de möter kraven i lagen, beslutsfattande organ eller tjänsteman samt andra observationer. Lagstadgade styrdokument är MBT-avtalet för Åbo stadsregion, Åbo stads byggnadsordning, trafiksystemplanen för Åbo stadsregion, Utvecklingsplan för vattenförsörjningen, Generalplanen, Miljöhälsans tillsynsplan, Åbo stads program för främjande av integration, Åbo

stads plan för jämställdhet och likabehandling, Omfattande välfärdsberättelsen samt Förebyggande verksamhetsplanen för mental hälsa och rusmedelsarbete. Styrningsdokumenten fastställs i samband med godkännandet av strategin och de uppdateras i huvudsak en gång per fullmäktigeperiod.

Stadsstrategin styr målen på mellanlång sikt (10–15 år) och borgmästarprogrammet styr målen på kort sikt (fyra år). De strategiska tyngdpunkterna i strategin och borgmästarprogrammet kommer att vara enhetliga men de genomförs vid olika tidpunkter och betoningarna kan skilja sig från varandra. Utöver stadsstrategin uppgörs inga andra strategier, utan de tvärsektoriella registreringarna ingår i strategin.

Åbo stad som arbetsgivare stöder personalens välbefinnande i det viktiga arbetet. Organisationskulturen är respektfull och trygg. Den skapar utrymme för deltagande och en dialog som präglas av uppskattning. Arbetsgivaren möjliggör förnyelse i och med att omvärlden förändras så att serviceproduktionen utvecklas enligt invånarnas behov. Genom god organisation och ledning av arbetet säkerställer vi att stadens arbetsplatser är attraktiva och hållkraftiga.

Verkställande genom planering av verksamheten och ekonomin

Verksamhetsplanen som uppdateras varje år verkställer stadens strategi och borgmästarprogram. Deras riktlinjer syns i verksamhetsplanen som åtgärder för servicehelheten. På basis av åtgärderna utarbetas en serviceplan och en årlig budget. Tidsspännen för verksamhetsplanen är 1+3 år och för serviceplanen 18 månader.

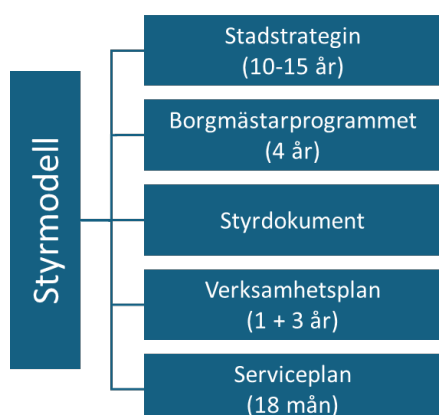

Bild 1 stadens styrmodell.

Riskhantering

Riskhanteringsprocessen grundar sig på identifiering av riskbedömarnas centrala funktioner och de största riskerna som hotar dessa samt valet och genomförandet

av de bästa riskhanteringsmetoderna. Hur stor risken är bedöms med hjälp av en riskmatris som ett resultat av sannolikhet och följd. Ju mer sannolikt det är att risken inträffar och ju mer allvarliga effekter den har, desto större risk handlar det om.

Servicehelheterna och ansvarsområdena samt de strategiska samfunden uppgör årligen riskbedömning med riskhanteringsverktyget som grundar sig på referensramen COSO ERM och ISO 31000-standard. Användningen av ett omfattande riskhanteringsverktyg enhetliggör riskhanteringsprocessen och förbättrar bedömningen av risker och rapporteringen av riskhanteringen. Riskerna som ska bedömas delas in i operativa risker, skaderisker, ekonomiska risker och strategiska risker. Genom skadefonden har staden för sin del förberett sig för att ersätta egendomsskador och andra skador som staden ansvarar för.

Riskhanteringen och utvecklingen av den är en del av strategin. De nödvändiga uppgifterna rapporteras till ledningen i realtid. När man utvecklar verksamheten och överväger strategiska tyngdpunkter ska man se riskhanteringen som en del av helheten. Riskhanteringen utvecklas så att man kan svara på utmaningarna i den föränderliga omvärlden genom att följa anvisningarna om riskhanteringen och den interna revisionen.

Åbo stad utgår från ett riskbaserat genomförande av dataskyddet och informationssäkerheten. Som registeransvarig bedömer staden eller dess organisationsenhet de risker som är förknippade med behandlingen av personuppgifter och beslutar om de åtgärder som den uppskattade risknivån kräver. Hanteringen av dataskydds- och informationssäkerhetsrisker är en del av Åbo stads riskhanteringsprocess varvid riskerna av särskilt stor betydelse rapporteras till ledningen. Den riskbaserade verksamhetsprincipen styr behandlingen av personuppgifter och är en mycket viktig del av den registeransvariges lagstadgade ansvarsskyldighet.

För att säkerställa den riskbaserade verksamhetsprincipen genomför Åbo stad konsekvensbedömningar av dataskyddet i sådana fall där behandlingen av personuppgifter är förknippad med betydande risker med tanke på individernas rättigheter och friheter. Resultaten av konsekvensbedömningen används vid fastställandet av de hanteringsmetoder varmed man försöker minimera risknivån för behandlingen av personuppgifter. Samtidigt säkerställer man att kraven i EU:s allmänna dataskyddsförordning uppfylls.

I Åbo stads verksamhet följer man principen om inbyggt dataskydd och dataskydd som standard. Dataskyddet beaktas mångsidigt i samband med basverksamheten bl.a. när det gäller ledarskap, upphandlingar,

utvecklingsarbete samt verksamhetsprocesser. Genomförandet av dataskyddet och informationssäkerheten på rätt sätt säkerställer man också genom att använda situationsmässigt bästa möjliga tekniska och organisatoriska lösningar som grundar sig på riskbedömningen.

Säkerhet och riskhantering

Den oförutsägbara instabilitet som är utmärkande för säkerhetens nuläge samt omvärldens komplexitet och den ständiga förändringen ställer upp utmaningar för säkerheten i organisationerna. För att kunna svara på dessa utmaningar krävs av organisationen en övergripande förståelse för säkerhetsfältet, strategisk förbindelse, kontinuerlig beredskap samt förmåga att observera och förutspå.

Målet med beredskapen inför störningar och undantagsförhållanden är att säkerställa att uppgifterna kan skötas så smidiga som möjligt och att serviceproduktionen fortsätter i alla förhållanden (dvs. även i situationer där efterfrågan på tjänster som staden producerar väsentligt ökar och/eller möjligheterna att producera tjänsterna betydligt försvagas).

Beredskap grundar sig alltid på bedömning av risker. Riskbedömningen görs på ett övergripande sätt som beaktar alla hotmodeller. Hotmodellerna preciseras utifrån förändringar i bedömningen av hot, vilket förutsätter en kontinuerlig och regelbunden bedömning och uppdatering av risker. Syftet med riskhanteringen är att uppnå en rimlig säkerhet om att organisationens mål uppnås samt att verksamheten är kontinuerlig och störningsfri. Tryggandet av kommunernas tjänster

(kontinuitetshantering) bygger på att största delen av störningarna under normala förhållanden kan skötas med varje organisations egna resurser.

Åbo stads helhet av dokument som gäller beredskap omfattar alla de skriftliga planer, utredningar, anvisningar, bestämmelser och verksamhetskort, med vilka man strävar efter att säkerställa att uppgifterna sköts på bästa möjliga sätt i olika störningar, särskilda situationer och undantagsförhållanden. Stadens beredskapsanvisning är ett dokument som samordnar säkerhet och beredskap. Det styr och sammanjämnar planeringen av beredskapsplaneringen och verksamheten under störningar samt ställer upp tyngdpunkter som servicehelheterna och till stadskoncernen hörande bolag ska beakta i sina operativa planer och i sina verksamhetskort.

För störningar och undantagsförhållanden är utmärkande att de påverkar verksamheten för flera sektorer inom regionen. För beredskapen är ett tvärsektorielt samarbete mellan verksamhetsområden, kommuner, myndigheter, andra offentliga aktörer, företag samt den tredje sektorn kritiskt för att beredskapsåtgärderna ska kunna vara framgångsrika. Åbo stad deltar aktivt i säkerhets- och beredskapsplaneringen för regionen i samarbetsforumen i Egentliga Finland och i strukturerna för helhetssäkerheten. Utöver aktivt deltagande främjar staden för sin del byggandet av samarbetsmodeller för helhetssäkerheten genom att vara den aktör som inleder arbetet. Därtill är staden en plattform för den gemensamma säkerhetsdiskussionen och ordnar säkerhets- och beredskapsövningar i samarbete med de andra aktörerna i landskapet.

1.2. Utvecklingsutsikter för Åbo stads omvärld

Omvärldens utveckling i nyckeltalen som anknyter till tillväxt och konkurrenskraft

Enligt preliminära uppgifter hade staden nästan 207 000 invånare i slutet av juli 2025. Åbos tillväxt har varit övergripande och enligt flera nyckeltal har den för snabbats under de senaste åren. Stadens befolkning har ökat med 4 000 invånare sedan 2023 och 2024. Enligt den nuvarande områdesklassificeringen har befolkningsökningen kvantitativt varit större än någonsin sedan början av 1970-talet. Den årliga befolkningsökningen i Åbo steg till och med 2,1 procent under 2024, vilket var den näst högsta procentökningen efter Esbo bland mellanstora och stora C21-städer.

Åbos befolkningsökning grundar sig på attraktionskraft vad gäller inflyttning från både utlandet och hemlandet. Trots detta har den naturliga befolkningsökningen förblivit negativ sedan år 2017. Av Åbos inflyttningsöverskott består ca två tredjedelar av inflyttare från utlandet och en tredjedel av inflyttare inom riksgränserna. I en granskning av utgångsområden framträder särskilt länder i Sydostasien och Ukraina som utgångspunkter för inflyttningsöverskottet. Inflyttningsöverskottet från utlandet består främst av unga vuxna, unga och barn. I den inhemska flyttrörelsen får Åbo ett jämnt inflyttningsöverskott från hela landet med undantag av den övriga kärnregionen i Åbo samt Helsingforsregionen. Det inrikes inflyttningsöverskottet består i praktiken av en åldersgrupp dvs. 15–24-åringar som söker sig till Åbo för att avlägga studier på andra och tredje stadiet.

Åbos befolkningsökning håller på att avta jämfört med de rekordtal som statistiken uppvisade 2024: den månatliga befolkningsökningen har sjunkit från och med september 2024 men är fortfarande klart högre än under 2010-talet. Av delfaktorerna för befolkningsutvecklingen har den naturliga befolkningsökningen nu sedan hösten 2024 varit mindre negativ. Inflyttningsöverskottet som beror på inflyttning från utlandet är fortfarande stort, men har minskat sedan mars 2024 i och med att sysselsättningsläget försvagats och nya riktlinjer beslutats för invandringsspolitiken. Det inrikes inflyttningsöverskottet består i första hand av unga och studerande, vars antal enligt prognosen kommer att vara på samma nivå 2025 som under det föregående året.

Enligt den nya befolkningsprognosen för Åbo stad (2025) skulle Åbo enligt en måttlig baslinje växa med ca 54 000 invånare under åren 2025–2045. Enligt prognosen för basscenariot skulle Åbo växa med ca en fjärdedel (25,9 %) jämfört med det nuvarande invånarantalet fram till år 20245. Prognosen för bassituationen grundar

sig på en modell som gjorts utifrån delfaktorer i befolkningsökningen 2019–2024. Som en grund för flexibilitet i planeringen utarbetades parallellt med basscenariot ett tillväxtscenario och ett scenario med långsammare tillväxt. Tillväxtscenario grundar sig på den fortsatta utvecklingen under åren 2022–2024 och scenariot för långsammare tillväxt på att invandringen återgår till den genomsnittliga nivån under slutet av 2010-talet.

Den främsta orsaken bakom Åbos nuvarande befolkningsökning är att staden blivit mer internationell och mångspråkig. I Åbo bodde enligt förhandsuppgifter ca 36 000 flerspråkiga personer i slutet av juli 2025. Med flerspråkiga avses personer med annat modersmål än finska, svenska eller samiska. Av Åbo stads hela befolkning är lite över var femte (17,4 %) flerspråkig i slutet av juli 2025. Andelen flerspråkiga är störst i åldersgrupperna för barn och unga: t.ex. i åldersgrupperna för 4–6-åringar och 7–12-åringar var nästan 30 % flerspråkiga då situationen utvärderades under sommaren 2025. Andelen flerspråkiga varierar betydligt även då man granskar mindre områden: variationsintervallet är under 10 % och över 50 %, beroende på område. Antalet flerspråkiga har ökat under de senaste tre åren med i genomsnitt ca 250 personer per månad. Den kvantitativa ökningen av antalet flerspråkiga avtar. För tillfället råder flera faktorer skapar osäkerhet i anknytning till bl.a. ukrainska invånares val av hemkommuner och den allt svagare sysselsättningssituationen för personer med utländsk bakgrund.

Åbos tillväxt har varit övergripande och begränsas inte till ett ökande invånarantal. I Åbo fanns ca 109 500 arbetsplatser i slutet av 2023. Antalet arbetsplatser ökade under de tre senaste statistikförda åren med tillgänglig data med totalt ca 4 500 arbetsplatser. Antalet arbetsplatser i Åbo ökade inom de flesta branscherna. Kvantitativt ökade antalet arbetsplatser mest inom hälso- och socialtjänsterna (+744), inom inkvarterings- och näringsstjänster (+724), inom utbildningen (+706) och inom den offentliga förvaltningen (+422). Antalet arbetsplatser minskade under de tre senaste åren i en branschspecifik granskning mest inom byggbranschen (-302), parti- och detaljhandeln (-104) samt inom konst, underhållning och rekreation (-25). I Åbo har tillväxten av arbetsplatser områdesmässigt koncentrerats främst till Kuppisområdet, som har blivit ett av de arbetsplatskluster som haft den största tillväxten i hela landet.

Antalet sysselsatta i Åbo har fortsatt öka, men samtidigt har sysselsättningsgraden sjunkit. I Åbo var sysselsättningsgraden för 20–64-åringar den lägsta i en jämförelse mellan C6-städerna som gjordes under våren

2025. Sysselsättningsgraden i Åbo sjönk till 67,5 % under våren 2025 och arbetslöshetsgraden har stigit stegvis sedan hösten 2023. En positiv framtidsbild kan anses vara att den arbetsföra befolkningen förutspås öka i fortsättningen, särskilt som en följd av invandring. Enligt KEHA-centrets data om arbetsförmedling fanns det ca 16 400 arbetslösa arbetssökande i slutet av juli 2025, vilket är ca 2 100 personer fler än vid motsvarande tidpunkt under det föregående året. Arbetslöshetsgraden var 16 % i slutet av juli 2025. Sysselsättningsgraden var 1,8 procentenheter högre än under det föregående året vid motsvarande tidpunkt. Den allt svagare sysselsättningen tar sig uttryck som ökad strukturell arbetslöshet särskilt bland långtidsarbetslösa. Antalet långtidsarbetslösa har ökat mer än antalet arbetslösa i genomsnitt. I arbets- och näringsministeriets system har antalet lediga arbetsplatser sjunkit samtidigt som arbetslösheten har ökat. I den nationella arbetsmarknadsprognosen som arbets- och näringsministeriet publicerade i maj 2025 förväntas vändningen i en positiv riktning skjutas upp allt längre i framtiden, trots att ekonomin visar små tecken på tillväxt.

I Åbo fanns ca 16 400 fungerande företag i slutet av 2024. Skillnaden mellan antalet företag som grundats och antalet företag som lagts ned var ca +1 500 företag under de senaste tre åren. Den positiva utvecklingen i anknytning till företagsdynamiken beskrivs av att antalet företag i Åbo har ökat inom alla branscher. Kvantitativt har det största antalet tillväxt i grundade företag skett inom transport och lagring (+454 företag), i yrkesinriktad, vetenskaplig och teknisk verksamhet (+208 företag), i industrin (+128 företag) och annan serviceverksamhet (+119 företag). Det är värt att beakta att antalet arbetsplatser ökade näst mest inom branscher med hög mervärdesskatt och att arbetsplatserna inom branscher inom industrin låg på fjärde plats i jämförelsen av antalet arbetsplatser inom olika branscher.

I Åbo färdigställdes ca 7 600 nya bostäder under de senaste tre åren. Under 2024 färdigställdes 2 150 nya bostäder, vilket var ca 420 bostäder mindre än under 2023. Det dystra läget på bostadsmarknaden och byggbranschen speglas starkt i siffrorna för 2025. I Åbo färdigställdes totalt 936 bostäder mellan januari och juli, vilket var ca en tredjedel mindre än under motsvarande tidsperiod 2024. Under de sju första månaderna under 2025 beviljades totalt 798 bygglov i anknytning till byggande av bostäder. Jämfört med motsvarande tidpunkt under det föregående året är det 11 % mindre. Kvadratmeterpriserna för äldre aktielägenheter har sjunkit gradvis sedan början av 2022. Det genomsnittliga kvadratmeterpriset för gamla aktielägenheter i Åbo var 2 752 euro per kvadratmeter i slutet av juni 2025.

Byggandet av lokaler koncentrerades fortsättningsvis till området Kuppis-Österås under 2024. Bostadsbyggandet var livligast i Kirstiparken, Hertigshörnet, Svalberga och Pukkila. Alla dessa är områden där byggandet även delvis fortsätter. Det växande invånarantalet i Åbo tar sig även uttryck som ett ökande antal hushåll. Antalet hushåll har ökat med 1,3 procentenheter under januari–juli 2025. Andelen hushåll med ensamboende har ökat till 56 %, vilket är den största andelen ensamboende i en jämförelsen mellan C21-städerna och en av de största andelarna bland städer på fastlandet. Det stora antalet hushåll med ensamboende förklaras av att Åbo är en stor studiestad. De ändringar som verkställdes i bostadsbidraget kan från och med augusti 2025 ha en inverkan särskilt på studerandes val och preferenser vad gäller boende. Den konjunkturgrupp för byggbranschen som leds av finansministeriet har bedömt att konjunkturen kommer att utvecklas i en bättre riktning under 2025, men återhämtningen förväntas vara långsam.

Utvecklingsutsikterna för verksamhetsmiljön är lovande vad gäller de centrala nyckeltalen som anknyter till tillväxt. Åbos utmaning utgörs av de samma strukturella problemen som gäller nationalekonomin. De anknyter särskilt till den svaga konjunkturen inom byggandet och sysselsättningsläget som rasat snabbt.

Välbefinnande

Bakgrund till arbetet för att stärka välbefinnande

Kommunens uppgift är att främja sina invånares välfärd och sitt områdes livskraft (Kommunallagen 410/2015, § 1). Därtill har i och med social- och hälsovårdsreformen främjandet av befolkningens hälsa och välfärd (hyte) blivit en gemensam uppgift för välfärdsområdena och kommunerna (lagen om ordnande av social- och hälsovård 612/2021: 6 och 7). Av denna orsak finns det utöver kommundirektörsrådet även sex andra arbetsgrupper som arbetar i gränsytan mellan staden och Egentliga Finlands välfärdsområde Varha. En av dessa är samordningsnätverket för hyte i anknytning till främjandet av hälsa och välbefinnande.

Utöver lagstiftningen grundar sig arbetet för att främja välbefinnande i Åbo på både välfärdsområdets och kommunens strategi, liksom även på målen och betoningsområdena i borgmästarprogrammet. Kommunen ska följa med kommuninvånarnas levnadsförhållanden, hälsa och välfärd samt de faktorer som påverkar dem enligt region och befolkningsgrupp. Kommunen ska även sköta om organiseringen av förebyggande rusmedelsarbete enligt behov på sitt område samt utse ett organ som ansvarar för det förebyggande rusmedelsarbetets uppgifter. Utifrån dessa ska kommunen utarbeta

en välfärdsplan, där den ställer upp mål och fastställer åtgärder för att främja stadsbornas hälsa och välbefinnande under mandatperioden.

Kommunen ska enligt lagen årligen rapportera till stadsfullmäktige om kommuninvånarnas hälsa och välfärd, de faktorer som påverkar dem samt de åtgärder som vidtagits. Därtill ska under varje fullmäktigeperiod beredas en omfattande välfärdsberättelse, i vilken rapporteras om åtgärder som främjat välbefinnande samt de centrala utmaningarna och utvecklingsobjekten gällande välbefinnande.

Många samverkande uppgiftshelheter i anknytning till främjandet av hälsa och välbefinnande och uppgiftshelheter som rör alla servicehelheter (bl.a. samarbete med organisationer och föreningar, förebyggande mentalvårds- och rusmedelsarbete, bostadslöshet, mathjälp och jämlikhetsarbete samt främjandet av välbefinnande hos personer med invandrarbakgrund) samordnas och stöds av Främjande av hälsa och välfärd som hör till koncernförvaltningens Samverkande styrning samt teamet för delaktighet. Efter att nämnden för främjandet av välfärd och hälsa lagts ned kommer en ny samverkande ledningsgrupp för välfärd att styra hytearbetet.

Välfärd och hälsa främjas på ett omfattande sätt i alla servicehelheter och tjänster i Åbo, i samarbete med bl.a. olika organisationer, välfärdsområdet Varha och andra samarbetsparter. I främjandet av välbefinnande är även företagen viktiga producenter av välbefinnande genom att skapa livskraft via arbetsplatser, särskilt för den största befolkningsgruppen i Åbo (31.12.2024 20–64-åringar 129 268). Därtill kan de se efter sina anställdas arbetsförmåga och välbefinnande med betydande metoder och således öka välbefinnandet i hela samhället. Universiteten och högskolorna är även betydande partners eftersom de bl.a. kan stöda kunskapsbaserat ledarskap i staden genom att producera information om t.ex. olika verkningar på välbefinnande som kan tillämpas i beslutsfattandet.

Utöver det arbete för att främja hälsa och välbefinnande som görs i alla serviceområden är särskilt det mångsidiga samarbetet med olika organisationer mycket betydande med tanke på alla de mångfacetterade behov som utmanar kommuninvånarnas välbefinnande. Utöver folkhälsoorganisationerna kompletteras även kommunens egen serviceproduktion betydande grad av den omfattande verksamhet och de omfattande tjänster som ordnas av organisationer som ordnar fritidsverksamheter. De skapar en grund för välbefinnande för invånarna.

Utöver de lokala nätverken för att främja de lokala invånarnas välbefinnande fungerar Åbo aktivt i de nationella nätverken. En frisk kommun som samordnas av THL samt i nätverket för ledning av välfärd och hälsa som samordnas av Kommunförbundet.

Internationellt samarbete har idkats under en längre tid inom ramarna för WHO:s nätverk Sunda städer.

Situationen med välbefinnande

Åbobornas välbefinnande speglar situationen i landet. Största delen av de vuxna Åboborna upplever att de mår bra. De är nöjda med sitt liv och sitt bostadsområde, har arbets- och funktionsförmåga samt är handlingskraftiga och aktiva deltagare och utövare på många sätt. Till exempel är 4/5 arbetsförmögna och upplever ingen psykisk belastning, ca 2/3 upplever att deras hälsa är god, 85% känner sig inte ensamma och nästan hälften känner sig lyckliga och har en god livskvalitet och motiverar enligt rekommendationen för hälsofrämjande fysisk aktivitet.

Samtidigt har olika psykiska utmaningar särskilt bland den vuxna befolkningen ökat både i Åbo och i hela landet. Ensamhet, psykisk belastning och en svag känsla av delaktighet är utmaningar i synnerhet för personer i arbetsför ålder. Livskvaliteten har också försämrats och ligger under den nationella nivån. Upplevelsen av lycka bland vuxna i Åbo har också minskat något, och något under hälften uppgav att de upplever att deras livskvalitet är god eller att de känner sig lyckliga.

Många mätare för välbefinnande stöder behovet av att minska segregationen och dess effekter, som också är en tyngdpunkt i borgmästarprogrammet. Svårigheter i anknytning till utkomst är vanliga bland Åboborna. Av stadens invånare upplever 26 % att de har utmaningar med sina levnadsförhållanden (tvång att göra kompromisser vad gäller att köpa mat, mediciner eller läkarbesök). I situationen har dock inte på en allmän nivå skett några väsentliga förändringar jämfört med de stora städerna eller situationen på riksomfattande nivå (20,6 %). I Åbo är dock skillnaderna mellan olika bostadsområden stora vad gäller invånarnas upplevda hälsa och välbefinnande. Därtill har segregationen mellan olika områden också ökat, vilket kan börja speglas i bl.a. säkerheten i samhället. Betydande områdesvisa skillnader förekommer till exempel i bristen på pengar för grundläggande levnadsbehov, upplevd hälsa, ensamhet och psykisk belastning, och dessutom har det skett en ännu större ökning i vissa områden. Det finns också stora områdesvisa skillnader i hur nöjd man är med sitt bostadsområde, och den områdesvisa utvecklingen har gått starkt i olika riktningar i Åbo. Det finns också stora områdesvisa skillnader mellan personer med

invandrarbakgrund när det gäller välfärd. Sammantaget är ökningen av antalet personer med ett främmande språk som modersmål i Åbo en betydande faktor för att främja välbefinnandet hos Åboborna, eftersom tillväxten av befolkningen med ett främmande språk som modersmål i Åbo under åren 2020–2024 har stått för 91 procent av den totala befolkningstillväxten.

För att främja Åbobornas arbets- och funktionsförmåga samt deras välbefinnande och livskvalitet har man identifierat följande utmaningar i välfärdsberättelsen:

- Ensamhet och svag delaktighet
- Fysisk inaktivitet och livsstil
- Psykisk belastning och utslagning
- Segregation av olika områden
- Främjandet av befolkningsförhållanden

1.3. Övriga utvecklingsutsikter för omvärlden

Punkter i regeringsprogrammet som särskilt ska beaktas

Verkställandet av den offentliga ekonomin som ingår i regeringens regeringsprogram sker med hjälp av planen för de offentliga finanserna och det därtill hörande programmet för kommunernas ekonomi. Dessa ingår i statens budgetproposition.

En del av åtgärderna har inga direkta budgeteffekter men de förknippas i övrigt med utvecklingsutsikterna för den kommunala ekonomin eller ordnandet av kommunernas uppgifter.

Åtgärder i regeringsprogrammet som påverkar den kommunala ekonomin:

Justitieministeriet:

- Ersättningsgrunderna i inlösningslagen omfattas av de ändringar i inlösningslagen som trädde i kraft 1.8.2025

Finansministeriet:

- Statsandel för kommunal basservice
- Kompensation för förlorade skatteinkomster
- Reform av statsandelssystemet för kommunal basservice
- Fastighetsskattereformen

Undervisnings- och kulturministeriet:

- Småbarnspedagogik, förskoleundervisning, grundläggande utbildning och fritt bildningsarbete
- Yrkesutbildning och gymnasieutbildning
- Konst och kultur
- Idrott och ungdomsarbete

Kommunikationsministeriet:

- Köp av den offentliga persontrafiken
- MBT-avtal och infrastrukturstöd för trafiken
- Förbättrande av förhållandena för gång- och cykeltrafiken

Arbets- och näringsministeriet:

- Reformen som rör arbetskraftstjänster
- Försök med rekryteringsstöd för unga
- Integration

Social- och hälsovårdsministeriet:

- Totalreformen av utkomststødet
- Norgemodellen för hemvårdsstödet

Miljöministeriet:

- Program för att eliminera långtidsbostadslöshet
- Utveckling och expanderingsprogram av bostadsrådgivningen

Närmare upplysningar om åtgärderna finns i finansministeriets program för kommunernas ekonomi:

Program för kommunernas ekonomi (hösten 2025, punkt 3)

Sysselsättnings- och integrationstjänster

Ansvar för att ordna offentlig arbetskraftsservice överfördes från arbets- och näringsbyråerna till kommunerna 1.1.2025. I och med detta bildades 45 sysselsättningsområden i Finland. Sysselsättningsområdena ansvarar för det administrativa ordnandet av arbetskraftsservice. Sysselsättningstjänsterna blev en del av kommunens basservice. Samtidigt som reformen av arbets- och näringsstjänster trädde i kraft i början av 2025, trädde också totalreformen av integrationslagen i kraft. I och med lagen ökade kommunens ansvar att främja integration. Finansieringen av arbetskraftstjänsterna och integrationstjänsterna styrs till kommunerna genom en allmän statsandel. Bestämningsfaktorerna för de kalkylmässiga kostnaderna är bl.a. arbetslöshet, tvåspråkighet, främmande språk som modersmål, invånardensitet, skärgård, utbildningsbakgrund och omfattande arbetslöshet. Därtill får kommunerna kalkylmässiga ersättningar för mottagandet av personer med invandrarbakgrund samt kvotflyktingar. Det är även möjligt att ansöka om tilläggsfinansiering eller separat finansiering.

I finansieringsmodellen ingår för arbetskraftstjänsternas del en övergångsperiod på två år. Under denna period bestäms en del av finansieringen utifrån kommunernas egen kostnadsdata. Resten av finansieringen bestäms enligt den kalkylmässiga statsandelen. Då övergången sker i olika faser har kommunerna en bättre möjlighet att anpassa sig till förändringen.

I samband med reformen övergår även ett mer omfattande ansvar för finansieringen av utkomstskyddet för arbetslösa än i nuläget. Det större finansieringsansvaret ersätts kommunerna med ett bestående tillägg i statsandelen. Ersättningen bestäms enligt genomsnittssituationer vad gäller betalningen av arbetslöshetsförmåner till arbetslöshetskassor och till Folkpensionsanstalten år 2023, utifrån de uppgifter som samlats före slutet av 2023. Ersättningen justeras årligen enligt folkpensionsindexet. Folkpensionsindexet har dock lagts på is för åren 2024–2027.

Statsandelen för kommunernas basservice föreslås få 3,6 miljarder euro, vilket är ca 185 miljoner euro mer än i budgeten för 2025. Statsandelen minskas med 75 miljoner euro enligt det som beslutades på våren. Utöver detta föreslogs vid budgetmanglingen att tilläggsnedskärningar på 30 miljoner euro skulle riktas till kommunernas kalkylerade ersättningar för integration under 2027. Justeringen av kostnadsfördelningen mellan staten och kommunerna ökar statsandelen med 127 miljoner euro år 2026. Indexförhöjningen för statsandelen för basservice är ca 80 miljoner euro, då man beaktar att motsvarande minskning på en procentenhet görs i enlighet med regeringsprogrammet i statsandelen för basservice. Därtill föreslås att 30 miljoner euro riktas till sysselsättningssedlar för unga i budgetförslaget. Sysselsättningssedeln kan användas av företag som förbinder sig till att sysselsätta unga i åldern 18–29 år för minst ett halvår. I valet av unga som sysselsätts med sedeln, betonas unga som inte alls har arbetserfarenhet eller utbildning, eller har endast lite erfarenhet.

Arbetskraftstjänsternas lagstadgade serviceprocess görs smidigare från och med början av 2026. Handläggarna ges större prövningsrätt och förpliktas att främja individuell sysselsättning. Därtill ska man satsa på den inledande kartläggningen och individuellt bemötande. Reformen avlägsnar dock inte det största problemet med den nuvarande lagstiftningens största problem, dvs. den schematiska serviceprocessen, där

arbetssökande betjänas enligt samma process oberoende av vad deras servicebehov är.

Därtill bereds för tillfället ändringar som skulle säkerställa att sysselsättningsområdena i fortsättningen i allt bredare omfattning kan använda uppifter ur inkomstregistret. Meningen med detta är att möjliggöra deltids- eller heltidsarbete under integrationsutbildningen. Därtill kommer det att verkställas lättnader som gör det möjligt att personer som är över 25 år i allt bredare omfattning kan avlägga studier vid öppna universitet och yrkeshögskolor medan de får utkomstskydd för arbetslösa. Målet är att skapa bättre incentiv till företagsverksamhet på heltid eller deltid även för den arbetssökande. Förutsättningarna för att bli företagare förbättras genom att man reder ut möjligheter att ta i bruk modeller som främjar företagsverksamhet, såsom t.ex. Estlands modell med ett företagskonto och andra liknande modeller.

Av de nya förändringarna i lagstiftningen bereds totalreformen av utkomststödet, ändringen av lagen om utkomstskydd för arbetslösa samt lagen om allmänt stöd. Därtill är det meningen att man under planeringsperioden häver lagen om arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte.

1.4. Åbo stads organisation och Åbokoncernen

Åbo stads organisation

Åbo stads högsta beslutanderätt utövas av stadsfullmäktige. Fullmäktigeledamöterna och deras ersättare väljs vid kommunalval som förrättas vart fjärde år. Stadsfullmäktige har sammanlagt 67 ledamöter under mandatperioden 2025–2029. Antalet fullmäktigeledamöter är bundet till stadens invånarantal enligt kommunallagen.

Stadsfullmäktiges ordförande är Kaija Hartiala (Saml), Mari Lahti (SDP) är första vice ordförande, Niina Ratilainen (Gröna) är andra vice ordförande, Timo Furuholm (VF) tredje vice ordförande och Nicke Wulff (SFP) fjärde vice ordförande.

Stadsstyrelsen svarar för stadens förvaltning och ekonomi samt bereder och verkställer stadsfullmäktiges beslut och svarar för tillsynen över beslutens laglighet. Stadsstyrelsen bevakar stadens intressen och, om inte något annat bestäms i lag eller anges i förvaltningsstadgan, företräder staden och för stadens talan i vittomfattande ärenden och ärenden som gäller hela staden.

Stadsstyrelsen har 14 ledamöter och varje ledamot har en personlig ersättare. Stadsfullmäktige utser ledamöterna i stadsstyrelsen för två år i taget.

Stadsstyrelsens ordförande är borgmästare Pia Elo (SDP), första vice ordförande är biträdande borgmästaren Sini Ruohonen (Saml.), andra vice ordförande är

biträdande borgmästaren Elina Rantanen (Gröna) och tredje vice ordförande är biträdande borgmästaren Mirka Muukkonen (VF).

Åbo övergick till borgmästarmodellen i juni 2021: staden leds av borgmästaren och tre biträdande borgmästare.

Modellen förstärker demokratin genom att ge kommuninvånarna möjlighet att mer direkt påverka valet av stadens högsta politiska ledning.

De politiska styrkeförhållandena i stadsfullmäktige och stadsstyrelsen hösten 2025:

	Fullmäktige	Styrelsen
Finlands Socialdemokratiska Parti	16	4
Samlingspartiet och Kristdemokraterna i Finland	15	4
Gröna förbundet	11	2
Vänsterförbundet	10	2
Sannfinländarna	6	1
Centern i Finland	4	1
Svenska folkpartiet	3	0
Kristdemokraterna i Finland	1	0
Vänstergruppen – Invånarnas Åbo	1	0

Åbo stads organ

Bild 2 Åbo stads organ.

Åbokoncernen

Stadskoncernen leds och styrs av stadsstyrelsens koncernsektion. Enligt kapitel 2 punkt 5 i förvaltningsstadgan sköter stadsstyrelsens koncernsektion verkställandet av stadskoncernens koncernstyrning och koncern-tillsyn och deras funktion. Koncernsektionen framställer förslag till riktlinjer för ägarpolitiken och principer för koncernstyrningen, mål för verksamheten och ekonomin i dottersammanslutningar och dotterstiftelser samt andra ärenden i anslutning till sammanslutningarnas och stiftelsernas verksamhet och ekonomi. Dessutom styr, följer och övervakar koncernsektionen verksamheten hos stadens dottersammanslutningar och dotterstiftelser samt hur väl de mål som uppställts för dessa uppnås.

Koncernbolagen delas in i strategiska och operativa bolag.

Enligt Kommunförbundets rekommendation om budget och plan för budget ska: "Genom sina mål kan fullmäktige också styra dottersamfundet i deras måluppställningar. Juridiskt är dock inte fullmäktiges direktiv bindande för dottersamfundet. I detta avseende är måluppställningen till sin natur indirekt, ett sätt för huvudägaren att framföra sin vilja. De mål som fullmäktige ställer upp för dottersamfundet kan gälla dottersamfundets ställning, verksamhetens omfattning och verksamhetsförutsättningar (bl.a. investeringar), servicens kvalitet, prissättningsprinciper eller krav på ränta på kapitalet. De mål som ställts upp för dottersamfundet ska i huvudsak inkluderas i kommunens gällande budget och ekonomiplan. Fullmäktige ställer upp mål i budgeten för dotterbolagens verksamhet och ekonomi, som härletts från kommunstrategin och den anknytande ägarpolitiken samt gemenskapens affärsverksamhet."

De strategiska sammanslutningarna år 2025:

Strategiska dottersammanslutningar

Blue Industry Park Oy
 Business Turku Oy
 Stiftelsen Forum Marinum
 Koy Turun Monitoimitilat
 Kuntec Oy
 Oy Turku Energia – Åbo Energi Ab
 Stiftelsen Åbo 2029
 Turun Aikuiskoulutussäätiö
 Turun Ammattikorkeakoulu Oy

Kulturstranden Oy (f.d. Åbo Stadsteater Ab
 Åbo Stadstrafik Ab
 Åbo konservatorium Ab
 Åbo Hamn Ab
 Turun seudun puhdistamo Oy
 Åbonejdens Vatten Ab
 Konstens hus i Åbo Ab
 Åbo Vattenförsörjning Ab
 Studentbystiftelsen i Åbo
 TVT Asunnot Oy
 Egentliga Finlands Bostadsrätter Ab
 Visit Turku Archipelago Oy

Strategiska intressebolag

Kaarea Oy
 Sydvästra Finlands Avfallsservice Ab
 Turun Teknologiaikiinteistö Oy

Organisationsförändringar och ägararrangemang

I Åbokoncernen ingår Åbo stad som modersammanslutning samt 68 dottersammanslutningar varav 36 aktiebolag och 7 stiftelser där staden har bestämmande inflytande.

Till stadsstyrelsens koncernsektions befogenheter hör 21 strategiska dotterbolag och 3 intressebolag.

Staden har direkta ägarandelar i 12 intressebolag, varav 3 strategiska bolag hör till koncernsektionens befogenhet: Turun Teknologiaikiinteistö Oy (koncernens ägarandel 47,9 %), Sydvästra Finlands Avfallsservice (22,5 %) och Kaarea Oy (31,7 %).

I Åbokoncernens koncernbokslut förenas dessutom två samkommuner, samkommunen för Åbo stadsregion samt Egentliga Finlands förbund.

Hela aktiestocken för Turku City Data Oy såldes 31.8.2025 till FCG Finnish Consulting Group Oy. Efter aktieaffären uppgår antalet strategiska samfund till 24 stycken. Därtill har staden 20.5.2025 sålt en del av sin aktier i Kaarea Oy till Egentliga Finlands välfärdsområde enligt delägaravtalet. Efter aktieaffären sjönk stadens ägarandel från 46 % till 31,7 %. Efter affären hör Kaarea Oy till välfärdsområdets koncern men fortsätter vara ett av Åbo stads delägarsamfund.

Åbo Stadsteater Ab har ändrat sin bolagsordning så att bolagets nya firmanamn är Kulturstranden Ab. Bolagets bifirmor är Åbo stadsteater och Musikhuset Fuga.

1.5. Utveckling av Åbo stad

Utvecklingen av Åbo stad utgår från stadsstrategin. Borgmästarprogrammet och verksamhetsplanen som uppdateras årligen verkställer målen som uppställts i stadsstrategin.

Det nya borgmästarprogrammet som godkändes i juni 2025 fastställer de centrala betoningsområdena och konkreta åtgärderna för utveckling i Åbo 2025–2029.

Stadens utvecklingstjänster, i vilka ingår styrningen av utvecklingsarbetet, enheterna för projektjänster, stödet för projektens ekonomitjänster och informationstjänsternas enheter, utgör helheten för styrning och stöd för utvecklingsarbetet. Målet är att utvecklingstjänsterna ska stärka en uppdaterad, transparent utvecklingsprocess på stadsnivå som stöder ledningen av staden. Med processen strävar man efter en bättre förmåga att förutse och analysera utvecklingsbehoven bättre samt uppnå en bättre förmåga att prioritera och hitta effektivare lösningar. Till omvärlden anknyter olika nationella och

internationella förändringar som påverkar stadens ekonomi och hur tjänsterna utvecklas. Utvecklingstjänsternas mål är att oberoende av dessa förändringar stöda staden hitta extern finansiering för stadens strategiska mål.

Staden använder utvecklingens verksamhetsmodell för portföljhantering. Verksamhetsmodellen uppdaterades 2025 så att den bättre beaktar behoven för den nya stadsorganisationen, prioriteringen och samverkande ledningen. Hanteringen av utvecklingsportföljer styr helhetsutvecklingen av staden med tanke på nyttorna och resursanvändningen. Utvecklingsportföljerna består av mångsidiga utvecklingshelheter som för sin del består av prövningar och olika andra utvecklingsåtgärder.

De utvecklingsåtgärder som ingår i utvecklingsportföljen utvärderas, bereds och genomförs med enhetliga projekthanteringsmetoder och verktyg som grundar sig på bästa praxis.

1.6. Samverkande mål

Förnyandet av ledningssystemet

I och med kommunalvalet 2025 reformerades stadens förtroende- och tjänsteorganisation och från och med hösten 2025 fortsätter borgmästarmodellen under fullmäktigeperioden 2025–2028. Ett nytt element är de samverkande ledningsgrupperna som formas enligt helheterna i borgmästarprogrammet: välfärd, livskraft och miljö. Dessa leds av de biträdande borgmästarna.

Målet med den samverkande verksamhetsmodellen är att förbättra stadens ledningen som en helhet. Som verksamhetssätt innebär samverkande verksamhet en tväradministrativ och gemensam process för planering av verksamheten och ekonomin samt genomförandet av tjänsterna. Tillsammans uppnår vi både resultat som har större verkningar och resultat som är resursklokare. Kärnan för verksamhetsmodellen utgår från människan: människornas och företagets behov samt en levnads- och verksamhetsmiljö som stöder dessa behov. Programmen för de samverkande ledningsgrupperna beslutades i borgmästarprogrammet. Alla tre samverkande ledningsgrupper kommer att leda två underrubriker i borgmästarprogrammet. Som en del av samverkande ledning, kommer verksamheten och ekonomin att kopplas ihop allt starkare. Modellen för tväradministrativ och gemensam verksamhetsplanering och genomförande beskrivs även i detta sammanhang.

Bedömningen av stadens första borgmästarprogram genomfördes våren 2025 och den nya fullmäktigeperiodens borgmästarprogram godkändes i juni 2025. Borgmästarprogrammet samt övriga strategiska styrdokument styr serviceproduktionen och utvecklingen av den.

Förnyandet av Åbo stads ledningssystem har genomförts enligt ändringarna i förvaltningsstadgan (Sfm 18.5.2020 § 60, Sfm 14.12.2020 § 214, Sfm 17.5.2021 § 103, Sfm 17.4.2023, Sfm 17.6.2024, Sfm 12.5.2025 § 64, Sfm 9.6.2025).

Verksamhets- och ledningsmodellen för Åbo

Det "Nya Åbo" uppstod som en följd av vårdreformen och det nya välfärdsområdet i början av 2023. Förändringen förutsatte också en ny bedömning av ledningssystemet och organisationen. Efter att verksamheten etablerats kan vi slopa namnet "Nya Åbo" och gå tillbaka till att använda "Åbo".

Åbo har stegvis övergått mot samverkande ledarskap och en samverkande verksamhetskultur. Som stöd för ledningen stärker vi kunskapsbaserad ledning dvs.

formandet av en gemensam tolkning och förståelse som grundar sig på kunskap av olika slags fenomen.

På det strategiska ledarskapets nivå är målet en strategisk, samverkande ledning på stadnivå.

På den taktiska ledningens nivå är målet att med hjälp av programmering förena och utforma åtgärdshelheter av mål, resurser och aktörer på strategisk nivå. På operativ nivå minskar detta luckor i servicen, överlappande serviceproduktion och dåligt samordnat utvecklingsarbete.

På nivån för operativt ledarskap och produktion av tjänster är målet att samordnat och informationsbaserat leda och genomföra enskilda åtgärder, tjänster och projekt.

Resan mot de förändringar i förtroende- och tjänsteorganisationen som gjordes 2025 började för mer än tio år sedan. Människo- och kundorienterad verksamhet samt integrationsledningen har styrt utvecklingen mot en samverkande och horisontell ledning, där man vid sidan av linjeorganisationen kan leda och styra sektorsövergripande företeelser och helheter såsom helheter enligt ålderscykel eller fenomen.

Ändringen av den tväradministrativa och samverkande verksamhets- och tankemodellen har genomförts systematiskt i Åbo redan under en längre tid (verksamhetsmodellen för världens modernaste kommun). Efter beslutet under 2023 har samverkan genomförts i olika pilotförsök och produkter som producerats från samverkande utveckling är bl.a.:

- Omorganiseringen av tjänsterna för barn och unga, först som ett förändringsprojekt och nu som en permanent verksamhetsmodell.
- Åbomodellen för hobbyverksamhet
- Pilot på stadnivå för beräkningen av verkningar som en del av minskandet av skolsegregationen
- Ledarskapsmodell för minskandet av segregation och dess effekter
- Årsplaneringens samverkande pilotprojekt
- Verksamhetsmodellen för klimatledning
- Verksamhetsmodellen för utveckling av delaktighet

Programmet för ledarskapsutveckling bereddes under 2025. Programmet och genomförandet av servicestrategin och främjandet av verksamhetsmodellen för att minska segregation och dess effekter som stärker som en del av programmet den övergripande ledningen av staden.

Samverkan är kärnan

Den samverkande verksamheten samordnar aspekterna av välfärden, livskraften och den byggda miljön på stadsnivå. På det visar stöder man servicehelheterna att utöver den egna serviceproduktionen även beakta sammanjämkandet av de gemensamma målen och åtgärderna.

De samverkande ledningsgrupper som inledde sin verksamhet under hösten 2025 fastställer de tvärsektoriella målen som man svarar på genom att genomföra ändringar i serviceproduktionen.

Programmen för de samverkande ledningsgrupperna beslutades i borgmästarprogrammet. Alla tre samverkande ledningsgrupper kommer att leda två program/målhelheter i borgmästarprogrammet. Helheterna som leds är

- Välmående och likvärdiga Åbopor och Åbo ökar jämlikheten i bostadsområden och avvecklar segregationen
- Utbildning, kompetens och sysselsättning för oss in i det nya århundradet och Attraktiva och internationella Åbo
- Boende, markanvändning och mobilitet som grund för en hållbar och utvecklande stad samt en ambitiös klimat- och naturstad.
- Därtill ska de ekonomiska målen i introduktionskapitlet beaktas.

Målet med samverkan och integrationen är att tjänsterna vid sidan av linjeorganisationen också produceras horisontellt med stadens egen organisation men också med Åbos centrala nätverk så att kunderna får de bästa tjänsterna och resurserna används och fördelas på rätt sätt. I planeringen av tjänsterna, servicenätverket och serviceresursen används en verksamhetsmodell som utgår från kundens behov.

Kärnprocesserna på stadsnivå (verksamhetsstyrningen, servicehanteringen, hanteringen av service nät samt kundstyrning) leds av koncernförvaltningens serviceområde samverkande styrning och deras mål är att med hjälp av de gemensamma verksamhetsmodellerna och verksamhetsprocesserna leda och styra hanteringen av servicenät, hanteringen av kundrelationer samt verksamhetsstyrningen. Uppgiften för kärnprocesserna på stadsnivå är att säkerställa att staden utnyttjar den information som är tillgänglig om kunder, tjänster och resurser på ett konsekvent sätt för att stödja ledningen av verksamheten.

Samverkande pilotprojekt

Under 2026 strävar vi efter att utvidga den samverkande planeringen, utvecklingen och ledningen så att den omfattar andra åldersstadier och fenomen. För den årliga planeringen av målen för verksamheten skapas

ett förfaringssätt, där de gemensamma, sektorsövergripande målen görs synliga, då de är lättare att genomföra, leda och följa upp.

Under våren 2025 bereddes tre samverkande, tväradministrativa pilotförsök:

- barn och unga, Flickor i Kråkkärret
- personer i arbetsför ålder, upprätthållande av arbetsförmåga
- äldre, gubbklubbar

Dessa pilotförsök kommer man att börja genomföra till vissa delar redan under hösten 2025, trots att det huvudsakliga genomförandet kommer att vara 2026. Erfarenheterna av pilotförsöken kan i fortsättningen stöda identifieringen av förändringsbehov och byggandet av förändringsprogram samt inkludering i årsplaneringen.

Om byggandet av verksamhetsmodellen för Minskande av segregation och dess effekter beslutades under sommaren 2024 (ssn 10.6.2024). Verksamhetsmodellen strategiska mål är: att förebygga segregation bland barn och barnfamiljer, att förebygga skolsegregation, att erbjuda tjänster vars kvalitet och tillgång utgår från området med beaktande av områdets särdrag, att hålla god upplevd kvalitet på alla bostadsområden, att idka en bostadspolitik med möjligheter på stadsnivå och att erbjuda tillräckligt stöd för invånare som talar ett främmande språk och invånare med annan kulturell bakgrund som bosätter sig i Åbo. För de ovannämnda perspektiven har utsetts ägare, som tillsammans bildar kärngruppen för att förebygga segregation.

I Åbo har arbetet för att främja klimatpolitiken och den gröna omställningen varit långvarigt och förtjänstfullt. Som en del av de samverkande pilotprojekten för Nya Åbo utvecklas klimatledningens perspektiv i ett separat projekt som inleddes 2024. Åbo har som mål att minska sina utsläpp med 75 % och att vara en kolneutral stad år 2029. Klimatledningen och dess mål samt rapportering beskrivs närmare som en del av verksamhetsplanen för servicehelheten för livskraft.

Främjandet av helheten för hobbyverksamhet är en mångformig helhet som består av tjänster som aktörer inom staden tillsammans producerar och ett samarbete med aktörer inom den tredje sektorn. Innovativa funktioner var den fortsatta utvecklingen av förmånen BOOSTII samt det sammanjämkande stärkandet av samarbete inom Pihalla-arbetet.

Verksamhetsmodellen för ledning av delaktighet på stadsnivå som utarbetades 2025 kommer att tas i bruk 2026.

Programmen för de samverkande ledningsgrupperna beslutades i borgmästarprogrammet. För vardera av de tre samverkande ledningsgrupper ges två helheter i borgmästarprogrammet att ledas (kapitel).

1.7. Borgmästarprogrammets mål

Åbo stads centrala strategiska handlingar är borgmästarprogrammet och stadsstrategin. Därtill finns det tio- tals styrdokument av strategisk karaktär. Borgmästar- programmet för 2025–2029 godkändes av stadsfull- mäktige 9.6.2025. I programmet "Åbo på väg in i det nya århundradet - 800 år av historia och framtid, håll- bar tillväxt och mänskliga berättelser" ingår sex olika mål för ekonomin och innehållet är indelat i sex hel- heter.

- Ekonomiska mål
- Välmående och likvärdiga Åbabor
 - 2.1 Barnens stad
 - 2.2 De ungas stad
 - 2.3 En rörlig och aktiverande stad
 - 2.4 En levande kulturstad
- Åbo ökar jämlikheten i bostadsområden och av- vecklar segregationen
 - 3.1 En samhällelig och inspirerande stad
 - 3.2 En stad med trivsamma och fungerande bostadsområden
 - 3.3 En stad som möjliggör delaktighet
 - 3.4 En stad som bekämpar fattigdom och avskaffar bostadslöshet
- 4. 4 Utbildning, kompetens och sysselsättning för oss in i det nya århundradet
 - 4.1 En kompetent och lärande stad
 - 4.2 Finlands bästa stad som främjar sysselsättningen

4.3 En stad som inspirerar till

företagsverksamhet

4.4 En stad som utvecklar

integrationen

5. Boende, markanvändning och mobilitet

5.1 En stad med hållbar struktur

5.2 En stad med ett bra boende

5.3 En stad med fungerande mobilitet

6. Den ambitiösa klimat- och naturstaden Åbo

6.1 En koldioxidneutral stad 2029

6.2 En stad som skyddar

Skärgårdshavet

6.3 En ansvarsfull naturstad

7. Attraktiva och internationella Åbo

7.1 Regionens lokomotiv och
samarbetskraft

7.2 Åbo 800 år i handelernas
centrum

Borgmästarprogrammet styr stadens tjänsteberedning och politiska beslutsfattande. Verkställandet av pro- grammet och uppföljningens innehåll har förankrats till åtgärder och till mål i anknytning till dessa för ekonomi- planeringsperioden.

De åtgärder som verkställer Borgmästarprogrammet godkänns genom budgetbeslut och genomförandet av åtgärderna följs upp i samband med budgetuppfölj- ningen.

1.8. Klimat- och hållbarhetsbudgetering

Klimatneutrala och resurssmarta Åbo

Åbo växer snabbt och tillväxten förväntas fortsätta mot 2040. Tillväxten ska vara hållbar och den ska kunna stödas med investeringar som görs av stadskoncernen och andra centrala aktörer i området. I enlighet med borgmästarprogrammet genomför Åbo målmedvetet minskningar av utsläppen inom alla sektorer och strävar efter att bli en koldioxidneutral och naturpositiv stad. Åbo genomför den gröna omställningen genom sina investeringar med hjälp av klimatbudgetering och höjer dess ambitionsnivå ytterligare. Kontinuiteten i investeringarna kräver politisk uthållighet, en tydlig strategi och ett mångsidigt partnerskap. Samtidigt görs samarbete för att stärka regionens attraktionskraft för hållbara investeringar och aktörer inom grön omställning.

Gemensamma mål för klimat-, natur- och resursklohet skapar en hållbar ram för vår verksamhet och tillväxt, och för stadskoncernens investeringars del genomförs detta med hjälp av klimat- och hållbarhetsbudgetering. Samtidigt stärker den avsevärt vår förmåga att dra nytta av hållbar finansiering, där vår största partner under 2020-talet har varit Europeiska Investeringsbanken med lån på totalt 370 miljoner euro sedan 2019. Åbo stadskoncerns klimat- och hållbarhetsinvesteringsplan för 2025–2030, som godkänts av Europeiska kommissionen i enlighet med EU:s mission för koldioxidneutrala städer, uppgår till cirka 1,7 miljarder euro (tabell 1).

I enlighet med stadsstrategin har Åbo som mål att i sin helhet vara en resurssmart stad – en utsläppsfri och avfallsfri stad som hållbart använder naturresurser – före 2040. Vårt mål är ett koldioxidneutralt stadsområde före 2029 och ett klimatpositivt område från 2029 framåt – dvs. områdets nettoeffekt förändras så att klimatet kylvad ned istället för att värmas upp. Samtidigt som utsläppen minskas förbereder sig Åbo på klimatförändringen på ett så heltäckande sätt som möjligt och staden utvecklas så att den bättre ska kunna klara klimatförändringen.

Den fullmäktigepreperiodvisa bedömningen och uppdateringen av Åbos klimatplan har inletts och den uppdaterade planen föreläggs för beslut senast i juni 2026 (ssn 07.04.2025 § 108 §). Stadsstyrelsen beslutade 24.3.2025 § 81 att ställa upp ett mål för naturpositivitet för 2030 och att inleda arbetet med en färdplan för naturpositivitet så att verksamheten i Åboregionen i sin helhet stärker den biologiska mångfalden. Naturmålet är avsett att ligga i linje med målen i det internationella biodiversitetsavtalet och EU:s biodiversitetsstrategi. Färdplanen för en resurssmart cirkulär ekonomi

godkändes av stadsstyrelsen 22.11.2021 § 518 och genomförs i ett omfattande samarbete.

Utvecklingen av utsläpp och kolsänkor i Åbo stadsområde

Enligt preliminära uppgifter uppgick de faktiska växthusgasutsläppen i Åboregionen år 2024 till 381,4 kt CO₂-ekv. Utsläppen har minskat med 69 procent från 1990 års nivå och målet för 2025 är en minskning med 75 procent. Minskningen av utsläppen beror främst på att användningen av fossila bränslen har minskat inom fjärrvärmeproduktionen och produktionen av utsläppsfri el har ökat inte bara i Åbo utan också på nationell nivå. År 2024 var vägtrafiken den största sektorn som orsakade utsläpp i Åbo. Sedan 1990 har också utsläppen från vägtrafiken minskat betydligt (38 procent), men i långsammare takt och mindre än utsläppen från energi.

Utöver minskandet av utsläppen förutsätter uppnåendet av koldioxidneutralitet före 2029 att de resterande utsläppen (cirka 120 kt CO₂-ekv) binds till kolsänkor eller kompenseras på annat sätt. Efter avverkningar och ändringar i markanvändningen stod Åbos skogar för endast cirka 2 procent av utsläppen i området år 2024. När skogsområden tas i bruk för byggande förstörs ofta också kollagret i marken, vilket ökar utsläppen. De viktigaste sätten att stärka kolsänkorna är att involvera privata markägare samt att dämpa förändringarna av markanvändningen.

Mer detaljerad information om utvecklingen av utsläpp och kolsänkor presenteras årligen i Åbos klimatrapport (länk till Klimatrapporten 2024: [Åbos klimatrapport 2024](#)). Trots att Åbo har gjort goda framsteg i sina klimatåtgärder, förutsätter de ambitiösa klimatmålen fortfarande betydande utsläppsminskningar särskilt när det gäller väg- och gatutrafiken, men också energisektorn och andra sektorer. Samtidigt måste man sträva efter att stärka kolsänkorna.

Kostnader för miljön och samhället som utsläpp i Åbo stadsområde orsakar

Den globala uppvärmningen till följd av växthusgasutsläpp orsakar betydande skador och kostnader för samhället. Som en del av vårt klimatarbete förbereder vi oss proaktivt och systematiskt för de risker som klimatförändringen medför, som kan orsaka betydande olägenheter och kostnader för staden och miljön i området samt för företag, sammanslutningar och invånare. Sådana risker är till exempel ösregn, stormar och översvämningar samt perioder av hetta och torka.

En betydande del av skadorna som orsakas av våra växthusgasutsläpp riktas på grund av klimatuppvärmningen också till områden utanför Åbos gränser. Med hjälp av skuggpriset på koldioxid kan man åskådliggöra de externa kostnaderna som växthusgasutsläppen orsakar samhället, dvs. den verkliga kostnaden för utsläppen, om man tar hänsyn till alla de nackdelar som de orsakar. Detta värde kan användas till exempel i beslutsfattandet, då man vill bedöma hur vettiga åtgärderna för att minska utsläppen är ur ekonomins synvinkel i förhållande till de kostnader som de orsakar samhället. Europeiska investeringsbanken har uppskattat att skuggpriset för ett ton koldioxid är 165 euro år 2025, 250 euro år 2030 och stiger till 800 euro senast 2050 (EIB Group Climate Bank Roadmap 2021–2025).

Skuggpriset på koldioxid kan användas som ett kalkylmässigt stöd vid bedömningen av kostnaderna och nyttorna för åtgärder som minskar utsläpp och ökar kolsänkor. I framtiden kan skuggpriset även tillämpas i budgeteringen för kolneutrala projekt. Skuggpriset för utsläppen i Åboregionen 2024 var cirka 60 M€/år, och tack vare åtgärderna för att minska utsläppen torde priset sjunka betydligt under planperioden.¹

Förutom minskandet av utsläppen i Åboregionen strävar Åbo också efter att minska utsläppen utanför regionen. Då är det ändamålsenligt att granska stadens investeringsprojekt i normala planerings- och beslutsprocesser på ett övergripande sätt över hela livscykeln. Åbo prövar och utvecklar även utnyttjandet av skuggpriset för koldioxid som en indikator som beskriver klimat- och miljöverkningarna i stadens lokal- och infrastrukturprojekt. I denna kontext beskriver skuggpriset dolda kostnader som projekten orsakar samhället.

Klimat- och hållbarhetsbedömningen stärker den ekonomiska planeringen och finansieringsgrunden

Stadskoncernens verksamhet och investeringar ska fullt ut vara i linje med stadens klimat- och miljömål. Det ambitiösa klimat- och naturarbetet samt utvecklandet av klimatbudgeten stöds av stadsstrategin, borgmästarprogrammet och klimatplanen. År 2030 strävar Åbo efter att vara en av de ledande klimat- och naturstäderna i världen samt att vara koldioxidneutral före 2029. I enlighet med borgmästarprogrammet främjar klimatbudgeteringen den regionala gröna omställningen.

Modellen för Åbos klimat- och hållbarhetsbudgetering integrerar klimat- och miljömålen i stadens investeringar och ekonomiska beslut samtidigt som den främjar en hållbar och effektiv användning av resurser. På grund av den starka tillväxten och för att minska

reparationsskulden kommer ett exceptionellt stort antal investeringar att göras i Åbo under de närmaste åren. Klimatbudgeten, som fokuserar på att bedöma och främja investeringarnas hållbarhet, syftar till att säkerställa att dessa investeringar stöder en hållbar tillväxt.

Åbo använder EU:s taxonomiklassificering av hållbar finansiering som bedömningsram för klimat- och hållbarhetsbudgeten (se bild 1: Principer för EU:s taxonomi), vilket möjliggör en mångdimensionell och balanserad granskning av de klimat- och hållbarhetsmål som antecknats i stadsstrategin. Klimat- och hållbarhetsbudgeteringen bildar också en grund för Åbos investeringsplan för klimatneutralitet (tabell 1), som uppgörs enligt missionen för koldioxidneutrala städer i Europa. Den plan som Europeiska kommissionen godkände 2024 baserar sig på stadens klimatbudget.

Klimat- och hållbarhetsbudgeteringen som baserar sig på EU:s taxonomi och EU:s stadsmission ger också möjlighet att använda gröna finansieringskällor. Ett färskt exempel på detta är samarbetsavtalet mellan Europeiska investeringsbanken (EIB) och Turun Raitiotie Oy om expertstöd, som offentliggjordes i augusti 2025. Med hjälp av samarbetet utreds spårvägens positiva klimateffekter, möjligheterna till grön finansiering och kostnaderna för motsvarande EU-projekt. Hösten 2025 inleds också en utredning om lösningar för cirkulär ekonomi inom planeringen och vattenhanteringen i Slottsudden, som möjliggjorts med EIB:s expertstöd.

Klimat- och hållbarhetsbudgetering är en permanent del av koncernens investeringsstyrning och årliga planering av ekonomin och verksamheten, och den utvecklas också kontinuerligt. Utvecklingsarbetet genomförs under åren 2025–2027 i synnerhet genom de EU-finansierade projekten KIITO och IKI. Serviceområdet för grön omställning ansvarar för utvecklingen av klimat- och hållbarhetsbudgeten i samarbete med ekonomiförvaltningen, stadsbyggandet, lokalförvaltningen och ägarstyrningen samt koncernbolagen och externa partner. Processen för klimat- och hållbarhetsbudgeten förtydligas och dess effektivitet stärks ytterligare i förhållande till stadens klimat- och hållbarhetsmål. Inom KIITO-projektet tas en plattform för hållbarhetsinformation om investeringarna fram som förbättrar informationsgången genom de olika investeringsskedena. Åtgärderna, uppföljningen och indikatorerna för anpassningen till klimatförändringen har också konstaterats vara särskilt viktiga i utvecklingsarbetet, och dessa kommer att föras vidare i IKI-projektet.

Åtgärdsrekommendationer för 2026:

- vi stärker stadskoncernens underlag för grön finansiering i samarbete med Europeiska investeringsbanken (EIB) som en del av Europeiska unionens mission om 100 koldioxidneutrala städer
- som en del av arbetet med färdplanen för naturpositivitet utreds hur naturvärdeshektaren fungerar i mätningen av naturpositiviteten

Klimat- och hållbarhetsbudgetering i praktiken

Åbo stads klimatbudget bedömer stadskoncernens investeringar ur två olika perspektiv:

1. **Investeringsprogrammets klimat- och miljöinvesteringar:** Hur väl genomför investeringsprogrammet stadens klimat- och miljömål.
2. **Investeringarnas hållbarhet:** Är planeringen och genomförandet av investeringsprojekten i linje med klimat- och miljömålen. I granskningen tillämpas EU:s taxonomiram i vilken alla stadens investeringar som överskrider en miljon euro beaktas.

Klimat- och miljöinvesteringar i investeringsprogrammet

För att Åbos klimat- och miljömål ska kunna uppnås krävs att alla investeringar stöder övergången till koldioxidneutralitet och till en naturstad som är förenlig med

den cirkulära ekonomin. Som en del av EU:s missionsarbete för koldioxidneutrala städer bereddes en plan över Åbo stadskoncerns klimatinvesteringar för 2025–2030 som godkändes av Europeiska kommissionen 2024. Planen innehåller investeringar som främjar klimat- och hållbarhetsmålen som helheter, indelade i verksamhetsområden i enlighet med klimatplanen, färdplanen för cirkulär ekonomi och LUMO-programmet (tabell 1). Investeringsplanen uppdateras under 2026.

Verksamhetsområdena och deras centrala mål är följande:

- **Koldioxidsnåla färdssätt och hållbar stadsstruktur:** Staden strävar efter att minska utsläppen från väg- och gatutrafiken med minst 50 procent från 2015 års nivå före år 2029. Andelen hållbara färdssätt är över 66 procent år 2030.
- **Koldioxidsnål byggverksamhet:** Koldioxidsnålt byggande genomförs i hus-, infrastruktur- och förbyggandet.
- **Koldioxidneutralt energisystem:** Värme, kyla, ånga och el som förbrukas i Åbo produceras klimatneutralt senast 2029.
- **Förstärkning av den biologiska mångfalden och kolsänkorna:** Naturens mångfald och ekologiska nätverk förstärks i Åboregionen. Områdets kolsänkor ökas.
- **Övergång till cirkulär ekonomi:** Åbo är utsläppsfritt, avfallsfritt och konsumerar på ett globalt hållbart sätt före år 2040.

Åtgärdsområde	Investeringar	2025–2030	Genomförare
 Koldioxidsnåla färdssätt och hållbar stadsstruktur	Utveckling av nätverket för gång och cykling	70,3 M€	Basstaden
	Spårväg och annan spårvägstrafik	104,9 M€*	Basstaden och koncernbolagen
	Suprastruktur och infrastruktur för sjöfarten	33,0 M€	Koncernbolagen
	Förtätning av samhällsstrukturen	137,4 M€	Basstaden
	Elbussar och stomlinjen	22,3 M€	Basstaden och koncernbolagen
 Koldioxidsnålt byggande	Nya energieffektiva byggnader för stadens lokaler	91,5 M€	Basstaden
	Nya energieffektiva byggnader för stadens lokaler	147,5 M€	Koncernbolagen
	Investeringar i lokalernas energieffektivitet och renoveringar	313,8 M€**	Basstaden
	Energieffektiva bostadsbyggnader	385,0 M€	Koncernbolagen
	Övriga byggnader som ägs av koncernbolagen	63,8 M€	Koncernbolagen
	Elektriska arbetsmaskiner	19,2 M€	Koncernbolagen
 Koldioxidneutralt energisystem	Produktion av förnybar energi	5,1 M€	Koncernbolagen
	Lagring av fjärrkyla och fjärrvärme	17,0 M€	Koncernbolagen
	Överföring och distribution av förnybar energi	85,3 M€	Koncernbolagen
	Tillvaratagande av koldioxid	3,5 M€	Koncernbolagen
 Förstärkning av den biologiska mångfalden och kolsänkorna	Parker och grönområden	20,5 M€	Basstaden
	Förebyggande av föroreningar av miljön	3,0 M€	Koncernbolagen
	Hållbar användning och skydd av vatten och marina resurser	116,2 M€	Koncernbolagen
 Omställning till en cirkulär ekonomi	Utveckling av avfallshantering och återvinning	23,5 M€	Koncernbolagen
	Vidareförädling av soptippsgaser	3,0 M€	Koncernbolagen
	Utveckling av vatten- och avloppsnätverket	1,3 M€	Koncernbolagen
Investeringar totalt		1 667,1 M€	

* Investeringsbeslut om spårvägen behandlas av stadsfullmäktige i början av 2026, efter det kommer kostnaderna att kompletteras enligt beslutet.

** För en del av ombyggnadsprojekten har formen för genomförandet inte ännu bestämts (ombyggnad eller nybyggnad)

Tabell 1. Stadskoncernens plan för klimat- och miljöinvesteringar 2025–2030 (Europeiska Unionens mission för koldioxidneutrala städer).

Investeringarnas hållbarhet

Stadskoncernens investeringsprojekt granskas i planerings- och beslutsprocesser på ett övergripande sätt över hela livscykeln med beaktande av klimat- och miljöverkningar. Vid investeringar och anskaffningar främjas cirkulär ekonomi och minskas förbrukningen av naturresurser. Projekten genomförs med beaktande av EU:s taxonomiklassificering och med sikte på lösningar som är förenliga med taxonomin. Klimatbudgeten beskriver investeringsprojektens överensstämmelse med EU:s taxonomi samt uppgifter om projektens övriga miljöindikatorer, såsom koldioxidavtrycket.

Bild 1. Principerna för EU:s taxonomi.

Projektens överensstämmelse med taxonomin bedöms första gången i planläggnings- och planeringsfasen. Kraven i de olika kriterierna inkluderas i detaljplanen och i projektplanen och planen för genomförande i samarbete med projektets tjänstemän och experter. Kraven kommer att inkluderas allt tydligare i upphandlingsdokumenten för entreprenörer. Efter att projekten färdigställts görs en ny, andra bedömning, i vilken man utvärderar hur målen i planeringsfasen har genomförts. Vid bedömningen i planerings- och genomförandefasen används den bifogade trafikljusmodellen.

Bild 2. Trafikljusmodell för bedömning av hur Åbo stadskoncerns investeringar överensstämmer med taxonomin.

Det har funnits en vilja att komplettera klimatbudgeteringens modell med de indikatorer som beskriver projektens reella miljöverkningar (t.ex. projektens koldioxidavtryck). Överensstämmelsen med taxonomins kriterier samt indikatorerna beskriver tillsammans huruvida projekten är i linje med Åbo stads klimatmål.

Lokalinvesteringarnas hållbarhet

Lokalinvesteringarnas mål för klimat och miljö

Klimat- och miljömålen för stadens lokalprojekt fokuserar på att nå en högklassig klimatklassificering (RTS 4 stjärnor) och genomförandet av innovativa lösningar för energi och hållbar utveckling. Avsikten är att genomföra projekt som överskrider en miljon euro så att de överensstämmer med EU-taxonomin.

Kärnan för klimatmålen i stadens lokalprojekt är byggnadernas energieffektivitet samt koldioxidavtrycket under livscykeln. Nybyggnader planeras så att de hör till energiklassen A. Därtill strävar staden efter att förbättra det äldre byggnadsbeståndets energieffektivitet och samtidigt främja investeringar i förnybar energi i byggprojekten. Alla nybyggnadsprojekt och stora renoveringsprojekt genomgår en livscykelgranskning som

omfattar koldioxidavtryck, koldioxidhandavtryck och kostnader för projektet.

Till målen för cirkulär ekonomi i lokalprojekten hör en sänkning av byggnadernas reparationsskulder samt en förbättring av lokalernas bruksgrad. I planeringen och genomförandet av projekten betonas materialeffektiviteten, lokalernas ändringsflexibilitet samt effektivare nyanvändning och återvinning av bygg- och rivningsavfall.

I gårdsplaneringen i samband med lokalprojekten strävar man efter att allt starkare satsa på ökandet av mångformig natur och upprätthållandet, förstärkandet och restaureringen av det ekologiska nätverket.

Lokalprojektens överensstämmelse med EU:s taxonomi

Utgångspunkten är att alla stadens projekt är taxonomidugliga och att de bedömts enligt kriterierna i klimatförordningen (2021/2139). För att lokalprojektens överensstämmelse med taxonomin ska uppfyllas, ska projekten på ett betydligt sätt främja begränsningen av klimatförändringar eller anpassning till klimatförändringar. Överensstämmelse med taxonomin kräver även att projekten inte får orsaka betydande skada för den cirkulära ekonomin, den biologiska mångfalden, hållbar användning av vatten och maritima reserver och orsaka föroreningar i miljön.

År 2025 gjordes en bedömning av sju projekt vars kostnadsberäkning uppgår till 71 miljoner euro åren 2026–2029. De bedömda projektens överensstämmelse med taxonomin presenteras i bild 3 och genomförandet av de tekniska kriterierna förklaras mer i detalj i bild 4. Utöver de bedömda projekten görs sex investeringar i allaktivitetslokaler åren 2026–2029, som byggs av Turun Monitoimitilait Oy. En taxonomibedömning har gjorts också för dessa, och den har inkluderats i koncernbolagens bedömda projekt (se Hållbarhet för koncernbolagens investeringar).

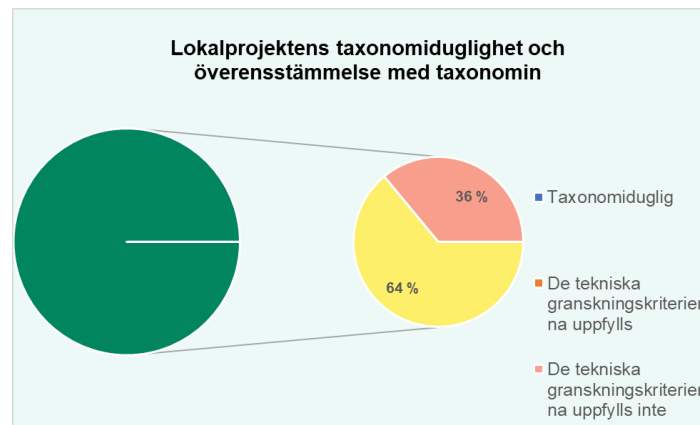

Bild 3. De bedömda lokalprojektens överensstämmelse med EU:s taxonomi.

Lokalprojektens överensstämmelse med EU:s taxonomi bedöms i projektets planeringsfas. Utfallet av de tekniska granskningskriterierna bedöms och uppdateras vid behov efter att projekten färdigställts. I bedömningen i planeringsfasen observerades att särskilt kraven i kriteriet som gäller begränsning av klimatförändringar och förebyggande av miljöföroreningar möttes i nästan alla stadens lokalprojekt. Mer osäkerhet rådde dock kring uppfyllandet av kriterierna för anpassning till klimatförändringen, den cirkulära ekonomin, den biologiska mångfalden samt den hållbara användningen av vattenreserver. Dessa kriteriers krav är mer utmanande att möta och dessutom är den information som behövs för att kunna bedöma dem varit mer begränsad i organisationen.

Utvärdering enligt DNSH-kriterierna och huvudkriterierna för anpassning till klimatförändringen visade sig vara särskilt utmanande på grund av antalet experter som behövdes och deras kompetensnivå. För att DNSH-kriterierna ska kunna uppfyllas krävs att de väsentliga klimatriskerna som projekten medför identifierats på ett täckande sätt utifrån utarbetade framtidsscenarioer samt anpassningsåtgärder för att minska riskernas verkningar. Därtill ska projekten säkerställa att de inte försvagar anpassningen till klimatförändringen på andra områden eller inom andra projekt. Kriterierna för 'betydligt främjande' av anpassningsåtgärder kräver även att bl.a. anpassningsåtgärdernas effektivitet följs upp med hjälp av olika mätare.

För DNSH-kriteriet för cirkulär ekonomi framkommer osäkerhet eftersom bedömningen i planeringsfasen gjorts innan det funnits noggrannare uppgifter för avfallsströmmarna. Detta skapar utmaningar i att säkerställa att projekten verkligen uppfyller kriterierna. Därför är det nödvändigt att utveckla gemensamma spelregler och rapporteringsmetoder för hanteringen av avfallsströmmar så att en tydlig och förutsägbar bedömningsprocess kan bildas.

I projekten strävar man efter att ordna verksamhet som betonar ändamålsenlig resursklohet samt en återvinnings- och nyanvändningsgrad på 70 procent för bygg- och rivningsavfall. I Finland försvåras uppnåendet av detta mål särskilt av den stora mängden träavfall, eftersom trä ofta bränns i stället för att användas på nytt eller återvinnas. På grund av denna utmaning är det viktigt att noggrant följa upp testningen av biokolanläggningarna för byggavfall som kan erbjuda nya och hållbara lösningar för användningen av träavfall.

För att kriterierna som gäller biologisk mångfald och en hållbar användning av vattenreserver och maritima resurser ska uppfyllas är det särskilt viktigt att säkerställa att de utredningar som uppfyllningen av kriterierna kräver, såsom naturutredningar, görs i rätt tid och att resultaten från dessa utredningar kan användas under planeringsprocessen. Detta spelar en särskilt stor roll för de platser eller de åtgärder som placerar sig på sårbara områden eller i närheten av sårbara områden, t.ex. sådana områden där utrotningshotade arter eller naturtyper förekommer. I dessa fall ska en vederbörlig bedömning göras och vid behov ska man vidta förmildrande åtgärder enligt slutsatserna i bedömningen.

För att uppfylla kriterierna för den biologiska mångfalden och vattenskydd i lokaprojekten, krävs en tät kontakt med planläggningen eftersom tomtens läge har en betydande inverkan på hur och om kriteriet uppfylls. För att uppnå målen krävs även ett tätt samarbete med de sakkunniga inom miljöskyddet, särskilt vad gäller planeringen och övervakningen av byggarbetsplatsen. Sakkunnigarbetet är i en särskilt central roll för att kraven som gäller den biologiska mångfalden och vattenskyddet effektivt ska kunna integreras i projektets alla skeden och för att säkerställa deras genomförande i praktiken.

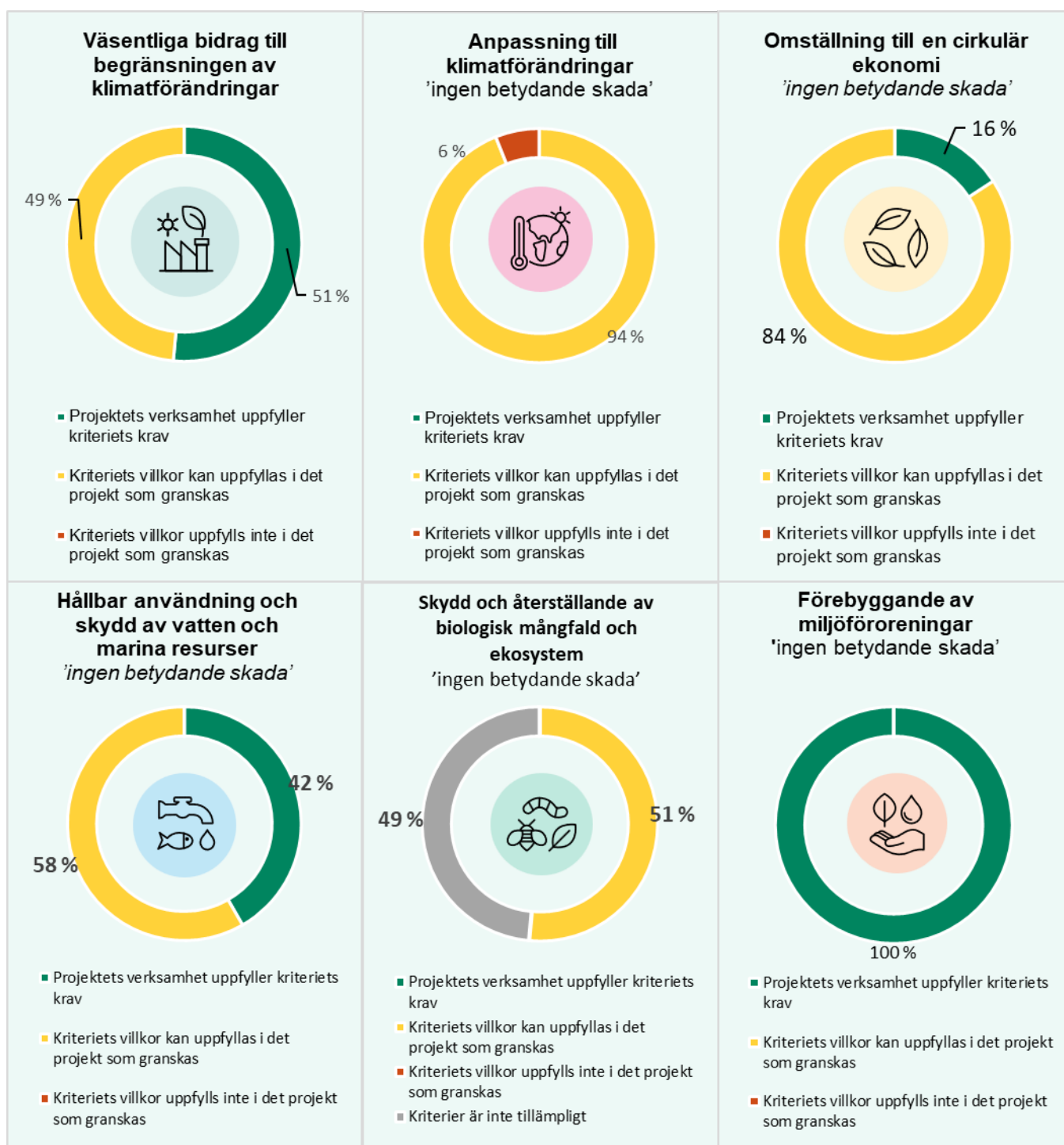

Bild 4. Utfallet av de tekniska bedömningskriterierna för de bedömda lokalprojekten utifrån bedömningen i planeringsfasen.

Indikatorer för hållbarhet för lokalprojekt

Utöver överensstämmelse med taxonomin beskrivs lokalprojektens hållbarhet med olika indikatorer som erbjuder en täckande översikt av projektets miljöverknings. De indikatorer som för närvarande används är följande:

- byggnadens koldioxidavtryck (+ skuggpriset på koldioxid),
- den blågröna koefficienten,
- procentandel för återanvändning av bygg- och rivningsavfall,
- projektets inverkan på de ekologiska förbindelserna,
- samt projektets verkningar på området för hotade naturtyper och hotade arters livsmiljöer.

Med hjälp av dessa indikatorer kan man bedöma projektens övergripande hållbarhet och styra beslutfattandet mot lösningar som är bättre för miljöns del. Bedömningen av indikatorerna i planeringsfasen hade i september 2025 gjorts för totalt tio lokalprojekt. Bedömningarna i planeringsfasen uppdateras efter att projekten genomförts.

Indikatorer för begränsning av klimatförändringar

Byggnadens koldioxidavtryck och skuggpriset för koldioxid är indikatorer för begränsningen av klimatförändringar i lokalprojekten. Stadens nya lokaler granskas ur livscykelperspektiv som en del av planeringen och genomförandet av miljöklassificeringen av byggnadsinformation. I beräkningen av koldioxidavtrycket användes ett beräkningssätt som utvecklats av miljöministeriet. Metoden beaktar alla skeden under byggnadens livscykel, inklusive tillverkningen och transporten av byggmaterial, byggandet och energiförbrukningen under användningen av byggnaden samt då byggnaden tas ur bruk och rivs. I indikatorn beaktades enbart byggnadens koldioxidavtryck ($\text{Kg CO}_2\text{e/m}^2\text{/år}$).

I miljöklassificeringen av byggnadsinformation strävar man efter att minimera koldioxidavtrycket och för byggprojekten ges anvisningar och rekommendationer om hur miljöverkningarna kan minskas. Dessutom träder ändringarna av gränsvärdet för koldioxidavtrycket i den nya bygglagen i kraft 1.1.2026. Ändringarna innebär att man ska upprätta en klimatutredning för nybyggnader som lämnas in i samband med slutsynen och att det fastställs gränsvärden för byggnaders koldioxidavtryck enligt byggnadens användningskategori. Gränsvärdet för kontors- och undervisningsbyggnader för 2026–2027 kommer sannolikt att vara 20 $\text{kg CO}_2\text{e/m}^2\text{/a}$ och från och med 2028 18 $\text{kg CO}_2\text{e/m}^2\text{/a}$.

Indikatorer för anpassning till klimatförändringen

Projektens blågröna koefficient tillämpas i lokalprojekt som indikator för anpassning till klimatförändringen. Den blågröna koefficienten är en metod med vilken man kan analysera och mäta gröneffektiviteten på tomt. Den blågröna koefficientens värde påverkas av gårdens växtlighet, ytor och eventuella dagvattenkonstruktioner. Deras kravnivåer har fastställts i de nya detaljplanerna och enligt byggnadstyp i Åbo stads byggordning. Utöver fördröjningen av dagvatten kan god gröneffektivitet

reglera mikroklimatet samt stöda naturens mångfald och användarnas hälsa. Den uppnådda genomsnittliga blågröna koefficienten för stadens lokalprojekt indikerar således på ett mångdimensionellt sätt hur anpassningsmålen genomförs i projekten.

För lokalprojektens del har målnivån för den blågröna koefficienten ställts på 0,7. Enligt bedömningen i planeringsfasen uppfyller 100 procent av de bedömda lokalprojekten denna målnivå. Bedömningen uppdateras med utfallet då projekten färdigställs.

Indikatorer för omställning till en cirkulär ekonomi

Projektens avfallsfördelning tillämpas som indikator för lokalprojektens cirkulära ekonomi. Enligt DNSH-kriteriet för cirkulär ekonomi är minimimålet att 70 procent av byggnads- och rivningsavfallet ska kunna återvinnas eller användas på nytt. Projektens avfallsfördelning jämförs med denna målnivå och enligt bedömningen i planeringsfasen skulle 100 procent av projekten nå minimimålet på 70 procent. Bedömningen uppdateras då projekten färdigställs.

Förhållandet mellan nybyggande och reparationsbyggande används som en andra indikator för cirkulär ekonomi i lokalprojekten. Denna indikator är beskrivande, eftersom den mäter hur väl projekten utnyttjar det befintliga byggnadsbeståndet i stället för nybyggnad. Reparationsbyggandet främjar den cirkulära ekonomin genom att minska avfallsmängden, konsumtionen av material och sänka koldioxidavtrycket, vilket ofta gör det ett mer hållbart alternativ jämfört med nybyggande. Indikatorn hjälper att bedöma hur effektivt stadens projekt främjar resurskloshet. År 2025 var 58 procent av de bedömda projekten ombyggnadsprojekt och 42 procent nybyggnadsprojekt.

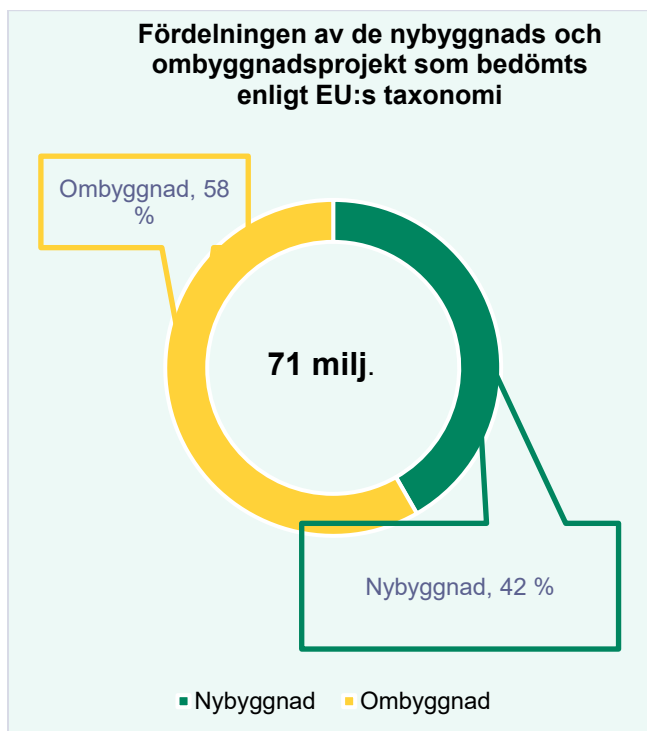

Bild 5. Fördelningen av bedömda nybyggnads- och ombyggnadsprojekt

Indikatorer för biologisk mångfald

Lokalprojektens verkningar på den biologiska mångfalden kommer att utvärderas med hjälp av två indikatorer: 1) ytan för livsmiljöerna för utrotningshotade naturtyper och arter samt 2) kvaliteten på de ekologiska förbindelserna. Utvecklingen har fortsättningsvis gått i riktning mot utrotning för både naturtyper och arter och den viktigaste uppgiften för arbetet med biologisk mångfald är att stoppa denna negativa utveckling. En av de viktigaste orsakerna är de splittrade livsmiljöerna och deras svaga förbindelser till varandra.

Lokalprojektens verkningar på naturens mångfald har bedömts i projektens planeringsfas i samarbete med miljöskyddet och projektens tjänsteinnehavare. I bedömningen används en skala med tre steg som beskriver projektets verkningar:

- 1 (minskar ytan eller försämrar de ekologiska förbindelserna)
- 0 (ingen verkan på ytan eller de ekologiska förbindelserna)
- +1 (ökar ytan eller förbättrar de ekologiska förbindelserna).

Bedömningarna visar att upp till 80 procent av investeringskostnaderna för de lokalprojekt som bedömts allokerades till projekt inom vilka man strävar efter att öka ytan för utrotningshotade naturtyper och arter

livsmiljöer. Utifrån projektens gårdsplaner ökas livsmiljöernas yta med 3250 m². Livsmiljöerna ökas på byggnadernas och skärmtakens gröna tak samt på andra grönkonstruktioner. Trots att dessa åtgärder är ett steg i rätt riktning är det klart att det behövs mer omfattande strategier och långsiktiga åtgärder för att öka naturens mångfald och olika livsmiljöer (stadens LUMO-program). Indikatorn ger dock en god grund för den fortsatta utvecklingen och hjälper att styra kommande projekt i en allt mer hållbar riktning.

Infrastrukturinvesteringarnas hållbarhet

Klimat- och miljömål för infrastrukturprojekten

För väg- och gatutrafikens del är målet att halvera utsläppen av växthusgaser från år 2015 års nivå före 2029. Staden strävar efter att öka andelen hållbara färdssätt så att de är över 66 procent före 2030 och främja särskilt gång, cykling och kollektivtrafik. I planläggningen och planeringen strävar man efter att stärka ekologiska nätverk samt bevara befintliga träd och skogar.

Klimat- och miljömålen i stadens infrastrukturprojekt fokuserar på att genomföra hållbara och miljövänliga lösningar med beaktande av de sex miljömål som ingår i EU:s taxonomi. Avsikten är att genomföra infrastrukturprojekt som överskrider en miljon euro så att de överensstämmer med EU-taxomin.

För alla infrastrukturprojekt beräknas ett koldioxidavtryck, som hjälper att bedöma deras miljöverkningar och stöder valet av hållbara lösningar. Från och med början av 2024 har i Åbo stads kalkyleringar av infrastrukturprojektens koldioxidavtryck använts tjänsten lhku som är ett kostnadsberäkningssystem och en serviceallians för infrastrukturprojekt.

Därtill har Åbo förbundit sig till utsläppsfria byggplatser – Green Deal-avtalet om hållbara upphandlingar. De kommuner och organisationer som anslutit sig till projektet utarbetar gemensamma anskaffningskriterier för byggplatserna som tas i bruk i faser under 2021–2030. Lösningarna är bl.a. att använda fossilfria drivkraftsalternativ och elanordningar på byggplatser, öka energieffektivitet genom tekniska lösningar och utbildningar för personalen samt genom att förnya maskinbeståndet. Målet för 2025 är att alla maskiner och transportfordon som används på den upphandlande enhetens byggarbetsplatser ska vara fossilfria, och 20 procent av dessa ska drivas med el, biogas eller väte. Den upphandlande enheten samarbetar tätt med entreprenörerna bland annat genom marknadsdialoger.

Bedömning av hur infrastrukturprojekten följer EU:s taxonomi

För alla stadens infrastrukturprojekt på över 1 miljon euro görs en bedömning deras taxonomiduglighet och överensstämmelse med taxonomin enligt klimatförordningens kriterier. Alla stadens infrastrukturprojekt är inte taxonomidugliga. T.ex. stadsparker möter inte kraven för taxonomiduglighet enligt klimatförordningen, vilket begränsar inkluderingen av dem i bedömningen. Kriterierna i taxonomin beaktar inte för denna del särdragen i städernas projekt vilket gör bedömningen av stora planprojekt utmanande. Detta kan leda till att en del av städernas betydande infrastrukturprojekt som är centrala med tanke på hållbar stadsutveckling, inte uppfyller kraven för taxonomiduglighet trots att de skulle främja miljömålen på lång sikt. De bedömda infrastrukturprojekts taxonomiduglighet och överensstämmelse med taxonomin presenteras i bild 6.

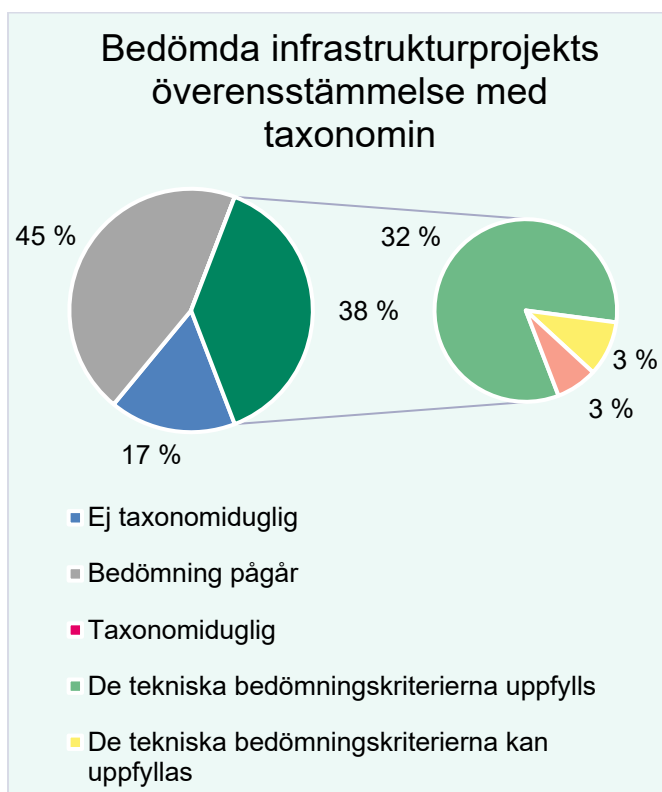

Bild 6. Stadens infrastrukturprojekts taxonomiduglighet och överensstämmelse med taxonomin.

Infrastrukturprojekten har bedömts i planeringsskedet och enligt bedömningen uppfylls kriterierna för begränsning, den biologiska mångfalden, hållbar användning av vattenresurser och miljöföroreningar väl. Större osäkerhet råder däremot kring hur kriterierna för anpassning och cirkulär ekonomi möts. Orsakerna till att kriterierna är svåra att uppfylla när det gäller infrastrukturprojekten är för det mesta de samma som när det gäller lokalprojekten. För att uppfylla DNSH-kriterierna för anpassning krävs omfattande sakkännedom och scenariobedömningar av klimatriskerna, samtidigt som de begränsade uppgifterna om avfallsströmmarna orsakar osäkerhet i bedömningen av kriterierna för cirkulär ekonomi. På grund av dessa utmaningar är det viktigt att utveckla tydliga spelregler och rapporteringsmetoder, särskilt för hanteringen av avfallsströmmar.

Det är viktigt att observera att trots att kriterierna för främjande av naturens mångfald och en hållbar användning av vattenresurser enligt bedömningen i planeringsskedet uppfylls, kräver utfallet effektivare kommunikation till entreprenörerna om olika miljömål samt effektiv byggnadsplatsövervakning.

Ett noggrannare utfall av de tekniska bedömningskriterierna i anknytning till miljömålen presenteras i bild 10 på nästa sida. I slutet av klimatbudgeten presenteras de utvecklingsmål som ställts upp för ekonomiplanepérioden för att uppnå överensstämmelse med EU-taxonomin i stadskoncernens investeringsprojekt.

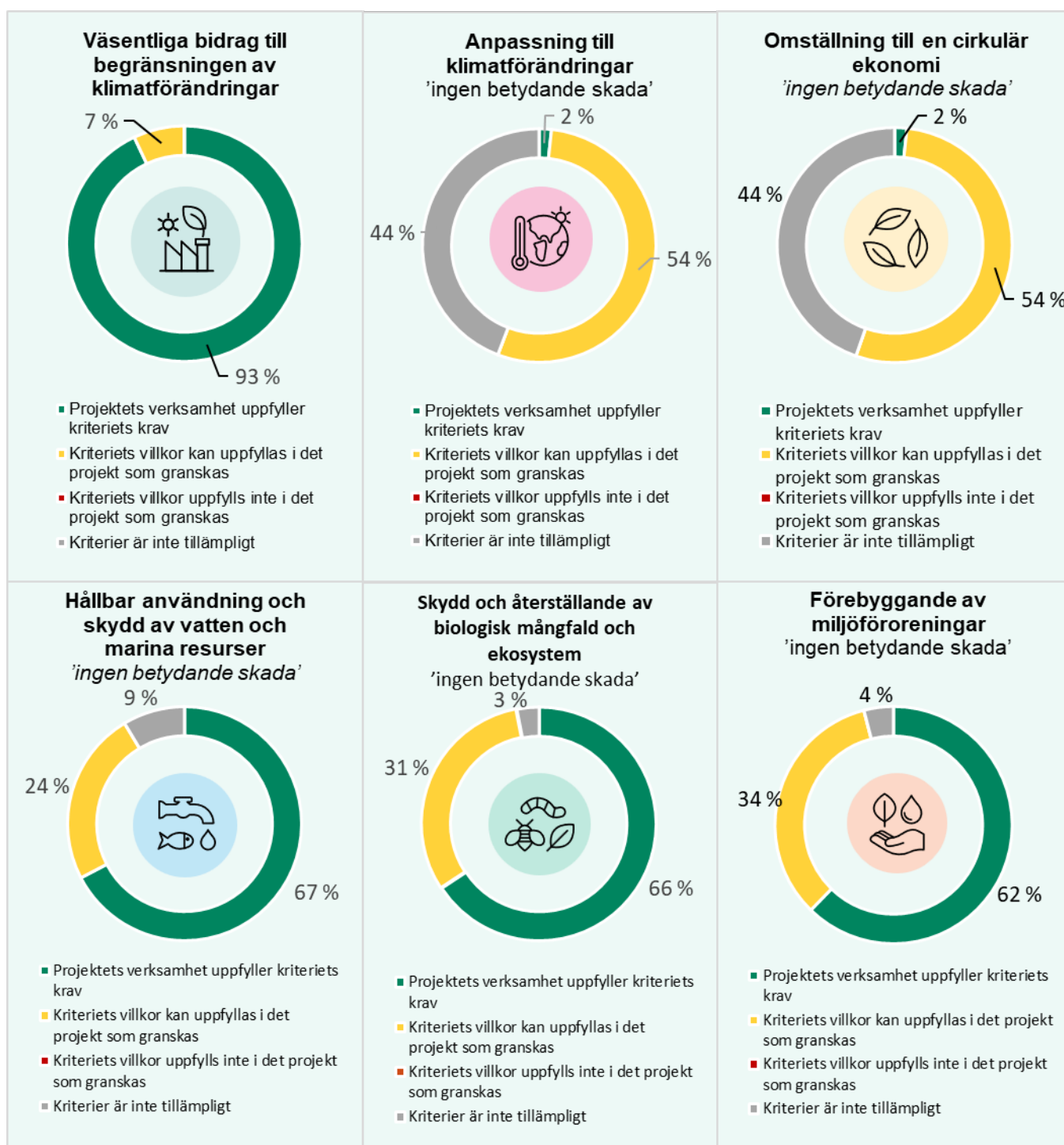

Bild 7. Uppnående av de tekniska bedömningskriterierna i bedömda infrastrukturprojekt utifrån bedömningen i planeringsfasen.

Indikatorer för hållbarhet i infrastrukturprojekt utvecklas

Utöver överensstämmelse med taxonomin beskrivs infrastrukturprojektens hållbarhet med olika indikatorer som erbjuder en täckande översikt av projektets miljöverknings. För infrastrukturprojektens del pågår utvecklingen och bedömningen av indikatorerna ännu. Indikatorerna och bedömningsmetoderna specificeras

och utvidgas kontinuerligt. De indikatorer som används i nuläget för att bedöma infrastrukturprojekten är byggnadens koldioxidavtryck, skuggpriset för koldioxid, återanvändningsgrad för byggnads- och rivningsavfall, projektets verkningar på ekologiska förbindelser samt projektets verkningar på ytan för utrotningshotade naturtyper och arters livsmiljöer. I september 2025 hade indikatoruppgifter samlats in för 14 olika projekt.

Indikatorer för begränsning av klimatförändringar

Projektens koldioxidavtryck fungerar som indikator för begränsningen av klimatförändringar. Från och med början av 2024 har i Åbo stads kalkyleringar av infrastrukturprojektens koldioxidavtryck använts tjänsten Ihku dvs kostnadsberäkningssystemet och servicealliansen för infrastrukturprojekt. Utsläppsberäkningen i Ihku utgår från satsningar i likhet med konstadsberäkningen. Ihku beaktar de olika faserna i livscykeln under den tid som byggandet pågår, dvs. faserna A1-A5. De utsläppskoefficienter som används i kalkyltjänsten grundar sig på den databas för infrastrukturens utsläpp som utvecklats och upprätthålls av Finlands miljöcentral (SYKE). Utsläppens täckningsgrad varierar enligt projekttyp och särskilt enligt projektens innehåll. På basis av testprojekten kunde utsläppsdata beräknas för ca 80–100 procent av byggnadsdelarnas kostnader.

Till skillnad från byggnadernas koldioxidavtryck, som mäts i enheten $\text{CO}_2\text{e}/\text{m}^2/\text{år}$ och är således ett jämförbart värde, är det inte möjligt att rakt jämföra infrastrukturprojektens koldioxidavtryck med varandra på grund av att projektens storlek varierar så mycket. Den styrande effekten av koldioxidavtrycket ska vidareutvecklas i syfte att tydligare lyfta fram effekterna av åtgärderna som minskar utsläppen.

Indikatorer för anpassning till klimatförändringen

Åbo stads infrastrukturprojekt använder för tillfället inte något verktyg som motsvarar den blågröna koefficienten och som kunde användas som en indikator för anpassning till klimatförändringen. Staden är dock som en associerad partner i ARVO-projektet, vars mål är att stärka grönbyggandet i tätt bebyggda städer för att anpassning till och beredskap inför klimatförändringen. Projektet utvecklar ett planeringsverktyg för general- och detaljplanering. Verktöget lämpar sig för bedömning, genomförande och mätning av målen för städernas grönstruktur. Åbo undersöker möjligheterna att använda verktyget för att producera en indikator för infrastrukturprojektens anpassning. Dessutom utvecklas åtgärder och indikatorer för anpassningen till klimatförändringen i det pågående IKI-projektet.

Indikatorer för övergång till cirkulär ekonomi

Projektens avfallsfördelning tillämpas som indikator för infrastrukturprojektens cirkulära ekonomi. Enligt DNSH-kriteriet (Do No Significant Harm) för cirkulär ekonomi

är minimimålet att 70 procent av byggnads- och rivningsavfallet ska kunna återvinnas eller användas på nytt. **Projektens avfallsfördelning jämförs med denna målnivå och enligt bedömningen i planeringsfasen skulle 80 procent av projekten nå minimimålet på 70 procent.** Bedömningen uppdateras då projekten färdigställts.

Indikatorer för biologisk mångfald

Även infrastrukturprojektens verkningar på den biologiska mångfalden kommer att bedömas med hjälp av två indikatorer: 1) ytan för livsmiljöerna för utrotningshotade naturtyper och arter samt 2) kvaliteten på de ekologiska förbindelserna. I bedömningen används en skala med tre steg som beskriver projektets verkningar:

- 1 (minskar ytan eller försämrar de ekologiska förbindelserna)
- 0 (ingen verkan på ytan eller de ekologiska förbindelserna)
- +1 (ökar ytan eller förbättrar de ekologiska förbindelserna).

Upp till 71 procent av investeringskostnaderna för infrastrukturprojekt som bedömts sedan 2023 allokeras till projekt inom vilka man strävar efter att öka ytan på utrotningshotade naturtyper och arters livsmiljöer. I planerna för projektområdena rekommenderas att ytan för utrotningshotade naturtyper och arters livsmiljöer ökas.

Hållbarheten för koncernsamfundens investeringar

Koncernsamfundens gemensamma klimat- och miljömål

De strategiska koncernsammanslutningarna har sedan 2019 antecknat klimatmål i resultatporten enligt vilka sammanslutningarna genomför Åbo stads klimatplan med sina egna åtgärder och strävar samtidigt efter att utveckla sin verksamhet så att den blir klimatneutral före 2029. Ett gemensamt mål för sammanslutningarna är att sträva efter att utveckla sina trafiklösningar och/eller sina byggplatser så att de blir klimatneutrala redan före 2025.

Utöver klimatmål antecknar koncernsammanslutningarna naturmål och mål för den cirkulära ekonomin i sina resultatport från och med 2024. Enligt anteckningarna i resultatporten förbinder sig sammanslutningarna till att planera och rapportera naturmålen för att undvika eller mildra direkta negativa natureffekter som orsakas av dess verksamhet, produkter och tjänster; och/eller bidra

till att stärka och trygga särskilt den lokala biologiska mångfalden. Om det inte är möjligt att undvika en betydande negativ verkning på naturen som förorsakas av verksamheten, produkterna och tjänsterna, planerar sammanslutningarna åtgärder för att kompensera den orsakade skadan enligt principerna för ekologisk kompensation. Sammanslutningarna förbinder sig att planera och rapportera målen för cirkulär ekonomi varmed principerna för resurskloshet kan förverkligas i deras verksamhet, produkter och tjänster.

Sammanslutningarna deltar med sina investeringar i koncernens gemensamma utveckling av klimatbudgeteringen genom att genomföra den gröna övergången i enlighet med EU:s taxonomi.

Bedömning av hur koncernbolagens investeringar överensstämmer med EU:s taxonomi

Bedömningen av investeringarnas taxonomiförenlighet tillämpas också på de strategiska koncernbolagens investeringar i enlighet med den fördjupade modell som godkändes i klimatbudgeten för 2025. Bolagen har bedömt hur taxonomiförenligheten för investeringar på över 1 miljon euro som görs under budgetperioden 2026–2029 utfaller samt hur projekten möter taxonomikraven enligt villkoren i de tekniska bedömningskriterierna. I bedömningen granskas utöver huvudkriteriets krav också villkoren i DNSH-kriterierna. Från och med 2025 har också Turun Monitoimitilä Oy:s framtida investeringar tagits med i granskningen av de strategiska koncernbolagens investeringar.

Siffrorna i sammanställningen för koncernbolagens taxonomiförenlighet inbegriper förutom de strategiska koncernbolagen även nybyggnadsprojektet Taito-campus, som genomförs som Kupittaa Taito Kampus Oy:s investering. En taxonomibedömning har gjorts för Taito-campus i enlighet med Åbos lokalprojekt, vars resultat beskrivs närmare i nästa avsnitt.

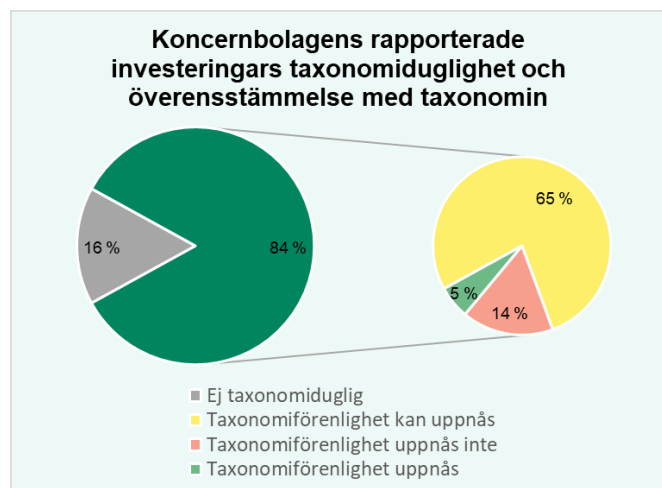

Bild 8. Bedömning av hur koncernbolagens investeringar överensstämmer med EU:s taxonomi.

Koncernbolagens investeringar för åren 2026–2029 som bedömts enligt taxonomikraven uppgår till totalt **844,5 miljoner euro**. Av dessa investeringar är 16 procent inte taxonomidugliga medan 84 procent uppfyller kriterierna för taxonomiduglighet. Bolagen har bedömt att ca 5 procent av de taxonomidugliga investeringarna överensstämmer med taxonomin. Enligt bedömningarna kan 65 procent av de taxonomidugliga investeringarna genomföras så att de överensstämmer med taxonomin. Av de taxonomidugliga investeringarna kommer 14 procent inte att överensstämma med taxonomin. Resultaten betonar att största delen av investeringarna potentiellt kan anpassas till taxonomins krav, trots att det i en del av investeringarna ännu finns utvecklingsbehov.

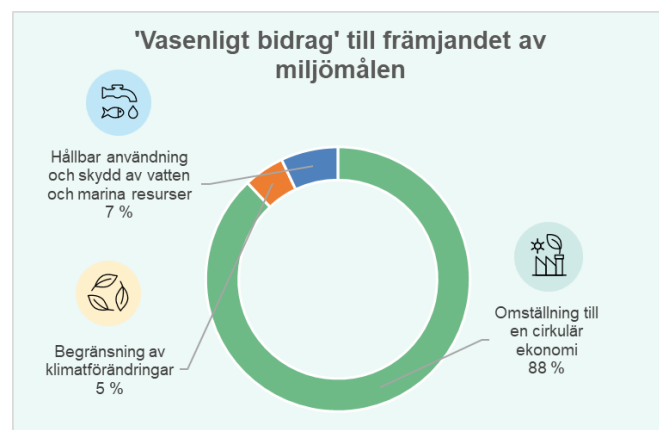

Bild 9. Fördelning av 'betydande främjande' av miljömålen i koncernbolagens investeringar som bedömts.

Koncernbolagen har bedömt att deras investeringar betydligt främjar olika miljömål. Den största andelen av de taxonomidugliga investeringarna, dvs. 88 procent (647 milj. €), riktar sig till dämpning av klimatförändringen vilket betonar en stark förbindelse till att minska utsläpp. Till hållbar användning av vattenresurser och havens naturresurser allokerades 6 procent (52 milj. €) och till övergången till cirkulär ekonomi allokerades 5 procent (37 milj. €). Investeringar har inte riktats till betydligt främjande av anpassning till klimatförändringen eller till skydd och återställande av den biologiska mångfalden. Dessa miljömål har dock beaktats genom DNSH-kriterierna. Därtill ska beaktas att de miljömål som definierar taxonomin inte nödvändigtvis alltid motsvarar det mål som bolaget själv anser att bäst beskriver sin investering.

Exempel på taxonomibedömning av investering: Taxonomiförenligheten hos Åbo yrkesinstituts Taito-campus

Åbo yrkesinstituts nybyggnad Taito-campus byggs in till däckkonstruktionen som förbinder Kuppis och Österås, i mitten av området Kuppis spets. Byggnaden byggs längs en framväxande kollektivtrafikkorridor. Projektet går in i byggfasen i början av 2026. Projektet genomförs av Kupittaaan Taito Kampus Oy och den totala kostnadsberäkningen som godkändes i projektplanen 2024 uppgår till cirka 93,7 miljoner euro.

Koldioxidsnåla och energieffektiva lösningar återspelas i projektplanen för Taito-campus. De tekniska lösningarna för byggandet är smarta och hållbara, innovativa och anpassningsbara, och målet är att få fem stjärnor enligt miljöklassificeringen YL. I och med byggprojektet ökar den urbana grönskan på tomten och i planeringen av den gröna miljön har man beaktat lokala arter, utrotningshotade arter och förstärkning av ekologiska förbindelser.

En bedömning av Taito-campusets överensstämmelse med taxonomin har genomförts och som resultat av detta har projektet konstaterats vara förenligt med taxonomin. Bedömningen av projektets taxonomiförenlighet

gjordes i planeringsskedet hösten 2024, och bedömningen granskades och uppdaterades i september 2025 utifrån de mer preciserade planerna. I granskningen konstaterades att de anteckningar som gjorts i bedömningen av planeringsskedet fanns med i de centrala dokument som styr byggandet och att det inte hade gjorts några ändringar i bedömningsresultaten. En betydande del av taxonomikriterierna uppfylls genom de krav som ställs i YL:s miljöklassificering. De viktigaste åtgärderna för att säkerställa att taxonomiförenligheten har beskrivits närmare i projektplanen för Taito-campus.

Till följd av bedömningen har det konstaterats att projektet på ett betydande sätt bidrar till målet att begränsa klimatförändringarna och inte orsakar betydande skada (DNSH-kriterier) inom andra delområden för hållbarheten. När det gäller cirkulär ekonomi och anpassning till klimatförändringen kan DNSH-kriterierna uppfyllas under projektets gång, men de kräver uppmärksamhet och åtgärder. Projektet uppfyller också de övriga hållbarhetskriterierna för lokalprojekt, och i utredningen över byggnadssättet har man till exempel lagt till uppgifter om stärkande av den biologiska mångfalden och ekologiska förbindelser.

Bild 10. Resultaten av taxonomibedömningen av Taito-campuset

Ekonomiplaneperiodens utvecklingsmål Uppnåendet av överensstämmelse med EU-taxonomin i stadskoncernens investeringsprojekt			
Miljömål för EU:s taxonomi	Basstaden	Framskri- dande	Tilläggsuppgif- ter
	Skuggpriset för koldioxid inkluderas systematiskt som en del i planeringsprocessen för projekten.	Påbörjad	
	För att underlätta bedömningen av de väsentliga klimatriskerna utvecklas geodatamaterial som stöder både planläggningen och projektplaneringen.	Pågår	IKI-projekt har fått ERUF-finansiering, projektet pågår
	Som stöd för anpassningen till klimatförändringen tas indikatorer i bruk på stadsnivå. Indikatorerna möjliggör uppföljning och bedömning av anpassningsåtgärdernas effektivitet.	Pågår	IKI-projekt har fått ERUF-finansiering, projektet pågår
	Uppföljningen av materialströmmar ska effektiviseras genom att skapa ett gemensamt rapporteringssätt för projekten. Sättet inkluderas i konkurrensutsättningen av rivnings- och byggprojekt.	Påbörjad	Rapporteringssättet piloteras under hösten 2024 för lokalprojektens och infrastrukturprojektens del.
 	Utvecklande av uppgifter som taxonomibedömningen kräver, såsom naturutredningar, rättidighet och tillgänglighet.	Ej påbörjad	
     	En dataplattform tas i bruk för klimatbudgeteringen. Med dataplattformen som utvecklas strävar man efter att svara på investeringsprocessens utvecklingsbehov och säkerställa att de uppställda miljömålen i stadens byggprojekt.	Pågår	KIITO-projekt har fått ERUF-finansiering, projektet pågår
Miljömål för EU:s taxonomi	Koncernbolagen	Framskri- dande	Tilläggsuppgif- ter
     	Utveckling av det sakkunnigstöd som behövs för taxonomibedömningen samt tryggnad av bedömningsprocessens kontinuitet.	Pågår	

Tabell 2. Utvecklingsmålen under ekonomiplaneperioden för att uppnå överensstämmelse med EU-taxonomin stadskoncernens investeringar.

BUDGETEN OCH PLANERNA

LÄSANVISNING

RESULTATRÄKNING

VERKSAMHETSBIDRAGET visar hur mycket av driftsekonomin kostnader måste täckas med skatteinkomster och statsandelar.

ÅRSBIDRAGET visar de internt tillförda medel som kan användas till investeringar, placeringar och låneamorteringar. Årsbidraget är ett centralt tal vid bedömningen av huruvida internt tillförda medel räcker till. Det grundläggande antagandet är att om årsbidraget är lika stort som avskrivningarna enligt plan som dras av årsbidraget, är kommunens internt tillförda medel tillräckliga.

RÄKENSKAPSPERIODENS RESULTAT T är skillnaden mellan inkomster och utgifter som periodiserats för räkenskapsperioden, och den antingen ökar eller minskar kommunens frivilliga reserver eller eget kapital. Efter räkenskapsperiodens resultat presenteras ändringarna i avskrivningsdifferenser, frivilliga reserver och fonder

Kalkylscheman för nyckeltalen som ingår i resultaträkningen

Verksamhetsintäkter/Verksamhetskostnader, %

Definition: $100 \times \text{verksamhetsintäkter} / (\text{verksamhetskostnader} - \text{tillverkning för eget bruk})$

Årsbidragets andel i procent av avskrivningarna:

Definition: $100 \times \text{årsbidrag} / \text{avskrivningar}$

FINANSIERINGSKALKYL

KASSAFLÖDET I VERKSAMHETEN visar i vilken utsträckning kommunen med hjälp av verksamheten (driftsekonomin) har lyckats erhålla penningtillgångar under räkenskapsperioden för att bevara verksamhetsförutsättningarna, göra nya investeringar och betala tillbaka lån utan att använda sig av utomstående finansieringskällor.

Årsbidraget fås direkt ur resultaträkningen och justeringar av årsbidraget beskrivs på raden Korrektivposter till internt tillförda medel. Med korrektivposter avses försäljningsvinster för tillgångar bland bestående aktiva, om dessa har tagits upp bland övriga verksamhetsintäkter, samt försäljningsförluster för tillgångar bland bestående aktiva som inskrivits bland övriga verksamhetskostnader.

INVESTERINGARNAS KASSAFLÖDE visar den användning av medel som kommunen har använt för att ordna förutsättningar för serviceproduktion och för att ackumulera framtida kassaflöde på lång sikt.

Med investeringar menas de medel som använts för bestående aktiva i finansieringskalkylen under räkenskapsåret. Investeringskostnaderna och finansieringsandelar som erhållits för att täcka dem, presenteras i finansieringskalkylen till sina bruttosummor. Investeringskostnaderna är både köp av aktier och andelar och immateriella och materiella investeringar i bestående aktiva tillgångar. Under beteckningen Kassaflödet för investeringarna visas också finansieringsandelarna för investeringar och överlåtelseinkomsterna av tillgångar bland bestående aktiva.

KASSAFLÖDET FÖR FINANSIERINGEN visar förändringarna av utlåningen och andra fordringar, förvaltade medel och förvaltad kapital, omsättningstillgångar samt eget och främmande kapital under räkenskapsperioden.

Ur finansieringskalkylen ska finansieringens kassaflöde separat framgå. För det syftet presenteras först ändringarna i utlåningen och lånebeståndet i kassaflödeskalkylen för finansieringen. Ändringarna i likviditeten påverkas också av förändringarna av förvaltade medel och förvaltad kapital, omsättningstillgångar, lång- och kortfristiga fordringar och räntefria lång- och kortfristiga skulder.

Den sammanräknade ändringen i kassaflödet för verksamheten och investeringarna och kassaflödet för finansieringen, motsvarar den ändring i medel som beräknats i balansen.

Kalkylscheman för nyckeltalen som ingår i finansieringskalkylen

Intern finansiering av investeringar, %

Definition: $100 \times \text{årsbidrag} / \text{egen anskaffningsutgift för investeringar} (= \text{anskaffningsutgift för anläggningstillgångar} - \text{finansieringsandelar för investeringar})$

Lånestock 31.12.

Definition: Främmande kapital – (erhållna förskott + skulder till leverantörer + resultatregleringar + övriga skulder)

2 Budgeten och planerna

Budgetresultat

En viktig styrningsfaktor i stadens ekonomiska planering är borgmästarprogrammet där ett av delområdena är den hållbara ekonomiska ramen som består av fyra punkter:

- Ett hållbart basscenario för ekonomin
 - genomsnittlig ökning av verksamhetsbidraget med högst 3,0 procent 2026–2029
- Skuldtak
 - Stadens moderorganisations justerade lånestock (lånestock – utlåningar = justerad lånestock) kan i slutet av 2029 uppgå till högst 7 200 euro per invånare. Fastighetsbolagens lån som står under stadens finansieringsansvar kommer att ingå i den justerade lånestocken.
- Förfaringssätt vid ett oväntat och negativt undantagstillstånd
 - årsbidraget blir negativt
 - ackumulerade överskott underskrider 100 miljoner euro
- Riktlinjer för beskattning
 - i regel avhåller sig staden från att ändra den kommunala skatten och fastighets-skatten

År 2027 genomförs en halvtidsöversyn av borgmästarprogrammet för att bedöma utvecklingen av verksamhetskostnaderna och den ekonomiska ramen samt den övre gränsen för skuldtaket. I samband med halvtidsöversynen bedöms också om skatteinkomsterna, statsandelarna och de finansiella inkomsterna är tillräckliga för ekonomisk balans under ekonomiplaneprodukten.

Målen har beaktats vid beredningen av budgeten och ekonomiplanen. Staden ska genomföra åtgärder via vilka den kan dämpa verksamhetskostnadernas utveckling samt öka den interna finansieringen. Som en följd av dessa åtgärder strävar staden efter en mer hållbar baslinje för sin ekonomi.

Verksamhetens nettoutgifter = verksamhetsbidraget

Omvärlden har förändrats kraftigt under de senaste åren. Invånarantalet i staden har ökat kraftigare än väntat, vilket återspeglas i behovet av tjänster. Samtidigt har nationella reformer genomförts, såsom reformen av stödet för lärande och reformen av sysselsättningstjänsterna. Staten har bidragit till finansieringen av reformerna, men kommunerna har ett betydande finansieringsansvar, och i synnerhet den negativa konjunkturförändringen i sysselsättningen har ökat kommunernas utgifter.

Dessutom kommer löneuppgörelsen att öka personalkostnaderna under ekonomiplaneprodukten, och dessutom har den ökade användningen av personalen naturligtvis ökat kostnaderna. Inflationen, som har stärkts kraftigt under de senaste åren på grund av externa faktorer, har avtagit något och det kostnadstryck som den har medfört har lättat. De indexjusteringar som skrivits in i avtalen kommer dock att öka verksamhetskostnaderna.

Enligt årets andra ekonomiprognos underskrider verksamhetsbidraget som beskriver nettodriftsutgifterna budgetmålet. Den positiva utvecklingen förklaras av att situationen för verksamhetsintäkterna var mer positiv än väntat. Det bör dock noteras att vissa av faktorerna är av engångskaraktär. När det gäller verksamhetskostnaderna överskrider målet endast marginellt. Inom servicehelheterna har man fäst uppmärksamhet vid situationen och målet är att korrigera situationen under räkenskapsperioden.

Försvagningen av den allmänna konjunkturen har återspeglats i utvecklingen av inkomstförväntningarna i anslutning till stadens byggande. Byggandet förväntas återhämta sig under 2025-2026. Byggandet har en betydande inverkan på sysselsättningen, och man får hoppas att försvagningen av konjunkturen förblir mild och kortvarig. När det gäller den allmänna konjunkturen så finns det tecken på att konjunkturen håller på att vända mot tillväxt under 2025 men än så länge är tillväxten ganska trög.

Under de senaste åren har det varit mycket svårt att förutspå ekonomin och möjligheten att jämföra åren sinsemellan är beklagligt svag. Ledtråden i budgeten är att sträva efter att säkerställa att stadens olika funktioner har tillräckligt med resurser för att ordna tjänsterna.

Stadens ekonomiska ställning gör det inte möjligt att förbättra kvaliteten på serviceproduktionen eller utöka antalet tjänster som finansieras av staden.

Åbo vill trygga sina invånares välfärd med hjälp av högklassiga tjänster och förstärka områdets livskraft. Åbo tillhandahåller många tjänster på landskapsnivå och förstärker hela regionens livskraftsförmån särskilt med hjälp av investeringar som påskyndar utvecklingen.

Skatteinkomster

Uppskattningarna av skatteinkomsternas utveckling grundar sig på de uppgifter som var tillgängliga i september. I praktiken var dessa prognoser som finansministeriet och Kommunförbundet publicerade. Som en följd av vårdreformen har staden blivit allt mer konjunkturkänslig, vilket är en följd av att samfundsskatteinkomsternas relativa andel har ökat.

Under ekonomiplanepreioden beräknas de skattepliktiga förvärvsinkomsterna utvecklas med i genomsnitt +4,2 procent per år. När det gäller samfundsskatterna beräknas de skattepliktiga inkomsterna öka med i genomsnitt +4,6 procent under 2026-2028. Det bör dock noteras att om konjunkturen förblir trög kan förväntningarna på skatteinkomsterna försvagas.

Det föreslås inga ändringar i skattesatserna. Därigenom vill staden för sin del trygga invånarnas ekonomiska ställning i det rådande läget. Därtill vill man bevara stadens dragningskraft också ur skattefinansieringens synvinkel.

Åbos skattesatser 2025

	2025	2026
Kommunalskattesats:	7,1	7,1
Fastighetsskattesats:		
Allmän skattesats	1,30	1,30
Skattesats på mark	1,30	1,30
Permanent bostadsbyggnad	0,45	0,45
Obebyggd byggnadsplats	4,00	4,00
Annan än permanent bostadsbyggnad	1,10	1,10
Allmännyttigt samfund		

Statsandelar

Under de senaste åren har statsandelen för kommunal basservice genomgått två betydande reformer. Vid ingången av 2023 överfördes social- och hälsovårdens samt räddningsväsendets uppgifter till välfärdsområden

och motsvarande finansiering överfördes till staten. Kostnadsutvecklingen för de funktioner som överförs har varit stark under de senaste åren. Förutom behovet av tjänster och den egna verksamheten påverkades detta också av coronapandemin.

Kostnadsnivån för social- och hälsovården var högre än väntat även på nationell nivå. Som ett resultat av efterhandsrevisionen av de omedelbara verksamhetsintäkterna och kostnaderna för de överförda funktionerna gjordes en tilläggsnedskärning i statsandelarna till kommunerna.

Efter att beskattningen blev färdig i november 2023 granskades överföringskalkylerna i samband med överföringen av inkomster. Posterna för internt tillförda medel nådde inte de värden som tidigare använts och av denna orsak bildades inte tillräckligt med överförbara inkomster. Av denna orsak beslutade staten att rikta en tilläggsnedskärning till kommunerna vars effekt fördelades över åren 2025-2027.

Verkningarna av vårdposterna på Åbo stads statsandelar är totalt -29,9 miljoner euro under 2025-2027 och från 2028 och framåt -22,3 miljoner euro.

En annan betydande reform hänförde sig till reformen av sysselsättningstjänsterna som ledde till att sysselsättningstjänsterna överfördes till kommunerna. Finansieringen av funktionen överfördes på basis av föregående års nivå. Överföringen skedde vid en tidpunkt som var positiv med tanke på sysselsättningskonjunkturen, och konjunkturen har försvagats sedan dess. Finansieringen förändras inte så att det ökade finansieringsansvaret har fallit på kommunernas ansvar.

Syftet med statsandelssystemet är att i hela landet trygga en jämn tillgång på den offentliga service som kommunerna ansvarar för så att medborgarna oberoende av var de bor kan få basservice på en viss nivå mot en rimlig skattebörda. Detta görs genom att utjämna skillnaderna mellan kommunerna i de kostnader som orsakas av ordnandet av tjänster och genom att utjämna inkomstbasen.

För att säkerställa den kommunala självstyrelsen följer man den så kallade finansieringsprincipen, dvs. staten garanterar kommunerna tillräckligt med resurser för att de ska kunna klara av de uppgifter som staten ålägger dem. I regeringens propositioner som gäller kommunernas uppgifter ska man granska hur finansieringsprincipen uppfylls.

När man granskar kassaflödet från verksamheten och investeringarna bör man beakta att kommunernas förmåga att finansiera sina lagstadgade uppgifter grundar sig på det långsiktiga målet att balansera intäkter och utgifter. På kortare sikt kan dock kommunernas

nettoinvesteringsbehov finansieras med nettoupplåning, vilket innebär att ett negativt kassaflöde från verksamheten och investeringarna inte nödvändigtvis direkt indikerar att finansieringsprincipen inte skulle realiseras. Kommunernas ekonomiska bärkraft och betalningsförmåga är dock hotade på längre sikt om kassaflödet från verksamheten och investeringarna varaktigt är negativt.

De senaste statsandelsskalkylerna garanterar inte tillräckliga resurser särskilt för växande centralstäder såsom Åbo och Tammerfors. Det nuvarande statsandelssystemet tar inte hänsyn till kommunernas olika och förändrade uppgifter. Kommunerna står inför olika behov och det är hög tid att erkänna detta även när det gäller statsandelssystemet. Det finns ett stort behov av att reformera statsandelssystemet och ändringar borde göras snabbt för att trygga städernas funktionsförmåga på ett hållbart sätt.

I enlighet med regeringen Orpos regeringsprogram förnyas helheten av kommunernas finansiering och statsandelssystem så att den motsvarar kommunernas nya roll och situationen efter att vårdreformen trätt i kraft och reformen av arbets- och näringsstjänster genomförts.

Finansministeriet utnämnde i början av 2024 två utredare till stöd för beredningen. Utredarna för reformen av statsandelssystemet Eero Laesterä och Arto Sulonen överlämnade sin rapport "Valtionosuusuudistus 2027 – taustoitusta" till finansministeriet 16.12.2024.

Som bakgrundsmaterial för reformen beställde finansministeriet också en utredning av Statens ekonomiska forskningscentral (VATT) om de faktorer som förklarar kommunernas utgifter för serviceproduktion i Fastlandsfinland.

Avsikten var att under beredningen ta fram ett utkast till regeringsproposition som skulle ha skickats på remiss i slutet av 2024. Ikraftträdandet av reformen 2026 skulle ha krävt behandling i riksdagen under vårsessionen 2025. I oktober 2024 meddelade dock kommun- och regionministern att ikraftträdandet av reformen skjuts upp till 2027.

I och med att reformen sköts upp lämnade utredarna en rapport om sitt arbete, som innehöll en beskrivning av de olika delarna av statsandelssystemet samt ett utkast till ett nytt statsandelssystem för kommunal basservice inom finansministeriets förvaltningsområde.

Det har inte framkommit någon ytterligare information om behandlingen av reformen. De statsandelar som antecknats i stadens ekonomiplan grundar sig på en preliminär kalkyl som publicerades i september och på en kvalificerad uppskattning av statsandelarnas utveckling under ekonomiplaneåren som härletts ur utredarnas

förslag. Uppskattningarna innehåller osäkerhet för åren 2027–2029 till följd av den rådande ovissheten.

De slutliga uppgifterna om statsandelen för kommunal basservice samt statsandelen för undervisnings- och kulturväsendet fås mot slutet av året.

Finansieringsposter

Nettobeloppet av ränteintäkter och räntekostnader samt finansiella intäkter och finansiella kostnader år 2026 beräknas uppgå till 29,0 miljoner euro inklusive den sammanställda resultaträkningen för tillväxt- och ersättningsfonden. Nettotalet för finansieringsposter försvagas kraftigt under 2027–2029 beroende på den kraftiga ökningen av räntebelagda lån. Som utgångspunkt för uppskattningen av finansieringskostnader användes en ränta på i genomsnitt 2,5 procent, vilket i nuläget motsvarar stadens anskaffningspris i både kort och lång matritet, inklusive stadens kapitalanskaffningsmarginal.

Ränteinkomster och ränteutgifter

I budgeten för 2026 beräknas dotterbolagens utlåningar och övriga ränteinkomster uppgå till 23 miljoner euro beroende på om lånen lyfts i enlighet med lånereserveringarna och hur stora ränteinkomsterna från stadens kassamedel och tillväxt- och ersättningsfondens placeringar. De största ränteinkomsterna härrör från TVT Asunnot Oy, Åbo Energi Ab, Åbo Vattenförsörjning Ab och Åbo Hamn Ab. Räntevillkoren för vissa av dotterbolagens lån orsakar osäkerhet, eftersom dotterbolagens låneräntor påverkas av dotterbolagens resultatutveckling bl.a. för Åbo Hamns del. Under ekonomiplanperioden 2027–2029 stiger ränteinkomsterna från lån främst på grund av de kontolimiter som beviljades Turun Monitoimitilat och Taitocampus i Kuppis. På motsvarande sätt höjer detta det finansieringsvederlag som lokalitetstjänsterna betalar till bolaget. Det är alltså frågan om en helt intern finansieringspost vars nettointerkan på stadens resultat är noll. Beloppet av lån som lyfts och räntevillkoren påverkar betydligt ränteinkomsterna från utlåningar.

Enligt budgeten 2026 beräknas de externa ränteutgifterna uppgå till 19,9 miljoner euro. Detta belopp innehåller kostnaderna för inlåning och ränteskydd. År 2026 är ränteutgifterna ännu måttliga, men ökar under 2027–2029, eftersom stadens finansieringsbehov kraftigt ökar under denna period och räntenivån för nya lån kommer att vara cirka 2,5 procent (kalkylantagande). De korta referensräntorna har sjunkit under 2025 till cirka två (2) procent men de långa referensräntorna ligger på cirka 2,7 procent (10 månaders fast ränta). Det här påverkar räntenivån på lånen allt eftersom gamla ränteskydd förfaller och nya lån måste lyftas med ränta som motsvarar

marknadsräntan och eventuellt skyddas till en högre räntenivå.

Övriga finansiella inkomster och utgifter

Enligt uppskattningar uppgår de övriga finansiella inkomsterna 2026 till cirka 25 miljoner euro. Största delen av detta belopp, dvs. 20 miljoner euro, beräknas härröra från vinstutdelningen som Åbo Energi Ab betalat. Övriga utdelningsinkomster förknippas med en stor osäkerhet, och för dessa har därför budgeterats endast 5 miljoner euro år 2026. Dessutom kan inkomster fås från utdelningar till fonderna och vinster från försäljning av värdepapper och andra extraordinära intäkter. Under 2027–2029 förväntas de övriga finansiella inkomsterna uppgå till 25 miljoner euro och Åbo Energis utdelning uppskattas stanna kvar på 20 miljoner euro. Stadens övriga utdelningsinkomster är relativt små och osäkra.

Tillväxt- och ersättningsfondens värdeutveckling och avkastning förväntas vara måttlig, cirka 2,6 miljoner euro om året och följa de riktlinjer som stakats ut i placeringsprinciperna. Andra finansiella kostnader under ekonomiplaneperioden 2026–2029 uppskattas uppgå till cirka 0,9 miljoner euro per år. I siffran ingår närmast kostnader som anknyter till bank, koncernkonto,

betalningsrörelse och kontantkassa. För tillväxt- och ersättningsfondens del har man inte beaktat skador som eventuellt ersätts med fondens medel.

Årsbidrag

Årsbidraget för 2026 är 37,3 miljoner euro. Detta motsvarar det eurobelopp som blir kvar av inkomstfinansieringen för att täcka investeringar, amorteringar och andra utgifter med lång verkningstid. Stadens årsbidrag är svagt under de första åren av ekonomiplaneperioden. Årsbidraget förbättras mot slutet av planperioden. Årsbidraget borde täcka avskrivningarna, men denna nivå underskrids betydligt under ekonomiplaneperioden.

Extraordinära poster

I ekonomiplanen ingår inte extraordinära poster år 2026–2029.

Räkenskapsperiodens över-/underskott

Underskottet för räkenskapsperioden 2026 uppgår till -21,0 miljoner euro. Ekonomiplanen för 2026–2027 uppvisar ett kraftigt underskott. Målet är att uppnå ekonomisk balans före slutet av ekonomiplaneperioden.

2.1. Resultaträkning, 1 000 € (externa poster)

	Bokslut 2024	Budget 2025 sammanlagt	Budget 2026	Ekonomiplan 2027	Ekonomi- plan 2028	Ekonomiplan 2029
Försäljningsinkomster	75 217	81 810	86 855	77 600	75 600	83 400
Avgiftsintäkter	30 705	38 750	49 710	50 500	51 700	52 300
Understöd och bidrag	24 208	18 527	15 023	16 000	16 800	17 200
Arrendeinkomster	61 512	63 415	64 999	60 700	61 900	62 800
Övriga verksamhetsintäkter	34 412	36 473	23 615	24 000	24 800	25 100
VERKSAMHETSINTÄKTER	226 054	238 975	240 200	228 800	230 800	240 800
TILLVERKNING FÖR EGET BRUK	1 923	1 910	1 910	1 910	1 910	1 910
Personalutgifter	335 621	351 296	361 840	369 097	379 171	387 273
Köp av tjänster	275 901	313 447	326 301	334 977	333 152	340 532
Material, förnödenheter och varor	42 824	39 278	38 306	38 856	39 917	40 770
Understöd	46 794	80 214	81 853	83 607	85 889	87 724
Hyror	51 609	58 299	55 247	56 200	57 734	58 968
Övriga verksamhetskostnader	7 899	595	2 523	2 572	2 642	2 699
VERKSAMHETSKOSTNADER	760 648	843 128	866 070	885 309	898 505	917 966
VERKSAMHETSBIDRAG	-532 671	-602 243	-623 959	-654 599	-665 795	-675 256
Skatteinkomster och statsandelar	563 309	610 283	632 297	668 674	710 312	742 086
Finansieringsinkomster och -utgifter	36 132	28 301	28 953	26 895	23 145	19 015
ÅRSBIDRAG	66 770	36 341	37 291	40 970	67 662	85 845
Avskrivningar och nedskrivningar	60 376	58 192	60 006	66 463	73 722	84 416
Totalinkomster och -utgifter						
RÄKENSKAPSPERIODENS RE-SULTAT	6 394	-21 851	-22 715	-25 493	-6 060	1 429
Förändring av reserver och fonder	-6 309	1 703	1 703	1 703	1 703	1 506
RÄKENSKAPSPERIODENS ÖVER-/UNDERSKOTT	85	-20 148	-21 012	-23 790	-4 357	2 935

Resultaträkningens nyckeltal	Bokslut 2024	Budget 2025 sammanlagt	Budget 2026	Ekonomiplan 2027	Ekonomiplan 2028	Ekonomi- plan 2029
Verksamhetsintäkter - ändring-% från föreg. år		5,7 %	0,5 %	-4,7 %	0,9 %	-4,3 %
Verksamhetskostnader - ändring-% från föreg. år		10,8 %	2,7 %	2,2 %	1,5 %	-2,2 %
Verksamhetsbidrag - ändring-% från föreg. år		-13,1 %	-3,6 %	-4,9 %	-1,7 %	-1,4 %
Verksamhetsintäkter/Verksamhetskostnader, %	29,7 %	28,3 %	27,7 %	25,8 %	25,7 %	26,2 %
Skattefinansiering - ändring-% från föreg. år		-8,3 %	3,6 %	5,8 %	6,2 %	-4,5 %
Årsbidrag/Avskrivningar, %	110,6 %	62,4 %	62,1 %	61,6 %	91,8 %	101,7 %
Årsbidrag / invånare	324,1	175,9	178,4	193,7	316,2	396,6
Invånarantal 31.12	206 035	206 644	209 073	211 524	213 991	216 470

2.2. Resultaträkning, 1 000 € (externa och interna poster)

	Bokslut 2024	Budget 2025 sammanlagt	Budget 2026	Ekonomiplan 2027	Ekonomi- plan 2028	Ekonomiplan 2029
Försäljningsinkomster	100 007	82 810	87 855	77 600	75 600	83 400
Avgiftsintäkter	31 156	38 750	49 710	50 500	51 700	52 300
Understöd och bidrag	24 208	18 527	15 023	16 000	16 800	17 200
Arrendeinkomster	157 866	64 015	64 999	60 700	61 900	62 800
Övriga verksamhetsintäkter	35 019	36 553	23 615	24 000	24 800	25 100
VERKSAMHETSINTÄKTER	348 255	240 655	241 200	228 800	230 800	240 800
TILLVERKNING FÖR EGET BRUK	1 923	1 910	1 910	1 910	1 910	1 910
Personalutgifter	335 621	351 296	361 840	369 097	379 171	387 273
Köp av tjänster	311 709	317 282	327 301	334 977	333 152	340 532
Material, förnödenheter och varor	42 948	39 278	38 306	38 856	39 917	40 770
Understöd	46 794	80 214	81 853	83 607	85 889	87 724
Hyror	153 000	58 899	55 247	56 200	57 734	58 968
Övriga verksamhetskostnader	-7 223	-2 160	2 523	2 572	2 642	2 699
VERKSAMHETSKOSTNADER	882 849	844 808	867 070	885 309	898 505	917 966
VERKSAMHETSBIDRAG	-532 671	-602 243	-623 959	-654 599	-665 795	-675 256
Skatteinkomster och statsandelar	563 309	610 283	632 297	668 674	710 312	742 086
Finansieringsinkomster och -utgifter	36 132	28 301	28 953	26 895	23 145	19 015
ÅRSBIDRAG	66 770	36 341	37 291	40 970	67 662	85 845
Avskrivningar och nedskrivningar	60 376	58 192	60 006	66 463	73 722	84 416
Totalinkomster och -utgifter						
RÄKENSKAPSPERIODENS RE-SULTAT	6 394	-21 851	-22 715	-25 493	-6 060	1 429
Förändring av reserver och fonder	-6 309	1 703	1 703	1 703	1 703	1 506
RÄKENSKAPSPERIODENS ÖVER-/UNDERSKOTT	85	-20 148	-21 012	-23 790	-4 357	2 935

* Sättet att fördela kostnaderna i interna poster har ändrats från fakturering till övervältring mellan 2024 och 2025. Vid övervältring fördelas kostnaderna till tjänsterna och vid fakturering fördelas de till tjänsterna som kostnader och till den interna leverantören som intäkter.

Resultaträkningens nyckeltal	Bokslut 2024	Budget 2025 sammanlagt	Budget 2026	Ekonomiplan 2027	Ekonomiplan 2028	Ekonomi- plan 2029
Verksamhetsintäkter - ändring-% från föreg. år		-30,9 %	0,2 %	-5,1 %	0,9 %	-4,3 %
Verksamhetskostnader - ändring-% från föreg. år		-4,3 %	2,6 %	2,1 %	1,5 %	-2,2 %
Verksamhetsbidrag - ändring-% från föreg. år		-13,1 %	-3,6 %	-4,9 %	-1,7 %	-1,4 %
Verksamhetsintäkter/Verksamhetskostnader, %	39,4 %	28,5 %	27,8 %	25,8 %	25,7 %	26,2 %
Skattefinansiering - ändring-% från föreg. år		-8,3 %	3,6 %	5,8 %	6,2 %	-4,5 %
Årsbidrag/Avskrivningar, %	110,6 %	62,4 %	62,1 %	61,6 %	91,8 %	101,7 %
Årsbidrag / invånare	324,1	175,9	178,4	193,7	316,2	396,6
Invånarantal 31.12	206 035	206 644	209 073	211 524	213 991	216 470

2.3. Skatteinkomster och statsandelar, 1 000 €

	Bokslut 2024	Budget 2025 sammanlagt	Budget 2026	Ekonomiplan 2027	Ekonomi- plan 2028	Ekonomiplan 2029
Skatteinkomster och statsandelar	563 309	610 283	632 297	668 674	710 312	742 086
Skatteinkomster	489 603	509 775	518 000	540 000	565 000	593 000
Kommunal inkomstskatt	317 376	333 800	345 000	360 000	378 000	399 000
Fastighetsskatt	79 003	84 975	84 000	86 000	88 000	90 000
Andel av samfundsskatteintäkterna	93 224	91 000	89 000	94 000	99 000	104 000
Statsandelar	73 706	100 508	114 297	128 674	145 312	149 086
Statsandel för kommunal basservice (utan utjämning, år 2026 omfattar även TE-finansiering)	-2 342	34 362	42 343	128 674	145 312	149 086
Utgjämning av statsandelarna på basis av skatteinkomster	-3 012	-2 307	-813			
Övriga statsandelar för undervisnings- och kulturväsendet	47 345	46 495	46 832			
Kompensation för förlorade skatteinkomster	31 715	21 959	25 935			

2.4. Finansiella intäkter och kostnader, 1 000 €

	Bokslut 2024	Budget 2025 sammanlagt	Budget 2026	Staden	Skadefonden
Finansiella intäkter	53 072	53 948	49 386	46 586	2 800
Finansiella kostnader	16 940	25 648	20 433	20 233	200
NETTO	36 132	28 301	28 953	26 353	2 600
Ändring-%		-21,7 %	2,3 %		
Ränteintäkter	23 340	24 622	24 186	21 586	2 600
Övriga finansiella intäkter	29 732	29 326	25 200	25 000	200
Räntekostnader	16 633	24 747	19 933	19 933	0
Övriga finansiella kostnader	307	901	500	300	200

2.5. Finansieringskalkyl

Finansieringskalkyl, 1 000 €

	Bokslut 2024	Budget 2025 sammanlagt	Budget 2026	Ekonomiplan 2027	Ekonomi- plan 2028	Ekonomiplan 2029
Årsbidrag	66 770	36 341	37 291	40 970	67 662	85 845
Extraordinära intäkter och kostnader	0	0	0	0	0	0
Korrektivposter till internt tillförda medel	22 505	30 375	18 507	9 320	9 310	9 800
KASSAFLÖDET I VERKSAMHETEN	44 265	5 966	18 784	31 650	58 352	76 045
Investeringsutgifter	182 299	232 581	339 486	344 426	311 476	238 915
Statsandelar och övriga finansieringsandelar	7 898	9 360	5 000	5 000	5 000	5 000
Överlåtelseinkomster av tillgångar bland bestående aktiva	28 677	33 909	57 485	10 000	10 000	10 000
INVESTERINGARNAS KASSAFLÖDE	-145 724	-189 311	-277 022	-329 426	-296 476	-223 915
VERKSAMHETENS OCH INVESTERINGARNAS KASSAFLÖDE	-101 459	-183 345	-258 238	-297 776	-238 124	-147 870
Förändringar i utlåningen	1 274	-52 268	-43 838	-10 006	-32 933	-27 848
Ökning av utlåningen, -	19 809	70 000	64 000	63 000	58 000	48 000
Minskning av utlåningen	21 083	17 732	20 162	52 994	25 067	20 152
Förändringar i lånebeståndet	62 637	294 455	301 267	275 867	247 567	158 967
Ökning av långfristiga lån, -	120 000	265 000	300 000	220 000	155 000	250 000
Minskning av långfristiga lån, +	4 240	46 600	76 633	76 633	26 633	96 633
Förändringar av kortfristiga lån	-53 123	76 055	77 900	132 500	119 200	5 600
Övriga förändringar av likviditeten	27 922					
KASSAFLÖDET FÖR FINANSIERINGENS DEL	91 833	242 187	257 429	265 861	214 634	131 119
INVERKAN PÅ LIKVIDITETEN	-9 625	58 842	-808	-31 915	-23 490	-16 751

Nyckeltalen i finansieringskalkylen	Bokslut 2024	Budget 2025 sammanlagt	Budget 2026	Ekonomiplan 2027	Ekonomi- plan 2028	Ekonomiplan 2029
Invånarantal 31.12	206 035	206 644	209 073	211 524	213 991	216 470
Investeringsgarnas egenanskaffningsutgifter, M€	174,4	223,2	334,5	339,4	306,5	233,9
Intern finansiering av investeringarna, %	38 %	16 %	11 %	12 %	22 %	37 %
Lånebestånd 31.12, M€	926	1 089	1 324	1 607	1 875	2 143
Lån / invånare, €	4 494	5 270	6 333	7 597	8 762	9 900

Förändringar i utlåningen

Under 2026 fortsätter den centraliserade koncernfinansieringen dvs. beviljande av lån till stadens dotterbolag.

Alla finansieringsbehov som tas upp i budgeten är till sin natur reserveringsanslag (icke bindande anslag) och finansieringsbehoven kan avsevärt ändras under perioden. Sammanlagt uppgår ökningarna av utlåningen till

64 miljoner euro och minskningarna av utlåningen till 20,2 miljoner euro år 2026, nettobelopp totalt 43,8 miljoner euro.

För TVT Asunnot Oy har för 2026 reserverats totalt 28 miljoner euro i nya utlåningar som består av följande lån: 8 miljoner euro för nytt lån för betalning av lån som förfaller till betalning, tertiärlån på 4 miljoner euro för lån för den egna finansieringsandelen för Varke-nybyggnader och 16 miljoner euro för finansieringen av nybyggnader och ombyggnader. Motsvarande lånebelopp per år har beräknats som en avsättning för ekonomiplaneåren.

För Åbo Energi Ab har reserverats ett utlåningsbelopp om 16 miljoner euro varmed i huvudsak finansieras bolagets nya investeringar för 2026. För icke allokerade utlåningar har reserverats sammanlagt 10 miljoner euro och 10 miljoner euro för eventuella lånebehov för byggande av idrottsanläggningar.

I budgeten har finansieringen av Turun Monitoimitilat Oy och Kupittaa Taito Kampus Oy ordnats genom användningen av limiten för koncernkontot och detta speglas i punkten om ökning av andra långfristiga lån.

För år 2026 har bolaget reserverats sammanlagt 77,9 miljoner euro i kortfristig finansiering för dessa två bolag. Under projektens byggtid sker finansieringen genom koncernkontots kontolimit, som efter färdigställandet av projekten konverteras till en långfristig skuld för bolaget som det ännu inte finns någon exakt information om.

Stadens dottersammanslutningar kan förutom ovan nämnda lån beviljas kortfristiga kreditlimiter (eller limiter för koncernkontot) sammanlagt högst 300 milj. euro ur stadens kassamedel under budgetåret. Stadens utlåning till dotterbolagen hålls också under de kommande åren på en hög nivå, i synnerhet om stadens stora utvecklingsprojekt genomförs i bolagsform (t.ex. däckprojektet i Kuppis, Monitoimitilat) och finansieras med koncernintern utlåning eller kontolimit under de kommande åren. Av de nämnda projekten eller deras finansieringssätt finns dock inga slutliga beslut ännu. Utlåningen till dotterbolagen gör att stadens nettoskuld inte ökar lika snabbt som moderstadens bruttoskuld. Koncernskulden ökar i varje fall, eftersom stadens externa skuldsättning ökar.

	Budget 2025	Budget 2026	Ekonomiplan 2027	Ekonomiplan 2028	Ekonomiplan 2029
FÖRÄNDRINGAR I UTLÅNINGEN	49 268	43 838	10 006	32 933	27 848
Ökning av utlåningen	67 000	64 000	63 000	58 000	48 000
TVT Asunnot Oy	30 000	28 000	28 000	28 000	28 000
Åbo Energi Ab	27 000	16 000	15 000	10 000	0
Övriga oriktade	10 000	10 000	10 000	10 000	10 000
Investeringar i idrottsanläggningar	0	10 000	10 000	10 000	10 000
Minskning av utlåningen	17 732	20 162	52 994	25 067	20 152
TVT Asunnot Oy	12 268	13 799	14 124	13 090	13 073
Åbo Energi Ab	0	1 000	2 000	7 000	2 000
Övriga amorteringar enligt skuldebrev	5 464	5 363	36 870	4 977	5 079

Lånestock, skydd av koncernskulden samt övriga fullmakter och gränser för stadens finansieringsverksamhet och riskhantering (Moisiolinna)

Fördelning av ränterisken för koncernskulden är ännu viktigare när skuldsättningen ökar och räntenivån stiger kraftigt. Stadens ränterisk hanteras genom att sprida ut lånen med olika grunder för referensränta samt vid genom att använda ränteswapavtal för att hantera ränterisken. Ränteskyddet ordnas också genom att lyfta

stadens lån med fast ränta bundna till en långvarig referensränta, om detta med beaktande av marknadsläget är möjligt och kostnadseffektivt. Därtill kan vid behov avtal om räntebyte ingås, med vilka man strävar efter att hålla ökningen av den finansieringskostnad som staden betalar på en måttlig nivå i och med att räntorna eventuellt stiger. Staden höjer finansieringen genom att utnyttja flera finansieringskällor såsom Europeiska investeringsbanken (EIB) och Europarådets utvecklingsbank (CEB), Nordiska investeringsbanken (NIB). Av de inhemska finansierarna är Kommunfinans Abp stadens mest betydande och konkurrenskraftiga finansierare.

Stadsstyrelsen beslutar närmare om tidpunkten och skyddsgraden för höjning av finansieringen då den godkänner låneuttags- och placeringsplanen.

Staden fördelar ränterisken för koncernskulden mellan olika räntegrunder genom att vid behov ingå nya avtal om valuta- och räntebyte för högst 400 miljoner euro under budgetåret. Om ett långfristigt lån lyfts i annan valuta än i euro, så ändras valuta- och ränterisken genom avtal om valuta- och räntebyte till euro. Ränterisken för andra poster eller ränterisken för ansvar utanför balansräkningen (t.ex. leasingavtal) eller en annan risk kan ändras för högst 100 miljoner euro under budgetåret.

Stadens dottersammanslutningar kan förutom ovan nämnda lån beviljas kortfristiga kreditlimiter (eller limiter för koncernkontot) sammanlagt högst 300 milj. euro ur stadens kassamedel under budgetåret. Staden upprätthåller kommuncertifikatlimiter till ett värde av minst 400 miljoner euro eller andra icke-bindande limiter som vid behov kan användas fullt ut för att kortvarigt trygga likviditeten eller ersätta långfristiga lån.

Förändringar i lånefinansieringen

Stadens räntebelagda skuld beräknas i början av 2026 uppgå till cirka 1089 miljoner euro varav 920 miljoner euro är långfristiga lån, högst 68 miljoner euro kortfristiga lån (kommuncertifikat) och cirka 100 miljoner euro bolagens depositioner. År 2026 beräknas staden ta upp högst 300 miljoner euro långfristigt lån och använda 78 miljoner euro av kontolimiten. Kortfristiga lån dvs. kommuncertifikat används aktivt som medel för kassahantering och enligt den låne- och placeringsplan som stadsstyrelsen godkännt. Under år 2026 förfaller långfristiga lån på 76,6 miljoner euro, som alla måste

refinansieras, vilket innebär en nettoupptagning av långfristiga lån på 223,4 miljoner euro.

Bolagens depositioner förväntas vara i genomsnitt ca 80–120 miljoner euro, men osäkerheten är stor gällande depositionernas summa. Sålunda skulle den räntebelagda skulden (lånestocken) öka ca 233 miljoner euro i netto år 2026. Den sammanlagda långfristiga skulden beräknas öka kraftigt under 2026–2029. Den räntebelagda skulden beräknas uppgå till 2,1 miljarder euro i slutet av 2029. Ökningen av den totala skulden medför betydlig osäkerhet, eftersom stora osäkerheter förknippas med det tidsmässiga framskridandet av stadskoncernens stora investeringsprojekt. Därtill omfattar den nämnda skuldsumman inte de stora banprojekten såsom kapitaliseringen av Länsirata Oy eller finansieringen av Turun Raitiotie Oy, eftersom inga slutliga beslut om genomförande fattats för de ovannämnda projekten.

Förändringar i kassareserven och betalformågan

Kassareserven uppskattas vara cirka 25–50 milj. euro i början av år 2026, och avsikten är att den hålls på denna nivå under hela år 2026. Staden får måttlig placeringsavkastning på sina kassamedel, vilket dock underskrider kostnaden för främmande kapital. Därför är det inte ändamålsenligt att ha extra kassamedel. Kommunintyg används aktivt som redskap för kassahanteringen och de är viktiga och kostnadseffektiva verktyg för att skaffa kortvarig finansiering. Under hela ekonomiplanepérioden, dvs. åren 2026–2029, förväntas stadens finansiella ställning vara fortsättningsvis god och staden får skuldfinansiering från marknaden på ett kostnadseffektivt sätt.

2.6. Investeringsdelen

Investeringar som genomförs av staden

Under ekonomiplanepериоден 2026–2029 föreslås anslagen för stadens investeringsutgifter bli sammanlagt 1 234,3 miljoner euro, vilket är i linje med Åbo stads verksamhetsplan. Målet för investeringsutgifternas finansieringsandelar under planperioden är sammanlagt 20,0 miljoner euro. Självfinansieringsandelen för investeringar är skillnaden på 1 214,3 miljoner euro.

Förslagen för anslagen för finansieringsandelarna för investeringsutgifter är sammanlagt 339,5 miljoner euro under budgetåret 2026. Andelen anslag för byggande i lokal- och infrainvesteringsprogrammen är sammanlagt 271,1 milj. euro, varav infrainvesteringsandelens andel är 193,9 milj. euro och lokalinvesteringarna uppgår till 77,2 milj. euro.

Den resterande andelen anslag för investeringar 68,3 miljoner euro fördelas på aktier och andelar 50,6 milj. euro, utveckling av informationssystem och verksamhet 6,6 milj. euro, maskiner och materiel samt andra materiella tillgångar 7,6 milj. euro och anskaffning av mark- och vattenområden 3,5 milj. euro.

Stadsstyrelsens anslag för investeringar omfattade totalt 335,9 miljoner euro, som delas upp i andelen för stadens egendomsförvaltning på 329,1 miljoner euro och koncernförvaltningens andel på 6,8 miljoner euro. Andelen anslag för servicehelheten för barn och unga är 1,3 miljoner euro, för kultur 1,1 miljoner euro, för idrott 0,5 miljoner euro, för kollektivtrafiken i Åbo stadsregion 0,4 miljoner euro och för stadsmiljön 0,2 miljoner euro.

Stadens investeringsprogram och investeringsnivåer

Stadsstyrelsen utfärdar särskilda bestämmelser om hur de mål och åtgärder som skrivits in i verksamhetsplanerna är bindande för stadens myndigheter i förhållande till stadsstyrelsen.

I stadsstyrelsens budgetanslag för hantering av egendom ingår dessutom investeringsanslag och inkomstposter för investeringar i anknytning till anskaffning av aktier och andelar, för genomförandet och rapporteringen gällande dessa svarar koncernförvaltningen (1600 SSN/andelar och bruksavgifter).

För stadsstyrelsens resultatenheter för egendomshanteringen har reserverats budgetanslag (1602 SSN/markegendom, 1603 SSN/lokalegendom, 1604 SSN/infrastrukturegendom, 1605 SSN/möblering första gången) för genomförandet av investeringsprogrammen och målen för försäljning av fast egendom. Servicehelheten för stadsmiljön ansvarar för genomförandet och rapporteringen av helheter i anslutning till försäljning av fast egendom. Servicehelheten för stadsbyggande och

lokaler ansvarar för genomförandet och rapporteringen av helheter i anknytning till lokalegendom och infrastrukturegendom samt möblering första gången från och med 1.6.2025.

Serviceområdet för lokaltjänster ansvarar för projektplaneringen av lokalprojekt där man samlar in utgångsuppgifterna om lokalprojektet för ett investeringsbeslut. Samtidigt beslutar man om genomförandeformen och finansieringsmodellen för projektet. Stadsfullmäktige godkände de uppdaterade anvisningarna för planering av lokalprojekt 22.1.2024 § 10. Konceptualisering av lokalerna fungerar som handbok för planerare, vilket påskyndar projektplaneringsprocessen. Till planeringshandboken bifogas möbelkoncepten. Lokalitetsledningen inom lokalitetstjänsterna ansvarar för möblering första gången, genomförande och rapportering av objekten. Möbelanslagen ingår i stadsstyrelsens budgetanslag för egendomshantering (SSN/Möblering första gången).

Serviceområdet för infrastrukturentjänster svarar för utarbetandet av ett investeringsprogram för infrastrukturen. Stadsfullmäktige godkände förfaringsanvisningen för behovsutredningar och projektplanering 13.2.2023 § 32. I samband med organisationsförändringen har uppdateringen av anvisningarna blivit aktuell och den kommer att tas upp till behandling i beslutsfattande organ under 2025. Ändringarna i tidpunkterna för fastighetsutvecklingsprojektens och spetsprojektens planer och effekterna av dessa ändringar på infrainvesteringsprogrammet har pusslats ihop i budgeten 2025 och det samma har gjorts vid planeringen av budgeten för 2026. Planeringen av tidsplanen för investeringar görs utifrån en helhetsbedömning där effektivitet, lönsamhet, nödvändighet, driftsekonomi och tillväxtpotentialer beaktas.

Investeringsutgifterna för infrastrukturbyggandet inom servicehelheten för stadsmiljön och stadens eget byggande av lokaler uppgår till sammanlagt 271,1 miljoner euro under budgetåret 2026. Under ekonomiplanepериоден 2026–2029 är förslaget för stadens investeringsutgifter för eget byggande av infrastruktur- och lokalinvesteringsobjekt sammanlagt 1 056,6 miljoner euro.

Under ekonomiplanepериоден 2026–2029 är anslagen för stadens infrainvesteringsutgifter sammanlagt 1 123,4 miljoner euro. Förslaget till penninganvändning för infrainvesteringsprojekten för 2026 är 339,5 miljoner euro. Indelningen av anslag i huvudkategorier presenterades i tabellen Infrainvesteringsprogrammet. Av investeringsanslagen riktas 108,6 miljoner euro till strategiska spetsprojekt, 41,9 miljoner euro till fastighetsutvecklingsprojekt, 20,4 miljoner euro till projekt som minskar reparationsskulden och den resterande andelen på 23,1 miljoner euro till projekt som förbättrar

boendetrivseln, projekt som förbättrar smidigheten och säkerheten i trafiken samt projekt som stöder funktionerna och till tidigarelagd genomförandeplanering.

Ekonomiskt och strategiskt betydande infrastrukturinvesteringsprojekt under budgetåret 2026 är bland annat partnerskapsprojektet Kuppis spets och den infrastruktur som samterminalprojektet i Åbo Hamn förutsätter samt infrastrukturinvesteringarna i fastighetsutvecklingsobjekt i planområden, såsom Rönnudden, Vasaparken, Skansens centralpark och Särkilax.

Under ekonomiplaneperioden 2026–2029 är anslagen för stadens lokalinvesteringsprogram sammanlagt 402,4 miljoner euro. Förslaget till penninganvändning i lokalinvesteringsprogrammet uppgår år 2026 till 77,2 miljoner euro, av vilka det totala värdet av mindre investeringar, det vill säga projekt vars kostnadsberäkning underskrider 3 miljoner euro, är 11,2 miljoner euro och energieffektivitetsinvesteringar 1 miljon euro. Fördelningen presenterades i tabellen Lokalinvesteringsprogrammet.

Ett betydande nybyggnadsobjekt som genomförs ur basstadens balans är Åbo musikhus Fuga. De ekonomiskt mest betydande renoveringsprojekten är delvis renovering och pålning av byggnaderna på stadshusets gårdsområde, renoveringen av Teräsrautela skola, renoveringen och utbyggnaden av Kaskenmäki daghem samt den tekniska renoveringen av Wäinö Aaltonens museum.

De infra- och lokalinvesteringsprogram som är bifogade till verksamhetsplanerna innehåller projektens kostnadsberäkningar, fördelningen av anslag under perioden för genomförande och målet för färdigställningsår samt formen av genomförandet. En del av projekten som överskrider 3 miljoner euro i lokalinvesteringsprogrammet är dock ännu i planerings- och beredningsfasen, vilket betyder att utgångsuppgifterna ännu är bristfälliga och projektens genomförandeform inte ännu beslutats.

Åbokoncernens genomförandelösningar och genomförande av koncernens externa hyresprojekt

Man har strävat efter att lätta stadens investeringsnivåer för bl.a. lokalprojektens del genom att utnyttja Åbokoncernens genomförandelösningar. Staden kan för den tid som byggprojektet pågår temporärt finansiera projekten via koncernkontots limit eller gå i proprietärborgen för finansieringen av projekten. Alla nya

lokalobjekt bokförs huvudsakligen i balansräkningen för Kiinteistö Oy Turun Monitoimitilat, beslutet fattas dock projektvis. Under åren 2026–2029 genomför Åbo projekten för att förnya daghemmen med livscykel- och hyresmodellen.

Utöver de lokalprojekt i lokalinvesteringsprogrammet som antingen pågår eller planeras för ekonomiplaneperioden 2026–2029 och som bokförs i stadens balans kommer därtill att genomföras lokalprojekt i bolagsform med kostnadsberäkningar på ca 409,9 milj. euro. För en del av dessa projekt har ett beslut fattats för planeringsperioden och en del av dessa är långvariga hyresobjekt med en summa på totalt 111,1 miljoner euro. Kostnaderna av dessa fördelas i form av hyra under hyresperioden. Under planeperioden är Taito-campus ett betydande genomförande i bolagsform. En del av de eventuella projekt i bolagsform som överskrider 3 miljoner euro i lokalinvesteringsprogrammet är dock ännu i planerings- och beredningsfasen, vilket betyder att utgångsuppgifterna ännu är bristfälliga och att projektens genomförandeform inte ännu beslutats. Summorna omfattar inte leasingprojekten.

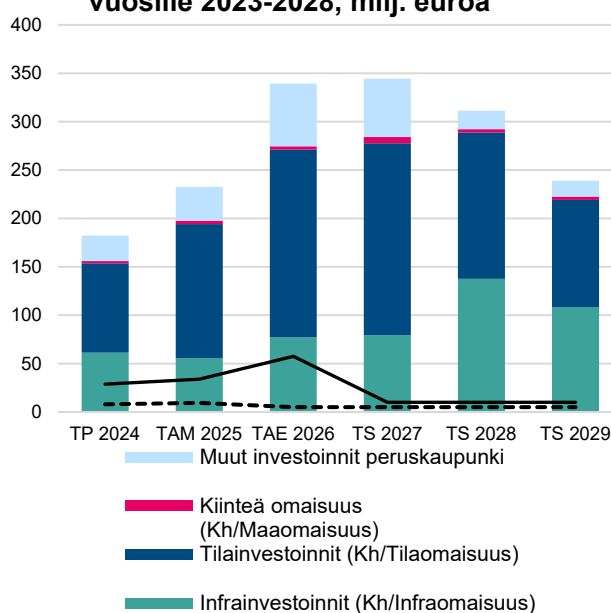
Investeringsinkomster och finansieringsandelar

Andelen försäljningsinkomster bland bestående aktiva i investeringsdelen är 57,5 miljoner euro för år 2026, varav målet för försäljningsvinst är 18,2 miljoner euro. Under planeperioden 2026–2029 budgeterades överlåtelseinkomster sammanlagt 100,5 milj. euro och försäljningsvinster 46,7 milj. euro. I stället för tomtförsäljning strävar staden efter att i allt större utsträckning övergå till tomtarrendering (Sfm 13.2.2023 § 29). Detta påverkar bedömningen av försäljningsinkomster och andelen försäljningsvinst som dessa medför under ekonomiplaneperioden. Också tillväxtförväntningarna för arrendeinkomster har påverkats på lång sikt.

Summan för statsandelar och övriga finansieringsandelar för budgetåret 2026 föreslås vara sammanlagt 5,0 miljoner euro. Under ekonomiplaneringsperioden 2026–2029 är finansierings- och statsandelarna sammanlagt 20,0 milj. euro. Statlig finansiering beviljas bland annat för bostadsproduktion, utveckling av en hållbar samhällsstruktur och trafiksystem. Grafen visar kassaflödeskalkylen för investeringarna för åren 2024–2029. Detta inkluderar investeringar i stadens egen balansräkning utan genomföranden i bolagsform eller hyresprojekt samt finansieringsandelarna och överlåtelseinkomster för bestående aktiva.

Investointien rahavirtalaskelma vuosille 2023-2028, milj. euroa

miljoner euro	Bokslut 2024	Budget med ändringar 2025	Budgetförslag 2026	Ekonomiplan 2027	Ekonomiplan 2028	Ekonomiplan 2029
Övriga investeringar basstaden	26,3	34,9	64,8	60,4	19,3	16,3
Fast egendom (Ssn/markegendom)	2,2	3,5	3,5	6,4	3,5	3,5
Lokalinvesteringar (Ssn/Lokalegendom)	61,3	55,7	77,2	79,4	137,6	108,2
Infrastrukturinvesteringar (Ssn/Infrastrukturegendom)	92,4	138,5	193,9	198,3	151,1	110,9
Finansieringsandelar	7,9	9,4	5,0	5,0	5,0	5,0
Överlåtelseinkomster av bestående aktiva	28,7	33,9	57,5	10,0	10,0	10,0

Investeringsanslag och inkomstposter för investeringar, 1 000 €

Budgeten för 2025 innehåller budgetändringar som föreslagits stadsfullmäktige i den andra delårsöversikten.

Äbo, sammanlagt	Bokslut 2024	Budget 2025 sammanlagt	Budget 2026	Ekonomiplan 2027	Ekonomiplan 2028	Ekonomiplan 2029
Investeringsutgifter	-182 299	-232 581	-339 486	-344 426	-311 476	-238 915
Statsandelar och övriga finansieringsandelar	7 898	9 360	5 000	5 000	5 000	5 000
Överlåtelseinkomster av tillgångar bland bestående aktiva	28 677	33 909	57 485	10 000	10 000	10 000
INVESTERINGARNAS KASSAFLÖDE	-145 724	-189 311	-277 002	-329 426	-296 476	-223 915
Ändring-%		-129,9	-46,3	-18,9	10,0	24,5

Stadens investeringsprogram som en del av budgeten

Infrainvesteringsprogrammet indelat i huvudklasser, 1 000 €

Huvudklasser	Bokslut 2024	Budget 2025 sammanlagt	Budget 2026	Ekonomiplan 2027	Ekonomiplan 2028	Ekonomiplan 2029
Strategiska spetsprojekt	48 092	75 490	108 564	117 990	80 578	51 780
Fastighetsutveckling	22 758	37 032	41 900	45 212	41 460	36 650
Projekt som stöder funktionerna	2 903	2 985	5 400	400	400	1 400
Projekt som sänker reparations-skulden	1 722	14 115	20 375	21 545	20 995	14 895
Projekt som förbättrar trafikens funktion och säkerhet	2 494	1 950	10 810	7 280	3 260	1 260
Projekt som förbättrar invånartrivseln	3 761	6 700	6 650	5 580	4 150	4 700
Tidigarelagd genomförandeplanering	257	250	250	250	250	250
Infrainvesteringsprogram sammanlagt	92 404	138 522	193 949	198 257	151 093	110 935

Lokalinvesteringsprogrammet indelat i huvudklasser, 1 000 €

Huvudklasser	Bokslut 2024	Budget 2025 sammanlagt	Budget 2026	Ekonomiplan 2027	Ekonomiplan 2028	Ekonomiplan 2029
Planerade projekt > 3 miljoner euro (genomförandeform har ännu inte beslutats)	0	0	1 500	47 550	112 200	96 000
Namn-givna lokalinvesteringsprojekt > 3 miljoner euro	52 657	49 500	63 500	19 600	13 203	0
Lokalinvesteringsprojekt < 3 miljoner euro	8 402	500	1 000	1 000	1 000	1 000
Energieffektivitetsprojekt	277	5 700	11 200	11 200	11 200	11 200
Lokalinvesteringsprogrammet sammanlagt	61 335	55 700	77 199	79 350	137 603	108 200

2.7. Budgetens bindningsnivåer

	Bindande verkan
DRIFTSEKONOMIDELEN (externa poster)	
Stadsfullmäktige	Verksamhetsbidrag
Centralvalnämnden	Verksamhetsbidrag
Revisionsnämnden	Verksamhetsbidrag
Nämnden för Åbo sysselsättningsområde	Verksamhetsbidrag
Stadsstyrelsen	Verksamhetsbidrag
Sektionen för byggande och lokaler	Verksamhetsbidrag
Finskspråkiga nämnden för tjänster för barn och unga	Verksamhetsbidrag
Svenskspråkiga nämnden för tjänster för barn och unga	Verksamhetsbidrag
Stadsmiljönämnden	Verksamhetsbidrag
Byggnads- och tillståndsnämnden	Verksamhetsbidrag
Kollektivtrafiknämnden för Åbo stadsregion	Verksamhetsbidrag
Avfallshanteringsnämnden i Sydvästra Finland	Verksamhetsbidrag
Kulturnämnden	Verksamhetsbidrag
Idrottsnämnden	Verksamhetsbidrag
RESULTATRÄKNINGSDELEN	
Skatteinkomster	
Statsandelar	
Finansiella intäkter och kostnader	Netto
Extraordinära poster	Netto
INVESTERINGSDELEN	
Stadsstyrelsen	Investeringskostnader Finansieringsandelar Överlåtelseinkomster
Finskspråkiga nämnden för tjänster för barn och unga	Investeringskostnader Finansieringsandelar Överlåtelseinkomster
Svenskspråkiga nämnden för tjänster för barn och unga	Investeringskostnader Finansieringsandelar Överlåtelseinkomster
Stadsmiljönämnden	Investeringskostnader Finansieringsandelar Överlåtelseinkomster
Kollektivtrafiknämnden för Åbo stadsregion	Investeringskostnader Finansieringsandelar Överlåtelseinkomster
Kulturnämnden	Investeringskostnader Finansieringsandelar Överlåtelseinkomster
Idrottsnämnden	Investeringskostnader Finansieringsandelar Överlåtelseinkomster
FINANSIERINGSDELEN	
Förändringar i lånebeståndet	Netto

Avvikelser gällande anslagen och inkomstposterna i budgeten och ändringarna i dem rapporteras till stadsfullmäktige i delårsöversikter och bokslut.

NÄMNDERNAS MÅL FÖR VERKSAMHETEN OCH EKONOMIN

Stadsfullmäktige

Kort beskrivning av verksamheten

Den högsta beslutanderätten inom staden utövas av stadsfullmäktige som valts av stadens invånare. Fullmäktige väljs för en mandatperiod på fyra år genom val som förrättas vart fjärde år.

Åbo stadsfullmäktige har 67 ledamöter under mandatperioden 2025–2029. Antalet ledamöter är bundet till stadens invånarantal enligt kommunallagen.

Kommunen har ett fullmäktige som ansvarar för kommunens verksamhet och ekonomi samt utövar kommunens beslutanderätt. Om stadsfullmäktiges uppgifter föreskrivs i kommunallagen. Enligt kommunallagen fattar fullmäktige beslut om

1. kommunstrategin,
2. förvaltningsstadgan,
3. budgeten och ekonomiplanen,
4. principerna för ägarstyrningen samt koncerndirektiv,
5. de mål för verksamheten och ekonomin som sätts upp för affärsverk,
6. grunderna för skötseln av tillgångarna och placeringsverksamheten,
7. grunderna för den interna kontrollen och riskhanteringen,

8. de allmänna grunderna för de avgifter som tas ut för tjänster och andra prestationer,
9. ingående av borgensförbindelse eller ställande av annan säkerhet för annans skuld,
10. valet av ledamöter i organ, om inte något annat föreskrivs nedan,
11. grunderna för de förtroendevaldas ekonomiska förmåner,
12. valet av revisorer,
13. godkännande av bokslutet och ansvarsfrihet,
14. annat som fullmäktige enligt gällande bestämmelser eller föreskrifter ska besluta om.

Den partivisa fördelningen av fullmäktigeplatserna (situation 1.9.2025):

Finlands Socialdemokratiska Parti	16
Samlingspartiet	15
Gröna förbundet	11
Vänsterförbundet	10
Sannfinländarna	6
Centern i Finland	4
Svenska folkpartiet	3
Kristdemokraterna i Finland	1
Vänstergruppen – Invånarnas Åbo	1

Fullmäktigeledamöternas sammanträdesarvoden och fullmäktigegruppernas stödbelopp betalas ur stadsfullmäktiges anslag.

Mål för ekonomin

Driftsekonomin anslag och inkomstposter, 1 000 € (externa poster)

Driftsekonomidelen bindande nivå verksamhetsbidrag	Bokslut 2024	Budget 2025 med ändringar	Budget 2026
Verksamhetsintäkter	0	0	0
Tillverkning för eget bruk	0	0	0
Verksamhetskostnader	-350	-564	-558
VERKSAMHETSBIDRAG	-350	-564	-558
Ändring- %		-61,1	1,1

Driftsekonomin sammanlagda verksamhetsintäkter och verksamhetskostnader, 1 000 € (interna poster)

Driftsekonomidelen bindande nivå verksamhetsbidrag	Bokslut 2024	Budget 2025 med ändringar	Budget 2026
Verksamhetsintäkter	0	0	0
Tillverkning för eget bruk	0	0	0
Verksamhetskostnader	-506	-470	-300
VERKSAMHETSBIDRAG	-506	-470	-300
Ändring- %		7,1	36,1

Revisionsnämnden

Redovisningsskyldig tjänsteinnehavare: stadsrevisor Kari Koivuluhta

Kort beskrivning av verksamheten

Revisionsnämnden har till uppgift att

- ordna granskning och bedömning av förvaltning och ekonomi
- se till att granskningen av staden och dess dotter-sammanslutningar samordnas
- ta fram pålitliga och väsentliga utvärderingsuppgifter som stöd för utvecklandet av staden och dess strategiska ledarskap och verksamhet
 - för fullmäktige och andra beslutsfattare
 - för kommuninvånarna och det omgivande samhället
 - för stadens personal
- bedöma huruvida de strategiska målen och budgetmålen som fullmäktige satt upp har nåtts i hela kommunkoncernen och huruvida verksamheten är ordnad på ett resultatrikt och ändamålsenligt sätt
- övervaka att skyldigheten enligt 84 § i kommunallagen att redogöra för bindningar iakttas och tillkännage redogörelserna för fullmäktige
- andra uppgifter som enligt kommunallagen överförs på nämnden.

Syftet med utvärderings- och revisionsverksamheten är att säkerställa att stadskoncernens verksamhet är ändamålsenlig och resultatriktad samt att tillgodose kommuninvånarnas intressen.

Förändringar i omvärlden

Revisionsnämndens uppgiftsfält påverkas av kraven att balansera ekonomin samt behovet av att bedöma

innehållet i planerna för balanseringen och genomförandet av och tillräckligheten hos åtgärderna.

Verksamheten påverkas också av organiseringen, anordningssättet och ledningen av kommunkoncernens verksamhet och serviceproduktion samt ändringar i dessa.

Dessutom ska nämndens verksamhet beakta strukturen och innehållet i gällande styrdokument samt de ändringsfaktorer som påverkar stadskoncernens och dess olika delars verksamhet och resultat. Omvärlden ändras konstant bland annat på grund av lagstiftningen och det allt mer ökande samarbetet över kommungränserna.

Utveckling av verksamheten

Revisionsnämnden har som mål att stödja uppnåendet av de strategiska mål som stadsfullmäktige fattat beslut om enligt sin verksamhetsidé. Uppnåendet av målen stöds med utvärderingsverksamhet där genomförandet, uppnåendet och effekterna av målen betraktas på organisationens olika nivåer och i funktioner. Utvärderingen strävar efter att omfatta de ärendehelheter eller funktioner som anses vara de mest väsentliga under fullmäktigeperioden. Utvärderingsresultaten rapporteras på det sätt som vid ifrågavarande tidpunkt är ändamålsenligt.

Innehållet av revisionsnämndens verksamhet påverkas av ändringar och mål i bland annat omvärlden och stadens egen verksamhet. Revisionsnämndens verksamhetssätt och verksamhetsinnehåll utvecklas kontinuerligt för att svara mot utmaningar som den står inför.

Mål för ekonomin

Driftsekonomin anslag och inkomstposter, 1 000 € (externa poster)

Driftsekonomidelen bindande nivå verksamhetsbi- drag	Bokslut 2024	Budget 2025 med ändringar	Budget 2026
Verksamhetsintäkter	0	0	0
Tillverkning för eget bruk	0	0	0
Verksamhetskostnader	-427	-486	-536
VERKSAMHETSBIDRAG	-427	-486	-536
Ändring- %		-13,8	-10,3

Driftsekonomin sammanlagda verksamhetsintäkter och verksamhetskostnader, 1 000 € (interna poster)

Driftsekonomidelen	Bokslut 2024	Budget 2025 med ändringar	Budget 2026
Verksamhetsintäkter	0	0	0
Tillverkning för eget bruk	0	0	0
Verksamhetskostnader	-44	-49	-41
VERKSAMHETSBIDRAG	-44	-49	-41
Ändring- %		-9,6	16,5

Centralvalnämnden

Redovisningsskyldiga tjänsteinnehavare: centralvalnämndens sekreterare, stadsjurist Noora Syysvirta och jurist Henna Saanakorpi

Kort beskrivning av verksamheten

Enligt vallagen ska fullmäktige tillsätta en centralvalnämnd för sin mandatperiod. Centralvalnämnden är ett lagstadgat organ som grundar sig på vallagen. Nämndens viktigaste uppgift är att förrätta val. Centralvalnämnden är verksam både vid välfärdsområdes- och kommunalval samt vid statliga val. Centralvalnämndens uppgift är att upprätthålla beredskap för att ordna val och folkomröstningar, svara för ordnandet av val och folkomröstningar och sköta uträkningen av resultatet vid välfärdsområdes- och kommunalval inom nationella riktgivande tider.

Centralvalnämnden består av en ordförande, en vice ordförande och tre andra medlemmar samt ett behövligt antal ersättare, dock minst fem. Centralvalnämnden har anställt som sekreterare en stadsjurist och en jurist från stadens enhet för juridiska ärenden vid koncernförvaltningen.

Centralvalnämnden beslutar om sina sammanträdestidtabeller. Centralvalnämnden sammanträder vid de

tidpunkter som stadgas i vallagen och vid behov vid övriga tidpunkter på kallelse av nämndens ordförande. Dessutom ska centralvalnämnden i sin verksamhet beakta olika anskaffningar av varor och tjänster samt kostnader som hänför sig till personalens löner med beaktande av de rådande undantagsförhållandena.

Förändringar i omvärlden

År 2026 förrättas inga ordinarie val. Centralvalnämnden förbereder sig under år 2026 inför nästa riksdagsval som förrättas 18.4.2027. Rekryteringen av personal för riksdagsvalet sker under hösten 2026, och en del av personalen börjar förberedelserna redan under år 2026. Dessutom förbereder sig centralvalnämnden för reformbehov och upphandlingar inför kommande val. Dessa är avsedda att genomföras redan under år 2026.

Utveckling av verksamheten

Centralvalnämnden använder samma ärendehanterings- och informationsförmedlingssystem som de andra organen och tillämpar samma sammanträdespraxis och annan praxis bortsett från vissa undantag som bestäms i vallagen.

Mål för ekonomin

Driftsekonomin anslag och inkomstposter, 1 000 € (externa poster)

Driftsekonomidelen bindande nivå verksamhetsbidrag	Bokslut 2024	Budget 2025 med ändringar	Budget 2026
Verksamhetsintäkter	1 128	0	0
Tillverkning för eget bruk	0	0	0
Verksamhetskostnader	-1 312	-833	-116
VERKSAMHETSBIDRAG	-184	-833	-116
Ändring- %		-353,6	86,1

Driftsekonomin sammanlagda verksamhetsintäkter och verksamhetskostnader, 1 000 € (interna poster)

Driftsekonomidelen	Bokslut 2024	Budget 2025 med ändringar	Budget 2026
Verksamhetsintäkter	0	0	0
Tillverkning för eget bruk	0	0	0
Verksamhetskostnader	-57	-77	-57
VERKSAMHETSBIDRAG	-57	-77	-57
Ändring- %		-33,9	26,4

2026 Inga ordinarie val

2027 Riksdagsval

2028 Inga ordinarie val

2029 Valfärdsområdes- och kommunalval

Verksamhetsplan för koncernförvaltningen 2026

Stadsstyrelsen

Stadens gemensamma funktioner

Beskrivning av verksamheten

Åbo stads förvaltningsstadga fastställer hur stadens förvaltning och beslutsfattande ska organiseras. Förvaltningsstadgan uppdaterades i juni 2025 så att den motsvarar fullmäktigeperiod 2025–2029 som har inletts. Åbo stads organ är stadsfullmäktige, stadsstyrelsen, koncernsektionen, sektionen för byggande och lokaler, revisionsnämnden och centralvalnämnden, svenska nämnden för tjänster för barn och unga och finska nämnden för tjänster för barn och unga, byggnads- och tillståndsnämnden, stadsmiljönämnden, kulturnämnden, idrottsnämnden, de regionala nämnderna: nämnden för sysselsättningsområdet, kollektivtrafiknämnden för Åbo stadsregion och Avfallshanteringsnämnden i Sydvästra Finland samt koncernförvaltningen och servicehelheterna.

Under fullmäktigeperioden består *stadsfullmäktige* av sammanlagt 67 fullmäktigeledamöter. Stadsfullmäktige beslutar om stadens verksamhet och ekonomi. Stadsfullmäktige beslutar också om stadens övriga organ såsom nämnderna och deras sammansättning. Dessutom beslutar fullmäktige om arbetsfördelningen mellan de förtroendevalda och tjänsteinnehavarna.

Stadsstyrelsen svarar för stadens förvaltning och ekonomi samt bereder och verkställer stadsfullmäktiges beslut och svarar för tillsynen över beslutens laglighet. Stadsstyrelsen bevakar stadens intressen, företräder staden och för stadens talan i de flesta vittomfattande ärenden och ärenden som gäller hela staden. Stadsstyrelsen har 14 ledamöter.

Stadsstyrelsens koncernsektion svarar för utvecklandet av koncernstyrningen samt för ägarstyrningen av och tillsynen över sammanslutningar som definierats som strategiska sammanslutningar.

Stadsstyrelsens sektion för byggande och lokaler ansvarar för projektplanering, byggherreverksamhet, skötsel och underhåll av Åbo stads infrastruktur och lokaler, om inte uppgiften har överförts på något annat organ eller någon annan tjänsteinnehavare. Dessutom ansvarar sektionen för utvecklingen av stadens infra- och lokalegendom samt ser till att stadens infra- och

lokalhantering följer strategin. Sektionen följer upp och övervakar också hur stadens investeringsprojekt framskrider och hur de mål som uppställts för dessa uppnås.

Åbo stads högsta ledning företräds av borgmästaren och tre biträdande borgmästare. I borgmästarprogrammet fastställs de centrala målen och verksamhetsriktningen under Åbo fullmäktigeperiod 2025–2029. Programmet Åbo på väg in i det nya århundradet – 800 år av historia och framtid, hållbar tillväxt och mänskliga berättelser – har godkänts av alla fullmäktigegrupper i Åbo och ett beslut om programmet fattades i juni 2025.

Stadsfullmäktige väljer borgmästare och biträdande borgmästare för en mandatperiod på fyra år. Borgmästarkåren består av heltidsanställda förtroendevalda.

Borgmästaren är ordförande för stadsstyrelsen och koncernsektionen. Enligt kommunallagen leder borgmästaren stadens verksamhet, förvaltning och ekonomi.

Biträdande borgmästare för stadsmiljön är 1:a vice ordförande i stadsstyrelsen och ordförande för stadsmiljönämnden.

Biträdande borgmästare för tjänster för barn och unga är 2:a vice ordförande i stadsstyrelsen och ordförande i nämnden för tjänster för barn och unga.

Biträdande borgmästare för välfärd är 3:e vice ordförande i stadsstyrelsen och ordförande för kulturnämnden och idrottsnämnden.

Hösten 2025 inleder samverkande ledningsgrupper under ledning av de biträdande borgmästarna sin verksamhet som nya ledningsforum. Alla tre samverkande ledningsgrupper kommer att leda två kapitel i borgmästarprogrammet. Helheterna som leds är

- Välmående och likvärdiga Åbobor och Åbo ökar jämlikheten i bostadsområden och avvecklar segregationen
- Utbildning, kompetens och sysselsättning för oss in i det nya århundradet samt Attraktiva och internationella Åbo

- Boende, markanvändning och mobilitet som grund för en hållbar och utvecklande stad samt en ambitiös klimat- och naturstad.

Dessutom beaktas de ekonomiska mål som fastställts i borgmästarprogrammet.

Kommittéernas beslutsföra medlemmar, dvs. biträdande borgmästaren som ordförande och 4 andra personer är förtroendevalda. Ledningsgruppens övriga medlemmar kommer från stadens tjänstemannaledning. Koncernförvaltningen samordnar kommittéernas arbete och beredning och ser till att de fungerar.

Koncernförvaltningen

Koncernförvaltningen svarar för styrningen och samordningen av stadens verksamhet. Den sammanför servicehelheterna och bolagen inom stadskoncernen till en fungerande helhet. Koncernförvaltningens uppgift är att se till att Åbos strategiska mål och beslut genomförs på ett enhetligt sätt inom hela stadskoncernen.

Koncernförvaltningen bereder ärenden så att stadens organ kan fatta beslut om dem och ansvarar för att besluten verkställs. Dessutom bistår koncernförvaltningen borgmästaren och kanslichefen vid ledningen av stadens förvaltning, ekonomi och verksamhet.

Kanslichefen som leder koncernförvaltningen är Åbo stads högsta tjänsteinnehavare och leder stadskoncernen underställd borgmästaren.

I servicehelheten för koncernförvaltningen ingår serviceområdena för strategistyrning, samverkande styrning och resursstyrning samt juridiska tjänster, stadssekreterarna, ägarstyrningen, interna revisionen samt säkerhet och funktionerna för riskhantering under direkt ledning av kanslichefen.

Strategistyrningen ansvarar för ledningen och utvecklingen av stadens strategi, strategiska information och strategiska kommunikation samt leder verkställandet av målen i stadens strategi och borgmästarprogram. Den övergripande hanteringen av informationsbehov stöds av informationstjänsterna och den tekniska datahanteringen av informationsförvaltningen. Ansvarsområden för strategistyrningen är internationellt samarbete och protokollärenden, strategisk information och påverkan samt kommunikations- och marknadsföringstjänsterna.

Resursstyrningen stöder koncernförvaltningen och servicehelheterna genom att bland annat förenhetliga Åbo stads verksamhetsmodeller och lösningar för personal-, ekonomi- och informationsförvaltningen och den allmänna förvaltningen samt genom att ta fram aktuell information om dessa för hela staden. Ansvarsområdena för resursstyrning är upphandlingstjänsterna,

personaltjänsterna, ekonomitjänsterna, informationsförvaltningen och den allmänna förvaltningen.

Samverkande styrningen ansvarar för samordningen av den verksamhet och de tjänster som överskrider stadens förvaltnings- och organisationsgränser så att stadsorganisationens verksamhet är effektiv och mångsidig. Stadens utvecklingstjänster, som inbegriper utvecklingsstyrning, projektjänsterna, stödet för projektens ekonomitjänster och informationstjänsterna, utgör helheten för styrning och stöd för utvecklingsarbetet. Styrningen av främjande av hälsa och välfärd samt utvecklingen av delaktighet och webbtjänster är också funktioner som hör till serviceområdet och stöder hela staden. Ansvarsområden för den samverkande styrningen är kundhandledning, kundservice, utvecklingstjänsterna, hanteringen av tjänster och verksamhetsstyrning och hanteringen av servicenätverk.

Förändringar i omvärlden

Förändringarna i omvärlden betonar en proaktiv beredskap för orsakssamband som orsakas av **stadens snabba tillväxt** när det gäller föränderliga servicebehov såväl på stads- och regionnivå som inom olika befolknings- och åldersgrupper. Vad gäller produktionen av strategisk och kritisk information är det viktigt att fördjupa samarbetet särskilt med C6-städerna, vilket kräver ytterligare resurser. De skärpta ramarna för de offentliga finanserna medför knapphet i den kommunala ekonomin under de närmaste åren, och beredningen av statsandelsreformen kommer att utgöra en betydande förändring. Kommunikationens och marknadsföringens strategiska betydelse kommer att öka ytterligare. Inom det internationella samarbetet ligger tyngdpunkten för EU:s finansiering och mål på konkurrenskraft, tillväxt och försvar. Ur EU-byråns synvinkel framhävs ändringen av tyngdpunkten för EU:s finansiering och program, vilket påverkar de projekt som genomförs i Åboregionen. Stora förändringar förväntas också i EU:s nya fleråriga budgetram.

Säkerhetsmiljön förändras ständigt och kännetecknas av osäkerhet, oförutsägbarhet, en ökning av oidentifierade risker, förändringshastighet samt mångfald och komplexitet hos hot och situationer. Tyngdpunkten för säkerhetsverksamheten och beredskapen ligger på att utveckla den allmänna beredskapen, insatsen, prestationsförmågan och kriställigheten. Den viktigaste lagändringen är totalreformen av beredskapslagen, som blir klar våren 2026.

Att stävja **ökningen av ojämlikheter i välfärd** och stärka delaktigheten är en del av minskningen av segregationen och dess effekter. I framtiden är det viktigt att utveckla digitala tjänster och webbtjänster på ett

kontinuerligt och invånarorienterat sätt. En eventuell reform av den regionala modellen på stadsnivå påverkar många och gör det möjligt att rikta åtgärderna mer exakt. Genom att utveckla det regionala arbetet och det relaterade organisationsarbetet bidrar man till att uppnå delaktighet och förebygga segregation samt till att identifiera det gemensamma ansvaret i det regionala arbetet med beaktande av stadens övriga föränderliga regionala arbete.

Beredningen av **budgeten och verksamhetsplanerna** har under de senaste åren varit exceptionellt utmanande. Stadens ekonomi har påverkats av effekter som har varit svåra att förutse. Utöver de omedelbara effekterna av höjningen av den allmänna prisnivån har utgifterna ökat på grund av avtalsbaserade indexjusteringar. Dessutom har effekterna av löneuppgörelsen ökat och kommer fortsättningsvis att öka stadens utgifter under hela avtalsperioden.

Staden har under de senaste åren aktivt strävat efter att balansera sin ekonomiska ställning. Under de senaste åren har man berett, beslutat om och verkställt anpassningsåtgärder. Målet har varit att uppnå en hållbar baslinje i ekonomin, som i praktiken bildas genom en måttlig utveckling av verksamhetskostnaderna. För att uppnå balans krävs både att godkända anpassningsåtgärder genomförs och vid behov att nya åtgärder fastställs under ekonomiplanepreioden.

Inom servicehelheterna ska man beakta det ekonomiska perspektivet både i praktiken och i planeringen av verksamheten. När beslut fattas ska särskild uppmärksamhet fästas vid att åtminstone en bedömning av de ekonomiska effekterna av beslutet har bokförts. Det är viktigt att se till att vi producerar tjänster på ett så förnuftigt och samtidigt kostnadseffektivt sätt som möjligt.

Tillväxten är en av de enklaste botemedlen mot den ekonomiska obalansen. Därför ska åtgärder som stöder tillväxt särskilt prioriteras i verksamhetsplanen. Under våren har de ekonomiska behoven kartlagts för varje serviceområde. I beredningen uppdagades många ökning i verksamhetsutgifterna och minskningar i verksamhetsinkomsterna som i sin tur försämrar verksamhetsbidraget. Faktorer som minskar utgifter eller ökar intäkter identifierades måttligt. I koncernförvaltningens och stadens gemensamma helhet har utgifterna ökat på grund av avtalsbaserade ändringar i löneuppgörelsen, men i övrigt ökar utgifterna 2026 måttligt. Intäktsutvecklingen jämfört med innevarande år avtar eftersom budgeten för 2025 innehöll överlåtelsevinster av engångskaraktär som inte kommer att upprepas 2026.

Utvecklingsplan för verksamheten och strategiska tyngdpunkter

Åbo stads centrala strategiska handlingar är borgmästarprogrammet och stadsstrategin som förnyades i början av fullmäktigeperioden. Därtill finns det tiotals styrdokument av strategisk karaktär. Koncernförvaltningen har till uppgift att styra och stödja stadens verksamhet, och dess funktioner bland annat samordnar och följer upp hur de mål som ställts upp i handlingarna uppnås inom servicehelheterna och serviceområdena. Dessa stödfunktioner för koncernförvaltningen måste kontinuerligt utvecklas för att förbättra effektiviteten och produktiviteten.

Målet med Åbos samverkande verksamhetsmodell är att förbättra stadens övergripande ledning. Som verksamhetssätt innebär samverkan en tväradministrativ och gemensam process för planering av verksamheten och ekonomin samt genomförandet av tjänsterna. Som en del av den samverkande ledningen kopplas verksamheten och ekonomin allt starkare ihop och en modell för tväradministrativ och gemensam verksamhetsplanering och genomförande beskrivs. Viktiga element är parallellitet på strategisk, taktisk och operativ nivå, framsynhet och flexibel resursfördelning. Den samverkande verksamheten syftar till att minska skillnaderna i välfärd, bygga upp en verksamhetsmodell för att minska segregationen och dess effekter samt genomföra pilotförsök som riktar sig till människor i olika åldrar. Ett omfattande tväradministrativt och mångprofessionellt samarbete och undvikande av silotänkande är avgörande för att uppnå utvecklingsmålen.

År 2026 stöder och stärker koncernförvaltningen bland annat följande utvecklingsmål:

- proaktiv förberedelse för de orsakssamband som orsakas av stadens snabba tillväxt
- förebyggande av informationspåverkan och disinformation samt snabb reagering på situationer
- starka webbtjänster och webbkommunikation
- utveckling av personalens internationella färdigheter samt bemötande av mångkulturalism och rekrytering
- organisering av näringslivets intressen och samarbete på ett mångsidigt sätt
- förbättring av personalens användning av och kompetens inom digital kommunikation och artificiell intelligens

- beaktande av förändringarna i EU:s finansieringsbas och ledningen av europeiska nätverk samt C6- och alliansverksamheten
- säkerhetsledning samt förstärkning av lägesbilden och den kunskapsbaserade ledningen

Programmet för ledarskapsutveckling, genomförandet av servicestrategin och främjandet av verksamhetsmodellen för att minska segregation och dess effekter är centrala utvecklingshelheter inom koncernförvaltningen.

Tyngdpunkterna för utvecklingstjänsterna år 2026 ligger på inrättandet av de förnyade tjänsterna för utvecklingsstöd och praxis för samverkande utvecklingsstöd. Dessutom uppdateras dataanalysmiljön, vilket förbättrar förutsättningarna för kunskapsbaserad ledning samt utnyttjande och återanvändning av information. Informationstjänsterna har en central roll i detta utvecklingsarbete. Med hjälp av dessa åtgärder stöder man genomförandet av borgmästarprogrammet och en effektiv och högklassig utveckling av stadens verksamhet och tjänster.

Mål för verksamheten

Åtgärder inom budgetklausuler

Klausuler i anknytning till ekonomin

Organ	Budgetklausul	inverkan på driftsekonomin 2026
Stadsstyrelsen	Överföring av anslaget för STEAM till servicehelheten för barn och unga	210 000
Stadsstyrelsen	För att nå målet i borgmästarprogrammet reserverar vi 1Me till stadsstyrelsens anslag för att minska undervisningsgruppernas storlek i den grundläggande utbildningen. Hävandet av reserveringen är oberoende av ordnandet av anstaltsvården.	-1 000 000
Stadsstyrelsen	För att förbättra kvaliteten på den yrkesinriktade utbildningen och tillgången till kompetent arbetskraft samt för stödreformen reserveras 0,5Me till stadsstyrelsen.	-500 000
Stadsstyrelsen	För genomförandet av reformen av sysselsättningstjänsterna och för att genomföra pilotprojekt som reserveras 0,5Me till stadsstyrelsen.	-500 000
Stadsstyrelsen	Anslagsreserveringen för verkställandet av budgetklausulerna.	-200 000
Stadsstyrelsen	Kontroll av beräknade inkomster för verksamhetsintäkterna (verkningar av försäljningen av social- och hälsovårdens fastigheter)	5 100 000
Stadsstyrelsen	Kontroll av verksamhetskostnader (engångsutgifter)	4 000 000
	Kontroll av skatteinkomster (stadsnivå)	-4 600 000
	Kontroll av statsandelen för basservice (stadsnivå)	-1 000 000

Andra klausuler

Organ	Budgetklausul
Stadsstyrelsen	Vi grundar en arbetsgrupp för att kunna utvärdera stomlinjereformen och identifiera ändringsbehoven. Arbetsgruppens uppgift är även att granska hur biljettinkomsterna bildas och granska eventuella rabatter. Samtidigt gör gruppen en utredning om verksamhetsmodellen för elevgruppers avgiftsfria resor inför fortsättningen.

Organ	Budgetklausul
Stadsstyrelsen	Dokumentet om bostadspolitik utarbetas för att kunna godkännas under 2026. I dokumentet beaktas i bred omfattning bostadspolitikens olika synvinklar såsom bostadslöshet, produktionen av hyresbostäder till ett rimligt pris, studentboende, specialbehov i områden med segregation, produktionen av familjebostäder samt Åbo stads livskraft och konkurrenskraft i den regionala bostadsproduktionen.
Stadsstyrelsen	Ordförandekommittén utarbetar en kontroll av utgifter och inkomster på lång sikt ur följande synvinklar: förändringar i omvärlden, statsandelsreformen, investeringarna, ägande och den allmänna ekonomin under 2026.
Stadsstyrelsen	Vi minskar antalet oanmäld frånvaro inom småbarnspedagogiken genom att effektivera kommunikationen och testa nya uppföljningsmetoder.
Stadsstyrelsen	Vi förbättrar näridrottsplatserna i Hallisområdet genom att utnyttja konstgräsmattor som kan bytas ut.
Stadsstyrelsen	Vi utarbetar en välfärdsplan för djur. Som en del av detta arbete granskar vi även stadens och den tredje sektorns samarbete i djurskyddsarbetet.
Stadsstyrelsen	Vi fortsätter mopedverkstadsverksamheten i Patis.
Stadsstyrelsen	Vi reder ut möjligheter och kostnader för att förbättra frysningen av konstisplaner enligt väderförhållandena.
Stadsstyrelsen	Vi bereder ibruktagandet av fadderidrottarstatusen med beaktande av de existerande bidragsformerna.
Stadsstyrelsen	Vi reder ut om avgiftsfria inträden till simhallen för förskolebarn och skolelever kan röra också den vårdnadshavare som är med.
Stadsstyrelsen	Vi tar i bruk artificiell intelligens i Åbos responstjänst.

Åtgärder i borgmästarprogrammet

1. Hållbar ekonomi tryggar välfärd och tillväxt

Nr	Mål	Budget 2026
100	1.1 Den kommunala ekonomin kommer att förändras under de närmaste åren när statsandelssystemet reformeras. Åbo ska för sin del bidra till att de växande städernas utmaningar beaktas och att deras investeringsförmåga stöds.	Uppmärksamhet ska fästas vid intressebevakning, särskilt ur ekonomisk synvinkel, och samarbetet med de största städerna ska fortsätta.
101	1.1 I samband med uppdateringen av ägarpolitiken bedöms möjligheterna att öka ägarvärdet.	Ägarpolitiken uppdateras.
102	1.1 Den ekonomiska ramen att utvärderas i sin helhet år 2027 i samband med halvtidsöversynen av borgmästarprogramperioden. Den ekonomiska ramen samt dess anteckningar om skuldtaket och skatterna följs i regel under hela mandatperioden 2025–2029. Halvtidsöversynen uppdateras i förhållande till de operativa målen, det ekonomiska utfallet och prognoserna samt konjunkturläget.	År 2027 utarbetas en halvtidsöversyn av ekonomin under borgmästarprogramperioden vars slutsatser beaktas vid planeringen av verksamheten och ekonomin.
103	1.1 Verksamheten och förvaltningen ska vara effektiva. Staden leds med kunskap. Uppföljningen av förändringarna och bedömningen av konsekvenserna görs på basis av data.	
104	1.1 Åbo förbereder sig på att utnyttja de möjligheter som artificiell intelligens medför i sin verksamhet. När artificiell intelligens används på rätt och ansvarsfullt sätt kan den stödja tjänsternas tillgänglighet, göra förvaltningen och rutinerna smidigare,	

Nr	Mål	Budget 2026
	förbättra kundupplevelsen och hjälpa till att allokera resurser mer effektivt.	
105	1.1 Åbo stads viktigaste resurs i byggandet av framtiden är personalen, vars välfärd vi satsar på. Stadens arbetsgivarpolitik ska bygga på förtroende, öppenhet och jämlikhet. Ett gott ledarskap och de anställdas möjligheter att påverka sitt eget arbete förbättrar de anställdas ork och välbefinnande och ökar attraktionskraften för arbetsplatserna. I Åbo är det möjligt att komplettera personalens kompetens särskilt inom branscher där det råder brist på arbetskraft, såsom inom småbarnspedagogiken.	
106	1.1 Åbo stads viktigaste resurs i byggandet av framtiden är personalen, vars välfärd vi satsar på. Stadens arbetsgivarpolitik ska bygga på förtroende, öppenhet och jämlikhet. Ett gott ledarskap och de anställdas möjligheter att påverka sitt eget arbete förbättrar de anställdas ork och välbefinnande och ökar attraktionskraften för arbetsplatserna. I Åbo är det möjligt att komplettera personalens kompetens särskilt inom branscher där det råder brist på arbetskraft, såsom inom småbarnspedagogiken.	Arbetshälsan stöds inom serviceområdena utifrån resultaten av arbetshälsoenkäterna och behoven i vardagen. Satsningar görs på snabbt stöd via kanalen Hjälp för välbefinnande i arbetet. Med hjälp av Puls-enkäten säkerställer man en aktuell lägesbild och stöd för arbetshälsan i arbetsenheterna. En uppskattande arbetskultur främjas genom underlättad dialog och medling. Inom ledarskapsutvecklingen satsar vi på en uppskattande och respektfull kultur. Vi stöder fortbildningen i branscher med rekryteringssvårigheter.
107	1.2 Staden ska fortsätta med att förbättra den ekonomiska ställningen och investeringsförmågan. Kvaliteten på serviceproduktionen ska förbättras på ett kostnadsneutralt sätt i hela staden. I synnerhet måste staden främja sådana åtgärder och investeringar som gör det möjligt att öka produktiviteten och inkomsterna eller stävja verksamhetskostnadernas utveckling. Ökningen av verksamhetskostnaderna stävjas i första hand genom att vi förbättrar produktiviteten med hjälp av strukturella reformer utan att försvaga servicenivån.	Den projektspecifika bedömningen utvecklas så att de ekonomiska effekterna kan identifieras och bokföras på ett tydligare sätt än tidigare.
108	1.2 En hållbar ekonomi förutsätter att verksamhetskostnaderna ökar långsammare än skatteinkomsterna på medellång sikt. Den genomsnittliga förändringen i planeringsramen för verksamhetskostnaderna 2026–2029 är +3,0 procent. Förändringen svarar på den förändrade kostnadsnivån, den förändrade folkmängden i fråga om personer i åldern 0–18 år och det ökade behovet av tjänster främst för barn och unga.	I samband med delårsöversikter och bokslut följs utvecklingen av verksamhetskostnaderna upp och hur uppställda mål uppnåtts.
109	1.3 Vid genomförandet av investeringar fästs uppmärksamhet vid tidpunkten för investeringarna samt vid den ekonomiska effektiviteten och lönsamheten.	Den centraliserade förvaltningen av investeringsprogrammen och den projektspecifika beredningen utvecklas.
110	1.3 Stadens moderorganisations justerade lånestock (lånestock – utlåningar = justerad lånestock) kan i slutet av 2029 uppgå till högst 7 200 euro per invånare. Fastighetsbolagens lån som står under stadens finansieringsansvar kommer att ingå i den justerade lånestocken.	I samband med delårsöversikter och bokslut följs utvecklingen av den justerade lånestocken upp samt hur uppställda mål uppnåtts.
111	1.3 Uppföljningen av stadens skuldsättning och ansvar utvecklas så att det införs ett nyckeltal som utöver den justerade lånestocken även visar hyres- och leasingansvaren. Dessutom jämförs	Ett sammandrag av de viktigaste ekonomiska måtarna skapas och fogas till rapporteringen av den ekonomiska uppföljningen.

Nr	Mål	Budget 2026
	skuldsättningens utveckling årligen mellan stora städer på koncernnivå i samband med bokslutet. Den övre gränsen för skuldtaket kommer att bedömas år 2027 i samband med halvtidsöversynen av borgmästarprogramperioden.	
112	1.4 Om årsbidraget enligt det prognostiserade budgetutfallet uppvisar ett negativt resultat under avtalsperioden eller om det ackumulerade överskottet är under 100 miljoner euro, kommer vi att vidta särskilda anpassningsåtgärder för att återställa årsbidraget till en hållbar nivå motsvarande avskrivningarna under en övergångsperiod på högst två år.	Utvecklingen av de bokförda nyckeltalen följs upp regelbundet som en del av den ekonomiska uppföljningen. Vid behov inleds beredning av separata anpassningsåtgärder.

2. Välmående och likvärdiga Åbabor

Nr	Mål	Budget 2026
113	2.1 Vi ökar kännedomen om hobbysedeln särskilt bland utsatta familjer för att möjliggöra barnens hobbyer i samarbete med välfärdsområdet och vi ökar kännedomen om hobbysedeln för flerspråkiga barnfamiljer	Vi tar i bruk en verksamhetsmodell som stöder handledningen av unga kunder och teknik som stöder den, till exempel livssituationskartläggningen ZekkiPro. Kundhandledningen förbättras med hjälp av en servicesökning som utnyttjar serviceinformation på stadsnivå samt en webbplats och en stadsapplikation som riktar sig till unga. Detta stöds med informationshantering och kärnprocesser för samverkande styrning (kunskapsbaserat beslutsfattande). I verksamhetsmodellen för handledning av unga kunder beaktas bland annat organisationernas och Varhas tjänster.
114	2.2 Reformen av ungdomsarbetet och försöken med patrullerande ungdomsarbete fortsätter	Guidad och regelbunden hobbyverksamhet för flerspråkiga flickor i Kråkkärret. Gemensam samordning av verksamheten. Samverkande pilotprojekt.
115	2.2 Vi satsar på uppsökande ungdomsarbete och skolungdomsarbete och genomför tjänsterna så att de är tillgängliga	Satsningar görs på en mer behovsorienterad presentation av tjänster för unga genom en servicesökning som utnyttjar serviceinformation på stadsnivå samt en webbplats och en stadsapplikation som riktar sig till unga. Lämpligheten av en chattbot som riktar sig till unga utreds.
116	2.3 Boostii-modellens genomslagskraft utreds och modellen uppdateras under 2026 för att säkerställa att kostnadsnivån för barnens hobbyer inte ökar och att de övriga målen för reformen uppnås. Modellen vidareutvecklas i samarbete med föreningar för att trygga förutsättningarna för föreningsverksamhet och därmed särskilt förutsättningarna för barns och ungas hobbyverksamhet. Vid behov säkerställs stöd till föreningarnas verksamhet.	Vi deltar i bedömningen av bidragsmodellens genomslagskraft i samarbete med ekonomistyrningen och skapar en enhetligare modell för uppföljning av bidragens genomslagskraft.
117	2.3 Vi tar fram metoder för att främja de äldres funktionsförmåga och välbefinnande genom att öka motionen och den stimulerande verksamheten tillsammans med välfärdsområdet och tredje sektorn	Programmet för främjande av de äldres välfärd görs till en del av välfärdsplanen. Fortsatt samarbete med organisationer, t.ex. vid servicecentraler för äldre.
118	2.4 Vi utreder om Boostii-modellen kan utvidgas till att omfatta andra ledda hobbyer för barn och unga än fysisk aktivitet.	
119	2.4 Kulturtjänsterna utvecklas enligt principen "kulturen tillhör alla". Kulturverksamheten med låg tröskel utvidgas till förörterna och till olika grupper, och även innehåll som riktar sig till mindre bemedlade stärks.	Främjandet av kulturell välfärd tryggas enligt principen "kulturen tillhör alla" i enlighet med principerna för den nya verksamhetsmodellen för delaktighet, så att kulturverksamhet med låg tröskel utvidgas till

Nr	Mål	Budget 2026
		förorterna och till olika grupper, och även innehåll som riktar sig till mindre bemedlade stärks.

3. Åbo ökar jämlikheten i bostadsområden och av-vecklar segregationen

Nr	Mål	Budget 2026
120	3.1 Vi fortsätter utvecklandet av konceptet Skolan som plattform för att öka gemenskapen i olika områden.	Vi säkerställer att utvecklingsarbetet samordnas i enlighet med verksamhetskonceptet och principerna för hantering av lokalerresurser.
121	3.1 Vi fortsätter utvecklandet av konceptet Skolan som plattform för att öka gemenskapen i olika områden.	Vi stöder modellen Skolan som plattform genom att stödja verksamhet som stöder skolelevernas välbefinnande genom att allokera organisationsunderstöd och koppla arbetet för välbefinnande i skolorna till annat regionalt gemenskapsarbete som leds av organisationer.
122	3.1 Vi utökar samarbetet med organisationer och erbjuder aktiv och tillgänglig ungdomsverksamhet på olika håll i staden.	Stöd till gemenskapen bland vuxna (i arbetsför ålder och äldre) och främjande av psykiskt välbefinnande inom utmanande områden i samarbete med organisationer.
123	3.1 Vi inrättar gemenskapsutrymmen för invånare och föreningar i Kråkkärret och Hallis. Verksamheten för de redan befintliga lokala vardagsrummen tryggas.	Genom planering av servicenätet söker vi lösningar för genomförandet av gemenskapslokaler i Kråkkärret och Hallis. Vi förelägger planen för servicenätet i Kråkkärret för beslut.
124	3.1 Vi inrättar gemenskapsutrymmen för invånare och föreningar i Kråkkärret och Hallis. Verksamheten för de redan befintliga lokala vardagsrummen tryggas.	Koordinering av samarbetet som baserar sig på det regionala organisationssamarbetet (t.ex. regionala vardagsrum) i enlighet med principerna för den nya verksamhetsmodellen för delaktighet.
125	3.1 Offentliga mötesplatser genomförs på olika håll i staden, såsom utomhusspelplatser, utomhusgym och icke-kommersiella lokaler som är tillgängliga året runt, med beaktande av förnyelsen av skol- och daghemsnätet och invånarbudgeteringen.	Samordning av invånarbudgeten.
126	3.1 Med hjälp av stadens principer för understöd säkerställs att organisationernas möjligheter att samarbeta med staden förverkligas på ett ändamålsenligt sätt.	Vi utvecklar samarbetet med organisationerna genom att öka partnerskap och partnerskapsbidrag, med beaktande av principerna för hantering av lokalerresurser. Vi genomför det samverkande pilotprojektet Ikämiesten äijäkerhot (ung. Gubbklubbar för seniorer) i samarbete med organisationer.
127	3.1 Med hjälp av stadens principer för understöd säkerställs att organisationernas möjligheter att samarbeta med staden förverkligas på ett ändamålsenligt sätt.	
128	3.1 En samhällelig och inspirerande stad	Helheten för att minska segregationen och dess effekter leds via fyra mål: barn och barnfamiljer, kvalitet på tjänster & områden, bostadspolitik med möjligheter och integration av invandrare. Programmet, den preciserade tidtabellen och åtgärderna definieras under hösten 2025 och fastställs i stadsstyrelsen.
129	3.2 Skolsegregationen minskas med kunskapsbaserad ledning genom att satsa åtgärder som bygger på människocentrerade effektberäkningar.	Lärdomarna från pilotförsöken med effektberäkning och utvecklingen införlivas i processerna för verksamhetsstyrning och resursplanering samt i andra kärnprocesser för den samverkande styrningen.
130	3.2 Vid utvecklingen av servicenätet måste man bättre beakta bostadsområdenas särdrag.	Verksamhetsmodell för segregation: Regionala tjänster & fysisk miljö - åtgärder och tidtabell fastställs under hösten 2025.
131	3.2 Situationen för skolan Pansion koulu ska lösas. Dessutom innehåller renoveringsalternativet	Riktlinjerna för servicenätet Pansio-Perno läggs fram för beslutsfattande.

Nr	Mål	Budget 2026
	tilläggslokaler för andra tjänster, såsom ungdoms- och invånarverksamhet.	
132	3.2 Situationen för skolan Pansion koulu ska lösas. Dessutom innehåller renoveringsalternativet tilläggslokaler för andra tjänster, såsom ungdoms- och invånarverksamhet.	Koordinering av det regionala samarbetet.
133	3.2 Den kommande modellen för områdesindelning främjar jämlikhet mellan skolor och områden samt mer specifika områdesvisa åtgärder för att bygga en trygg och välmående framtid för alla barn och unga.	Verksamhetsmodell för segregation: Minskning av segregationen hos barn och barnfamiljer samt i skolor – åtgärder och tidtabell fastställs under hösten 2025.
134	3.2 I Åbo är varje bostadsområde ett bra bostadsområde, och möjliggörande bostads- och markanvändningspolitik på stadsnivå främjar mångsidigt boende i olika delar av staden för olika åldersgrupper och invånare i olika livssituationer.	Mål III i verksamhetsmodellen för segregation: Möjliggörande bostadspolitik på stadsnivå. Under hösten 2025 fastställs åtgärderna inklusive tidtabeller.
135	3.2 Skolgången för eleverna i Kråkkärret löses med hjälp av modellen med en enda skola i samarbete med universitetet.	Riktlinjerna för servicenätet för Kråkkärret läggs fram för beslutsfattande.
136	3.3 Invånarbudgeteringen utvecklas och resurser riktas för att öka delaktigheten.	Omröstningsfasen i invånarbudgeteringen genomförs. De projekt som går vidare till genomförandefasen förbereds.
137	3.3 Invånarna delaktiggörs med beaktande av olika språkgrupper. Stadens kommunikation är tvåspråkig. Flerspråkig, lättläst och engelskspråkig kommunikation ska utvecklas och en tillräcklig nivå av tillgänglig kommunikation ska säkerställas.	Flerspråkig kommunikation kring invånarbudgeteringen säkerställs. Aktörer inom tredje sektorn utnyttjas för att nå olika språkgrupper.
138	3.3 Invånarna delaktiggörs med beaktande av olika språkgrupper. Stadens kommunikation är tvåspråkig. Flerspråkig, lättläst och engelskspråkig kommunikation ska utvecklas och en tillräcklig nivå av tillgänglig kommunikation ska säkerställas.	Möjligheterna med AI-översättningar utnyttjas/utökas. En språkpolicy utarbetas för staden.
139	3.3 Upplevelsen av delaktighet, jämlikhet och lika-behandling är en central grund för ett gott liv. Vi lyssnar på invånarna, möter dem och erbjuder metoder för att delta och påverka beslutsfattandet genom påverkansorgan, medborgarpaneler och invånarbudgetering. I Åbo bygger tryggheten på möten och på att lösa de grundläggande orsakerna till otrygghet, inte på att resa murar. Åbo satsar målmedvetet på att öka gemenskapen, möta människor och förstå varandra.	Delaktighet, gemenskap och möten inkluderas i åtgärder för att minska segregationen.
140	3.3 Samarbetet mellan den offentliga, privata och tredje sektorn stärks genom partnerskapsavtal.	
141	3.3 Samarbetet mellan den offentliga, privata och tredje sektorn stärks genom partnerskapsavtal.	Utveckling av samarbetet med organisationer genom partnerskapsavtal i anslutning till social- och välfärdsbidrag.
142	3.4 Samarbetet för att minska bostadslösheten fortsätter med Egentliga Finlands välfärdsområde. Verksamheten för samsarbetsnätverket som går ut på att avskaffa bostadslösheten fortsätter.	Koordinering av bostadsrådgivning och projektkoordinering.
143	3.4 Vi fortsätter vårt samarbete med sammanslutningar som sköter matdistribution.	Utveckling av mathjälpsverksamheten och projekt-samordning.
144	3.4 Vi fortsätter vårt samarbete med sammanslutningar som sköter matdistribution.	Vi förbättrar hanteringen av aktörs- och kunduppgifter inom mathjälpen samt den övergripande informationshanteringen och kundprocesserna.

Nr	Mål	Budget 2026
145	3.4 Åtgärdsprogrammet för att förebygga och minska utslagning och utsatthet i staden uppdateras.	Verksamhetsmodell för minskande av segregation och dess effekter.
146	3.0 Segregationsutvecklingen kan inte lösas med enskilda åtgärder, utan den är summan av flera åtgärder. Minskningen av segregationen ska hanteras som en helhet, även om åtgärder genomförs i alla funktioner.	Verksamhetsmodellen för minskande av segregation och dess effekter finslipas och godkänns i stadsstyrelsen. Kommunikation om verksamhetsmodellen, mål och åtgärder i hela stadsorganisationen.

4. Utbildning, kompetens och sysselsättning tar oss in i det nya århundradet

Nr	Mål	Budget 2026
147	4.1 Vi inleder byggandet av ett campus för yrkesutbildning inom de tekniska branscherna.	Valet av läge för campusen för yrkesutbildning inom de tekniska branscherna läggs fram för beslutsfattande.
148	4.1 Vi stärker gemenskapen och studerandevården i skolorna som en del av främjandet av barns och ungas välbefinnande i samarbete med Egentliga Finlands välfärdsområde.	Stöd för arbetet med välbefinnandet i skolorna med hänsyn till arbetet med Varhas lanu-hyte-plan.
149	4.2 Vi utarbetar ett åtgärdsprogram för att främja sysselsättningen av personer med utmanande ställning på arbetsmarknaden och partiellt arbetsföra personer.	Utveckling av en verksamhetsmodell för arbetslösa. Samverkande pilotprojekt år 2026.
150	4.4 Identifieringen av invandrarnas kompetens ska förbättras för att främja sysselsättningen.	Kompetensen hos de närmaste cheferna utökas, anonym rekrytering tryggas som regel och samarbetet med läroanstalter ökas för att få praktikanter som talar ett annat språk än finska eller svenska som modersmål.
151	4.4 De tjänster som riktar sig till invandrare ska utvärderas så att de blir ändamålsenligare och effektivare.	Som grund för bedömningen framställs information: invånar-/kunderfarenhet, hantering av tjänsternas livscykel, hantering av tjänster, användartestningar i flerspråkiga målgrupper (webbtjänster).
152	4.4 Samarbetet med invandrarorganisationer och religiösa samfund stärks för att integrationsfrämjandet ska lyckas.	Koordinering av samarbetet mellan invandrarorganisationerna i samarbete med samordnaren för invandrararbetet.

5. Boende, markanvändning och mobilitet som grund för en hållbar och utvecklande stad

Nr	Mål	Budget 2026
153	5.1 Vi genomför visionerna för Vetenskapsparken och Det maritima Åbo.	Planering av servicenätet i Österås; behoven hos det nya allaktivitetshuset definieras. Planeringen av servicenätet i området Det maritima Åbo inleds med beaktande av invånarnas behov på lång sikt.

Mål för ekonomin

Driftsekonomin anslag och inkomstposter, 1 000 € (externa poster)

Stadsstyrelsen sammanlagt

Driftsekonomidelen bindande nivå verksamhetsbidrag	Bokslut 2024	Budget 2025 med ändringar	Budget 2026
Verksamhetsintäkter	100 761	86 069	83 881
Tillverkning för eget bruk	1 803	1 830	1 830

Driftsekonomidelen bindande nivå verksamhetsbi- drag	Bokslut 2024	Budget 2025 med ändringar	Budget 2026
Verksamhetskostnader	-290 520	-295 435	-292 565
VERKSAMHETSBIDRAG	-187 956	-207 536	-206 853
Ändrings-%		-10,4	0,3

Ssn, Koncernförvaltningen

Driftsekonomidelen	Bokslut 2024	Budget 2025 med ändringar	Budget 2026
Verksamhetsintäkter	1 212	1 142	884
Tillverkning för eget bruk	61	0	0
Verksamhetskostnader	-38 783	-40 221	-39 859
VERKSAMHETSBIDRAG	-37 510	-39 079	-38 975
Ändrings-%		-4,2	0,3

Ssn, Servicehelheten för livskraft

Driftsekonomidelen	Bokslut 2024	Budget 2025 med ändringar	Budget 2026
Verksamhetsintäkter	6 039	2 001	1 329
Tillverkning för eget bruk	0	0	0
Verksamhetskostnader	-35 647	-26 055	-24 156
VERKSAMHETSBIDRAG	-29 608	-24 054	-22 827
Ändrings-%		18,8	5,1

Ssn, Servicehelheten för stadsbyggande och lokaler

Driftsekonomidelen	Bokslut 2024	Budget 2025 med ändringar	Budget 2026
Verksamhetsintäkter	35 535	29 883	30 114
Tillverkning för eget bruk	1 703	1 830	1 830
Verksamhetskostnader	-139 168	-139 267	-138 750
VERKSAMHETSBIDRAG	-101 930	-107 554	-106 806
Ändrings-%		-5,5	0,7

Ssn, Stadens gemensamma funktioner

(inbegriper stadens gemensamma utgifter samt utgifter och inkomster i anslutning till mark-, lokal- och infrastrukturendom)

Driftsekonomidelen	Bokslut 2024	Budget 2025 med ändringar	Budget 2026
Verksamhetsintäkter	57 976	53 044	51 554
Tillverkning för eget bruk	39	0	0
Verksamhetskostnader	-76 923	-89 892	-89 799
VERKSAMHETSBIDRAG	-18 908	-36 848	-38 245
Ändrings-%		-94,9	-3,8

Driftsekonomin sammanlagda verksamhetsintäkter och verksamhetskostnader, 1 000 € (interna poster)

Stadsstyrelsen sammanlagt

Driftsekonomidelen	Bokslut 2024	Budget 2025 med ändringar	Budget 2026
Verksamhetsintäkter	119 599	0	0
Tillverkning för eget bruk	0	0	0
Verksamhetskostnader	63	121 420	112 289
VERKSAMHETSBIDRAG	119 662	121 420	112 289
Ändrings-%		1,5	-7,5

Ssn, Koncernförvaltningen

Driftsekonomidelen	Bokslut 2024	Budget 2025 med ändringar	Budget 2026
Verksamhetsintäkter	372	0	0
Tillverkning för eget bruk	0	0	0
Verksamhetskostnader	-8 550	-9 304	-8 036
VERKSAMHETSBIDRAG	-8 178	-9 304	-8 036
Ändrings-%		-13,8	13,6

Ssn, Servicehelheten för livskraft

Driftsekonomidelen	Bokslut 2024	Budget 2025 med ändringar	Budget 2026
Verksamhetsintäkter	216	0	0
Tillverkning för eget bruk	0	0	0
Verksamhetskostnader	-2 559	-1 890	-2 756
VERKSAMHETSBIDRAG	-2 344	-1 890	-2 756
Ändrings-%		19,3	-45,8

Ssn, Servicehelheten för stadsbyggande och lokaler

Driftsekonomidelen	Bokslut 2024	Budget 2025 med ändringar	Budget 2026
Verksamhetsintäkter	96 001	0	0
Tillverkning för eget bruk	0	0	0
Verksamhetskostnader	4 965	100 332	104 807
VERKSAMHETSBIDRAG	100 966	100 332	104 807
Ändrings-%		-0,6	4,5

Ssn, Stadens gemensamma funktioner

(inbegriper stadens gemensamma utgifter samt utgifter och inkomster i anslutning till mark-, lokal- och infrastrukturendom)

Driftsekonomidelen	Bokslut 2024	Budget 2025 med ändringar	Budget 2026
Verksamhetsintäkter	23 010	0	0
Tillverkning för eget bruk	0	0	0
Verksamhetskostnader	6 207	32 282	18 274
VERKSAMHETSBIDRAG	29 217	32 282	18 274
Ändrings-%		10,5	-43,4

Investeringarnas anslag och inkomstposter, 1 000 €

Stadsstyrelsen sammanlagt

Investeringsdelen bindande nivå brutto	Bokslut 2024	Budget 2025 med ändringar	Budget 2026
Investeringskostnader	-177 612	-229 388	-335 901
Finansieringsandelar	7 557	9 100	5 000
Överlåtelseinkomster	28 677	33 909	57 485
NETTO	-141 378	-186 378	-273 416
Ändrings-%		-31,8	-46,7

Ssn, Koncernförvaltningen

Investeringsdelen	Bokslut 2024	Budget 2025 med ändringar	Budget 2026
Investeringskostnader	-5 662	-6 350	-6 790
Finansieringsandelar	0	0	0
Överlåtelseinkomster	0	0	0
NETTO	-5 662	-6 350	-6 790
Ändrings-%		-12,2	-6,9

Ssn, Stadens gemensamma funktioner

(inbegriper stadens gemensamma utgifter samt utgifter och inkomster i anslutning till mark-, lokal- och infrastrukturendom)

Investeringsdelen	Bokslut 2024	Budget 2025 med ändringar	Budget 2026
Investeringskostnader	-171 950	-223 018	-329 111
Finansieringsandelar	7 557	9 100	5 000
Överlåtelseinkomster	28 677	33 909	57 485
NETTO	-135 716	-180 008	-266 626
Ändrings-%		-32,6	-48,1

I budgetförslaget för stadens gemensamma funktioner, hantering av egendom ingår driftsekonomi- och investeringsanslagen för anskaffning av aktier, infrastruktur, lokaler, fast egendom och första möblering samt försäljningar av tillgångar bland bestående aktiva för 2026.

Investeringsanslag och inkomstposter för investeringar i anknytning till anskaffning av aktier och andelar, för genomförandet och rapporteringen gällande dessa svarar koncernförvaltningen.

Servicehelheten för stadsmiljön ansvarar för genomförandet och rapporteringen av helheter i anslutning till försäljning av fast egendom. Servicehelheten för stadsbyggande och lokaler ansvarar för genomförandet och rapporteringen av helheter i anknytning till lokalegendom och infrastrukturegendom samt möblering första gången från och med 1.6.2025.

Verksamhetsplan för servicehelheten för livskraft 2026

Beskrivning av verksamheten

Servicehelheten för livskraft påskyndar Åbos tillväxt och utveckling underställd stadsstyrelsen. Dess upp-gift är att stärka Åbo som en konkurrenskraftig och lockande stad för såväl företag som invånare och turister samt att strategiskt leda stadskoncernens före-tags- och turist-tjänster. Servicehelheten för livskraft identifierar näringslivets behov och säkerställer att de syns i stadens vardag.

Servicehelheten ansvarar för följande funktioner: innovationer, tillväxt och kompetens; etableringstjänster; företagstjänster; projektutveckling; stadsmarknadsföring; utvecklande av centrumområdets livskraft; evenemangstjänster samt grön omställning.

Dessutom sammanför servicehelheten för livskraft utbildning, kompetens och innovationer längs hela inlärningsstigen, lockar investeringar och företag till regionen samt styr och främjar klimat- och miljöpolitiken tillsammans med partner och intressentgrupper.

Servicehelheten för livskraft är också en plattform för att skapa något nytt: den bygger upp en innovations- och försökskultur, stärker partnerskapen och främjar stadsutvecklingen som är viktig för näringslivet – och främjar i synnerhet utnyttjandet av artificiell intelligens, digitala tjänster och data som en del av utvecklingen av staden.

Serviceområdet för sysselsättningstjänster förny-ades vid ingången av 2025 samtidigt som ansvaret för att ordna offentliga arbetskraftstjänster överfördes från staten till kommunerna. Samtidigt överfördes helhetsansvaret för att främja integrationen till kommunerna. Vid sidan av de lagstadgade tjänsterna tillhandahåller Åbo kompletterande tjänster som främjar tillgången till kompetent arbetskraft, sysselsättning och integration.

För att ordna de lagstadgade uppgifterna har Åbo tillsammans med 22 kommuner i Egentliga Finland beslutat att bilda Åbo sysselsättningsområde. Åbo är ansvarskommun för sysselsättningsområdet. I enlighet med samarbetsavtalet om sysselsättningsområdet överförs befogenheter till tjänstemän i andra kommuner inom sysselsättningsområdet genom ett avtal i enlighet med 54 § i kom-munallagen. Avtalet gäller närserviceuppgifter inom sysselsättningsområdet. I egenskap av an-svarskommun producerar Åbo

sysselsättningsom-rådets centraliserade tjänster och stödtjänster till alla kommuner. Dessutom ansvarar Åbo för när-servicen till stadens egna arbetssökande och arbetsgivarkunder. Nämnden för Åbos sysselsättningsområde fungerar i enlighet med 51 § i kom-munallagen som en del av Åbo stads organisation när det gäller att organisera arbetskraftstjänsternas lagstadgade uppgifter som avtalsparternas gemensamma kollegiala organ och som sysselsättningsområdets arbetskraftsmyndighet.

I och med att de lagstadgade uppgifterna ändras förnyas serviceområdet för sysselsättning. Från och med ingången av 2025 ansvarar serviceområdet för sysselsättningstjänster för att främja tillgången till kompetent arbetskraft samt sysselsättning och integration. Utöver arbetskraftsmyndighetens uppgifter ansvarar serviceområdet för Åbos kompletterande sysselsättningstjänster och integrationsfrämjande tjänster för personer som står utanför arbetskraften. Till verksamhetsreformer hör bland annat nedskärning av arbetsscen-tralsverksamheten samt minskning av lönesub-ventionerat arbete inom staden för enskilda personer, till följd av lagändringar gällande lönesub-vention. På grund av förändringarna betonas behovet av introduktion och utbildning av personalen i sysselsättningstjänsterna samt behovet av att skapa en gemensam ny organisationskultur.

Förändringar i omvärlden

Åbo stads strategi 2025

Åbo och Åboregionen fortsätter att växa i snabb takt och är tillsammans med Helsingfors och Tammerfors en av hörnstenarna i Finlands nationella tillväxttriangel. Enligt den måttliga baslinjen i befolkningsprognosen skulle Åbos befolkning öka med cirka 43 000 personer fram till år 2040, men den verkliga utvecklingsbilden är mer ambitiös. Internationalisering, ett attraktivt närings-liv, nya campus- och forskningsinvesteringar samt möjligheterna inom grön omställning och blå ekonomi stöder en snabbare tillväxtbana.

Denna snabbare tillväxt förutsätter proaktiv beredskap när det gäller lösningar för markanvändning, boende, trafik, tjänster och näringsverksamhet. Samtidigt utmanar tillväxten stadens begränsade resurser och kräver prioriteringar samt utveckling av nya, innovativa arbets sätt. Som svar på denna utmaning har Åbo under de senaste åren tagit fram visionsbaserade utvecklingsbilder för de viktigaste stadsutvecklingsområdena, vilka styr långsiktig planering och skapar förutsägbarhet både för stadens egna beslut och för företag och investerare som överväger etablering i regionen.

Sysselsättningstjänster

Trots de stora säsongsvariationerna har arbetslösheten i Åbo minskat långsamt mellan 2013 och 2023 trots den plötsliga ökningen av arbetslösheten till följd av coronapandemin. Sysselsättningsgraden har också stigit under samma period. År 2024 försämrades utvecklingen då arbetslösheten ökade kraftigt i Åbo och i hela Egentliga Finland. Situationen har lett till att antalet kunder inom sysselsättningstjänsterna ökade, vilket i sin tur ledde till att sysselsättningsexperternas kundportföljer har blivit betydligt större än planerat och förväntat.

Den ökande arbetslösheten har återspeglats i situationen för de grupper som redan har en svagare ställning på arbetsmarknaden, men försämringen av sysselsättningen har också drabbat andra befolkningsgrupper. Ett nytt problem är den kraftigt ökade arbetslösheten bland högutbildade både i Åbo och i hela landet. Sysselsättningsgraden bland högutbildade är fortfarande högre än genomsnittet, men arbetslösheten i gruppen som har stigit med cirka 30 procent på ett år riskerar att urholka tilliten på högskoleexamen som en av de viktigaste skyddande faktorerna mot arbetslöshet. Samtidigt har arbetslösheten ökat kraftigt också bland ungdomar och kvinnor, men den grupp som särskilt hårt drabbats av konjunkturen är de långtidsarbetslösa. I april 2025 hade antalet ökat med nästan en tredjedel jämfört med året innan. Sedan recessionen i Finland i början av 1990-talet har långtidsarbetslösheten och den strukturella arbetslösheten efter varje lågkonjunktur varit permanent högre än tidigare. För att förhindra att denna utveckling fortsätter måste särskild uppmärksamhet fästas vid arbetssökande som befinner sig i en utmanande ställning på arbetsmarknaden och dem som har en anpassad arbetsförmåga.

Ökningen av den arbetsföra befolkningen i Åbo beror på invandring. Arbetslöshetssituationen för utlänningar har dock redan länge varit svag i Åbo; av de sex största städerna har Åbo den högsta arbetslösheten bland utlänningar. Med tanke på stadens livskraft, tillgången till kompetent arbetskraft och främjandet av sysselsättningen är invandringen och ökningen av

antalet Åbabor med annat modersmål ändå en faktor som skapar möjligheter och lindrar effekterna av den åldrande befolkningen. Andelen invånare med annat modersmål är för tillfället cirka 16 procent av befolkningen i arbetsför ålder och andelen förväntas uppgå till över en femtedel före slutet av decenniet.

Utvecklingen av arbetsmarknadsläget är nu svårare att förutspå än tidigare. Den ekonomiska uppgången förväntas börja på bred front tidigast i början av 2026, men prognoserna är förknippade med stor osäkerhet. Av de branscher som är viktiga för Åbo och Åboregionen är sysselsättningsläget dock fortfarande ganska bra inom marinindustrin, läkemedelsindustrin och ICT, och framtidsutsikterna för dessa branscher är också rimliga. Inom andra branscher, såsom byggbranschen och social- och hälsovården, är situationen mer utmanande och utvecklingsutsikterna mer osäkra.

Reformen av lagstiftningen som direkt eller indirekt gäller den offentliga arbetskraftsservicen fortsätter även efter AN24-reformen. Under verksamhetsplaneperioden är det sannolikt att lagstiftningen om utveckling av serviceprocessen för arbetssökande och sysselsättningstjänsterna delvis kommer att underlätta serviceprocessen för privatkunder. Enligt de lagutkast som är på remiss 2025 innebär nedskärningarna i huvudsak också nedskärningar i statens finansiering för sysselsättningstjänster, vilket motiveras av en uppskattning av den arbetsbörda som kommer att minska till följd av ändringarna i arbetskraftsmyndigheten. Den totalreform av lagen om utkomststöd som genomförs som en del av reformen av den sociala tryggheten torde samtidigt medföra att fler kunder med svag ställning på arbetsmarknaden kommer att omfattas av arbetskraftsmyndigheternas tjänster. Att betjäna dessa kunder ökar arbetsbelastningen för kommunernas sysselsättningstjänster och ökar de kostnader som arbetslösheten och i synnerhet den långvariga arbetslösheten orsakar kommunerna.

Vi utvecklar Åbo stads företagstjänster så att de är allt mer kundorienterade och transparenta. Den nya verksamhetsmodellen och de nya verktygen tas i bruk stegvis före utgången av 2025. Det primära syftet med verktygen är att bättre samla in information om rekryteringsbehoven hos företag i regionen och att proaktivt erbjuda företagskunder relevanta kompetensprofiler för personer som potentiellt skulle kunna anställas. Samtidigt har man som mål att identifiera s.k. dolda arbetsplatser och integrera företagen i ekosystemet för sysselsättningstjänster. Vi vill att Åbo ska vara en attraktiv verksamhetsplats för företag också i fortsättningen. Därför ska vi känna igen våra nuvarande kunders behov och svara på dem med en smidig serviceupplevelse som bygger

upp ett långvarigt förtroende till staden. I utvecklingen av tjänsterna eftersträvas synergier också genom en aktiv dialog med Business Turkus företagskunder.

Utvecklingsplan för verksamheten och strategiska tyngdpunkter

Åbo stads strategi 2025

Åbos tillväxt bygger på livskraftiga, internationaliserade företag och en gedigen kompetensbas. För våra företag och nya etablerade företag bygger vi Europas bästa omvärld som kombinerar kundorienterade tjänster, starka partnerskap och kunskapsbaserad ledning. Företagskunderna betjänas effektivare än tidigare med hjälp av AI-baserad automatisering och databaserat förutseende, vilket innebär att tjänsterna är snabbare, mer exakta och genuint förutser företagens behov.

De viktigaste utvecklingshelheterna i Åbo – Vetenskapsparken, Kulturstranden, Slottsudden och Resecentrum – framskrider snabbt. Vid sidan av konkret byggande betonas allt mer betydelsen av innehåll, innovationer och digitala tjänster. Effekterna av investeringar, evenemang och kultursatsningar följs systematiskt upp med hjälp av dataanalys.

Tyngdpunkter för utvecklingen av livskraft är:

- Företag, innovationer och ekosystem
- Huvudstad för kompetens
- Grön omställning
- Evenemangstjänster

Sysselsättningstjänster

Sysselsättningstjänsternas viktigaste uppgift är att sammanföra arbetsgivare och arbetstagare. Den lagstadgade serviceprocessen för privatkunder tillsammans med uppgifterna inom utkomstskyddet för arbetslösa och statens föräldrade informationssystem har dock inte möjliggjort tillhandahållandet av egentliga arbetsförmedlingstjänster.

I enlighet med riktlinjerna som utstakades av förändringsgruppen för sysselsättning som Åbo stadsstyrelse tillsatte 7.3.2022 (108 §, 2655–2022), ska de nya serviceprocesserna delvis byggas upp från noll och vid sidan av de lagstadgade tjänsterna ska man införa helt nya typer av lösningar som staden själv tar

fram för att påskynda en hållbar matchning av efterfrågan och utbud på arbetskraft. Den största begränsningen för förnyelsen av tjänsterna är bristen på information om kunderna, deras servicebehov och kostnadseffektiviteten i de tjänster som tillhandahålls. För att kunna ordna och rikta sysselsättnings- och företagstjänsterna så effektivt som möjligt förutsätts uppföljning och mätning av effektiviteten både i den egna serviceproduktionen och i köpta tjänster. En central roll i den riksomfattande intressebevakningen är fungerande datasystem som stöder den egentliga arbetsförmedlingen samt uppföljningen av tjänsternas effektivitet och tillgången till information som är relevant för att mäta sysselsättningstjänsternas resultat (t.ex. från inkomstregistret).

Ett av målen i Åbos stadsstrategi är att stadens arbetslöshetsgrad är lägre än genomsnittet för de största städerna. Med detta mål i åtanke fäster sysselsättningstjänsterna särskild uppmärksamhet vid tjänsterna för invandrare, ungdomar och långtidsarbetslösa.

Befolkningstillväxten i Åbo stad baserar sig på invandring, och det förutspås att var fjärde Åbobo i arbetsför ålder har ett annat modersmål än finska eller svenska på 2040-talet. Man måste satsa på integrationen av invandrare på ett övergripande sätt och med beaktande av hela familjen. Stödet till integrationen av kvinnor, särskilt mödrar i familjer, kommer att stärkas. Mödrarna är ofta de som i första hand fostrar sina barn och är de viktigaste personerna som ger trygghet i vardagen, och genom att stödja mödrarna i deras strävan att knyta an till samhället främjas också integrationen av barn och hela familjer på ett effektivt sätt.

De ungas anknytning till arbetslivet stöds genom att vägleda unga som riskerar att marginaliseras till utbildning eller arbetslivet i samarbete med ungdomstjänsterna och ungdomsverkstaden Fendari. Ohjaamos verksamhet etableras för att trygga tillgången till tjänster för personer under 29 år. Samarbetet med Egentliga Finlands välfärdsområde intensifieras för att trygga tillgången till tjänster för långtidsarbetslösa och andra som har en utmanande ställning på arbetsmarknaden. Förutsättningarna för att sysselsätta sig förbättras för dem som hör till denna grupp också genom försök med en bidragsbaserad verksamhetsmodell som stöder sysselsättningsverksamheten inom tredje sektorn. I enlighet med borgmästarprogrammet utreds också verksamhetsförutsättningarna för ett socialt företag som främjar sysselsättning och social välfärd.

Mål för verksamheten

Åtgärder i borgmästarprogrammet

3. Åbo ökar jämlikheten i bostadsområden och av-vecklar segregationen

Nr	Mål	Budget 2026
1	3.1 Vi utökar samarbetet med organisationer och erbjuder aktiv och tillgänglig ungdomsverksamhet på olika håll i staden.	

4. Utbildning, kompetens och sysselsättning tar oss in i det nya århundradet

Nr	Mål	Budget 2026
2	4.2 Vi utarbetar ett åtgärdsprogram för att främja sysselsättningen av personer med utmanande ställning på arbetsmarknaden och partiellt arbetsföra personer.	Ett operativt samarbete med Varha ska utvecklas, särskilt för att främja sysselsättningen av arbetssökande med en anpassad arbetsförmåga.
3	4.2 Vi utreder förutsättningarna för att grunda ett socialt företag och stadens roll i det och skapar en stödmodell för föreningar för att främja sysselsättningen.	Verksamhetsmöjligheterna för ett socialt företag som fungerar som ett in-house-bolag inom Åbo stad utreds. Bolaget fokuserar på att på ett hållbart sätt främja sysselsättningen bland Åbobor som har en utmanande ställning på arbetsmarknaden. En bidragsbaserad verksamhetsmodell ska utvecklas och införas för att stödja sysselsättningsarbetet inom tredje sektorn.
4	4.2 Vi genomför ett operativt samarbete mellan yrkesutbildningen och sysselsättningstjänsterna.	Samarbetet med läroanstalterna stärks för att samordna antalet utbildningsplatser och utbildningsutbudet samt utbildningsbehoven.
5	4.3 Vi erbjuder rådgivningstjänster för nya företagare på flera språk.	Rådgivningstjänster för nya företagare erbjuds på flera olika språk.
6	4.3 Vi säkerställer smidiga och rättidiga företags-tjänster genom att fastställa ett tydligt servicelöfte för företagen, som omfattar smidiga tillståndstjänster, servicekoncept och tidtabeller.	Vi säkerställer att verksamhetsmodellen som skapats i anknytning till frågor kring företagets placering och tomtärenden tas i bruk tillsammans med servicehelheten för stadsmiljö. Arbetsgivar- och sysselsättningstjänsterna samt tillståndstjänsterna ska integreras i helheten för livskraft för att förbättra servicestigarna. Genom pilotförsök som baserar sig på företagets behov utvecklas en verksamhetsmodell för gränssnittet mellan servicehelheten för stadsmiljö, servicehelheten för livskraft och Business Turku. Genom pilotförsöken utvecklas samarbetet och det utarbetas för företagen en servicebeskrivning (Tillväxt och utveckling i samarbetsnätverket) och ett servicelöfte i anslutning till detta.
7	4.3 Etableringen av företag i Åbo stöds av en aktiv dialog och ett tillräckligt och ändamålsenligt utbud av tomter och lokaler.	Utbudet av tomter som motsvarar efterfrågan säkerställs i samarbete med servicehelheten för stadsmiljön. Invest-in-verksamheten utvecklas i samarbete med en regional aktör.
8	4.4 Integrationstjänsterna ska tas i bruk så snart som möjligt, med betoning på språkutbildning och integration som stöder arbetslivsfärdigheter. Vi avvecklar köerna till språkutbildningen.	Tjänsten för samhällsorientering byggs upp så att den bildar en effektiv lokal helhet som beaktar alla kommunala tjänster. En non-stop-integrationsmodell kommer att byggas upp där kunderna kan anlita tjänsten utan att köa. De olika målgruppernas olika utbildningsbehov och utbildningsvägar identifieras. Även de nyanlända som står utanför arbetskraften beaktas, särskilt

Nr	Mål	Budget 2026
		hemmamammor som får hemvårdsstöd, vars integrationsverksamhet i allt högre grad också beaktar utbildnings- och arbetsstigar.
9	4.4 Integrationstjänsterna ska tas i bruk så snart som möjligt, med betoning på språkutbildning och integration som stöder arbetslivsfärdigheter. Vi avvecklar köerna till språkutbildningen.	Gruppverksamheten för hemmamammor och äldre etableras för att främja integrationen av dem som står utanför arbetskraften. Det ska tas fram en modell för att hänvisa dem som har överskridit integrationsperioden till kompletterande tjänster.
10	4.4 Identifieringen av invandrarnas kompetens ska förbättras för att främja sysselsättningen.	Kundsegmenteringen används för att identifiera kundernas servicebehov och utveckla lämpliga tjänster med beaktande av kundernas tidigare kompetens. Det identifieras och genomförs försöks som syftar till att förbättra tjänsterna och identifiera kompetens på ett samverkande sätt.
11	4.4 De tjänster som riktar sig till invandrare ska utvärderas så att de blir ändamålsenligare och effektivare.	Vi avvecklar köerna till integrationsutbildningen. Pilotförsök med en tvåspråkig integrationsmodell. Efter KOTO24-reformen och Åbo stads organisationsreform byggs helheten för invandartjänster upp under 2025. Helhetens genomslagskraft och effektivitet kan bedömas utifrån verksamhetsåret 2026. Målgrupper som har invandrat till Finland av olika orsaker samt deras familjemedlemmar beaktas.

6. Den ambitiösa klimat- och naturstaden Åbo

Nr	Mål	Budget 2026
12	6.1 I klimatplanen fastställs åtgärder och mätare för att uppnå målet om koldioxidneutralitet. Hur planen genomförs följer vi årligen upp genom att utarbeta en klimatrapport.	Klimatplanen utvecklas och stärks genom att klimatplanen utvärderas och uppdateras under varje fullmäktigeperiod (ssn 7.4.2025, § 109) och ett förslag till reviderad klimatplan föreläggs fullmäktige före utgången av juni 2026. I enlighet med borgmästarprogrammet beaktar planen både begränsningen och anpassningen och dess inverkan på invånarnas välfärd och delaktighet samt regionens hållbara konkurrenskraft och livskraft stärks. Klimatrapporten upprättas för fullmäktige årligen.
13	6.1 Åbos mål om koldioxidneutralitet 2029 genomförs och utsläppsminskningar görs inom alla sektorer.	Genomförandet av klimatplanen stärks i samarbete med hela stadskoncernen och med partner och intressentgrupper i regionen med hjälp av missionen för Europas 100 koldioxidneutrala städer. Klimat- och hållbarhetsbudgeteringen samt investeringarna i och finansieringen av den gröna omställningen stärks i ett brett samarbete i enlighet med borgmästarprogrammet.
14	6.2 Genomförandet av åtgärdsprogrammet för Östersjön kommer att fortsätta och hur arbetet framskrider kommer att rapporteras till beslutsfattarna.	I beredningen av färdplanen för ett naturpositivt Åbo (ssn 24.3.2025 § 81) utreds den marina naturens betydelse som en del av målet om naturpositivitet samt synergier mellan Östersjöprogrammet och skyddet av Skärgårdshavet och arbetet med biologisk mångfald i fråga om innehåll, kommunikation och intressebevakning.
15	6.2 Den näringsbelastning som orsakas av stadens markområden ska minskas systematiskt.	Vid beredningen av färdplanen för ett naturpositivt Åbo (ssn 24.3.2025 § 81) stärks också genomförandet av stadens miljöansvar och positiva effekter på naturen genom att minska näringsbelastningen på Skärgårdshavet från stadsområdet

Nr	Mål	Budget 2026
		(och i tillämpliga fall även i större utsträckning), särskilt när det gäller (men inte gränsat till dem) stadens marker.
16	6.2 Utöver frivilliga åtgärder strävar Åbo efter att främja skyddet av Skärgårdshavet genom lagändringar.	I beredningen av färdplanen för ett naturpositivt Åbo (ssn 24.3.2025 § 81) utreds den marina naturens betydelse som en del av målet om naturpositivitet samt möjligheterna att främja målen i Östersjöprogrammet och skyddet av Skärgårdshavet och den biologiska mångfalden genom intressebevakning med beaktande av nuvarande och kommande lagändringar på nationell och europeisk nivå.
17	6.3 Stadens LUMO-program för 2023–2029 genomförs och tillräckliga resurser för genomförandet av programmet säkerställs.	Åbo har som mål att vara en naturpositiv stad före 2030 i enlighet med borgmästarprogrammet och stadsstyrelsens beslut (ssn 24.3.2025 § 81), och för att uppnå detta mål utarbetas en färdplan för naturpositivitet som involverar intressentgrupper för beslutsfattande före utgången av 2026. Arbetet med färdplanen engagerar partner och intressenter i att förbereda, genomföra, kommunicera och påverka naturmålet samt effektiviserar genomförandet av LUMO-programmet.
18	6.3 Vi ska förbereda nästa LUMO-program för 2030–2038 och kopplar det starkare till all verksamhet i staden.	I enlighet med borgmästarprogrammet strävar Åbo efter att bli en naturpositiv stad, och i enlighet med stadsstyrelsens beslut (ssn 24.3.2025 § 81) utarbetas en färdplan för naturpositivitet som engagerar intressentgrupper för att uppnå detta mål. I beredningen och genomförandet av färdplanen deltar partner och intressentgrupper och grunden för Åbos naturmål och förutsättningarna för beredningen av det nya LUMO-programmet stärks.
19	6.0 Staden ska tillsammans med de övriga kommunerna i regionen öka områdets attraktionskraft för aktörer inom grön omställning och säkerställa att Finland har den mest attraktiva investeringsmiljön bland annat genom tillståndprocesser och markanvändning.	Klimat- och hållbarhetsbudgetering och förenlighet med grön finansiering på den europeiska marknaden kommer att stärkas inom hela stads-koncernen (inklusive som en del av ekonomiplane- och budgetberedningen och genomförandet av dem). Samarbetet med Europeiska investeringsbanken kommer att utvidgas genom gemensamma projekt för att stärka kunskapsbasen för investeringar och kopplingar till andra gröna finansieringsaktörer (inklusive Nordiska investeringsbanken och Kommunfinans/finansiering av hållbar utveckling) samt med offentliga och privata investerare.
20	6.0 Staden ska tillsammans med de övriga kommunerna i regionen öka områdets attraktionskraft för aktörer inom grön omställning och säkerställa att Finland har den mest attraktiva investeringsmiljön bland annat genom tillståndprocesser och markanvändning.	Vetenskapsparkens nätverk för cirkulär ekonomi och projektet Vetenskapsparken inom Circular Turku, som genomför det, fortsätter 06/2026. Genomförande av fortsatta åtgärder i enlighet med resultatet av ovan nämnda projekt (fortsatta åtgärder för samarbetsnätverkets verksamhetsmodell, företagssamarbetsprojekt eller pilot).

7. Attraktiva och internationella Åbo

Nr	Mål	Budget 2026
21	7.0 Dragnings- och kvarhållningskraften för internationella experter ökas genom att erbjuda ett heltäckande utbud av tjänster på engelska.	En rad åtgärder för att stärka servicemodellen har inletts.

Nr	Mål	Budget 2026
22	7.0 Naturpositivitet, minskade utsläpp och främjande av cirkulär ekonomi stöder hållbar tillväxt och förbättrar invånarnas livskvalitet.	Färdplanen för en resurssmart cirkulär ekonomi (ssn 22.11.2021 § 518) utvärderas och uppdateras i samarbete med aktörerna i regionen. Färdplanen kombinerar klimat-, natur- och hållbarhetsmål samt sammanställer och stärker åtgärder inom cirkulär ekonomi som genomför dem, samt genomför en rättvis omställning och stärker hållbar välfärd.
23	7.0 För att öka turismens potential är det viktigt att säkerställa tillgängligheten, betona det maritima inslaget, skapa intresse året runt och lyfta fram mat- och restaurangkulturen. Det är viktigt med kommunikation som väcker intresse, sker i rätt tid och har kanaliseras på rätt sätt.	Vi fortsätter att genomföra programmet Matstaden Åbo och siktar på betydande storevenemang och tävlingar i anslutning till mat. Vi fortsätter att utveckla det maritima Åbo genom att stärka det maritima centrets och det maritima Åbos tjänster, upplevelser och evenemang.
24	7.0 Skärgårdens natur- och turismvärden och även de maritima värdena i större utsträckning beaktas i stadsplaneringen och livskraftsarbetet.	Skärgården och den havsnära naturen samt hållbar turism beaktas vid beredningen och genomförandet av ett resurssmart och naturpositivt Åbo (färdplansarbete för ett naturpositivt Åbo och en resurssmart cirkulär ekonomi).
25	7.0 Vi verkar aktivt för att främja inflyttning av kunniga människor för arbete och utbildning samt för att säkerställa att de lokala företagens kompetensbehov tillgodoses.	Målen för påverkan gällande arbets- och utbildningsrelaterad invandring har kopplats till intressebevakningens åtgärdsplan och främjas brett.
26	7.0 Åbo stärker servicemodellen "International House Turku", som kombinerar etableringstjänster, språkutbildning och sysselsättningsstöd även för familjemedlemmar.	Åtgärdsdelheten för att stärka servicemodellen har inletts.
27	7.0 Den gröna omställningen skapar nya arbetsplatser och affärsmöjligheter samtidigt som Åbos ställning och image som en internationellt ansvarsfull och attraktiv stad stärks.	Målen och åtgärderna för en resurssmart cirkulär ekonomi i enlighet med stadsstrategin (ssn 22.11.2021 § 518) utvärderas och uppdateras tillsammans med interna och externa intressentgrupper. Missionen för Europas 100 koldioxidneutrala städer genomförs i ett omfattande samarbete och man drar nytta av dess starka europeiska synlighet och finansieringsmöjligheter.
28	7.0 Vi stärker samarbetet och ökar samtidigt möjligheterna till nya investeringar, innovationer och affärsverksamhet, vilket förbättrar och diversifierar Åbos attraktionskraft och tjänster.	"Digitalisering och flerspråkighet gällande uthyrning av handelsplatser i centrum. Nya handelsplatser kartläggs och konkurrensutsätts. Utveckling av tryggheten i centrum genom övervaknings-samarbete i området. Etablering av nya företag och varumärken i centrum stöds i samarbete med fastighetsägare. Stadsutvecklingen görs mer proaktiv genom att lyfta fram två utmaningar relaterade till stadens dataresurser, processer eller projekt, som erbjuder företag för lösning och vidare projektutveckling. Ändamålsenliga verksamhetsstrukturer och samarbetsnätverk säkerställs i samarbete med intressentgrupper. Helheten för livskraftstjänsterna deltar i utvecklingen av Vetenskapsparken genom att erbjuda den som utvecklingsplattform för företag och näringslivsaktörer samt genom att stärka samarbetet inom Vetenskapsparkens ekosystem.
29	7.1 Gemensamma forsknings- och utvecklingsprojekt ska främjas och möjligheterna att klara sig i konkurrensen om nationell och internationell finansiering ska förbättras. Staden är en aktiv aktör när det gäller att locka FUI-finansiering till regionen i samarbete med företag och högskolor. Stadens tvåspråkighet främjar samarbete med	Genomförandet av tillväxtprogrammet för Åbo och ett åtgärdsprogram som syftar till att fördubbla FUI-investeringarna inleds tillsammans med centrala intressentgrupper. Vi kommer att fullt ut utnyttja de ekonomiska ramarna för Åbos avtal om innovationsekosystem och ta hand om påverkansarbetet på EU-nivå och nationell nivå

Nr	Mål	Budget 2026
	nordiska företag, universitet och innovationsekosystem.	för att samordna riktlinjerna för den kommande finansieringsperioden med Åbos strategiska mål. Vi beaktar den potential som flerspråkigheten innebär i triple helix-samarbetet i regionen och nationellt. Helheten för livskraftstjänsterna deltar i utvecklingen av Vetenskapsparken genom att erbjuda den som utvecklingsplattform för företag och näringslivsaktörer samt läroanstalter genom att stärka samarbetet inom Vetenskapsparkens ekosystem.
30	7.1 I vardagen samarbetar staden kontinuerligt med kommunerna i regionen, Egentliga Finlands förbund, samkommunen för Åbo stadsregion, Egentliga Finlands välfärdsområde, företag, näringslivsorganisationer samt läroanstalter och högskolor.	Färdplanen för ett naturpositivt Åbo (ssn 24.3.2025 § 81) bereds i växelverkan och samarbete med samkommunen och dess medlemskommuner (regionstyrelsen för Åbo stadsregion 23.4.2025). Egentliga Finlands förbund, Varha samt högskolorna och företagen i regionen deltar även i fortsättningen starkt i utvärderingen, uppdateringen och genomförandet av klimatplanen för Åbo (ssn 7.4.2025 § 109) samt i genomförandet av EU:s klimatmissioner (missionen för koldioxidneutralitet och missionen för klimatanpassning). Vi deltar aktivt i Valonias arbete och styrningen av det.
31	7.2 Jubileumsåret kommer att utnyttjas fullt ut i stadens marknadsföring, i byggandet av stadens attraktionskraft och i ett mångsidigt kulturutbud.	
32	7.2 Förutsättningarna för att främja storevenemangsverksamheten samt den nationella och internationella konkurrenskraften stärks genom att evenemangsverksamhetens behov systematiskt beaktas i stadens utveckling, investeringar och infrastrukturprojekt.	Staden betjänar arrangörer av stora evenemang på ett kundorienterat sätt och strävar efter att säkerställa ett smidigt och produktivt genomförande av stora evenemang. För att uppnå detta mål uppdateras stadens verksamhet och tjänster för evenemangsarrangörer. Tjänsternas effektivitet och kundorientering mäts regelbundet. Information om effekterna av evenemangsverksamheten delas för att stödja utveckling, investeringar och infrastrukturprojekt.
33	7.2 Möjliggörande av evenemang är en del av Åbos livskraftspolitik, och staden stöder aktivt uppkomsten och tillväxten av både nya och etablerade evenemang.	Tillväxtprogrammet för stora evenemang med potential för tillväxt och internationalisering fortsätter. Storevenemang främjas genom att stärka och utveckla befintliga evenemang, ansöka om nya storevenemang samt genomföra olika försök och pilotprojekt med storevenemang. Staden är aktiv i betydande nationella och internationella nätverk av storevenemangsverksamhet.
34	7.2 Målet är att stärka Åbos position som en evenemangsstad året runt och som erbjuder upplevelser för både stadsbor och besökare.	Vi kommer att fortsätta att genomföra det ständigt uppdaterade storevenemangsprogrammet tillsammans med centrala samarbetspartner när det gäller tema och evenemangsmiljö. Effekterna av storevenemang utvärderas och den information som fås används för att främja evenemangsverksamheten och allokera resurser.
35	7.2 För att fira Åbos 800-årsjubileum 2029 och på vägen mot det byggs ett evenemang som pågår året runt tillsammans med stadsborna, vilket bestående stärker stadens livskraft och ökar Åbos kännedom nationellt och internationellt.	

Mål för ekonomin

Driftsekonomin anslag och inkomstposter, 1 000 € (externa poster)

Ssn, Servicehelheten för livskraft totalt

Driftsekonomidelen	Bokslut 2024	Budget 2025 med ändringar	Budget 2026
Verksamhetsintäkter	6 039	2 001	1 329
Tillverkning för eget bruk	0	0	0
Verksamhetskostnader	-35 647	-26 055	-24 156
VERKSAMHETSBIDRAG	-29 608	-24 054	-22 827
Ändrings-%		18,8	5,1

Ssn, Livskraft

Driftsekonomidelen	Bokslut 2024	Budget 2025 med ändringar	Budget 2026
Verksamhetsintäkter	3 080	638	210
Tillverkning för eget bruk	0	0	0
Verksamhetskostnader	-20 735	-13 728	-12 218
VERKSAMHETSBIDRAG	-17 655	-13 090	-12 008
Ändrings-%		25,9	8,3

Sysselsättningstjänsterna

Driftsekonomidelen	Bokslut 2024	Budget 2025 med ändringar	Budget 2026
Verksamhetsintäkter	2 959	1 363	1 119
Tillverkning för eget bruk	0	0	0
Verksamhetskostnader	-14 911	-12 328	-11 938
VERKSAMHETSBIDRAG	-11 953	-10 965	-10 819
Ändrings-%		8,3	1,3

Driftsekonomin sammanlagda verksamhetsintäkter och verksamhetskostnader, 1 000 € (interna poster)

Ssn, Servicehelheten för livskraft totalt

Driftsekonomidelen	Bokslut 2024	Budget 2025 med ändringar	Budget 2026
Verksamhetsintäkter	216	0	0
Tillverkning för eget bruk	0	0	0
Verksamhetskostnader	-2 559	-1 890	-2 756
VERKSAMHETSBIDRAG	-2 344	-1 890	-2 756
Ändrings-%		19,3	-45,8

Ssn, Livskraft

Driftsekonomidelen	Bokslut 2024	Budget 2025 med ändringar	Budget 2026
Verksamhetsintäkter	0	0	0
Tillverkning för eget bruk	0	0	0
Verksamhetskostnader	-454	-228	-395
VERKSAMHETSBIDRAG	-454	-228	-395
Ändrings-%		49,8	-73,2

Sysselsättningstjänsterna

Driftsekonomidelen	Bokslut 2024	Budget 2025 med ändringar	Budget 2026
Verksamhetsintäkter	216	0	0
Tillverkning för eget bruk	0	0	0
Verksamhetskostnader	-2 105	-1 662	-2 361
VERKSAMHETSBIDRAG	-1 889	-1 662	-2 361
Ändrings-%		12,0	-42,0

Investeringsanslag och inkomstposter, 1 000 €

Ssn, Servicehelheten för livskraft totalt

Investeringsdelen	Bokslut 2024	Budget 2025 med ändringar	Budget 2026
Investeringskostnader	-	-	-
Finansieringsandelar	-	-	-
Överlåtelseinkomster	-	-	-
NETTO	-	-	-
Ändrings-%		-	-

Nämnden för Åbo sysselsättningsområde

Redovisningsskyldig tjänsteinnehavare: direktör för sysselsättningsområdet Jukka Varonen

Beskrivning av verksamheten

Enligt 51 § i kommunallagen ingår nämnden för sysselsättningsområdet i Åbo stads organisation som gemensamt kollegialt organ enligt samarbetsavtalet om Åbo sysselsättningsområde när det gäller att organisera lagstadgade uppgifter som ingår i arbetskraftstjänsterna och som en arbetskraftsmyndighet för Åbo sysselsättningsområde som bildas av Åbo, Aura, S:t Karins, Kimitoön, Gustavs, Letala, Lundo, Loimaa, Masko, Virmo, Nådendal, Nousis, Oripää, Pemar, Pargas, Pyhärinta, Pöytis, Reso, Rusko, Sagu, Tövsala, Nystad och Vemo. Målet med sysselsättningsområdet är att erbjuda privat-, företags- och arbetsgivarkunder omfattande och kostnadseffektiva tjänster med beaktande av deras språkliga och övriga behov. Syftet med sysselsättningsområdets tjänster är att trygga tillgången på arbetskraft och förbättra matchningen mellan utbud och efterfrågan på arbetskraft. De lagstadgade arbetskraftstjänsterna integreras i kommunernas mer omfattande livskraftsekosystem. Det är viktigt att skapa fungerande samarbetsstrukturer med välfärdsområdet och andra viktiga partner, såsom läroanstalter.

Behovet av arbetskraftsmyndighetens tjänster och de resurser som krävs för dem varierar mycket beroende på konjunkturen i ekonomin och på arbetsmarknaden. Långtidsarbetslösheten som ökade 2025 har också ökat antalet anställda som behövs för tjänster för personer som har en utmanande ställning på arbetsmarknaden, och situationen uppskattas försämrats ytterligare i och med totalreformen av lagen om utkomststöd som träder i kraft vintern 2026. Också den fortsatt höga invandringen ökar behovet av integrationsutbildning och samhällsorientering inom hela sysselsättningsområdet. I synnerhet marinindustrins behov av kompetent arbetskraft kan ses som en positiv signal, som kommer att tillgodoses bland annat genom rekryteringsutbildningar som genomförs i samarbete med Meyer Turku.

År 2026 färdigställs strategin för Åbo sysselsättningsområde, och utöver arbetskraftsmyndighetens experter deltar också olika intressentgrupper i stor utsträckning i beredningen av strategin. Utöver att förbättra tillgången på kompetent arbetskraft, effektivisera

arbetsförmedlingen och matchningen, stärka företaget och svara på de utmaningar som långtidsarbetslösheten och den strukturella arbetslösheten innebär utgår strategin också från att förankra unga som utexamineras från läroanstalter i arbetslivet. Strategin kommer att innehålla centrala mål för sysselsättningsområdet och indikatorer för att följa upp dem, och den skapar en ram för det regionala samarbetet för att främja sysselsättningen, matchningen och livskraften. Som en del av strategin presenteras också tydliga rekommendationer till kommunerna i sysselsättningsområdet om åtgärder som leder till sysselsättningsområdets gemensamma mål och faller inom den allmänna behörigheten.

Sysselsättningsnämndens genomslagstjänst producerar uppföljnings- och genomslagsinformation samt analyser som grundar sig på verksamheten inom sysselsättningsområdet. Informationen som tas fram behövs för att genomföra ledningen av sysselsättningsområdet, verksamhetens genomslagskraft och nämndens tillsynsansvar. Genomslagstjänsterna svarar också för all beredning kring sysselsättningsområdets gemensamma digitala serviceutbud och för det övergripande samarbetet med UF-centret.

Syftet med personalens kompetensutveckling är att stödja Åbo stads och sysselsättningstjänsternas strategiska mål genom att erbjuda de anställda utbildning och utvecklingsmöjligheter. En god introduktion och utbildningarna som erbjuds stöder uppnåendet av de strategiska målen och främjar nya innovationer samt de anställdas motivation och engagemang i arbetet.

De anställda erbjuds möjligheter till kompetensutveckling på många olika sätt. Kompetensutvecklingen stöds av en systematisk introduktion i ett tidigt skede, utbildningar för att upprätthålla och utveckla yrkeskunskaperna samt mentorskap/stöd från kollegor.

Förändringar i omvärlden

År 2024 försämrades utvecklingen då arbetslösheten ökade kraftigt i Åbo och i hela Egentliga Finland. Situationen har lett till att antalet kunder inom sysselsättningstjänsterna ökade, vilket i sin tur ledde till att sysselsättningsexperternas kundportföljer har blivit betydligt större än planerat och förväntat.

Den ökande arbetslösheten har återspeglats i situationen för de grupper som redan har en svagare

ställning på arbetsmarknaden, men försämringen av sysselsättningen har också drabbat andra befolkningsgrupper. Ett nytt problem är den kraftigt ökade arbetslösheten bland högutbildade. Sysselsättningsgraden bland högutbildade är fortfarande högre än genomsnittet, men arbetslösheten i gruppen som har stigit med cirka 30 procent på ett år riskerar att urholka tilliten på högskoleexamen som en av de viktigaste skyddande faktorerna mot arbetslöshet. Samtidigt har arbetslösheten ökat kraftigt också bland ungdomar och kvinnor, men den grupp som särskilt hårt drabbats av konjunkturen är de långtidsarbetslösa.

Utvecklingen av arbetsmarknadsläget är nu svårare att förutspå än tidigare. Den ekonomiska tillväxten förväntas börja tidigast i början av 2026, men prognoserna är förknippade med stor osäkerhet. Av de branscher som är viktiga för Åboregionen är sysselsättningsläget dock fortfarande ganska bra inom marinindustrin, läkemedelsindustrin och ICT, och framtidsutsikterna för dessa branscher är också rimliga. Inom andra branscher, såsom byggbranschen och social- och hälsovården, är situationen mer utmanande och utvecklingsutsikterna mer osäkra.

De viktigaste lagstiftningsreformerna som gäller sysselsättningstjänsterna:

Vid regeringens ramförhandlingar fattades ett beslut om att föreslå en satsning på 30 miljoner euro för sysselsättningssedeln för unga. Sysselsättningssedeln kan användas av företag som förbinder sig att sysselsätta unga i åldern 18–29 år i minst sex månader. Sedeln används av unga som inte har någon arbets- eller utbildningserfarenhet eller har endast lite erfarenhet. Sysselsättningsområdet ansvarar för att besluta om användningen och utbetalningen av sedlarna.

När det gäller integration är avsikten att börja avveckla kommunernas skyldigheter 2027 så att åtgärderna inte försvagar språkundervisningen, småbarnspedagogiken, undervisningstjänsterna eller de sysselsättningsfrämjande tjänsterna. Avsikten är att anslaget för dessa uppgifter skärs ned med uppskattningsvis 30 miljoner euro och lagändringarna träder i kraft 1.1.2027.

Därtill bereds ändringar som skulle säkerställa att sysselsättningsområdena i allt bredare omfattning kan använda uppgifter ur inkomstregistret. Man vill också möjliggöra hel- eller deltidsarbete under integrationsutbildningen. Dessutom planeras åtgärder för att underlätta studier med hjälp av utkomstskydd för arbetslösa i syfte att göra det möjligt för personer över 25 år att studera mer omfattande vid öppna universitetet och yrkeshögskolor. Målet är också att skapa bättre incitament för

arbetssökande att bedriva företagsverksamhet på helt eller deltid.

Den lagstadgade serviceprocessen inom sysselsättningstjänsterna görs smidigare från och med början av 2026. Tjänsteinnehavare ges större prövningsrätt och åläggs att främja individuell sysselsättning och satsa på inledande kartläggning och personliga möten. Reformen undanröjer dock inte det största problemet i den nuvarande lagstiftningen, det vill säga den schematiska serviceprocessen där de arbetssökande betjänas enligt en likadan process oberoende av deras servicebehov.

Av de nya lagändringarna bereds en totalreform av utkomststödet, en ändring av lagen om utkomstskydd för arbetslösa och en reform av det allmänna stödet. Dessutom är avsikten att lagen om arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte ska upphävas under planperioden.

I och med totalreformen av utkomststödet föreslås att de som ansöker om utkomststöd ska få en starkare skyldighet att ansöka om primära förmåner, såsom arbetslöshetsförmåner. Detta innebär dock att antalet kunder inom sysselsättningstjänsterna ökar, särskilt kunderna som är svårast att sysselsätta. Syftet med reformen är att stärka utkomststödet som en yttersta åtgärd och som ett tillfälligt stöd samt att dämpa ökningen av utgifter för utkomststöd.

Genom förslaget skärps skyldigheten att ansöka om primära förmåner och att anmäla sig som arbetslös som söker heltidsarbete hos Arbetskraftsmyndigheten. Situationer där det är möjligt att sänka grunddelen av utkomststödet ska ökas. Kommunernas finansieringsandel av det grundläggande utkomststödet höjs till 100 procent för 18–24-åriga mottagare av utkomststöd, något som kompenseras till kommunerna genom statsandelssystemet för kommunal basservice. Reformen innebär en ökning av antalet kunder inom sysselsättningstjänsterna, särskilt när det gäller kunder som är svårast att sysselsätta. Lagen föreslås träda huvudsakligen i kraft 1.2.2026. Ändringen av finansieringsandelen skulle träda i kraft först 1.1.2027, så att FPA och välfärdsområdena hinner förbereda sig för ändringarna.

I och med ändringen av lagen om utkomstskydd för arbetslösa förlorar den arbetssökande sin rätt till arbetslöshetsförmån redan till följd av den första försummelsen i anslutning till jobbsökning och sysselsättningstjänster. Avsikten är att självrisiktiden är 7 kalenderdagar. Om den arbetssökande skulle fortsätta sitt förfarande skulle en andra försummelse i anslutning till jobbsökning och sysselsättningstjänster medföra en sex kalenderveckors skyldighet att vara i arbete.

Det allmänna stödet skulle vara en ny behovsprövad förmån som tryggar den arbetslösa arbetssökandens minimiutkomst och ersätter grunddagpenningen och arbetsmarknadsstödet. Om den som ansöker om allmänt stöd inte har en utbildning efter grundskolan eller gymnasiet som leder till examen och en utbildning som ger yrkeskompetens, betalas det allmänna stödet ut efter en väntetid på 21 veckor. Till skillnad från den nuvarande situationen ska de jobbsökningssamtal som ingår i aktiveringsperioden för en mottagare av allmänt stöd enligt förslaget i princip alltid ordnas som personliga möten.

De föreslagna bestämmelserna om aktiveringsperiod för mottagare av allmänt stöd ska inte tillämpas på

personer som är födda före 1965 och som har fått arbetsmarknadsstöd i minst 1 000 dagar innan lagen träder i kraft. Avsikten är att lagen träder i kraft 1.2.2026.

Avsikten är att lagen om arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte ska upphävas, och en arbetsgrupp som tillsatts av social- och hälsovårdsministeriet ska lämna en rapport om detta före 31.1.2026. Avsikten är att regeringens propositioner ska ges som en budgetlag hösten 2026. Rehabiliterande arbetsverksamhet ska dock inte överföras till kommunerna som sådan. Ändringarna skulle träda i kraft tidigast 2027.

Mål för ekonomin

Driftsekonomin anslag och inkomstposter, 1 000 € (externa poster)

Driftsekonomidelen bindande nivå verksamhetsbidrag	Bokslut 2024	Budget 2025 med ändringar	Budget 2026
Verksamhetsintäkter		20 467	21 050
Tillverkning för eget bruk		0	0
Verksamhetskostnader		-49 991	-50 774
VERKSAMHETSBIDRAG		-29 524	-29 725
Ändring- %			-0,7

Driftsekonomin sammanlagda verksamhetsintäkter och verksamhetskostnader, 1 000 € (interna poster)

Driftsekonomidelen	Bokslut 2024	Budget 2025 med ändringar	Budget 2026
Verksamhetsintäkter		0	0
Tillverkning för eget bruk		0	0
Verksamhetskostnader		-1 200	-503
VERKSAMHETSBIDRAG		-1 200	-503
Ändring- %			58,1

Verksamhetsplan för servicehelheten för stadsbyggande och lokaler 2026

Sektionen för byggande och lokaler

Beskrivning av verksamheten

Servicehelheten för stadsbyggande och lokaler har som uppgift att underställa stadsstyrelsen och dess sektion för byggande och lokaler ansvarar för stadens byggda infra- och lokalegendom, genomförandet och upprätthållandet av en högklassig stadsmiljö samt genomförandet av sunda lokaler. Därtill sköter servicehelheten om utvecklingen och upprätthållandet av de lokaler som staden besitter, med hänsyn till stadens strategiska mål. Servicehelheten ansvarar även för att erbjuda stadens olika aktörer lokaler som stöder deras verksamhet.

Servicehelheten för stadsbyggande och lokaler består av två serviceområden:

- Infratjänsterna ansvarar för genomförandeplaneringen, byggandet och underhållet av gator och andra allmänna områden.
- Lokaltjänsterna ansvarar för stadens lokalförvaltning och dess utveckling, lokalledning och objektledning samt för planeringsarbetet och byggherreverksamheten.

Stadsstyrelsens sektion för byggande och lokaler övervakar, styr och utvecklar verksamheten för servicehelheten för stadsbyggande och lokaler.

- Stadsstyrelsens sektion för byggande och lokaler ansvarar för projektplaneringen, byggherreverksamheten, fastighetsunderhållet och fastighetsupprätthållandet vad gäller stadens infrastruktur och lokaler, om inte uppgiften överförs på ett annat organ eller en tjänsteinnehavare. Sektionen för byggande och lokaler ansvarar även för utvecklingen av stadens infra- och lokalegendom samt ser till att stadens infra- och lokalhantering följer strategin. Därtill följer och övervakar sektionen hur stadens investeringsprojekt framskrider och hur de mål som uppställts för dessa uppnås.

För stadsstyrelsens resultatenheter för egendomshandlingen har reserverats budgetanslag (1602 SSN/markegendom, 1603 SSN/lokelegendom, 1604 SSN/infrastrukturegendom, 1605 SSN/möblering första gången) för genomförandet av investeringsprogrammen och målen för försäljning av fast egendom. Servicehelheten för stadsbyggande och lokaler ansvarar för genomförandet

och rapporteringen av helheter i anknytning till lokalegendom och infrastrukturegendom samt möblering första gången.

Förändringar i omvärlden

Fenomen som kraftigt påverkar omvärlden är klimatförändringen, urbaniseringen, befolkningsökningen, befolkningsåldrandet, invandring, ojämlikhetsutvecklingen, digitalisering och ändringar i lagstiftningen. Servicehelheten för stadsbyggande och lokaler verkar aktivt i den förändring som pågår. Målet är att för sin del skapa möjligheter till ett gott liv och tillväxt för både företag och invånare.

Ändringar i serviceproduktionen i förhållande till bokslutet för 2024

I bokslutet för 2024 ingick lokaltjänsterna i koncernförvaltningens bokslut och bokslutet för serviceområdet för stadsbyggande var tidigare en del av bokslutet för servicehelheten för stadsmiljö. Från och med 1.6 uppdaterades kontostrukturen och serviceområdena bildar en gemensam servicehelhet. Stadsbyggande och lokaler är en ny servicehelhet.

Från 1.6.2025 specificerades även ansvarsområdenas namn och byggherreverksamheten för byggandet av lokaler övergick till lokaltjänsternas serviceområde efter att tidigare ha varit en del av serviceområdet för stadsbyggande.

KOY Turun monitoimitilat inledde sin verksamhet i början av 2025 och utgångspunkten är att alla nya lokalprojekt kommer att genomföras i det ifrågavarande bolagets balans i fortsättningen. Lokaltjänsterna kommer dock att genomföra också nya projekt för Koy Turun monitoimitilat enligt ett separat serviceavtal. De projekt som genomförs i bolagets balans genomförs alltså i samarbete med Koy Turun Monitoimitilat.

Förutsedda förändringar i omvärlden under 2026–2029

Omvärlden kommer att utvidgas betydligt både för infratjänsternas och lokaltjänsternas del. Detta innebär att

antalet lokaler inom kretsen för fastighetsupprätthållande kommer att öka, likaså antalet områden som staden ska underhålla. Exempel på utvidgningen av omvärlden är t.ex. Vetenskapsparkens område i Kuppis, bostadsområdena i Hertigshörnet, Rönnudden och Skansen samt hamnområdet och områden som hör till projektet för den gemensamma terminalen, Slottsudden, Resecentrum och Upplevelsecentret som stora projekthelheter. Arrangemangen under det eventuella spårvägsprojektet eller en annan motsvarande kollektivtrafiklösning och andra projekt i anknytning till dessa kommer att göra omvärlden betydligt mer omfattande. Områden för cykling, gång och vistelse kommer att utvidgas och kommer att ingå i kretsen för underhåll och fastighetsupprätthållande.

Nätet av servicebyggnader (skolor, daghem, idrottslokaler, kulturlokaler) kommer att växa och falla på stadens upprätthållandesansvar. Stadens lokalegendom som står tom kommer att minska i och med rivning och försäljning av objekt. Genom att utveckla verksamhetsmodellen kommer användningen av lokalerna att effektiviseras. Det interna hyressystemet slopas.

Bygg- och fastighetsbranschen förändras kraftigt vad gäller lagstiftningen och regleringen. Det nationella verkställandet av energidirektiven (EED, EPBD och REDIII), reformen av avfallslagen, totalreformen av beredskapslagen, Gigabitinfrastrukturförordningen, reformen av direktivet om rening av avloppsvatten från tätbebyggelse samt reformen av avfallsdirektivet är reformer som särskilt ska tas i beaktande. Därtill har RT och Rakli inlett uppdateringen av dokumentet YSE98 som kommer att ha en betydande inverkan på avtalshelheten för byggherreverksamheten.

Förutsedda ändringar i servicebehovet 2026–2029

Spårvägsprojektet är i utvecklingsfasen och det är möjligt att besluta om övergång till genomförandefasen under sommaren 2026. Om man beslutar att övergå till genomförandefasen, orsakar det omfattande ändringar i trafiksystemet och verksamheten från början av 2026 och dessa kommer att verka under hela granskningsperioden och in i framtiden. Planeringen fortsätter även i genomförandefasen och resurser i genomförandeplaneringsfasen behövs även för genomförandet av trafikarrangemang. Även ordnandet av underhållet och genomförandet av spårvägen och ärenden i gränsytan till den ska lösas (spårvägens underhåll/underhåll av de allmänna områdena).

Ändringarna i färd sätt, målen för fördelningen av färd sätt, servicebehovens tillväxt och andra ändringar i servicebehovet påverkar trafiksystemets kvalitet,

omfattning och kostnaderna för upprätthållandet. Vintercyklingen fortsätter utvidgas under 2027 och programmet för vintercykling genomförs antagligen under de följande åren, vilket i så fall kommer att påverka kostnaderna för underhåll.

Områdena kommer i fortsättningen att granskas som större och genomskärande helheter.

Målen för koldioxidutsläppen kommer för sin del att höja kostnaderna för byggande i och med en högre miljöklassificering (YL), målen för den cirkulära ekonomin och Green Deal-avtalet om utsläppsfria byggnadsarbetsplatser.

Det är möjligt att gränsvärden kommer att fastställas för utsläpp från byggande, vilket kan ha en inverkan även på kostnaderna.

Förändringarna i omvärlden påverkar personalresurserna och det kunnande som behövs

Upphandlingsförfaranden och metoderna för planering, byggande, underhåll och upprätthållande utvecklas vidare och nya kompetenskrav ställs upp för personalens kunnande, bl.a. i och med utvecklandet och ibruktagandet av verksamhet som siktar på hållbar utveckling. Detta förutsätter utvecklingen av personalens kompetens, säkerställande av att det finns personal och att den underhålls.

Samverkande projekt kommer även att bli en del av infrastrukturprojekten. Nödvändig kompetens för beställningar ska säkerställas, så att man kan trygga stadens fördel genom de projektmodeller som utvecklas.

Digitalisering (digital tvilling), maskinstyrning, mätning, monitorering och AI-stöd kommer att bli en allt kraftigare del av serviceproduktionen för att för sin del lösa och ersätta behovet av ökade personalresurser.

Principerna för hanteringen av lokalresursen (den f.d. lokalstrategin) godkändes av stadsstyrelsen 31.3.2025. Verkställandet av dessa principer skapar nya uppgifter och nytt ansvar för Lokaltjänsterna, likaså verksamhetsmodellen för bokning av lokaler på stadsnivå. Efter att principerna för intern uthyrning hävdades, ska man ta nya beslut om roller, ansvar och principer och denna process ska etableras som en del av verksamheten. Principen Skolan som plattform skapar ett nytt samverkande förfaringssätt och kräver att man säkerställer kunnande.

Översikt av byggbranschens konjunkturutsikter i september 2025 (källa Raklis konjunkturöversikt)

Byggbranschens tillväxt blir svag år 2025. Bostadsbyggandet kryper fortfarande i en bottenkonjunktur och har återhämtat sig långsammare än väntat. Marknaden för fastighetsinvesteringar växer klart och prognosen för 2025 har höjts betydligt. Ett tullavtal mellan USA och EU skulle ha betydande verkningar på Finlands ekonomi och fastighets- och byggbranschen. I Finland har utvecklingen av byggandet varit svagare än väntat under början av 2025 och en del av den tillväxt som förutspåddes har skjutits fram till 2026. Värdet på byggproduktionen förväntas nu öka 2,5–3,0 procent år 2025 och 7 procent under 2026. I år drivs de svagare talen särskilt av att bostadsbyggandet utvecklats mindre än väntat under början av året. Också för lokalbyggandets del började 2025 svagt men tillväxt förväntas ändå för sektorn. För reparationsbyggandets del förblir tillväxten nära noll under 2025 och 2026. Byggandet lågkonjunktur skapar tryck att försnabba projekt inom offentligt byggande för att bl.a. förbättra sysselsättningsläget. Detta mål stöds väl av Åbo stads ovanligt höga investeringsnivå under planperioden. Även företagens intresse av att ge anbud är högt och det håller priserna för byggande på en måttlig nivå trots de stora investeringarna.

Utvecklingsplan för verksamheten och strategiska tyngdpunkter

Utvecklingsplanen för verksamheten fokuserar på att genomföra åtgärderna i borgmästarprogrammet för de delar som servicehelheten för stadsbyggande och lokaler med egna åtgärder och/eller i samarbete med andra servicehelheter kan genomföra dessa. Därtill innehåller utvecklingsplanen mål för basverksamheten, där tyngdpunkterna ligger på utvecklingen av hantering av egendomen och via det ökad kunskapsbaserad ledning i helheten för lokal- och infrastrukturendom.

En stad med hållbar struktur

När nya bostadsområden byggs bevaras den befintliga urbana grönskan och vid byggandet av bostadsområden beaktas möjligheterna att bevara stadsgrönskan och redan i projektplaneringsfasen beaktas särdrag i kulturmiljön som grund för den fortsatta planeringen. Den nationella stadsparkens värden och mål beaktas bl.a. i underhållet av grönområden. Servicehelheten för stadsbyggande och lokaler deltar i genomförandet av visionen för Havsnära Åbo och i planeringen av Vetenskapsparken, i vilka vi bygger strukturen för en hållbar

stad. Servicehelheten deltar även i utarbetandet av åtgärdsprogrammet för utvecklingen av centrum.

Den ambitiösa klimat- och naturstaden Åbo

Klimatförändringen innebär att klimatet värms upp i hela världen på grund av att mänskliga aktiviteter förorsakar en kraftig ökning av utsläppet av växthusgaser i atmosfären. Åbo stads mål är att genom klimat- och miljöpolitiska åtgärder gå mot en klimatneutral stadsregion före 2029. Efter det har Åbo för avsikt att vara en klimatpositiv region.

Servicehelheten för stadsbyggande och lokaler har en central roll som genomförare av stadens klimatomål. Utsläppsminskningar genomförs bl.a. enligt green deal-avtalet för utsläppsfria byggarbetsplatser till tillämpliga delar under 2026. Klimatverkningarna beaktas i planeringen och genomförandet av infra- och lokalprojekten. I planeringen och genomförandet tillämpas anvisningen för cirkulär ekonomi.

En rörlig och aktiverande stad

Genom samarbete mellan servicehelheterna uppmuntar vi barn att röra på sig på stimulerande skol- och daghemsgårdar. Servicehelheten för stadsbyggande och lokaler deltar via t.ex. arbetsgruppen Pihalla samt även genom projektplaneringen av idrottsområden och projektplanering. Därtill deltar servicehelheten genom byggandet och fastighetsunderhållet.

En samhällelig och inspirerande stad

Genom en kartläggning av lokalresurserna kan vi bäst skapa möjligheter för användning av t.ex. gemensamma lokaler för föreningars behov och de existerande lokala vardagsrum. Samtidigt skapas lokalkoncept för lokalerna i daghem och skolor. Därtill planerar och genomför servicehelheten för utvecklingsprogrammet för gång och vistelse. Vi planerar åtgärder inför 2027 utifrån enkäten för delaktiggörande budgetering 2026. Även planen för genomförande av idrottsplatsnätet beaktas i planeringen och genomförandet samt i PIHALLA-arbetsgruppens verksamhet.

En stad med trivsamma och fungerande bostadsområden

Lokalkoncepteringen som utarbetas av Lokaltjänsterna kommer att element för trivsamma och fungerande stadsrum. Genom genomförandet av programmet för gång och vistelse strävar vi efter att förbättra trivsel och funktion i områdena. I samband med projektplanen för Pansion koulu beaktas även bl.a. ungdoms- och invånarverksamhet

En stad som möjliggör delaktighet

Vi bereder målen och åtgärderna för arbetsgrupperna som arbetar med att minska segregationen (stadsmiljöns kvalitet). Detta ökar för sin del även jämlikheten mellan områden.

En kompetent och lärande stad

Servicehelheten för stadsbyggande och lokaler möjliggör bl.a. inledandet av projektplaneringen för ett skolorcenter för gymnasiers lokaler och tekniska branscher inom yrkesutbildningen och utarbetar de nödvändiga utredningarna i anknytning till dessa.

En stad som inspirerar till företagsverksamhet

Servicehelheten för stadsbyggande och lokaler planerar upphandlingarna så att företag i branschen har många möjligheter att delta i tävlingar. Detta genomförs på bästa sätt så att vi ordnar rikligt med marknadsdialoger med företagen och använder i stor grad olika slags upphandlingsförfaranden och beaktar både små och stora företag vid planeringen av upphandlingarna. Olika typer av partnerskapsförfaranden används också som en del av serviceproduktionen.

En stad med fungerande mobilitet

Servicehelheten för stadsbyggande och lokaler planerar och genomför åtgärder för hållbar stadsmobilitet i investeringsprogrammet och underhållsverksamheten. Med åtgärderna möjliggörs bl.a. fördelningen av färdväg i en mer förmånlig riktning. Samtidigt programmeras genomförandet av målnätet för cykelåkning 2035 tillsammans med trafikplaneringen.

En stad som skyddar Skärgårdshavet

Projektet RESIT som pågår inom infratjänsterna som bäst främjar på många sätt skyddsåtgärderna för att skydda Skärgårdshavet. I samband med projektet reder vi bl.a. ut filtreringstekniker för dagvattenbrunnar och hur skadliga ämnen från dagvattnets avrinningsområdet rinner ut i Skärgårdshavet. Servicehelheten fortsätter att genomföra åtgärderna i Östersjöprogrammet i sin egen roll.

En ansvarsfull naturstad

Åtgärder i LUMO-programmet genomförs i servicehelheten och vi är aktivt med då det följande programmet för 2030–2038 bereds. Genomförandet av biodiversitetsparken i Skansen, som fått EU-finansiering, är igång. Detta projekt har väckt uppmärksamhet i omfattande grad både nationellt och internationellt, eftersom parken är den första parken av detta slag i Europa.

Investeringar 2026–2029

Stadens investeringsbehov ökar fortsättningsvis särskilt under åren 2026 och 2027, men är ovanligt hög även under åren 2028 och 2029 inom både infratjänsterna och lokaltjänsterna. I infratjänsterna beror detta på att särskilt de stora strategiska projekten övergår till genomförandefasen, men en bakomliggande orsak är även genomförandet av stadens krav på tillväxt. Det ökade behovet av investeringar inom lokaltjänsterna beror i största grad på saneringsbehoven och behoven av att förnya servicebyggnader som färdigställt på 1960- och 1970-talet. Bakom investeringsbehovet ligger dock också de lösningar inom servicenätet med vilka serviceutbudet optimeras och verkningarna av segregation mellan bostadsområden minskas. Även byggandet av idrottsplatser ökar under den kommande perioden. I genomförandet av investeringar utvidgas användningen av olika entreprenadmodeller vidare och olika samverkande modeller tas i bruk. Reformen av upphandlingslagen kommer för sin del att lyfta fram behov av att använda upphandlingsmodeller. Särskilt lokalprojekten genomförs i fortsättningen mer i fastighetsbolagens balans och hyres- och livscykelmodellerna kommer att bli en allt mer betydlig del av genomförandet av lokalprojekten.

Servicehelheten för stadsbyggande och lokaler ansvarar för uppgörandet och genomförandet av infra- och lokalinvesteringsprogrammet. Lokaltjänsterna ansvarar för projektplaneringen av lokalprojekt där man samlar in utgångsuppgifterna om lokalprojektet inför ett investeringsbeslut. Samtidigt beslutar man om genomförandeformen och finansieringsmodellen för projektet. Stadsfullmäktige godkände anvisningarna för planering av lokalprojekt 22.1.2024 § 10. Infratjänsterna ansvarar för projektplaneringen av infrastrukturprojekten. Stadsfullmäktige godkände förfaringsanvisningen för behovsutredningar och projektplanering 13.2.2023 § 32. I samband med organisationsförändringen har uppdateringen av anvisningarna blivit aktuell och den kommer att tas upp till behandling i beslutsfattande organ under 2025. Ändringarna i tidpunkterna för fastighetsutvecklingsprojektens och spetsprojektens planer och effekterna av dessa ändringar på infrainvesteringsprogrammet har pusslats ihop i budgeten 2025 och detsamma har gjorts vid planeringen av budgeten för 2026. Planeringen av tidsplanen för investeringar görs utifrån en helhetsbedömning där effektivitet, lönsamhet, nödvändighet, driftsekonomi och tillväxtpotentialer beaktas.

Investeringarna genomförs på ett hållbart sätt. Förutsättningarna för detta är en effektiv tidsmässig och ekonomisk hantering och en kompetent och noggrann byggherreverksamhet. Genom investeringarna skapar

vi förutsättningarna för stadens tillväxt och nya områden för företag att etablera sig på.

Investeringarna utgår från en granskning av servicenätet (ändringar i befolkningens åldersstruktur och befolkningsökningen) och en utredning av motionsnätverket som stöd för byggandet av motionsplatser. Stadens investeringar i servicebyggnader utgår från godkända planer för servicenätverket och projektplanerna.

Planeringen av tidtabellen för investeringar görs utifrån helhetsbedömningar där effektivitet, lönsamhet, nödvändighet, driftsekonomi och tillväxtmöjligheter beaktas. Vid prioriteringen av infrainvesteringar utnyttjas kapitalvärden som grundar sig på planspecifika inkomstbedömningar och tidsplaner. Stadsbyggandet deltar i utvecklingsprojekt vars mål är en effektiv tidsmässig och ekonomisk hantering av investeringar och en kompetent och noggrann byggherreverksamhet, t.ex. forskningsprojektet Prodigial och Beräkningssystemet för infrastrukturkostnader och servicealliansen (IHKU). Inom IHKU-projektet utvecklas vidare en beräkningstjänst med vilken man kan producera tillförlitliga kostnadsberäkningar för infrastrukturprojektens olika faser och därtill skapas effektiva metoder för användning av beräkningar, upprätthållandet av producerade priser samt utsläppsberäkning. Energieffektivitet och hållbara lösningar beaktas i allt byggande. Sådana är t.ex. möjligheter att minska utsläpp och utnyttja cirkulär ekonomi. Energieffektiviteten hos byggnadsbeståndet och byggnadernas smarta egenskaper förbättras och prioriteras inom ramen för investeringarna.

Daghemmen och skolorna ska vara sunda och trygga och betjäna användaren enligt de mål som ställts upp för lokalernas funktioner. Vi låter bygga lokalprojekt enligt tidsplanen och inom ramen för kostnaderna, med de godkända projektplanerna som grund.

Av de stora investeringsprojekten genomför vi Fuga, vi är med i alliansen i genomförandet av partnerskapsprojektet för Kuppis spets och därtill deltar vi i genomförandet av Taitocampus i bolagsform. Vi genomför den infrastruktur som projektet för byggandet av den gemensamma terminalen för Åbo stad kräver och främjar för vår del genomförandet av upplevelsecentret för bangården. Vi bygger nya bostads-, arbets- och bostadsområden som en naturlig del av stadens tillväxt.

Vi strävar efter att uppnå en förändring i fördelningen av färd sätt genom att göra det mer lockande att promenera och cykla. Detta gör vi genom att genomföra cykelbanor utifrån utvecklingsprogrammen. Spårvägsprojektet eller ett annat motsvarande kollektivtrafikprojekt kommer att sysselsätta särskilt infrastrukturtjänsterna under hela planperioden.

Man strävar efter förankra Åbo stads strategiska klimatmål genom inkludera klimatbudgetering i investeringsprocessen. EU:s taxonomiklassificering för hållbar finansiering används som bedömningsverktyg för ramen för klimatbudgeten och investeringarna. Med hjälp av de tekniska bedömningskriterierna kan man känna igen vilka åtgärder som ska genomföras i investeringsprocessens olika faser, så att taxonomienligheten kan uppnås och den gröna finansieringens möjligheter utnyttjas.

Konceptualisering av lokalerna fungerar som handbok för planerare, vilket påskyndar projektplaneringsprocessen. Till planeringshandboken bifogas möbelkoncepten. Lokalledningen inom lokaltjänsterna ansvarar för den första möbleringen, genomförandet och rapportering om objekten. Möbelanslagen ingår i stadsstyrelsens budgetanslag för egendomshantering (SSN/Möblering första gången).

Mål för verksamheten

Åtgärder i borgmästarprogrammet

2. Välmående och likvärdiga Åbabor

Nr	Mål	Budget 2026
47	2.3 Vi uppmuntrar barn att röra på sig på stimulerande skolgårdar och daghemsgårdar samt näridrottsplatser, samt genom att öka rörelse under barnens och ungdomarnas dagis- och skoldagar.	Vi uppmuntrar barn att röra på sig bl.a. genom att genomföra förfaringssättet för arbetsgruppen Pihalla i samarbete med de andra servicehelheterna. Vi genomför en process för att involvera elever i årskurs 7–9 i att utrusta gårdar.
48	2.3 Vi genomför investeringshelheten för idrottsanläggningar utifrån de utvecklingsriktlinjer som godkändes våren 2024.	Vi genomför också idrottslokaler i enlighet med projektplaner och investeringsprogrammet och utifrån riktlinjerna för utveckling.

3. Åbo ökar jämlikheten i bostadsområden och av-vecklar segregationen

Nr	Mål	Budget 2026
49	3.1 Vi inrättar gemenskapsutrymmen för invånare och föreningar i Kråkkärret och Hallis. Verksamheten för de redan befintliga lokala vardagsrummen tryggas.	Vi gör en kartläggning av lokalresurserna i Hallis och Kråkkärret med beaktande av de gemenskapsslokaler som inrättats för invånare och föreningar.
50	3.1 Offentliga mötesplatser förverkligas på olika håll i staden, såsom utomhusspelplatser, utomhusgym och icke-kommersiella lokaler som är tillgängliga året runt, med beaktande av förnyelsen av skol- och daghemsnätet och invånarbudgeteringen.	Vi skapar ett koncept för småbarnspedagogikens lokaler och den grundläggande utbildningens lokaler. Vi planerar och genomför utvecklingsprogrammet för gång och vistelse. Vi planerar åtgärder inför 2027 utifrån enkäten för delaktiggörande budgetering 2026. Vi beaktar genomförandeplanen för idrottsplatsnätet och PIHALLA-arbetsgruppens arbete, med hjälp av dessa genomförs för sin del olika platser för offentliga möten på stadens områden.
51	3.2 Situationen för skolan Pansion koulu löses. Dessutom innehåller renoveringsalternativet tilläggslokaler för andra tjänster, såsom ungdoms- och invånarverksamhet.	Vi slutför projektplanen för Pansion koulu och reder ut riktlinjerna för servicenätet i området.
52	3.3 Samarbetet mellan den offentliga, privata och tredje sektorn stärks genom partnerskapsavtal.	Vi bereder målen och åtgärderna för arbetsgrupperna som arbetar med att minska segregationen (stadsmiljöns kvalitet) ur en synvinkel för att förbättra samarbetet mellan den privata, offentliga och tredje sektorn.

4. Utbildning, kompetens och sysselsättning tar oss in i det nya århundradet

Nr	Mål	Budget 2026
53	4.1 Vi inleder genomförandet av ett campus för yrkesutbildning inom de tekniska branscherna.	Vi gör förberedande utredningar inför projektplaneringen av ett campus för de tekniska branscherna inom yrkesutbildningen.
54	4.1 Vi utökar lokalerna i Åbogymnasierna för att säkerställa gymnasieutbildning av god kvalitet och tillräcklig omfattning.	Vi inleder på nytt en projektutredning om Åbogymnasiernas lokaler.
55	4.3 I stadens upphandlingar beaktas också möjligheten för små företag att delta i konkurrensutsättningar.	Vi gör små upphandlingar och genomför ramavtalspartnerskap, med vilket vi möjliggör att också små företag har möjlighet att delta i konkurrensutsättningarna.

5. Boende, markanvändning och mobilitet som grund för en hållbar och utvecklande stad

Nr	Mål	Budget 2026
56	5.1 Stadens historiska värden och kulturmiljöns särdrag beaktas allt bättre i stadsutvecklingen.	I projektplaneringsfasen beaktas kulturmiljöns särdrag som grund för den fortsatta planeringen. Den nationella stadsparkens mål och värderingar beaktas i verksamheten.
57	5.1 Vi utarbetar ett åtgärdsprogram för utveckling av centrum för hela mandatperioden, och inom ramen för detta godkänns också en trafikplan för centrum.	Infratjänsterna deltar i utarbetandet av åtgärdsprogrammet för utveckling av centrum.
58	5.1 Vi genomför visionerna för Vetenskapsparken och Havsnära Åbo.	Infratjänsterna deltar i planeringen av Vetenskapsparken och visionen för Havsnära Åbo.
59	5.1 När nya bostadsområden byggs bevaras den befintliga urbana grönskan.	Vid byggandet av bostadsområden beaktas möjligheterna att bevara den urbana grönskan.
60	5.3 Genomförandet av åtgärderna i programmet för hållbar stadsmobilitet följs upp och resurser	Vi planerar och genomför åtgärderna i programmet för hållbar stadsmobilitet i investeringsprogrammet och underhållet.

Nr	Mål	Budget 2026
	tryggas. Åtgärder för att främja förändringen i färdmedelsfördelningen genomförs och följs upp.	
61	5.3 Genomförandet av målnätet för cykelåkning 2035 programmeras.	Vi deltar i utarbetandet av tidsplanen för genomförandet av målnätet för cykling 2043 i samarbete med trafikplaneringen.

6. Den ambitiösa klimat- och naturstaden Åbo

Nr	Mål	Budget 2026
62	6.1 Åbos mål om koldioxidneutralitet 2029 genomförs och utsläppsminskningar görs inom alla sektorer.	Utsläppsminskningar genomförs bl.a. enligt green deal-avtalet för utsläppsfria byggarbetsplatser till tillämpliga delar under 2026. Klimatverkningarna beaktas i planeringen och genomförandet. Vi genomför anvisningarna för cirkulär ekonomi.
63	6.2 Reningen av dagvatten genom filtrering effektiveras.	Tekniker för att filtrera dagvattensbrunnar reds ut. Detta genomförs bl.a. i samband med projektet Resist.
64	6.2 Genomförandet av åtgärdsprogrammet för Östersjön kommer att fortsätta och hur arbetet framskrider kommer att rapporteras till beslutsfattarna.	Vi genomför åtgärder enligt Östersjöprogrammet för de delar som tillhör Karati.
65	6.3 Stadens LUMO-program för 2023–2029 genomförs och tillräckliga resurser för genomförandet av programmet säkerställs.	Man genomför åtgärderna i LUMO-programmet för Karati 2023–2029. Genomförda åtgärder rapporteras separat.
66	6.3 Vi ska förbereda nästa LUMO-program för 2030–2038 och kopplar det starkare till all verksamhet i staden.	Karati är med i beredningen av LUMO-programmet inför åren 2030–2038. Inga åtgärder år 2026.

7. Attraktiva och internationella Åbo

Nr	Mål	Budget 2026
67	7.2 Förutsättningarna för att främja storevenemangsverksamheten samt den nationella och internationella konkurrenskraften stärks genom att evenemangsverksamhetens behov systematiskt beaktas i stadens utveckling, investeringar och infrastrukturprojekt.	Storevenemangsverksamhet beaktas i planeringen, genomförandet, underhållet och upprätthållandet av lokaler och infrastrukturprojekt.

Mål för ekonomin

Driftsekonomin anslag och inkomstposter, 1 000 € (externa poster)

Sektionen för byggande och lokaler

Driftsekonomidelen bindande nivå verksamhetsbidrag	Bokslut 2024	Budget 2025 med ändringar	Budget 2026
Verksamhetsintäkter	35 535	29 883	30 114
Tillverkning för eget bruk	1 703	1 830	1 830
Verksamhetskostnader	-139 168	-139 267	-138 750
VERKSAMHETSBIDRAG	-101 930	-107 554	-106 806
Ändring- %		-5,5	0,7

Driftsekonomin sammanlagda verksamhetsintäkter och verksamhetskostnader, 1 000 € (interna poster)

Sektionen för byggande och lokaler

Driftsekonomidelen	Bokslut 2024	Budget 2025 med ändringar	Budget 2026
Verksamhetsintäkter	96 001	0	0
Tillverkning för eget bruk	0	0	0
Verksamhetskostnader	4 965	100 332	104 807
VERKSAMHETSBIDRAG	100 966	100 332	104 807
Ändring- %		-0,6	4,5

Investeringsanslag och beräknade inkomster, 1 000 €

Sektionen för byggande och lokaler

Investeringsdelen	Bokslut 2024	Budget 2025 med ändringar	Budget 2026
Investeringskostnader	-	-	-
Finansieringsandelar	-	-	-
Överlåtelseinkomster	-	-	-
NETTO	-	-	-
Ändring- %		-	-

Infrastrukturinvesteringar (Servicebeställning Ssn/Infrastrukturegendom 1604), 1 000 €

Nyckeltal	Budget 2025 med änd- ringar	Budget 2026	Ekonomi- plan 2027	Ekonomi- plan 2028	Ekonomi- plan 2029
Strategiska spetsprojekt, ssn	75 490	108 564	117 990	80 578	51 780
Fastighetsutveckling, ssn	37 032	41 900	45 212	41 460	36 650
Stöder funktionerna, ssn	2 985	5 400	400	400	1 400
Sänker reparationsskulden, ssn	14 115	20 375	21 545	20 995	14 895
Förbättrar trafikens funktion och säkerhet, ssn	1 950	10 810	7 280	3 260	1 260
Åtgärder som förbättrar invånartrivseln, ssn:	6 700	6 650	5 580	4 150	4 700
Tidigarelagd genomförandeplanering, ssn	250	250	250	250	250
Sammanlagt	138 522	193 949	198 257	151 093	110 935

Lokalinvesteringar (Servicebeställning Ssn/Lokalegendom 1603), 1 000 €

Nyckeltal	Budget 2025 med änd- ringar	Budget 2026	Ekonomi- plan 2027	Ekonomi- plan 2028	Ekonomi- plan 2029
Planerade projekt > 3 M€ (genomförandeform har inte beslutats)	0	1500	47 550	112 200	96 000
Namngivna investeringsprojekt > 3 M€, ssn	49 500	63 500	19 600	13 203	0
Investeringar i energieffektivitet, ssn	500	1 000	1 000	1 000	1 000
Mindre projekt <1 M€, ssn	5 700	11 200	11 200	11 200	11 200
Sammanlagt	55 700	77 199	79 350	137 603	108 200

Verksamhetsplan för servicehelheten för stadsmiljö 2026

Stadsmiljönämnden

Byggnads- och tillståndsnämnden

Kollektivtrafiknämnden för Åbo stadsregion

Avfallshanteringsnämnden i Sydvästra Finland

Beskrivning av verksamheten

Servicehelheten för stadsmiljön svarar för skapandet av verksamhetsförutsättningar för den attraktiva stadens tillväxt, utvecklingen av stadsmiljön, strukturell funktionalitet och trivsel. Servicehelheten ansvarar också för styrningen av stadsutvecklingen, den trafikmässiga tillgängligheten och mobiliteten samt bostadspolitiken. Därtill svarar servicehelheten för myndighetstjänster som gäller miljö och byggande, miljöskydd, regionala myndighetstjänster inom avfallshanteringen och regionala kollektivtrafiktjänster samt andra mobilitetstjänster och geodata så att verksamheten inom servicehelheten stöder integrationen på stadsnivå.

Servicehelheten för stadsmiljö består av strategisk styrningsfunktion och fyra serviceområden.

- **Den strategiska styrningen** svarar för styrningen av stadsutvecklingen, den trafikmässiga tillgängligheten och mobiliteten samt bostadspolitiken.
- **Serviceområdet för stadsplanering och markegendom** svarar för planeringen av markanvändningen och trafikplaneringen i staden, detaljplanläggningen, tomtproduktionen och förvaltningen av stadens markegendom.
- Serviceområdet för tillstånd och tillsyn svarar för myndighetsuppgifterna i anslutning till byggande och parkeringsövervakning, beredningen av myndighetsuppgifterna i anslutning till miljö- och naturskydd, miljöhälsa och regional avfallshantering, tillsyn av vattentjänsterna samt rådgivning, styrning, tillsyn och experttjänster i anslutning till serviceområdets uppgifter.
- **Den regionala kollektivtrafiken** svarar för produktion av kollektivtrafiktjänster som är öppna för alla i Föli-kommunerna i Åbo stadsregion samt för produktion och utveckling av andra mobilitetstjänster i Åbo och stadsregionen.

- **Stadsmätning och geodata** ansvarar för utarbetande av tomtindelningar, fastighetsbildningar och upprätthållande av fastighetsregistret, produktion och uppdatering av geodata, geodatasystem samt terrängmätningstjänster.

Fyra nämnder utvecklar, styr och övervakar verksamheten inom servicehelheten för stadsmiljön.

- **Stadsmiljönämnden** svarar för planeringen av stadens markanvändning, trafik och allmänna områden, produktionen av mobilitetstjänster, uppföljningen av den byggda miljöns samt kultur- och naturmiljöns tillstånd och förvaltningen av stadens markegendom, om inte uppgifterna har delegerats till ett annat organ eller en annan tjänsteinnehavare.
- **Byggnads- och tillståndsnämnden** svarar för myndighetsuppgifterna inom servicehelheten för stadsmiljösektorn, om inte uppgifterna har delegerats till ett annat organ.
- **Kollektivtrafiknämnden för Åbo stadsregion** ingår enligt 51 § i kommunallagen i Åbo stads organisation som regional behörig kollektivtrafikmyndighet i kommunerna Åbo, S:t Karins, Lundo, Nådendal, Pemar, Reso och Rusko.
- **Avfallshanteringsnämnden i Sydvästra Finland** ingår enligt 51 § i kommunallagen i Åbo stads organisation som regional avfallshanteringsmyndighet enligt avfallslagen i 18 kommuner.

Förändringar i omvärlden

Fenomen som kraftigt påverkar omvärlden är klimatförändringen, urbaniseringen, befolkningsökningen, befolkningsåldrandet, invandring, ojämlikhetsutvecklingen, digitalisering och ändringar i lagstiftningen. Servicehelheten för stadsmiljö verkar aktivt i den förändring som pågår. Målet är att skapa möjligheter till ett gott liv och tillväxt för både företag och invånare.

Urbanisering. Städerna växer och utvecklas med en oerhörd fart. I fortsättningen koncentreras tillväxten till allt färre stadsregioner, och Åboregionen räknas till dessa regioner. Åbos tillväxt får för tillfället fart av flera olika storprojekt i anknytning till stadsutveckling, trivsel och mobilitet. I och med att urbaniseringsprocesserna accelererar måste staden komma med nya trafiklösningar såväl inuti städerna som mellan städerna.

I stadsregioner koncentreras tillväxten i sin tur nära centrum och kollektivtrafikens rutter, vilket innebär att en tät stadsstruktur möjliggör att infrastrukturen och trafiknätverket ordnas på ett kostnadseffektivt sätt. I Åbo innebär detta bland annat utveckling av markanvändningen, servicenätverket och kollektivtrafiken. Med dessa funktioner främjas också tillgången till en smidig vardag och bättre tjänster. Genom att bygga en ny lösning för kollektivtrafiken som ett övergripande stadsutvecklingsprojekt kan staden stöda och påskynda utvecklingen av Vetenskapsparken, centrum och Slottsstaden. Detta stöder även stadens arbete för att uppnå sina klimatmål.

Befolkningsökning och mångsidigare befolkningsstruktur. Åbos invånarantal har ökat med totalt ca 30 000 nya Åbobor under åren 2010–2024 dvs. i genomsnitt med ca 2 000 nya invånare per år. Den totala tillväxten av befolkningen i Åbo var rekordhög under åren 2022–2024 och befolkningsändringen överskred för första gången gränsen på 2 procent under 2024. I Åbo grundar sig befolkningsökningen på inflyttning från både andra länder och en inhemsk flyttrörelse. I slutet av juni 2025 hade Åbo 206 655 invånare. Var sjätte Åbobo och var femte ung under 25 år är flerspråkig. Den naturliga befolkningsökningen är negativ. Andelen ensamboende av alla hushåll är i Åbo den allra högsta i hela fastlandet. Delvis påverkas detta av Åbos roll som en studiestad, delvis av den åldrande befolkningen.

Enligt stadens befolkningsprognos kommer stadens befolkning att enligt en baslinje växa med totalt ca 40 000 invånare och enligt invandringsscenariot skulle den växa med till och med ca 59 000 invånare före år 2040. Den flerspråkiga befolkningens andel förväntas enligt prognosen att växa från 17 % i nuläget till 25–29 % före år 2040.

Segregation i bostadsområden. Enligt flera mätare som mäter differentiering mellan områden och social ojämlikhet, är Åbo en av de städer eller den stad där det förekommer mest differentiering bland de stora städerna i Finland. Stora regionala skillnader förekommer mellan olika delområden i staden vad gäller invånarstruktur, inkomstnivå, bildningsnivå, sysselsättningsgrad och etnisk bakgrund. Områdesvis differentiering syns bl.a. som skillnader i invånarnas välfärd och

säkerhetskänsla och i stadens dragningskraft. Främjandet en socialt hållbar stadsutveckling och ökandet av jämlikheten mellan olika bostadsområden i staden, kräver åtgärder på olika nivåer: åtgärder som är förebyggande, åtgärder som begränsar negativa verkningar samt åtgärder som stöder hantering och därtill indirekta och långvariga samverkande åtgärder som stöder positiva verkningar.

Boende och byggande. Bostadsproduktionen har vidare avtagit också i Åboregionen under 2024. Under första halvan av 2025 har ett litet uppsving kunnat observeras i antalet ansökan om bygglov för bostadsbyggande. Utifrån antalet kvadratmeter (m²) har nästan 5 procent fler bygglov beviljats under 2025 jämfört med 2024 (situation 31.7). Mätt enligt volym (m³) har tillväxten jämfört med år 2024 varit ca 20 %. Under 2025 har färre bostäder färdiställts än vid motsvarande tidpunkt under det föregående året.

Utvecklingen av byggandets konjunktur och dess verkningar på hela byggsektorn är ännu i denna stund mycket oklara. Den konjunkturgrupp för byggbranschen som leds av finansministeriet har bedömt att konjunkturen kommer att utvecklas i en bättre riktning under 2025, men återhämtningen förväntas vara långsam. I och med att räntorna sjunker antas byggbranschens konjunktur utvecklas i en positiv riktning under 2026.

Mobilitet och närbarhet.

Det nya MBT-avtalet undertecknades i december 2024. I avtalet har stadsregionens kommuner och staten kommit överens om målen på lång sikt (2024–2035) samt om konkreta åtgärder för åren 2024–2027. Renoveringen av Domkyrkobron och förbättringen av E18 inverkar betydligt på trafikarrangemangen under byggarbetet.

I ordnandet av en eventuell närtågstrafik följs EU:s trafikavtalsförordning. Trafikavtalsförordningen förpliktar ordnandet av en konkurrensutsättning då trafik anskaffas med offentlig medel. Detta förverkligas i Finland för all tågtrafik som inleds från 2031 framåt, då trafikeringsavtalet mellan kommunikationsministeriet och VR upphör. För tillfället är de myndigheter som har befogenheter i Finland Traficom och HSL. Kommunerna har möjlighet att delta i konkurrensutsättningen som staten ordnar, om de själva betalar för själva trafiken. De kommer som vill delta i upphandlingstävlingen ska meddela om den trafik som anskaffas senast vid slutet av 2025. Baninfrastrukturens dåliga skick är en utmaning särskilt för närtågstrafiken i Egentliga Finland.

Antalet resor med Föli uppvisade en god tillväxt. Antalet resor under januari–juli 2025 var ca 5 procent större än vid motsvarande tidpunkt 2019.

Fölis nya uppdaterade stomlinjenät trädde i kraft 1.7.2025. Under det första året följs genomförandet upp och vid behov görs korrigeringar i tjänsten. I det stora hela görs inga stora ändringar i stomlinjen utan kunderna ges tid att vänja sig vid förändringen. Till Artukais är på kommande ett betydande idrottskluster, vilket kan ha en inverkan på kollektivtrafikutbudet i Artukais. Möjligheterna att använda robotbussar i Varvsstranden som anslutningstrafik reds ut. I och med stomlinjen förväntas antalet resor med kollektivtrafiken öka. Stomlinjen förväntas betydligt öka antalet resor, men verkningarna av en så stor förändring uppnås vanligtvis efter ca tre år. Efter det kommer ökningen i antalet resor att dämpas.

Kostnaderna för busstrafikeringen ökar bl.a. som en följd av busschaufförernas löneförhöjningar, eftersom chaufförernas löner utgör ca 60 % av kostnaderna för kollektivtrafikeringen. Löneförhöjningarna betalas till sitt fulla belopp av Föli som en del av trafikeringen.

Fölis vattenbusstrafik har etablerats som en viktig och mycket omtyckt del av Åbos kollektivtrafiktjänster. Vattenbusstrafiken stöder Åbos mål som en maritim stad. För tillfället finns det två vattenbussar. De trafikerar från Martinsbron till Runsala och Hirvensalo. Målen för det nya avtalet om vattenbusstrafik ska lösas innan nästa konkurrensutsättning ordnas (avtalet upphör antingen 2029 eller 2031). Ärenden som ska lösas är bl.a. antalet materiel och dess höjd, dvs. möjligheten att köras längre upp längs ån mot centrum och således öka både tjänstens omfattning och imagenyttor.

Stadscykelssystemet (Fölläri-cyklarna) är redan nu en betydlig del av hållbar mobilitet i Åbo. Användningen ökar år för år. Omfattningen och målen för det nya stadscykelssystemet, t.ex. eventuellt användning året runt, ska lösas innan den följande konkurrensutsättningen sker (avtalet upphör 2029).

Otaliga lagändringar påverkar omvärlden.

Den statliga finansieringen av nya bostadsrättsbostäder kommer att upphöra vid slutet av 2025. ARA-funktionerna har 1.3.2025 överförts till Centralen för statligt stött bostadsbyggande som är underställd miljöministeriet. Statens bostadsfond kommer att läggas ned och bli en del av statens budget från början av 2026. Vid statens budgetmangling i september 2025 föreslogs en nedskärning av fullmakter jämfört med tidigare år, vilket kommer att minska bostadsproduktionen som stöds av staten. Enligt nuläget ser detta ut att verkställas särskilt från 2027 framåt. De ovannämnda ändringarna i omvärlden inverkar betydligt på hur stadens bostadspolitik genomförs i fortsättningen. Även de ändringar som verkställdes i bostadsbidraget kan ha en inverkan

särskilt på studerandes val och preferenser vad gäller boende.

Bygglagen som trädde i kraft i början av 2025 har lättat på kraven av lov för byggandet men har tyvärr också ökat osäkerheten kring hur bestämmelserna ska tolkas och ökat efterkontrollen. I bygglagen finns nya bestämmelser om en garanterad handläggningstid för behandlingen av ansökan om bygglov. Bestämmelserna träder i kraft från 1.1.2026. Fler kompletteringar av bygglagen är på kommande och byggförordningen skapar nya behov gällande informationssystem då den träder i kraft.

Lagen om datasystemet för den byggda miljön förutsätter i bred omfattning att uppgifter om markanvändning som uppstår i kommunernas beslutsfattande överförs till ett centrerat statligt datasystem. Övergångsperioden för registrering av uppgifter om den byggda miljön (planer, tomtindelningar, byggnader) i systemet Ryhti upphör 1.1.2029. Detta förutsätter att man förbereder sig inför ibruktagandet av datamodeller och ordnandet av utbildning särskilt för planläggningen och byggnadstillsynen.

Reformen av inlösningslagen trädde i kraft 1.8.2025. Till inlösningssersättningarna läggs till en höjning på 25 % i fråga om ersättning för föremål och men. Verkningskan vara ökade inlösningar, ett minskande antal frivilliga affärer, ökningen av kostnaderna för markanskaffning och fördröjt genomförande av planområden.

Lagen om områdesanvändning bereds som bäst. Lagen omfattar riksomfattande mål för områdesanvändningen och bestämmelser som gäller planläggningssystemet. Målet är att ändringarna träder i kraft 2026.

En ny lag om samhällsutveckling bereds. Målet är att regeringen ska ge en proposition till riksdagen under 2026. Ändringar kan vara på kommande särskilt i anknytning till markanvändningsavtal, ersättningarna för dessa avtal samt rapporteringen. Parallellt med lagen om samhällsutveckling bereder miljöministeriet även lagen om samhällsbyggande, vars syfte är att sammanställa praxis och tillsynsansvar som rör samhällsbyggande från flera olika lagar i en enda lag. Det påverkar bl.a. tillståndsförfarandet som gäller tillstånd för grävings- och inhägnadstillstånd samt stadens möjligheter att ingripa i brister i byggande som betjänar samhället och sker på allmänna områden.

I miljöministeriet bereds som bäst även en byggnadstillsynsreform, vars mål är att säkerställa att varje område i Finland har tillräcklig kompetens för genomförandet av byggnadstillsynerna och att inspektionsverksamheten är smidig. I reformen granskas ett alternativ där ordnandet av byggnadstillsynen är bundet till ett regionalt minimibefolkningsunderlag. Därtill reflekterar man i reformen om ibruktagandet av privata inspektioner

särskilt i inspektionerna av byggnadsarbetsplatser. Som stöd för de nationella tolkningarna som rör byggande, har man övervägt att grunda en nationell tolkningsnämnd. Nämndens lösningar skulle dock inte vara juridiskt bindande. Byggnadstillsynsreformen är bunden till den nuvarande regeringsperioden, närmare information om detaljerna finns inte ännu. Om reformen genomförs kommer den att ha en inverkan på byggnadstillsynens verksamhet i Åbo, trots att befolkningsunderlaget i Åbo i varje fall är tillräckligt för att ordna byggnadstillsynen.

Naturvårdslagen möjliggör som en ny åtgärd en frivillig ekologisk kompensation.

Lagpaket om mikromobilitet. Ändringarna i vägtrafiklagen trädde i kraft 17.6.2025 och ändringarna i lagen om transportservice 1.8.2025. Det nya systemet för verksamhetstillstånd i lagen om transportservice innebär att uthyrningen av lätta mikromobilitetsfordon för gemensamt bruk, såsom elsparkcyklar, kräver tillstånd på områden som besitts av kommunen. I och med att systemet för verksamhetstillstånd tas i bruk, kommer kommunen att få nya uppgifter, beslutanderätt och ansvar för att tillståndsvillkoren är proportionerliga. Därtill ansvarar kommunen för tillsynen av att tillståndsvillkoren möts.

De laddningsgator som i och med AFIR-förordningen ska genomföras, kommer att innebära nya uppgifter som staden ska ansvara för.

Eventuell EU-lagstiftning som förpliktar att kunden ska kunna betala med kontanter kommer att påverka avslutandet av användningen av parkeringsautomater.

Säkerhetsläget ökar behovet av att skydda kritisk information. Ibrukttagandet av den nationella positionsdatatjänsten avbröts i oktober 2024 och riktlinjer om en kommande lösning förväntas ges under 2025. Överlämnandet av uppgifter som gäller kritisk infrastruktur är allt mer begränsat. Vad gäller överlåtandet av positionsdata kommer eventuellt en närmare nationell anvisning att ges. Nationell reglering är även på kommande, bl.a. i form av den s.k. Gigabitinfrastrukturförordningen och de digitala informationstjänsterna för trafiksystemet.

Reformen av upphandlingslagen inverkar på ordnandet av avfallshanteringen. Om det krav på en ägarandel på minst 10 procent för regionala avfallshanteringsbolag som ingår i lagförslaget genomförs och serviceuppgifterna för avfallshanteringen måste omorganiseras för området, betyder det att även myndighetsfunktionerna ska omorganiseras för området.

Då verksamheten för det nationella tillstånds- och tillsynsverket inleds i början av 2026 förväntas det öka stadens behov av rådgivning i frågor kring miljöskydd och miljöhälsa då den regionala NTM-centralen inte längre existerar.

Därtill är flera andra lagreformer anhängiga i olika ministerier. Om dessa genomförs kommer de att påverka särskilt verksamheten för serviceområdet för tillstånd och tillsyn. Ändringarna i veterinärvårdslagen träder i kraft 1.1.2026. De mest betydande ändringarna rör särskilt de kommuner som har en praktiserande kommunalveterinär. Preciseringar är dock på kommande vad gäller t.ex. veterinärtjänster vars ordnande kommunen ansvarar för. Preciseringarna påverkar konkurrensutsättningen av veterinärtjänster under de kommande åren. Ansvarsområdet för miljöhälsa berörs även av den totalreform av hälsoskyddslagen som bereds inför 2027. Målet med lagändringen är bl.a. att befria hälsoskyddet från den gällande regleringen, åtminstone i någon grad. Om ändringarna träder i kraft kommer de förmodligen att minska behovet av myndighetstillsyn inom hälsoskyddet.

Utvecklingsplan för verksamheten och strategiska tyngdpunkter

Åbo stadsregion har stigit in i en ny tillväxtfas, där förändringarna i omvärlden kräver ett allt kraftigare strategiskt grepp. Den geopolitiska situationen har förändrats snabbt, vilket framhäver betydelsen av beredskap och säkerhet även i stadsplaneringen och serviceproduktionen. Samtidigt fortsätter instabiliteten i landets ekonomiska läge, vilket påverkar tidpunkterna för investeringar, efterfrågan på tomter och finansieringen av tjänster. I Åbo har befolkningsökningen gjort nya rekord, vilket ökar trycket på tjänsterna inom småbarnspedagogiken, utbildningen och mobiliteten samt på kapaciteten för lokaler. Intern differentiering dvs. segregation mellan olika områden inom staden har blivit en central utmaning. För att bekämpa segregationen behövs service modeller som stöder gemenskap, systematisk bostadspolitik och lösningar som främjar områdenas närhet.

Den strategiska ledningen har en central roll i den samverkande ledningen av Åbo. I verksamhetsmodellen för det Nya Åbo utgör strategisk ledning den första nivån av samverkande ledning, där staden som helhet leds tvärssektoriellt – genom att samtidigt förena synvinklarna för välbefinnande, livskraft och den byggda miljön. Funktionen för strategisk ledning vid stadsmiljön stöder stadens ledning i riktlinjerna för markanvändning, den trafikmässiga tillgängligheten och boende. Den strategiska styrningen skapar även en lägesbild utifrån forskningsdatan, vilket stöder informationsledning och påverkan.

Med stadsmiljöns verksamhet stöds, utöver den normala verksamheten, planeringen och utvecklingen av stadens servicenät. I all planering tas därtill både

minskandet av segregationens verkningar och olika befolkningsgruppers behov i beaktande. Stadsmiljön utvecklar även gemensamma verksamhetssätt tillsammans med servicehelheten för livskraft.

Utvecklingsplanen och de strategiska tyngdpunkterna för servicehelheten för stadsmiljö har härletts ur borgmästarprogrammet för 2025-2029 som fullmäktige godkände 9.6.2025 och stadens strategi som fullmäktige godkände 14.2.2022. Därtill innehåller utvecklingsplanen mål för basverksamheten.

Boende, markanvändning och mobilitet som grund för en hållbar och utvecklande stad

Genom en hållbar stadsstruktur främjar vi stadens klimatmål, trivsel och boendekvalitet samt stadsbornas välbefinnande. Då vi utvecklar staden säkerställer vi att det finns natur och närskogar inom stadsstrukturen.

Utifrån MBT-avtalet skapar vi en plan för stadsregionen och främjar andra mål för både regionen och Åbo stad som bestämts i avtalet.

Vi stärker inriktningen av stadsutvecklingen till utvecklingskorridorområdet Kråkkärret-Hammen och lockande maritima strandområden. Utvecklingskorridoren syftar till att uppnå social balans mellan områdena och den ska ta hänsyn till bostäder, arbetsplatser, servicenätet, turistattraktionerna och i allmänhet en hållbar stad som präglas av en trivsam och smidig vardag.

Vi främjar strategiska utvecklingsprojekt i enlighet med fastighetsutvecklingsprogrammet och planlägningsprogrammet, såsom Vetenskapsparken, Resecentrum och Slottsstaden enligt de uppställda målen och programmen. Utifrån visionen för Åbo havsstad skapar vi en delgeneralplan för Västra Åbo. Vi bereder ett åtgärdsprogram för centrum, dit vi samlar de viktigaste utvecklingsprojekten i centrum och skapar tidsplaner för dessa. Samtidigt finslipar och färdigställer vi trafikplanen för centrum. Därtill strävar vi efter att främja framtidens strategiska tyngdpunkter genom stadens markansaffningar.

Etableringen av företag i Åbo stöder vi genom en aktiv dialog, mångsidiga partnerskap som ständigt utvecklas och genom ett tillräckligt och ändamålsenligt utbud av tomter och lokaler stöder livskraft.

Vi uppdaterar principerna för bostads- och markpolitiken med vilka vi siktar på en systematiskt och långsiktig bostadspolitik. Genom detaljplanering och tomtöverlåtelser främjar vi ett gott kvantitativt och kvalitativt genomförande av bostadsproduktionen till rimligt pris med beaktande av områdenas särdrag, för att främja en balanserad utveckling av bostadsområdena och förebygga segregation.

Åbo vill locka barnfamiljer med god service och en trivsam miljö. Vi strävar efter att öka antalet familjebostäder och planlägga områden för småhus. Vi främjar en mångsidig bostadsproduktion genom att öka tillgången på bostäder till rimligt pris där det är relativt sällsynt och vi strävar efter att främja marknadsmässigt boende i de mest segregerade bostadsområdena.

Specialgrupper beaktas också i bostadspolitiken. Vi är en aktiv partner när det gäller att främja boende för specialgrupper, såsom äldre och personer med funktionsnedsättning. Som studiestad ser Åbo till att det finns tillräckligt med bostäder för studerande i staden.

Att områdena har god trafikmässig tillgänglighet, är en strategisk framgångsfaktor för Åbo och hela stadsregionen. Smidig trafik eller icke-smidig trafik inverkar i praktiken direkt på hur nöjda staden, invånarna, företagen och besökare är och hurdana verksamhetsförutsättningar de har i staden. Det är ett livsvillkor för att stadsregionens livskraft och ekonomi kan växa och utvecklas. Åbo och Åbo stadsregion styr tillsammans med sina egna beslut framtiden och det hur nåbar, och samtidigt hur framgångsrik, Åbo-regionen är. Den trafikmässiga tillgängligheten måste nu stå i centrum.

Hållbar och smidig mobilitet är en av nyckelfrågorna i en växande stad. Den avgör hur staden fungerar, hur målen för minskade utsläpp uppnås, trivselen i stadsrummet och trafiksäkerheten. Med den påverkar vi människornas hälsa och delaktighet. Vi satsar också på tillgänglighet i mobiliteten. Kollektivtrafiken i Åbo ska vara pålitlig, förmånlig och fungerande för dem som använder den. De centrala tjänsterna ska kunna nås av så många invånare som möjligt med kollektivtrafikförbindelser. Användarnas åsikter beaktas i utvecklingen av kollektivtrafiken. Vi utvecklar kollektivtrafikkorridoren mellan Hammen–Kråkkärret samt trafiken och trafikförhållandena enligt planen för hållbar stadstrafik (SUMP) och planen för hållbar stadslogistik (SULP). Trafiken följer inte kommungränserna. Åbo deltar aktivt i stadsregionens utvecklingsarbete för att skapa hållbar mobilitet.

Åbo stad har för närvarande inte närtågstrafik. Förutsättningarna för eventuell närtågstrafik reds ut i kommunerna längs banan i Egentliga Finland under ledning av Åbo. Närtågstrafik inom landskapet eller mellan landskapen skulle erbjuda Åbo en möjlighet att stärka sin ställning som ett livskraftigt och näbart centrum som stöder hållbar utveckling och konkurrenskraft i området. Närtågstrafiken är en del av en mer omfattande strategisk utveckling, som stöder målen för staden och landskapet. Vi främjar inledandet av närtågstrafiken i samarbete med andra kommuner inom pendlingsområdet och placeringen av eventuella närtågsstationer beaktas i planläggningen.

Den ambitiösa klimat- och naturstaden Åbo

Klimatarbetet på stadsnivå utgör grunden för Finlands klimatåtgärder. Vi håller fast vid Åbos mål om koldioxidneutralitet 2029. Vi minskar utsläppen målmedvetet inom alla sektorer. Servicehelheten för stadsmiljö arbetar för att stadens verksamhet ska vara klimatpositiv före 2035. Vi strävar även efter att effektivisera minskandet av trafikutsläpp för att nå klimatmålet. Samtidigt som utsläppen minskas förbereder sig Åbo på klimatförändringen på ett så heltäckande sätt som möjligt och staden utvecklas så att den bättre ska kunna klara klimatförändringen.

Åbo har som mål att vara en naturpositiv stad. Förlusten av biologisk mångfald är ett globalt hot vid sidan av klimatförändringen. Regionalt förebygger vi förlusten av den biologiska mångfalden genom att beakta och skydda de lokala naturtyperna. Åbo har godkänt programmet för biologisk mångfald (LUMO) 2024. Genomförandet av åtgärderna i programmet fortsätter enligt programmet. Under den inledda borgmästarperioden var en av de viktigaste åtgärderna i LUMO-programmet godkännandet av det separata naturskyddsprogrammet och dess genomförande gradvis före 2030-talet.

Skyddet av Skärgårdshavet är en av tyngdpunkterna under mandatperioden. Som praktiska åtgärder fortsätter Åbo det regionala samarbetet inom ramen för Skärgårdshavsprogrammet och strävar efter ett hållbart genomförande av finansieringen, effektiviteten och skalbarheten i åtgärderna. Åbo har förbinder sig att beakta skärgårdens unika natur och mångsidiga biosfär i alla sina beslut. Belastningen på Skärgårdshavet ska minskas genom att utnyttja regional kompetens och genom stadens egna åtgärder i samarbete med kommunerna i regionen, Egentliga Finlands förbund och staten. Åbo främjar hållbar turism i Skärgårdshavet som ett led i att stärka dess livskraft. Åbo och Helsingfors godkände åtgärdsprogrammet för den nuvarande Östersjöutmaningen inför följande femårsperiod och genomförandet av åtgärderna i utmaningen fortsätter som Åbo stads eget arbete samt som samarbete med samarbetsparterna.

Åbo ökar jämlikheten i bostadsområden och avvecklar segregationen

Åbo är den mest segregerade staden i Finland. Segregationen i bostadsområden påverkar skolorna, bostadsområdenas attraktionskraft samt den socioekonomiska strukturen och välfärden. Segregationsutvecklingen kan inte lösas med enskilda åtgärder, utan den är summan av flera åtgärder.

Genom en bostads- och markanvändningspolitik som lyfter fram möjligheter på stadsnivå, främjar vi

mångsidigt boende i olika delar av staden för olika åldersgrupper och invånare i olika livssituationer. Då blir varje bostadsområde ett gott bostadsområde. Vi avvecklar segregationen i bostadsområden med hjälp av bostadspolitik, markanvändning och hållbar stadsmobilitet med beaktande av bostadsområdenas särdrag.

Upplevelsen av delaktighet, jämlikhet och likabehandling är en central grund för ett gott liv. Vi lyssnar på invånarna, möter dem och erbjuder metoder för att delta och påverka beslutsfattandet genom påverkansorgan, medborgarpaneler och invånarbudgetering.

I Åbo har var och en rätt till ett eget hem. Åbo har förbundit sig att halvera bostadslösheten före utgången av 2027. Servicehelheten för stadsmiljö deltar i åtgärder för att minska bostadslösheten tillsammans med den samverkande styrningen i tätt samarbete med Egentliga Finlands välfärdsområde.

Utbildning, kompetens och sysselsättning för oss in i det nya århundradet

Åbo behöver livskraftiga företag, arbetsplatser, innovationer och investeringar. Att inleda företagsverksamheten ska vara så smidigt som möjligt i Åbo. Vi säkerställer att verksamhetsmodellen som skapats i anknytning till frågor kring företagets placering och tomtärenden tas i bruk tillsammans med servicehelheten för livskraft.

Attraktiva och internationella Åbo

Åbo behöver livskraftiga företag, arbetsplatser, innovationer och investeringar för att kunna växa. Med tanke på Åbos ekonomi är det viktigt att ekonomin utvecklas positivt, sysselsättningen sköts framgångsrikt och att företags tjänsterna fungerar. Staden är en aktiv aktör när det gäller att locka FUI-finansiering till regionen i samarbete med företag och högskolor.

Förbindelserna västerut är av avgörande betydelse både nationellt och regionalt. Åbo främjar Västbanan som en del av möjliggörandet av Finlands mångsidigaste förbindelser västerut och är en aktiv delägare i projektbolaget Västbanan Ab.

En attraktiv och hållbar turism stärker Åbos livskraft. Skärgårdens natur- och turismvärden och även de maritima värdena i större utsträckning beaktas i stadsplaneringen och livskraftsarbetet. För att öka turismens potential är det viktigt att säkerställa tillgängligheten, betona närheten till havet, skapa intresse året runt och lyfta fram mat- och restaurangkulturen.

Åbo går mot framtiden tillsammans med sina partner. Samarbete och partnerskap är viktiga verksamhetsformer för Åbo. I vardagen samarbetar vi kontinuerligt med kommunerna i regionen, Egentliga Finlands förbund,

samkommunen för Åbo stadsregion, Egentliga Finlands välfärdsområde, näringslivsorganisationer samt läroanstalter och högskolor. Nationellt sett är Åbos närmaste samarbetspartner de stora städerna. För Åbo är internationellt samarbete är en naturlig referensram där staden är aktiv.

Universiteten och yrkeshögskolorna är en av Åbos viktigaste resurser. Servicehelheten för stadsmiljö är en aktiv partner tillsammans med högskolorna och företagen. Vi främjar gemensamma forsknings- och utvecklingsprojekt och strävar efter extern finansiering för projekten.

Mål för verksamheten

Åtgärder inom budgetklausuler

Klausuler i anknytning till ekonomin

Organ	Budgetklausul	inverkan på driftsekonomin 2026
Kollektivtrafiknämnden för Åbo stadsregion	Kontroll av beräknade inkomster för verksamhetsintäkter (kollektivtrafik)	-1 300 000

Åtgärder i borgmästarprogrammet

3. Åbo ökar jämlikheten i bostadsområden och av-vecklar segregationen

Nr	Mål	Budget 2026
68	3.2 Situationen för skolan Pansion koulu löses. Dessutom innehåller renoveringsalternativet tilläggslokaler för andra tjänster, såsom ungdoms- och invånarverksamhet.	Vi bereder de nödvändiga ändringarna i detaljplanen utifrån botten för projektplanen för Pansion koulu.
69	3.3 Invånarna delaktiggörs med beaktande av olika språkgrupper. Stadens kommunikation är tvåspråkig. Flerspråkig, lättläst och engelskspråkig kommunikation ska utvecklas och en tillräcklig nivå av tillgänglig kommunikation ska säkerställas.	Möjligheterna att erbjuda miljöhälsans tjänster med beaktande av olika språkgrupper reds ut.
70	3.4 Samarbetet för att minska bostadslösheten fortsätter med Egentliga Finlands välfärdsområde. Verksamheten för samarbetsnätverket som går ut på att avskaffa bostadslösheten fortsätter.	Vi kopplar förebyggandet av bostadslösheten till bostadspolitik. När ett tidsbundet projekt avslutas fastställs sättet att ordna boenderådgivning tillsammans med det samverkande ledarskapet.
71	3.4 En stad som bekämpar fattigdom och avskaffar bostadslöshet	Vi anvisar tomter till TVT Oy för att avveckla segregationen och säkerställa en tillräcklig produktion av bostäder till rimligt pris i enlighet med målen.

4. Utbildning, kompetens och sysselsättning tar oss in i det nya århundradet

Nr	Mål	Budget 2026
72	4.2 Vi utvecklar utvecklingstjänster för företag och tjänster för nya företagare samt effektiviserar ytterligare tillståndprocesserna. Vi erbjuder rådgivningstjänster för nya företagare på flera språk.	Vi gör serviceprocesserna som riktas till företag smidigare inom byggnadstillsynen, miljöhälsan och miljöskyddet.
73	4.3 I stadens upphandlingar beaktas också möjligheten för små företag att delta i konkurrensutsättningar.	Vi gör små anskaffningar och genomför partnerskap inom ramavtal på olika serviceområden och ansvarsområden inom servicehelheten för stadsmiljö.
74	4.3 Vi säkerställer smidiga och rättidiga företags-tjänster genom att fastställa ett tydligt servicelöfte	Vi säkerställer att verksamhetsmodellen som skapats i anknytning till frågor kring företagets placering

Nr	Mål	Budget 2026
74	4.3 Vi säkerställer smidiga och rättidiga företags-tjänster genom att fastställa ett tydligt servicelöfte för företagen, som omfattar smidiga tillståndstjänster, servicekoncept och tidtabeller.	Vi säkerställer att verksamhetsmodellen som skapats i anknytning till frågor kring företagets placering och tomtärenden tas i bruk tillsammans med servicehelheten för livskraft, tomtservicen, fastighetsbildningen och tillstånden för bygglov och miljötillstånd.

5. Boende, markanvändning och mobilitet som grund för en hållbar och utvecklande stad

Nr	Mål	Budget 2026
75	5.1 Stadens historiska värden och kulturmiljöns särdrag beaktas allt bättre i stadsutvecklingen.	Stadens historiska värden och kulturmiljöns särdrag beaktas i planläggningen.
76	5.1 Vi utarbetar ett åtgärdsprogram för utveckling av centrum för hela mandatperioden, och inom ramen för detta godkänns också en trafikplan för centrum.	Vi skapar ett åtgärdsprogram för utveckling av centrum. Vi främjar genomförandet av trafikplanen för centrum.
77	5.1 Vi genomför visionerna för Vetenskapsparken och Havsnära Åbo.	Vi främjar detaljplanerna för Kuppis spets, Anslutningen i Österås och Kraftgatan och genomförandet av dessa. Vi säkerställer genomförandet av Taitocampus. Vi främjar delgeneralplanen för Västra Åbo.
78	5.1 När nya bostadsområden byggs bevaras den befintliga urbana grönskan.	När nya bostadsområden planläggs bevaras befintliga urbana grönområden.
79	5.1 Målet är att öka antalet grönområden som en del av en hållbar och attraktiv stadsmiljö.	I planläggningen bevaras antalet grönområden som en del av en hållbar och attraktiv stadsmiljö.
80	5.1 För att öka trivselen och grönskan införs målet 3-30-300 i planläggningen, där utgångspunkten för planering av nya områden är att från varje fönster ska man kunna se minst tre träd, krontäckningen ska vara 30 % och avståndet till ett grönområde ska vara högst 300 meter.	Vi skapar praxis för hur principen 3-30-300 genomförs och testar denna i minst två olika planprojekt.
81	5.2 Partnerskapsplanläggning utökas på ett kontrollerat sätt. Genom partnerskapsplanläggning främjas i synnerhet statsunderstödd bostadsproduktion som genomförs av koncernsammanslutningar.	Privata markägares och koncernbolags planprojekt genomförs som partnerskapsplanläggning genom att utnyttja de ramavtalskonsulter som staden konkurransutsatt. Målet är att öka användningen av konsulter i beredningen av planerna. Ramavtalet för planläggningen konkurransutsätts 2026 inför den period som börjar 2027.
82	5.2 Utbudet av småhustomter utökas.	Utöver genomförandet av utredningen om kompletterande byggande (ssn 11.9.2023 § 334) planläggs nya småhusområden. År 2026 är det meningen att godkänna de fortsatta detaljplanerna för Kaila i Jäkärlä, Kaarningo och Kaistaruuden III.
83	5.2 Segregationen avvecklas med hjälp av markanvändning och planläggning.	Vi skapar en uppdaterad informationsgrund för uppställandet av mål för boende. Vi uppdaterar principerna för bostads- och markpolitiken genom att betydligt utvidga andelen bostadspolitik i styrdokumentet. Specialgrupper beaktas också i bostadspolitik. Vi ökar tillgången till på bostäder till rimligt pris där det är relativt sällsynt och vi strävar efter att främja marknadsmässigt boende i de mest segregerade bostadsområdena. En mångsidig bostadsproduktion säkerställs redan i början av planläggningsprocessen.
84	5.3 Inledandet av lokaltågstrafiken främjas i samarbete med andra kommuner inom pendlingsområdet och placeringen av eventuella lokaltågsstationer beaktas i planläggningen.	I arbetet om närtåg reder man ut behoven av servicenivå och deras kostnader år 2025. Åbo beslutar om sitt deltagande.

Nr	Mål	Budget 2026
85	5.3 Genomförandet av åtgärderna i programmet för hållbar stadsmobilitet följs upp och resurser tryggas. Åtgärder för att främja förändringen i färdmedelsfördelningen genomförs och följs upp.	Åtgärder i SUMP och SULP. Vi gör en verksamhetsplan. Vi genomför åtgärder enligt planen bl.a. i planläggningen och i trafikplaneringen. Vi utarbetar en allmän plan för nätverket för lastningsplatser. Vi gör en vägkarta för utvecklingen av trafikinformation.
86	5.3 Möjligheterna till infartsparkeringar utökas i form av ett regionalt samarbetsprojekt för att minska trafikstockningar i stadsområdet och underlätta användningen av kollektivtrafiken.	Vi genomför minst en plats för infartsparkering inom Åbo (syftet är att dessa ska vara enkla platser). Det finns utredningar om infartsparkering i regionen och även på Föliområdet behövs genomförande.
87	5.3 Genomförandet av målnätet för cykelåkning 2035 programmeras.	Vi utarbetar en tidsplan för genomförandet av ett målnätverk för cykelnätverket i samarbete med infrastrukturentjänsterna.
88	5.3 Genomförandet av Resecentrumet ska lösas.	Vi löser projektutvecklingstävlingen om Resecentrumet och startar detaljplanläggningen av området tillsammans med den valda partnern.
89	5.3 Vi följer upp hur reformen av stomlinjenätet lyckas och vi gör en konsekvensbedömning av reformen, och på basis av den fortsätter utvecklingen.	Den regionala kollektivtrafiken analyserade stomlinjereformens verkningar.

6. Den ambitiösa klimat- och naturstaden Åbo

Nr	Mål	Budget 2026
90	6.1 Åbos mål om koldioxidneutralitet 2029 genomförs och utsläppsminskningar görs inom alla sektorer.	Elektrifieringen av kollektivtrafiken fortsätter. Vi genomför verksamhetsplanen för SUMP och SULP. Vi genomför utredningsplanen för elbilsladdning. Planläggningen gör bedömningar av klimatverkningarna för alla detaljplaner som bereds. Betydande planer utvärderas med verktyget Planect, som är ett verktyg för att bedöma kolsnålhet. I detaljplanerna finns flera bestämmelser som främjar målet för koldioxidneutralitet. Byggnadstillsynen övervakar i enlighet med bygglagen som träder i kraft 1.1.2026 att de bygghklassvisa gränsvärdena för koldioxidavtrycket följs.
91	6.2 Genomförandet av åtgärdsprogrammet för Östersjön kommer att fortsätta och hur arbetet framskrider kommer att rapporteras till beslutsfattarna.	Projektet TUKHUK i anknytning till uppföljningen av dagvattnets kvalitet och volym fortsätter tillsammans med Turun Ammattikorkeakoulu. Beredningen av programmet för att dämpa nedskräpning inleds. Genomförandet av konceptet för Östersjögatan inleds.
92	6.2 Den näringsbelastning som orsakas av stadens markområden ska minskas systematiskt.	Vi kontrollerar och uppdaterar avtalsvillkoren för markarrende för ordlingsbruk för att minska näringsbelastningen.
93	6.3 Som en del av LUMO-programmet inrättas minst ett nytt naturskyddsområde i Åbo under mandatperioden.	Som en del av beredningen av LUMO-programmet bereds ett program för naturskyddsområden. Programmet kommer att behandlas av de beslutsfattande organen under 2026. I programmet föreslås de nya naturskyddsområden som föreslås grundas för att nå det skyddsmål som nämns i LUMO-programmet.
94	6.3 Stadens LUMO-program för 2023–2029 genomförs och tillräckliga resurser för genomförandet av programmet säkerställs.	Programmet för naturskyddsområden färdigställs inför beslut. Bekämpningen av invasiva arter fortsätter på stadens områden. Utarbetandet av en utredning av naturtyper fortsätter. Utredningen av naturtyper under vatten fortsätter på vattenområden som staden förvaltar. En utredning av ljusförorening genomförs. Åtgärder i LUMO-programmet genomförs inom servicehelheten för stadsmiljö i

Nr	Mål	Budget 2026
		miljöskyddet och planläggningen samt i Karati inom underhållet av grönmiljön, gatumiljön och stadsvattnet.
95	6.3 Vi ska förbereda nästa LUMO-program för 2030–2038 och kopplar det starkare till all verksamhet i staden.	Uppdateringen av LUMO-programmet inleds under 2028.

7. Attraktiva och internationella Åbo

Nr	Mål	Budget 2026
96	7.1 I vardagen samarbetar staden kontinuerligt med kommunerna i regionen, Egentliga Finlands förbund, samkommunen för Åbo stadsregion, Egentliga Finlands välfärdsområde, näringslivsorganisationer samt läroanstalter och högsolor.	Åbo är aktiv i tillgänglighetsarbetet för Åbo stadsregion. Åbo utvecklar nationella och internationella förbindelser samt växelverkan i ärenden som rör trafikmässig tillgänglighet med beaktande av alla trafikformer. Vi idkar projektsamarbete regionalt, nationellt och internationellt samt ansöker nationell finansiering och EU-finansiering. Utarbetandet av ett styrdokument för trafikmässig tillgänglighet inom stadsregionen inleds.
97	7.1 I vardagen samarbetar staden kontinuerligt med kommunerna i regionen, Egentliga Finlands förbund, samkommunen för Åbo stadsregion, Egentliga Finlands välfärdsområde, näringslivsorganisationer samt läroanstalter och högsolor.	För Åbo stadsregion bereds i samarbete med andra kommuner och aktörer en plan för stadsregionen och en plan för trafiksystemet i region (s.k. regionens SUMP). Vi samarbetar tillsammans med välfärdsområdet i ärenden som gäller placering av servicenätet samt ärenden som gäller boende och bostadslöshet.
98	7.1 Universiteten och yrkeshögskolorna är en av Åbos viktigaste resurser, och staden är en aktiv partner med högskolorna och företagen.	Stadsmiljön deltar i främjandet av de fortsatta åtgärderna för spetsprojektet för Vetenskapsparken (bl.a. triple-helix, startup-gemenskapens placering). Vi skapar ett samarbetsforum för forskning tillsammans med högskolorna. Stadsforskningsprogrammet utnyttjas som en genomförare av forskningsbehoven inom servicehelheten för stadsmiljö.
99	7.0 Skärgårdens natur- och turismvärden och även de maritima värdena i större utsträckning beaktas i stadsplaneringen och livskraftsarbetet.	Skärgårdens natur- och turismvärden och även de maritima värdena i större utsträckning beaktas i stadsplaneringen, bl.a. i beredningen av planen för stadsregionen och delgeneralplanen.

Mål för ekonomin

Driftsekonomin anslag och inkomstposter, 1 000 € (externa poster)

Stadsmiljönämnden

Driftsekonomidelen bindande nivå verksamhetsbidrag	Bokslut 2024	Budget 2025 med ändringar	Budget 2026
Verksamhetsintäkter	44 852	45 551	48 535
Tillverkning för eget bruk	90	80	80
Verksamhetskostnader	-23 684	-26 694	-28 632
VERKSAMHETSBIDRAG	21 258	18 937	19 983
Ändring- %		-10,9	5,5

Avfallshanteringsnämnden i Sydvästra Finland

Driftsekonomidelen	Bokslut 2024	Budget 2025 med ändringar	Budget 2026
Verksamhetsintäkter	343	487	512
Tillverkning för eget bruk	0	0	0
Verksamhetskostnader	-359	-454	-478
VERKSAMHETSBIDRAG	-16	33	34
Ändring- %		303,4	4,6

Byggnads- och tillståndsnämnden

Driftsekonomidelen bindande nivå verksamhetsbi- drag	Bokslut 2024	Budget 2025 med ändringar	Budget 2026
Verksamhetsintäkter	0	0	0
Tillverkning för eget bruk	0	0	0
Verksamhetskostnader	-95	-99	-100
VERKSAMHETSBIDRAG	-95	-99	-100
Ändring- %		-4,9	-0,3

Kollektivtrafiknämnden för Åbo stadsregion

Driftsekonomidelen bindande nivå verksamhetsbi- drag	Bokslut 2024	Budget 2025 med ändringar	Budget 2026
Verksamhetsintäkter	40 343	45 656	49 886
Tillverkning för eget bruk	0	0	0
Verksamhetskostnader	-64 162	-73 889	-84 571
VERKSAMHETSBIDRAG	-23 819	-28 232	-34 684
Ändring- %		-18,5	-22,9

Driftsekonomin sammanlagda verksamhetsintäkter och verksamhetskostnader, 1 000 € (interna poster)

Stadsmiljönämnden

Driftsekonomidelen	Bokslut 2024	Budget 2025 med ändringar	Budget 2026
Verksamhetsintäkter	743	600	0
Tillverkning för eget bruk	0	0	0
Verksamhetskostnader	-4 625	-5 198	-3 173
VERKSAMHETSBIDRAG	-3 882	-4 598	-3 173
Ändring- %		-18,5	31,0

Avfallshanteringsnämnden i Sydvästra Finland

Driftsekonomidelen	Bokslut 2024	Budget 2025 med ändringar	Budget 2026
Verksamhetsintäkter	0	0	0
Tillverkning för eget bruk	0	0	0
Verksamhetskostnader	-0	-34	-7
VERKSAMHETSBIDRAG	-0	-34	-7
Ändring- %		-7 678,5	80,8

Byggnads- och tillståndsnämnden

Driftsekonomidelen	Bokslut 2024	Budget 2025 med ändringar	Budget 2026
Verksamhetsintäkter	0	0	0
Tillverkning för eget bruk	0	0	0
Verksamhetskostnader	0	-1	0
VERKSAMHETSBIDRAG	0	-1	0
Ändring- %			100,0

Kollektivtrafiknämnden för Åbo stadsregion

Driftsekonomidelen	Bokslut 2024	Budget 2025 med ändringar	Budget 2026
Verksamhetsintäkter	1 218	1 000	1 000
Tillverkning för eget bruk	0	0	0
Verksamhetskostnader	-223	-491	-356
VERKSAMHETSBIDRAG	995	509	644
Ändring- %		-48,9	26,7

Investeringsanslag och inkomstposter, 1 000 €

Stadsmiljönämnden

Investeringsdelen bindande nivå brutto	Bokslut 2024	Budget 2025 med ändringar	Budget 2026
Investeringskostnader	-53	-343	-200
Finansieringsandelar	0	0	0
Överlåtelseinkomster	0	0	0
NETTO	-53	-343	-200
Ändring- %		-542,3	41,7

Kollektivtrafiknämnden för Åbo stadsregion

Investeringsdelen bindande nivå brutto	Bokslut 2024	Budget 2025 med ändringar	Budget 2026
Investeringskostnader	-647	-440	-440
Finansieringsandelar	341	260	0
Överlåtelseinkomster	0	0	0
NETTO	307	-180	-440
Ändring- %		-158,6	-144,4

Servicebeställning Ssn/Markegendom 1602,16020, Ssn/Lokalegendom 1603 och Ssn/Infrastrukturegendom 16040, 16041, 1 000 €

Nyckeltal	Budget 2025 med änd- ringar	Budget 2026	Ekonomi- plan 2027	Ekonomi- plan 2028	Ekonomi- plan 2029
Realisationsvinster för överlåtelse- intäkter från bestående aktiva (Ssn/markegendom)	18 909	18 177	9 500	9 500	9 500
Realisationsvinster för överlåtelse- intäkter från bestående aktiva (Ssn/lokegendom)	13 500	0	0	0	0
Utvecklingskostnadsersättningar (Ssn/markegendom)	10 500	20 000	10 000	10 000	10 000
Kostnader för istandsättning av för- orenad mark (Ssn/markegendom och Ssn/infrastrukturegendom)	8 800	6 800	6 800	6 800	6 800

Anskaffningar av fast egendom (Servicebeställning Ssn/Markegendom 1602), 1 000 €

Nyckeltal	Budget 2025 med änd- ringar	Budget 2026	Ekonomi- plan 2027	Ekonomi- plan 2028	Ekonomi- plan 2029
Markegendom, ssn	3 500	3 500	6 400	3 500	3 500

Överlåtelseinkomster av bestående aktiva (Servicebeställning Ssn/Markegendom 1602 och Ssn/Lokalegendom), 1 000 €

Nyckeltal	Budget 2025 med änd- ringar	Budget 2026	Ekonomi- plan 2027	Ekonomi- plan 2028	Ekonomi- plan 2029
Inkomster av markförsäljningen, ssn	20 409	57 485	10 000	10 000	10 000
Försäljningsinkomster av lokal- egendom	13 500	0	0	0	0

Verksamhetsplan för servicehelheten för barn och unga 2026

Finskspråkiga nämnden för tjänster för barn och unga

Svenskspråkiga nämnden för tjänster för barn och unga

Beskrivning av verksamheten

Servicehelheten för barn och unga har som mål att genomföra tjänster inom fostring, undervisning och ungdomsarbete av hög nivå och god kvalitet för att främja välfärden hos barn och unga i enlighet med strategin och borgmästarprogrammet som godkänts av stadsfullmäktige. Målet är att planera, styra och leda verksamheten och ekonomin samt resurserna för tjänster för barn och unga som en helhet på stadsnivå.

Till grund för högklassig fostran, undervisning och ungdomsarbete ligger personalen vars kompetens förstärks och det riktas resurser till utvecklingen av personalens kompetens.

Småbarnspedagogik ordnas i stadens egna daghem, i familjedagvård och som öppen småbarnspedagogisk verksamhet. Privat småbarnspedagogik som styrs och övervakas av staden skaffas i huvudsak med serviceedel. De privata serviceproducenterna producerar småbarnspedagogik i daghem, gruppfamiljedagvård och familjedagvård. Förskoleundervisning ordnas i daghem och skolor. Förskoleundervisning ordnas också genom köpta tjänster från privata serviceproducenter.

Grundläggande utbildning ordnas för läropliktiga i enlighet med lagen om grundläggande utbildning och läroplanen. I Åbo stad ordnas specialklassverksamhet bland annat i språk, matematik, idrott, musik och bildkonst. Genomförandet av närskoleprincipen är centralt i ordnandet av den grundläggande utbildningen, vilket syns bland annat i placeringen av nya skolbyggnader i bostadsområden. Detta minskar avsevärt antalet skolskjutsar och påverkar för sin del välbefinnandet hos barn och unga.

Gymnasieutbildning ordnas i enlighet med gymnasielagen och läroplanen. Åbo stad erbjuder gymnasieutbildning på finska i fem dagsgymnasier och i Åbo kvällsgymnasium, gymnasieutbildning på svenska ges i Kate-dralskolan i Åbo och engelskspråkig utbildning i Internationella skolan i Åbo. De Åbogymnasier som har en särskild utbildningsuppgift är Kerttulin lukio (idrottslinjen och ICT-linjen), Puolalanmäen lukio (musiklinjen), Turun klassillinen lukio (linjen för framställningskonst)

och Turun Suomalainen Yhteiskoulu (linjen för sjöfartsstudier och linjen för naturvetenskaper) samt Turun Normaalkoulu (IB-linjen).

Yrkesutbildningen (Åbo yrkesinstitut) erbjuder utbildning som leder till yrkesinriktad grundexamen, yrkesexamen och specialyrkesexamen samt delar av dem och övrig utbildning på finska. På svenska erbjuds två grundexamensutbildningar. Åbo yrkesinstitut har beviljats tillstånd att ordna också en engelskspråkig grundexamen inom restaurang- och cateringbranschen samt en examen inom rengöringsbranschen. Dessutom erbjuder yrkesutbildningen utbildning som handleder för examensutbildning, grundläggande utbildning för vuxna och fängelseundervisning.

I samarbete med Suomen Urheiluopiston Kannatusosakeyhtiö ordnar vi motionsrådgivarutbildning. Serviceområdet ingår också flest läroavtal i regionen. I enlighet med lagen om fritt bildningsarbete ges undervisning på finska och andra språk vid Åbo finska arbetarinstitut och undervisning på svenska ges vid Åbo svenska arbetarinstitut. I Åbo finns även andra utbildningsanordnare som erbjuder grundläggande utbildning eller undervisning på andra stadiet och för sin del stöder stadens utbildningsuppgift. Samarbetet med Åbohögskolorna är tätt.

Serviceområdet för ungdomsarbete skapar förutsättningar för ungdomsarbete och ungdomsverksamhet genom att ordna och producera tjänster och lokaler för unga i enlighet med ungdomslagen. Målet är att minska ensamhet och känslan av att vara utanför, stöda de ungas delaktighet och stärka de ungas jämlika ställning i olika sammanslutningar och i samhället. Ungdomsarbetet genomförs i samarbete med andra myndigheter som producerar ungdomstjänster samt de unga, deras familjer, organisationer i ungdomsbranschen, församlingar och andra instanser som genomför ungdomsarbete. Serviceområdets ansvarsområden är inriktat ungdomsarbete, kulturellt ungdomsarbete och hobbyer samt ungdomsarbete i mångformiga verksamhetsmiljöer.

Förändringar i omvärlden

Servicehelheten för barn och unga och nämnderna (finsk- och svenskspråkiga nämnderna för tjänster för barn och unga) inledde sin verksamhet 1.6.2025 i enlighet med de principiella riktlinjerna för Nya Åbo för 2025–2029 som stadsfullmäktige godkände. Servicehelheten för barn och unga består av sammanlagt sex tidigare serviceområden för småbarnspedagogik, undervisning och ungdomsarbete. Den nya servicehelheten sammanför och synliggör resurserna som riktas till barn och unga och som styrs och leds på stadsnivå. Målet är att främja barns och ungas välfärd bättre än tidigare och att stärka det samverkande, människocentrerade och kundorienterade ledarskapet i Åbo stad.

Under fullmäktigeperioden 2025–2029 inleds utvecklingen och genomförandet av en gemensam regional organiseringsmodell för småbarnspedagogik, grundläggande utbildning och ungdomsarbete. Från och med 1.6.2025 har serviceområdena som ingår i servicehelheten för barn och unga, dvs. småbarnspedagogik, grundläggande utbildning och ungdomsarbete, delats in i fyra enhetliga områden. Områdesindelningen baserar sig på fyra områden som med tanke på tjänsternas tillgänglighet är nästan lika stora och likadana (ca 50 000 invånare, ca 8 skolor och ca 12 daghem). Områdena är södra, västra, norra och östra området.

Syftet med den regionala organiseringsmodellen är att man ska kunna beakta hur olika fenomen, såsom den ökande ojämlikheten mellan stadsdelarna och den demografiska förändringen, påverkar barns och ungas vardag i Åbo samt att rikta åtgärder och ekonomiska resurser till tjänster som bättre än tidigare främjar barns och ungas välfärd. Strukturuomvandlingen ökar personals välfärd och förtydligar aktörernas ansvar och roller. Verksamhetsmodellen stärker också den samverkande verksamhetskulturen kring informationsledning i staden.

De svenskspråkiga tjänsterna fungerar som en separat helhet, men deltar för sin del i utvecklingen av områdesmodellen. De svenskspråkiga tjänsterna fungerar inte enligt närskoleprincipen såsom de finskspråkiga tjänsterna, eftersom elever också kommer från den ekonomiska regionen.

Stadens befolkning förväntas fortsätta att växa till följd av invandringen. Antalet barn och unga som har något annat modersmål än finska eller svenska förutspås öka i och med att antalet finsk- och svenskspråkiga barn och unga minskar. Detta ökar efterfrågan på tjänster för barn och unga under de kommande åren. Efterfrågan på tjänster varierar också i fortsättningen mellan olika områden. En allt noggrannare regional planering och

genomförande av serviceutbudet på basis av befolkningsuppgifterna hjälper att fördela resurserna på ett mer ändamålsenligt sätt i situationer där statsandelarna och statsbidragen för tillhandahållande och utveckling av småbarnspedagogik, undervisning och ungdomsarbete minskar.

Efterfrågan på yrkesutbildning påverkas förutom av befolkningstillväxten också av utvecklingen av kompetensbehoven och sysselsättningssituationen hos företagen i Åbo ekonomiska region, för vilka yrkesutbildningen erbjuder motsvarande utbildningsshelheter och utbildningstjänster i samarbete med stadens sysselsättnings- och företagstjänster. Stadens internationalisering och det ökade behovet av integrationsfrämjande tjänster för invandrarna påverkar i synnerhet efterfrågan på yrkesutbildning och andra tjänster för barn och unga. Reformen av arbets- och näringstjänsterna 2024 möjliggör ett allt tätare samarbete mellan ungdomsarbetet, utbildningen och näringslivet för att stärka de ungas arbetslivsfärdigheter och främja deras sysselsättning.

I och med att antalet elever och studerande har ökat har i synnerhet grundskolornas och gymnasiernas lokaler på vissa ställen blivit så trånga att de inte längre garanterar arbetsro eller beaktande av olika typer av inlärare på bästa möjliga sätt. Bristen på fungerande och mångsidiga lokaler och behovet att reparera lokaler påverkar smidigheten i vardagen inom hela servicehelheten från småbarnspedagogiken till andra stadiet.

Ombyggnaden av skolor och daghem fortsätter. Till följd av detta är flera skolor och daghem tvungna att verka i ersättande lokaler under de kommande åren. Ombyggnaderna och eventuella därav föranledda lösningar för ersättande lokaler ökar kostnaderna för servicehelheten.

Skol- och daghemsbyggnader som är i dåligt skick ersätts också med nybyggnader. Målet är att lokalerna ska vara mångsidiga och möjliggöra till exempel hobby- och klubbverksamhet för barn och unga efter daghems- och skoldagen i enlighet med verksamhetsmodellen "skolan som plattform". Utgångspunkten är att en del av byggnaderna ska vara allaktivitetshus, där tjänster för barn och unga ordnas i samma lokaler som andra tjänster som ordnas av staden för att stöda välbefinnandet hos områdets invånare, såsom biblioteks- och idrotts-tjänster. De nya lokalerna planeras tillsammans med daghems- och skolpersonalen, byggherrar samt aktörer inom staden och tredje sektorn.

Tillgången till personal inom småbarnspedagogiken gör det svårt att sköta den grundläggande uppgiften. Särskilt råder det brist på lärare inom småbarnspedagogik och specialundervisning. Ändringarna i lagen om

småbarnspedagogik som gäller personalstrukturen och behörigheter samt lagändringarna som gäller stöd för lärandet inom småbarnspedagogiken och förskoleundervisningen som gjorts under de senaste åren påverkar rekryteringsbehovet.

Lagändringen om stödet för lärandet inom förskoleundervisningen och den grundläggande utbildningen och de uppdaterade läroplanerna för förskoleundervisningen och den grundläggande utbildningen samt grunderna för morgon- och eftermiddagsverksamheten trädde i kraft i augusti 2025. Skyldigheterna i den nya lagen innebär betydande förändringar i praxis för stödet för lärandet och verksamhetskulturen i skolorna och de kommer att påverka skolornas personalbehov.

Från och med augusti 2025 fortsätter man stegvis att införa den valfria ämnesstrukturen för betoningsskoleundervisningen inom den grundläggande utbildningen i de skolor som får jämlikhetsunderstöd för att trygga förorts-skolornas attraktionskraft och jämlika lärostigar samt för att avveckla segregationen. De betoningsskolor som erbjuds för elever är: Konst och kreativitet, idrott och välbefinnande, språk och påverkan samt vetenskap och teknik.

Under de närmaste åren kommer lagändringarna också att påverka utbildningen på andra stadiet. Bestämmelserna om gymnasieelevers rätt till stödundervisning trädde i kraft i augusti 2025 och bestämmelsen om stöd för lärandet i den yrkesinriktade examensutbildningen trädde i kraft i augusti 2026. De första proven i konst- och färdighetsämnen i studentexamen ordnas hösten 2029. I och med reformen av urvalsproven till högskolorna påverkar de uppdaterade poängsättningsmodellerna för betygsantagning som tas i bruk våren 2026 övergången till fortsatta studier för dem som har avlagt examen på andra stadiet.

Finansieringsmodellen för yrkesutbildningen reformeras när det nya tillståndet att anordna utbildning trädde i kraft vid ingången av 2026. I den nya modellen betonas framskridandet och färdigställandet av studierna samt sysselsättning eller övergång till fortsatta studier efter studierna. Den kalkylmässiga andelen av finansieringen utifrån studieåren minskar och andelen finansiering utifrån examina ökar. Om Åbo yrkesinstitut väljs med i det riksomfattande försöket med verksamhetsstyrning, vars syfte är att på ett bättre och flexiblere sätt svara på de föränderliga regionala utbildningsbehoven i arbets- och näringslivet samt hos befolkningen, genomförs försöket 2026–2033.

Under de kommande åren styrs stadens ungdomsarbete av det riksomfattande programmet för ungdomsarbete och ungdomspolitik 2024–2027 som betonar stöd

för ungas uppväxt och självständighet, stärkande av delaktighet, förebyggande av utslagning samt yrkesövergripande samarbete. Ungdomsarbete 2025-förnyelserna träder i kraft i början av 2026. I fortsättningen ligger tyngdpunkten på förebyggande ungdomsarbete som främst riktas till ungdomar i åldern 12–28 år. Ungdomsarbetets roll i stödet för välfärd i skolgemenskapen utvidgas i Åbo då de nya skolungdomsarbetarna inleder sitt arbete.

Ungdomsarbetets strukturer och servicenätverk har förnyats och stärkts i staden för att bättre och mer jämlikt kunna svara på de ungas behov. Genomförandet av reformen av servicenätet av ungdomslokaler (etablering av De ungas rådgivningshus Hjelt, fortsättning av nattkaféet, ungdomsarbete i nya bostadsområden) pågår för tillfället.

Bygandet av det nya Taito-campuset för Åbo yrkesinstituts nya serviceområden framskrider som en del av utvecklingsprojektet för Kuppis spets. Invigningen av det nya campuset planeras ske i augusti 2028. En utredning av lokalerna och servicenäten för yrkesutbildningen inom de tekniska branscherna pågår.

Internationaliteten beaktas inom alla serviceområden, bland annat genom att förnya språkundervisningen och språkbadsverksamheten, öka möjligheterna att studera främmande språk och utveckla de engelskspråkiga tjänsterna för barn och unga. Undervisningen i A1-språk (engelska, tyska, franska, svenska) inleds i årskurs 1 i den grundläggande utbildningen. Undervisningsverksamheten vid den internationella skolan överfördes från Åbo universitet till staden i augusti 2025 och den nya skolbyggnaden står klar i januari 2026. Samma år öppnas ett internationellt daghem i anslutning till skolan, vars verksamhetsspråk är engelska. Åbo yrkesinstitut har tillstånd att ordna två yrkesexamina på engelska, vilket gör det möjligt att bättre tillgodose utbildningsbehovet hos befolkningen med annat modersmål. Staden kommer också att ansöka om tillstånd att ordna studentexamen på engelska, vilket är möjligt från och med augusti 2026.

Undervisnings- och kulturministeriet och Utbildningsstyrelsen publicerade våren 2025 rekommendationer om artificiell intelligens inom småbarnspedagogiken och utbildningen som stöd för ikraftträdandet av EU:s förordning om artificiell intelligens. Förordningen om artificiell intelligens förpliktar utbildningsanordnarna att dra upp riktlinjer för och instruera var och hur artificiell intelligens kan användas, att ansvara för lagligheten hos system som utnyttjar artificiell intelligens och att utbilda personal, elever och studerande i ansvarsfull och säker användning av artificiell intelligens.

Utvidgningen av den digitala undervisningen kräver fortfarande satsningar på nya lokaler och utrustning samt stadens resurser för lärarutbildning i en situation där statsbidragen för ordnande av fortbildning för lärare har minskat betydligt. För att säkerställa en datasäker verksamhetsmiljö skaffar vi ett tillräckligt antal personliga apparater för såväl personal, elever och studerande. I och med lagändringen som trädde i kraft i augusti 2025 är det tillåtet att använda telefoner och andra mobila enheter under lektionerna endast i begränsad omfattning.

Enligt de senaste resultaten från Move!- mätningarna rör sig ett växande antal barn och unga i Åbo oroväckande lite med tanke på hälsa, välbefinnande och ork. En lagändring som träder i kraft i augusti 2026, som innebär att främjandet av en aktiv livsstil ska beaktas i grunderna till läroplanerna inom den grundläggande utbildningen och i de lokala läroplanerna, kommer förhoppningsvis att öka den fysiska aktiviteten bland barnen också i Åbo under och efter skoldagen.

Majoriteten av barn och unga mår bra, men skillnaden mellan välmående och sämre mående ökar i takt med att situationen för dem som mår dåligt ytterligare försämras. Enligt de senaste nationella forskningsresultaten ökar stödbehoven hos barn och unga, deras inlärningsresultat sjunker och i synnerhet deras kunskaper i läsning och matematik försämras. Den regionala differentieringen och segregationen förväntas också öka. Ensamhet, hatretorik, förhärjande av våldskulturen, ungdomsarbetslöshet, klimatångest och störande beteende är aktuella fenomen som berör ungdomar, för vilka lösningar söks tillsammans med ungdomsarbetet, skolor och läroanstalter, andra aktörer i staden, välfärdsområdet, organisationer och ankarpolisen.

Utvecklingsplan för verksamheten och strategiska tyngdpunkter

De strategiska tyngdpunkterna för tjänsterna för barn och unga under de kommande åren har fastställts i borgmästarprogrammet *"Åbo på väg in i det nya århundradet - 800 år av historia och framtid, hållbar tillväxt och mänskliga berättelser"* för fullmäktigeperioden 2025–2029. Syftet med utvecklingsplanen för servicehelheten är att i enlighet med borgmästarprogrammet främja barns och ungas fysiska, psykiska och sociala välfärd, jämlikhet och delaktighet, förebygga utslagning och avveckla segregation samt minska dess inverkan på barns och ungas vardag. I enlighet med programmet *"är Åbos framtid beroende av barns och ungas välbefinnande, självförtroende och motivation"*, och *"genom att*

satsa på de unga investerar staden i sin framtid – aktiva, ansvarsfulla och välmående stadsbor."

I utvecklingsplanen har man beaktat resultaten från enkäten Landets bästa lärtig som genomfördes under den föregående borgmästarperioden, enligt vilken de viktigaste utvecklingsteman är säkerhet, grundläggande färdigheter och flerspråkighet samt personalens välbefinnande och kompetens. I enkäten deltog i stor utsträckning representanter för ledningen för de tidigare serviceområdena för fostran och undervisning, undervisningspersonalen, elever och studerande.

Tyngdpunkterna i utvecklingsplanen för servicehelheten är följande:

- Avveckling av segregation och minskning av dess effekter samt främjande av jämlikhet
- Ökande av välbefinnandet hos barn, unga och personalen
- Främjande av en känsla av gemenskap, delaktighet och säkerhet
- Stärkande av barns och ungas grundläggande färdigheter, särskilt läskunnigheten
- Säkerställande av stöd för lärandet och utvecklande av verksamhetsmodeller och verksamhetskulturen för stöd för lärandet
- Stärkande av språkinläringen hos flerspråkiga barn och unga och stöd för deras integration
- Ökande av barns och ungas hobby- och fritidsverksamhet samt fysiska aktivitet
- Stärkande av Åbos livskraft och förmåga att möta kompetensbehoven hos områdets företag

Under fullmäktigeperioden 2025–2029 är en viktig tyngdpunkt i utvecklingen att verkställa områdesmodellen och utveckla en samverkande verksamhetskultur i enlighet med den.

Utvecklandet av skol- och läroanstaltsspecifik och regional praxis för gemenskaplig elevvård fortsätter i samarbete med Egentliga Finlands välfärdsområde och organisationer. För att stärka barns och ungas skolengagemang och för att förebygga skolfrånvaro ska praxis för skolungdomsarbetet utvecklas. Utvecklandet av det uppsökande ungdomsarbetet fortsätter och möjligheterna att erbjuda aktiv och tillgänglig ungdomsverksamhet i olika delar av staden kartläggs. Med hjälp av samarbete mellan ungdomsarbetet, skolor, läroanstalter och organisationer ökas de ungas möjligheter att delta i och påverka det omgivande samhället och stärks deras tro på framtiden. Tjänsterna utvecklas regionalt och deras effektivitet följs upp bland annat genom att utnyttja

information om barns och ungas välfärd som fås från olika datalager.

Inom servicehelheten utvecklas och införs verksamhetsmodeller för att förebygga mobbning, diskriminering, trakasserier, störande beteende och våldsamt beteende inom alla serviceområden. Dessutom stärks personalens säkerhetskompetens och säkerhetskulturen i skolor, läroanstalter och ungdomslokaler. En säkerhetsfrämjande verksamhetskultur utvecklas i samarbete med Egentliga Finlands välfärdsområde, ankarpolisen och barnskyddsorganisationerna. Ökandet av barns och ungas välbefinnande, känsla av gemenskap och delaktighet har en direkt inverkan på säkerheten och därmed även samhällsfreden.

Åtgärderna i programmet för läskunnighet för barn och unga som färdigställdes under den föregående borgmästarperioden inleds inom alla serviceområden. Även andra grundläggande färdigheter, såsom matematik, ska stärkas för att förbättra barns och ungas inlärningsförmåga och inlärningsresultat. För att stärka kompetensen inom matematik och naturvetenskaper utnyttjas STEAM-pedagogiken och god praxis inom STEAM Åbo-verksamheten. Samarbete för att bedöma inläringen av läskunnighet och matematik samt inlärnings svårigheter görs bland annat med Åbo universitet.

Utöver verkställandet av lagändringarna kring stöd för lärande utvecklas stödpraxis och verksamhetskulturen för att säkerställa det stöd som behövs samt jämlikheten mellan barn och unga. En särskild tyngdpunkt är att i enlighet med borgmästarprogrammet säkerställa tillräckligt stöd för flerspråkiga barn i ett tidigt skede. Praxis som stöder språkinläringen hos barn och unga med invandrarbakgrund, såsom förberedande undervisning för den grundläggande utbildningen, ska också i fortsättningen utvecklas och dess genomslagskraft bedömas för att stödja integrationen och jämlika studievägar.

Inom småbarnspedagogiken och på olika skolstadier arbetar man för att förbättra samarbetet med barns och ungas familjer och för att hitta nya arbetssätt som har visat sig fungera. Tyngdpunkten ligger i synnerhet på att hitta välfungerande samarbetsformer för arbetet med flerspråkiga familjer. En samarbetsform och åtgärd för att stödja integrationen av flerspråkiga familjer och förebygga segregation är integrationsförsöket Invandrarföräldrar med i skolan. Modellen utvecklas och testas vidare i pilotskolorna inom den grundläggande utbildningen i samarbete med integrationstjänsterna.

Studievägarna för valfria ämnen inom den grundläggande utbildningen utvecklas och betonad undervisning i närskolorna ökas för att säkerställa jämlika

studievägar och förebygga segregation. Segregationen avvecklas i enlighet med förslagen i det åtgärdsprogram för minskande av skolsegregationen som blev färdigt under den föregående borgmästarperioden. Särskild vikt läggs vid åtgärder som har bedömts som effektiva av en mångprofessionell samarbetsgrupp med hjälp av en människocentrerad effektberäkning.

För att främja barns och ungas hobbyer, fysiska aktivitet och vardagsmotion bygger man tillsammans med olika aktörer upp högklassig hobby- och fritidsverksamhet som utgår från barns och ungas önskemål samt säkerställer flexibla vägar från stadens funktioner till regelbunden ledd hobbyverksamhet. Särskild uppmärksamhet fästs vid ge flerspråkiga barn och unga (särskilt flickor) möjlighet att delta i meningsfulla fritidsaktiviteter och hobbyer i bostadsområden för att stödja integrationen och minska effekterna av segregationen. Man utreder om det är möjligt att utvidga Boostii-modellen också till andra handledda hobbyer för barn och unga vid sidan av motion. Arbetet med att utveckla praxis för att involvera och höra barn och unga i frågor som gäller klubbverksamhet och hobbyer fortsätter. Koordinerings- och ledningsmodellen på stadsnivå för helheten av barns och ungas hobbyverksamhet vidareutvecklas och samordningen av praxis ska fortsätta för att de befintliga resurserna ska kunna utnyttjas på bästa möjliga sätt.

I pilotområdena pågår utveckling och införande av verksamhetskonceptet Skolan som plattform, och utifrån resultaten övervägs en utvidgning av verksamheten till nya områden. Målet är att öka hobby- och klubbverksamhet med låg tröskel i skollokaler och på skolgårdar efter skoldagen samt den förstärkta gemensamma verksamheten i bostadsområdena.

Arbetet med att utveckla verksamhetskulturen inom småbarnspedagogiken och skolorna så att den uppmuntrar till fysisk aktivitet fortsätter i samarbete med idrottstjänsterna på det sätt som lagreformen förutsätter. Det kan till exempel handla om att motionera på väg till skolan, på rasterna och pauserna och under lektionerna integrerat i läroämnena, samt om olika idrottslekar e.d. verksamhet som ökar den fysiska aktiviteten inom småbarnspedagogiken. I samarbete med servicehelheten för stadsmiljö utvecklas praxis som ökar säkerheten vid skolresor samt modeller för att uppmuntra barn och unga att ta sig till skolan med cykel eller till fots.

För att stärka livskraften i den ekonomiska regionen och svara på företagets kompetensbehov utvecklas i synnerhet utbudet av yrkesutbildning och tjänster i samarbete med livskrafts-, sysselsättnings- och integrations-tjänsterna. För att bättre locka och hålla kvar internationella experter erbjuder servicehelheten ett så brett språkutbud som möjligt vid de egna läroanstalterna,

förnyar språkbudet och den språkberikande fostran och undervisningen samt utvecklar utbudet av engelskspråkiga tjänster för barn och unga.

Servicehelheten genomför målen i stadens klimatplan i sin egen verksamhet och ger färdigheter till en hållbar livsstil och koldioxidsnål ekonomi. För att stärka klimat- och hållbarhetsfostran i vardagen utvecklas serviceområdenas verksamhetskultur och lärmiljöer samt delaktiggörs barn och unga. Arbetet stöds av färdplanerna och verksamhetsplanerna för hållbarhets- och klimatfostran inom den grundläggande utbildningen och utbildningen på andra stadiet som utarbetades under föregående borgmästarperiod. Klimatmålen främjas särskilt vid planeringen av nya daghems- och skolbyggnader samt vid renovering av gamla.

Att främja välbefinnandet och öka kompetensen hos personalen som arbetar med barn och unga står i centrum för utvecklingen av servicehelheten. Personalens pedagogiska kunskaper, färdigheter i användningen av informations- och kommunikationsteknik samt kontakter till arbetslivet stärks och personalen ges stöd för att på eget initiativ utöka sitt kunskaper. En särskild tyngdpunkt ligger på att utbilda personalen i säker och ansvarsfull användning av artificiell intelligens och i AI-pedagogik.

Åtgärder för att förbättra tillgången till personal och personalens beständighet inom småbarnspedagogik utvecklas i hela staden och för att stöda arbetet utarbetas ett åtgärdsprogram i enlighet med borgmästarprogrammet. Staden strävar efter att hitta lösningar på detta nationella problem tillsammans med de sex största städerna och högskolorna.

IT-systemen för fostran och undervisning har utvecklats och utvecklas vidare i nära samarbete med andra stora städer. Den nya digitala serviceplattformen och programmet för studerandeförvaltning, som utvecklats inom det riksomfattande nätverksprojektet DigiOne, införs i pilotskolor inom den grundläggande utbildningen läsåret 2025–2026 och utvidgas sedan till andra skolor. Ett centralt utvecklingsobjekt kommer att vara samordningen av gamla och nya system, såsom Primus, eVaka

och DigiOne, med tanke på informationsöverföring, datasäkerhet och elektronisk arkivering av handlingar. Under de kommande åren utvecklas också elektroniska system som förbättrar tjänsterna, till exempel ett elektroniskt ungdomskort och en elektronisk tjänst för anmälan till klubbverksamhet.

Den samverkande verksamhetskulturen som inleddes under den föregående borgmästarperioden utvecklas vidare för att främja barns och ungas välbefinnande. Vid utvecklandet av lösningar på allt mer komplexa fenomen i barns och ungas vardag utnyttjas verksamhetsmodellerna Itlas samhällspåverkan och Unicefs barnvänlig kommun samt modellen för att bedöma förhandsverkningarna av åtgärder särskilt med tanke på barnens och ungas välbefinnande. Lokalt och riksomfattande samarbete görs med andra servicehelheter och aktörer utanför staden, såsom bland annat Egentliga Finlands välfärdsområde, ankarpolisen, organisationer, högskolor samt andra städer och kommuner. Särskilt nära samarbete görs i samarbetsnätverk mellan de sex största städerna.

Vid uppföljningen och bedömningen av utvecklingsåtgärdernas genomslagskraft utnyttjas kvalitativ och kvantitativ information om välbefinnandet hos barn, unga och personalen samt om effektiviteten av tjänsterna som riktats till barn och unga. Information från både nationella och stadens egna informationskällor har samlats in och kommer att samlas in i gemensamma rapporteringsportaler och mätare (t.ex. mätarna för kvaliteten hos tjänster för barn och unga, mätarna för välbefinnande, mätarna för hobbyverksamhet, mätarna för skolsegregation) för att utnyttjas som en del av den årliga ledningen. Målet är att årsplaneringen av tjänster för barn och unga grundar sig på dessa uppgifter. Servicehelhetens processer för informationsledning och verktygen som stöder dessa utvecklas vidare under de kommande åren i samarbete med stadens experter inom informationstjänster. Samarbete görs med Varha och lokala barnskyddsorganisationer för att utveckla också regionala gemensamma verktyg för informationsledning.

Mål för verksamheten

Åtgärder inom budgetklausuler

Klausuler i anknytning till ekonomin

Organ	Budgetklausul	inverkan på driftsekonomin 2026
Finskspråkiga nämnden för tjänster för barn och unga	Överföring av anslaget för STEAM till servicehelheten för barn och unga	-210 000

Andra klausuler

Organ	Budgetklausul
Finskspråkiga nämnden för tjänster för barn och unga	Serviceområdet för småbarnspedagogik förpliktas att förhandla med privata producenter om värdet på servicesedlarna med beaktande av den eventuella nya lagen om servicesedlar inom småbarnspedagogiken. Koncernförvaltningen har förberett sig för ett eventuellt tilläggsbehov.

Åtgärder i borgmästarprogrammet

2. Välmående och likvärdiga Åbabor

Nr	Mål	Budget 2026
166	2.1 Vi ökar barns och ungas klubb- och hobbyverksamhet i samband med skoldagar	Resultaten från Åbos årliga hobbyenkät och andra uppgifter från mätare av barns och ungas hobbyverksamhet utnyttjas i planeringen och den regionala inriktningen av skolornas klubbverksamhet, uppsökande hobbyverksamhet, ungdomsarbete och fritidstjänster. Gruppen för utveckling och koordinering av hobbyverksamheten samordnar och koordinerar åtgärderna på stadsnivå i enlighet med de riktlinjer som fastställts i styrgruppen för hobbyverksamhet. Resurserna ökas inom ramen för det tilldelade anslaget från och med 1.8.2026.
167	2.1 Vi ökar stigar för valfria ämnen och intensifierad undervisning i närskolorna	Resurserna ökas och målet utvidgas inom ramen för det tilldelade anslaget från försöksskolorna till andra grundskolor från och med 1.8.2026.
168	2.1 Vi säkerställer att flerspråkiga barn och barn som kommer till Åbo från andra kulturer får tillräckligt med stöd i början av sin skolgång	Pilotprojekt, utvecklande och eventuell utvidgning av modellen för förberedande utbildning i den grundläggande utbildningen (elever i åk 1) till att omfatta hela nybörjarundervisningen (åk 1–2). En ny guide för familjer som flyttar till Finland och Åbo, som ger familjer tydlig inledande information om de finländska skolorna. Dessutom planeras en guide om skolans vardag som ger mer detaljerad information bland annat om hur man läser läsordningen, vad en rast är, finska festtraditioner och simundervisning. Dessa översätts till de största språken och sprids i stor utsträckning. Kvaliteten på och en ändamålsenlig inriktning av läroämnesstödet på det egna språket (OMO-undervisningen) förstärks. Samarbetet med olika aktörer som deltar i integrationsarbetet (t.ex. MVKK ry, International House

Nr	Mål	Budget 2026
		Turku, flyktingförläggningen, Finlands Röda Kors) förtätas. Internt till exempel ungdomsarbetet, biblioteket. För att stöda flerspråkiga barns skolgång och integrationen av deras familjer genomförs integrationsförsöket Föräldrarna med i skolan i pilotskolor. Utvecklingen av den förberedande undervisningen och S2-elevernans språkkunskaper följs upp systematiskt.
169	2.2 Reformen av ungdomsarbetet och försöken med patrullerande ungdomsarbete fortsätter	Organisationsreformen Ungdomsarbete 2025 genomförs och följs upp enligt planen. KUUSIKKO-samarbetet inom ungdomsarbetet fortsätter och målet är att få fram jämförbar information/mätare om ungdomsarbetet. Resursen för det uppsökande ungdomsarbetet har stärkts genom särskilt ungdomsarbete, vilket ger bättre möjlighet att reagera starkare på störande beteende hos unga under 15 år. Som en del av reformen av servicenätverket för det regionala ungdomsarbetet görs aktivare samarbete i bostadsområdena. Ungdomsarbetet ger sig också i fortsättningen ut på gatorna under ungdomarnas fester, till exempel på valborg eller skolavslutningar.
170	2.2 Vi satsar på uppsökande ungdomsarbete och skolungdomsarbete och genomför tjänsterna så att de är tillgängliga	Resurser har överförts från uppsökande ungdomsarbete till särskilt ungdomsarbete för att ingripa i störande beteende hos barn under 15 år. Resultaten från spetsprojekt som gäller säkerhet, såsom ungdomsarbetet Ankaret, utnyttjas. Det föreslås att resursen för uppsökande ungdomsarbete som riktar sig till 15–29-åringar ökas som ett tillägg till personalplanerna för de kommande åren, vilket kräver en anslagsökning. Åbo ligger efter i KUUSIKKO-jämförelsen när det gäller resurser för uppsökande ungdomsarbete. Resursen för skolungdomsarbete har ökats och skolungdomsarbetet genomförs med sex nya skolor. Åbo har ansökt om att bli pilotkommun för det nationella kompetenscentret Nuoskas skolungdomsarbete 2026.
171	2.3 Vi uppmuntrar barn att röra på sig på stimulerande skolgårdar och daghemsgårdar samt näridrottsplatser, samt genom att öka rörelse under barnens och ungdomarnas dagis- och skoldagar.	Uppmärksamhet fästs vid att varje barn rör tillräckligt på sig och inom småbarnspedagogiken följer man upp situationen med hjälp av metoden Utvecklande Feedback. Inom den grundläggande utbildningen fortsätter genomförandet av Puls pauser under skoldagarna och utvidgningen av verksamheten bedöms under 2026. I genomförandet av verksamheten beaktas också utvecklingen av Skolan som plattform.

3. Åbo ökar jämlikheten i bostadsområden och av-vecklar segregationen

Nr	Mål	Budget 2026
172	3.1 Vi fortsätter utvecklandet av konceptet Skolan som plattform för att öka gemenskapen i olika områden.	Användningen av skolor ökas tillsammans med lokaltjänsterna och idrottstjänsterna, och också användningen utanför skoltid beaktas i planeringen av lokalerna. Kopplas starkt till genomförandet av åtgärderna i den regionala modellen år 2026.
173	3.1 Vi utökar samarbetet med organisationer och erbjuder aktiv och tillgänglig ungdomsverksamhet på olika håll i staden.	Bidragsanvisningen och bedömningsgrunderna för verksamhetsbidragen som uppdateras i och med organisationsreformen tas i bruk 2026. Ett behov av

Nr	Mål	Budget 2026
		tilläggsanslag har lagts fram för de verksamhetsbidrag som beviljas till föreningar. Samarbetet med ungdomsorganisationerna stärks bland annat i organisationsforum och andra tvärsektoriella nätverk i anslutning till ungdomstjänsterna. Samarbetspartnerskap kartläggs aktivt utifrån identifierade behov. Ungdomsarbetet deltar i utvecklingen av den regionala verksamheten inom servicehelheten för barn och unga och skapandet av verksamhetsmodellen Skolan som plattform.
174	3.2 Skolsegregationen minskas med kunskapsbaserad ledning genom att satsa åtgärder som bygger på människocentrerade effektberäkningar.	Resultaten från effektberäkningen av skolsegregationen och de hävstångspunkter som identifierades våren 2025 utnyttjas i planeringen och genomförandet av segregationsåtgärderna.
175	3.2 Finansieringen av positiv särbehandling i skolorna stärks.	Resurser omfördelas utifrån tidigare beslut 1.8.2026. Efter utredningen ökas resurserna inom ramen för det tilldelade anslaget från och med 1.8.2027.
176	3.2 Skolgången för eleverna i Kråkkärret löses med hjälp av modellen med en enda skola i samarbete med universitetet.	Kråkkärrets behov avgörs i samarbete med småbarnspedagogiken, den grundläggande utbildningen, ungdomstjänsterna, universitetet och andra aktörer.

4. Utbildning, kompetens och sysselsättning tar oss in i det nya århundradet

Nr	Mål	Budget 2026
177	4.1 Vi inleder byggandet av ett campus för yrkesutbildning inom de tekniska branscherna.	Man har hittat en plats för teknikcampuset och projektplaneringen inleds utifrån en behovsbedömning.
178	4.1 Vi inleder beredningen av den engelskspråkiga gymnasieutbildningen.	Ansökan om ändring av tillståndet att ordna verksamhet godkändes av den finskspråkiga nämnden för tjänster för barn och unga 19.8.2025. Nästa steg är att den går vidare till stadsstyrelsen för godkännande. Målet är att inleda utbildningen senast i augusti 2027, men eventuellt redan i augusti 2026. Turun normaalikoulun lukio vid Åbo universitet genomför undervisningen.
179	4.1 Vi utarbetar ett åtgärdsprogram för att förbättra tillgången till personal och personalens beständighet inom småbarnspedagogik i hela staden.	En plan för behovet av personalresurser fram till 2030 utarbetas före sommaren 2026. Resursbehovet påverkas av lagändringen om personalens behörigheter inom småbarnspedagogiken. Samtidigt utarbetas en plan för att förbättra tillgången till personal och personalens beständighet.
180	4.1 Vi höjer antalet undervisningstimmar inom den grundläggande utbildningen så att de är på samma nivå som i andra stora städer.	Resurserna ökas inom ramen för det tilldelade anslaget från och med 1.8.2026.
181	4.1 Vi utökar lokalerna i Åbogymnasierna för att säkerställa gymnasieutbildning av god kvalitet och tillräcklig omfattning.	Tidtabellen för renoveringen av gymnasierna inriktas till 2030-talet, då man också utreder hur lokalerna fungerar. En kartläggning av andra åtgärder gällande lokalerna inleds.
182	4.1 Vi inför en antimobbingsplan.	Planerna för antimobbingsåtgärder i skolorna uppdateras och verkställs, och vi kommer överens om hur genomförandet av planerna ska följas upp. Tillräckligheten av åtgärderna som anges i planerna och behoven av deras inriktning bedöms i ljuset av de senaste uppgifterna om mobbning i den nationella skolhälsoenkäten som publicerades hösten 2025.
183	4.1 Det inrättas ett multiprofessionellt övningsdaghem inom småbarnspedagogiken.	Planeringen av praktik genomförs i samarbete med Åbo universitet, Åbo yrkeshögskola och Åbo yrkesinstitut under verksamhetsåret 2025–2026. Den

Nr	Mål	Budget 2026
		mångprofessionella praktiken pilottestas på basis av en plan och möjligheterna och utvecklingsbehoven kring praktiken bedöms.
184	4.1 Vi förbinder oss att minska gruppstorlekarna inom den grundläggande utbildningen och ser till att det finns tillräckligt med stöd.	Resurser ökas inom ramen för det tilldelade anslaget från och med 1.8.2026. Vi följer upp genomförandet av stödreformen under läsåret 2025–26 (övergångsåret) och gör resursjusteringar på basis av resultat och effektivitet. Tillräckligt stöd säkerställs genom att överföra resursen för speciallärare till områdestjänsterna och genom att utveckla det konsultativa arbetet i områdena så att tyngdpunkten ligger på det förebyggande arbetet. För att genomföra detta behöver vi regionala specialklasser, egna samordnare för varje område och vid behov en mer flexibel resursfördelning och inriktning av stöd mellan skolor. Som indikatorer tillämpas de skolspecifika rapporterna om genomförandet av gruppsspecifika stödformer. Situationen granskas terminvis (delårsöversikt 2 och bokslutsrapporteringen). Under innevarande läsår går vi igenom alla beslut om intensifierat och särskilt stöd och fattar nödvändiga beslut om elevspecifika stödåtgärder. Genom att följa upp antalet stödbeslut kan vi allokera resurser i rätt tid och till rätt plats. Antalet konsultationer i skolorna fungerar också som en mätare för att upptäcka och reagera på skolornas och regionernas stödbehov.
185	4.1 Vi stärker läskunnigheten hos alla barn och stöder språkinläringen hos unga med invandrabakgrund.	Inom förskoleundervisningen tas verktyget Funa-junior i bruk för bedömning av barnens språkliga färdigheter. Personalen förstår språkets centrala betydelse i barnens utveckling och lärande, växelverkan och samarbete samt i utformningen av identitet och i att hitta sin plats i samhället. Språkmedveten småbarnspedagogik innebär att man är medveten om att språken är närvarande hela tiden och överallt. Läskunnigheten och språkkunskaperna bland barn och unga stärks genom att ta i bruk åtgärderna i läskunnighetsprogrammet Lukutaito i samarbete med biblioteket. Utvecklingen av elevernas läsförståelse och läsförståelse följs upp med hjälp av inlärningscreeningar. Ungdomsarbetet tar hänsyn till en språkmedveten verksamhetskultur och uppmanar till läsning och gemensamma lässtunder. Första språkets betydelse för att stöda elevens läsförståelse beaktas. Läsfärdighetsstrategier som implementeras i olika årskurser tas i bruk.
186	4.1 Vi stärker gemenskapen och studerandevården i skolorna som en del av främjandet av barns och ungas välbefinnande i samarbete med Egentliga Finlands välfärdsområde.	Den sektorsövergripande styrgruppen för studerandevård sammanför regelbundet ansvariga instanser från både läroanstalterna och välfärdsområdet. Det utvidgade skolungdomsarbetets inverkan på barns och ungas välbefinnande och stärkandet av gemenskapskänslan bedöms. Gemenskapskänslan på andra stadiet stärks genom att göra samhällspedagogerna både i gymnasiet och inom yrkesutbildningen till permanent anställda.
187	4.1 Vi ser till att verksamheten för Taito-campusen får en smidig start.	Vi övergår från planeringsfasen av Taito-campusen till genomförandefasen i början av 2026 och förbereder oss för investeringar i campusets möbler och undervisningsutrustning åren 2027–2028.

Nr	Mål	Budget 2026
188	4.1 Vi säkerställer en trygg skolväg till närskolan.	Tillsammans med trafikplaneringen går vi igenom de viktigaste problemområdena för att öka trafiksäkerheten, särskilt i närheten av skolorna med årskurs 1–6. Resultaten från den årliga hobbyenkäten utnyttjas för att främja trygga och aktiva skolresor.
189	4.2 Vi genomför ett operativt samarbete mellan yrkesutbildningen och sysselsättningstjänsterna.	Den nya enheten för arbetslivstjänster som fogats till serviceområdets organisation koordinerar samarbetet mellan serviceområdet och sysselsättningstjänsterna. Dessutom betjänar enheten företag när det gäller expertbehov och läroavtal.
190	4.4 Målet är att öka deltagandet i småbarnspedagogiken bland barn med invandrarbakgrund.	Andelen barn som talar ett annat språk än finska eller svenska som modersmål är cirka 78 procent och andelen barn med finska och svenska som modersmål cirka 88 procent. Åtgärden förutsätter att antalet platser inom småbarnspedagogiken höjs med cirka tio barngrupper för att deltagandet bland barn som talar ett annat språk än finska eller svenska kan höjas till samma nivå som det nuvarande deltagandet bland finsk- och svenskspråkiga barn. Målnivån för flerspråkiga barns deltagande kunde till exempel ställas på 82 procent före utgången av fullmäktigeperioden.
191	4.4 Vi följer upp och utvärderar kvaliteten på den förberedande undervisningen.	Åbo är medlem i den nationella utvärderingsgruppen. Uppföljningsmaterial för utveckling av elevernas språkkunskaper tas i bruk (blanketterna är färdiga). Möjligheterna till påbyggnadsundervisning inom den förberedande utbildningen utnyttjas i reformen av den förberedande utbildningen (statens tilläggsfinansiering från och med 2026). För valmöjligheter utarbetas material och anvisningar för att säkerställa en jämn kvalitet i den förberedande undervisningen på stadsnivå. Inom den förberedande undervisningen säkerställs lämpliga gruppstorlekar, stöd av skolhandledare och pedagogiska grupper. Modellen för förberedande undervisning i samband med den grundläggande utbildningen pilottestas och utvecklas. Avsikten är att ordna förberedande undervisning inom elevens eget område (enligt indelningen i områdesmodellen).

7. Attraktiva och internationella Åbo

Nr	Mål	Budget 2026
192	7.0 Dragnings- och kvarhållningskraften för internationella experter ökas genom att erbjuda ett heltäckande utbud av tjänster på engelska.	De engelskspråkiga tjänsterna ökas under hela skolgången och inom ungdomsarbetet.

Mål för ekonomin

Driftsekonomin anslag och inkomstposter, 1 000 € (externa poster)

Finskspråkiga nämnden för tjänster för barn och unga

Driftsekonomidelen bindande nivå verksamhetsbi- drag	Bokslut 2024	Budget 2025 med ändringar	Budget 2026
Verksamhetsintäkter	27 242	28 555	24 989
Tillverkning för eget bruk	30	0	0
Verksamhetskostnader	-332 936	-341 155	-350 811
VERKSAMHETSBIDRAG	-305 665	-312 600	-325 822
Ändrings-%		-2,3	-4,2

Svenskspråkiga nämnden för tjänster för barn och unga

Driftsekonomidelen	Bokslut 2024	Budget 2025 med ändringar	Budget 2026
Verksamhetsintäkter	2 848	3 650	4 019
Tillverkning för eget bruk	0	0	0
Verksamhetskostnader	-17 450	-18 551	-19 494
VERKSAMHETSBIDRAG	-14 603	-14 901	-15 475
Ändrings-%		-2,0	-3,9

Driftsekonomin sammanlagda verksamhetsintäkter och verksamhetskostnader, 1 000 € (interna poster)

Finskspråkiga nämnden för tjänster för barn och unga

Driftsekonomidelen	Bokslut 2024	Budget 2025 med ändringar	Budget 2026
Verksamhetsintäkter	209	80	0
Tillverkning för eget bruk	0	0	0
Verksamhetskostnader	-92 163	-90 375	-85 158
VERKSAMHETSBIDRAG	-91 954	-90 295	-85 158
Ändrings-%		1,8	5,7

Svenskspråkiga nämnden för tjänster för barn och unga

Driftsekonomidelen	Bokslut 2024	Budget 2025 med ändringar	Budget 2026
Verksamhetsintäkter	1	0	0
Tillverkning för eget bruk	0	0	0
Verksamhetskostnader	-7 868	-7 279	-7 193
VERKSAMHETSBIDRAG	-7 867	-7 279	-7 193
Ändrings-%		7,5	1,2

Investeringsgarnas anslag och inkomstposter, 1 000 €

Finskspråkiga nämnden för tjänster för barn och unga

Investeringsdelen bindande nivå brutto	Bokslut 2024	Budget 2025 med ändringar	Budget 2026
Investeringskostnader	-2 933	-1 210	-1 300
Finansieringsandelar	0	0	0
Överlåtelseinkomster	0	0	0
NETTO	-2 933	-1 210	-1 300
Ändrings-%		58,7	-7,4

Svenskspråkiga nämnden för tjänster för barn och unga

Investeringsdelen bindande nivå brutto	Bokslut 2024	Budget 2025 med ändringar	Budget 2026
Investeringskostnader	-	-	-
Finansieringsandelar	-	-	-
Överlåtelseinkomster	-	-	-
NETTO	-	-	-
Ändrings-%		-	-

Verksamhetsplan för servicehelheten för kultur 2026

Kulturnämnden

Beskrivning av verksamheten

Servicehelheten för kultur främjar Åbo stads livskraft, attraktionskraft och välfärd i enlighet med stadens strategi, borgmästarprogrammet samt lagar och förordningar. I servicehelheten för kultur ingår bibliotekstjänsterna, Åbo stadsmuseum, WAM Åbo stads konstmuseum, Åbo filharmoniska orkester (TFO) och ansvarsområdet för främjande av kultur som svarar för de s.k. allmänna kulturtjänsterna.

Uppgiftsområdet för det organ som ansvarar för kultur har fastställts i lagen om kommunernas kulturverksamhet (166/2019), lagen om allmänna bibliotek (1490/2016), museilagen (314/2020), lagen om fornminnen (295/1963), lagen om främjande av scenkonst (1082/2020) och lagen om grundläggande konstundervisning (633/98).

Lagen om allmänna bibliotek (1492/2016) trädde i kraft 2017. I lagen fastställs det allmänna bibliotekets uppgifter enligt följande: erbjuda tillgång till material, information och kulturellt innehåll; tillhandahålla en mångsidig och tidsenlig samling; främja läsning och litteratur; tillhandahålla informationstjänster, handledning och stöd vid inhämtning och användning av information och för att främja en mångsidig läskunnighet; erbjuda lokaler för lärande, fritidsintressen, arbete och medborgarverksamhet; främja en samhällelig och kulturell dialog. De allmänna biblioteken tillhandahåller avgiftsfria bas- och närtjänster.

Åbo stads bibliotekstjänster koordinerar samarbetet mellan Vaski-biblioteken. Dessutom fungerar det som ett regionalt utvecklingsbibliotek i Sydvästra Finland med separat finansiering från undervisnings- och kulturministeriet.

I museilagen (314/2019) har museiverksamhetens mål beskrivits som upprätthållande och stärkande av befolkningens förståelse för sin kultur, historia och miljö. Museerna ska ta till vara och bevara kultur- och naturarvet samt konsten genom att ta till vara och bevara materiellt och visuellt kulturarv för de kommande generationerna, idka undersökning, undervisning och

informationsförmedling i samband med det samt ordna utställnings- och publikationsverksamhet.

Museitjänsterna delades upp i två serviceområden i början av 2025: Åbo stadsmuseum och WAM Åbo stads konstmuseum. Båda museerna är museer med regionalt ansvar för Egentliga Finland. Vid sidan av museio objekten är samlingsarbetet en central del av museernas grundläggande uppgift. Åbo stad har exceptionellt omfattande och värdefulla kulturhistoriska samlingar och konstsamlingar, för vilka det planeras ett nytt samlingscenter.

I lagen om främjande av scenkonst (1082/2020) avses med scenkonst teaterkonst, cirkuskonst, danskonst, musik och andra konstnärliga liveframträdanden vid en viss tidpunkt inför publik. Syftet med lagen är att främja högklassig och professionell scenkonst; befolkningens jämlika möjligheter till bildning och välbefinnande, samhörighet och delaktighet. Åbo filharmoniska orkesters (TFO) huvuduppgift är att värna om och främja musikkulturen och ordna offentliga konserter och publikarbetsevenemang för olika målgrupper.

Serviceområdet för främjande av kultur har till uppgift att se till att servicehelheten för kultur följer lagen om kommunernas kulturverksamhet (166/2019). Tyngdpunkterna inom ansvarsområdet för främjande av kultur är kulturens tillgänglighet och tillgången till kultur, kulturpartnerskap (inkl. bidrag för konst och kultur) samt kultur för barn och unga. Till de kulturfrämjande uppgifterna hör också att bevilja bidrag till aktörer inom det fria konst- och kulturfältet och att främja verksamhetsförutsättningarna för professionella konstnärer.

Till Åbo stads koncernbolag och stiftelser hör Kulturstranden Ab, som driver Åbo stadsteater och Musikhuset Fuga, Konstens hus Ab, Forum Marimum och Museifartyget Sigyns stiftelse samt Stiftelsen för Åbo musikfestspel. Bolagen och stiftelserna har ett nära samarbete med servicehelheten.

Förändringar i omvärlden

Enligt PISA-resultaten som publicerades i slutet av 2023 har de ungas läskunnighet minskat mer än någonsin tidigare i mätningshistorien. Antalet svaga läsare har ökat dramatiskt på tio år. År 2023 bodde 27 300 personer med ett främmande språk som modersmål i Åbo, och enligt prognosen kommer antalet att öka till cirka 40 000 invånare med ett främmande språk som modersmål år 2040. Också antalet flerspråkiga barn och unga kommer att öka, vilket för sin del sätter press på utvecklingen av tjänsterna.

I och med arbets- och näringsreformen upphörde användningen av lönesubventionerade sysselsatta, vilket innebär att bibliotekstjänsterna, stadsmuseet och WAM inte har uppnått det tidigare antalet 50 årsverken i subventionerat arbete. Behovet av personal har till viss del kompenseras inom serviceområdena genom bland annat logistikutveckling och automatisering samt kameraövervakning, men det finns fortfarande ett kritiskt behov av fler resurser.

Färdigställandet och öppnandet av Musikhuset Fuga hösten 2026 är den största förändringen i Åbo filharmoniska orkesters historia. Konstmuseet WAM öppnar för sin del på nytt i en förnyad, utbyggd och ombyggd museibygnad som utgör en del av stadens stora kedja av kulturhus. Både TFO och WAM strävar efter en betydande tillväxt och internationalisering av verksamheten.

Lagen om grundläggande konstundervisning reformeras år 2026 och medför stora förändringar. Reformen förutsätter att också kommunen ordnar grundläggande konstundervisning och fungerar som sparrare för aktörerna.

De stigande levnadskostnaderna, utmaningarna i statsfinanserna och de globala kriserna har ökat de socioekonomiska utmaningarna, vilket kan påverka antalet besökare. Å andra sidan har betydelsen av hållbar turism stärkts, vilket har ökat till exempel museernas attraktionskraft som destinationer för hållbar konsumtion. Antalet biblioteksbesökare och lån har ökat, men å andra sidan har bibliotekens kundförhållanden polariserats.

Besparingarna i statsfinanserna och det allt stramare läget i kommunekonomin påverkar alla

serviceområden. Serviceområdena ska bedöma sitt antal tjänster.

Nedskärningarna inom undervisnings- och kulturministeriets förvaltningsområde har påverkat verksamhetsförutsättningarna för det fria konstfältet, men ytterligare nedskärningar för 2026 har hittills undvikits. I det nya regeringsprogrammet har man identifierat sysselsättnings- och tillväxtpotentialen inom de kreativa branscherna, vilket lett till att regeringen har publicerat en kulturpolitisk redogörelse och en tvärssektoriell tillväxtstrategi för de kreativa branscherna.

Utvecklingsplan för verksamheten och strategiska tyngdpunkter

Servicehelhetens strategiska tyngdpunkter är specifika för de olika serviceområdena. Samtidigt strävar man dock efter ett starkt ömsesidigt samarbete och synergi såväl med serviceområdena som med stadskoncernens bolag och stiftelser.

Strategiska tyngdpunkter år 2026 är:

- 1) Att stärka läskunnigheten och betjäna flerspråkiga invånare på olika håll i Åbo. Delområdenas differentiering och flerspråkighet påverkar särskilt närbibliotekens tjänster.
- 2) Åbo filharmoniska orkesters och WAM Åbo stads konstmuseums inledande av verksamheten i Musikhuset Fuga och den renoverade WAM -> målet är att möjliggöra tillväxt, öka besökarantalet och internationalisering.
- 3) Främjande av stadsmuseets och WAM Åbo stads konstmuseums samlingscenterprojekt: överföringen av konst- och kulturhistoriska samlingar är en lång process i flera skeden.
- 4) Verksamhetsförutsättningarna för den grundläggande konstundervisningen utreds och eventuellt stärks som en del av TPO:s lagstiftningsreform som träder i kraft 2027.
- 5) Tillgång till kultur och kulturens tillgänglighet särskilt för barn och unga

Mål för verksamheten

Åtgärder i borgmästarprogrammet

2. Välmående och likvärdiga Åbabor

Nr	Mål	Budget 2026
154	2.1 Skolan, fritiden och familjens stöd skapar grunden för ett gott liv för ett barn.	På basis av feedback utvecklas Konststigen för familjens minstingar (förskoleåldern) på ett barnorienterat sätt i samarbete med förskoleundervisningen och Åbo stads konstinstitutioner. Upplevelsestigens (grundskolelevernas) verksamhet och innehåll utvecklas med beaktande av läroplanerna för årskurs 1–6 och 7–9 och ur en synvinkel som motiverar skolorna. Utvecklingen görs i samarbete med Åbo stad samt aktörer inom det fria konstfältet och den grundläggande utbildningen. Målet med utvecklingsarbetet är att främja tillgänglighet och jämlikhet samt att utveckla delaktiggörande innehåll med beaktande av lärmiljöer inom olika utbildningsbranscher.
155	2.0 Kulturen ökar stadens dragningskraft, lockar turister och skapar arbetsplatser. Åbo kommer även i fortsättningen att profilera sig som kulturstad, som modigt skapar något nytt, delaktiggör alla Åbabor och upprätthåller kulturlöftet.	Efter ombyggnaden och utbyggnaden av konstmuseet WAM internationaliseras konstmuseiverksamheten och ökas antalet besökare. WAM öppnar i oktober 2026 med ett internationellt program. Stadsmuseet förnyar systematiskt sina objekt och sin verksamhet så att de motsvarar kundernas förväntningar och behov: utvecklingen av Åbo slotts kundcentrering inleds och Kurala Bybackes verksamhetskoncept förnyas. TFO producerar konsert- och publikarbetsverksamhet på internationell nivå som riktar sig till ett brett spektrum av målgrupper. Flytten till Fuga hösten 2026 inleder en ny era i utvecklingen av publikförhållandet och den konstnärliga verksamheten samt synligheten. Stadsmuseets och WAM:s samlingscenterprojekt förtätar museets infrastruktur och ökar driftsekonomin. År 2026 fortsätter stadsmuseet att packa sina samlingar inför flytten.
156	2.4 Vi utreder om Boostii-modellen kan utvidgas till att omfatta andra ledda hobbyer för barn och unga än fysisk aktivitet.	Skalbarheten av Boostii-modellen inom konstämnen utreds. Målet är pilotförsök med till exempel dans- och cirkushobbyer med hjälp av Boostii.
157	2.4 Koncepten Kulturstranden och Konstens hus utvecklas och kulturens tillgänglighet stöds.	Den andra fasen av renoveringen av Konstens hus blir klar under 2026. Enligt stadsstyrelsens beslut (ssn § 119, 7.4.2025) utvidgas dessutom konceptet kring Konstens hus till att även omfatta Brinkalahuset, Brinkala gårdsbyggnad, Gamla rådhuset och Brinkala gård. Koncepthelheten Kulturstranden främjas och projektet Kulturstrandens samarbetsgrupp fortsätter.
158	2.4 Koncepten Kulturstranden och Konstens hus utvecklas och kulturens tillgänglighet stöds.	Främjande av kultur: Kulturupplevelser erbjuds på ett lättillgängligt sätt till olika målgrupper och regioner med beaktande av tvåspråkighet och mångkulturalism. WAM: Genomförande av offentliga konstprojekt i enlighet med stadens program för offentlig konst. Kulturens tillgänglighet stöds genom att göra bildkonst tillgänglig för stadsborna. Fortsättning av konstprojektet Slottsudden (uppgiften överfördes

Nr	Mål	Budget 2026
		från spetsprojekten till WAM) Bibliotek: ser för sin del till att kulturaktiviteter med låg tröskel sprids till olika delar av staden. TFO: arrangerar konserter och publikarbetsevenemang till ett brett spektrum av målgrupper både i och utanför konserthuset/Fuga och digitalt. Orkesterns utbud är inte språkspecifikt, vilket innebär att det är lättillgängligt också för invandrare och andra specialgrupper. Orkesterns särskilda målgrupp är barn och unga, för vilka orkestern har beviljats ett förhöjt statsbidrag. Stadsmuseet: Stadsmuseet utvecklar ständigt sin verksamhet för att göra den mer tillgänglig och strävar efter att beakta olika användargrupper. Stadsmuseet erbjuder även i fortsättningen regelbundna avgiftsfria tidpunkter och ser för sin del till att det egna programmet är ekonomiskt tillgängligt.
159	2.4 De nya möjligheter som helheten Musikhuset Fuga och Stadsteatern erbjuder utnyttjas i så stor utsträckning som möjligt i kultur-, musik- och evenemangsverksamhet av olika slag.	Musikhuset Fuga stärker stadens varumärke, livskraft och attraktionskraft. Vid sidan av den kommersiella verksamheten utvecklas samarbetsmodeller med det fria konstfältet. TFO producerar konsertinnehåll på internationell nivå i Fuga och deltar aktivt i att bygga upp Fugas lokala, nationella och internationella varumärke och utveckla dess verksamhetskoncept.
160	2.4 Verksamhetsförutsättningarna för professionella konstnärer tryggas.	Vi ser till att kriterierna för beviljande av konst- och kulturunderstöd är likvärdiga. Genom att utveckla Pop-up-sökningen skapas arbetstillfällen för professionella konstnärer. Mellanrumsmodellen erbjuder rumsliga lösningar för konstnärer för tillfällig arbete och för att nå ut till publiken. Den så gott som riksomfattande Kulturbanken främjar sysselsättningen av konstnärer genom att erbjuda en plattform där konstnärer får synlighet. Professionella konstnärer informeras om Kulturbanken. Åbo stads offentliga konstprojekt som samordnas av WAM skapar arbete och utkomst för professionella bildkonstnärer.
161	2.4 En utvidgning av utbudet av konstformer inom den grundläggande konstundervisningen utreds.	Lagen om grundläggande konstundervisning reformeras på ett betydligt sätt 2026/27. Vi stöder lokala aktörer i reformen och eventuella strukturella förändringar. Målet är att möjliggöra mångsidiga, högklassiga och målinriktade konsthobbyer.

3. Åbo ökar jämlikheten i bostadsområden och av-vecklar segregationen

Nr	Mål	Budget 2026
162	3.3 Upplevelsen av delaktighet, jämlikhet och lika-behandling är en central grund för ett gott liv. Vi lyssnar på invånarna, möter dem och erbjuder metoder för att delta och påverka beslutsfattandet genom påverkansorgan, medborgarpaneler och invånarbudgetering. I Åbo bygger tryggheten på möten och på att lösa de grundläggande orsakerna till otrygghet, inte på att resa murar. Åbo satsar målmedvetet på att öka gemenskapen, möta människor och förstå varandra.	Områdenas differentiering och flerspråkighet påverkar särskilt närbibliotekens tjänster. Biblioteket stärker upplevelsen av gemenskap och delaktighet bland annat genom att genomföra verksamhet som anknyter till mångkulturalism.

4. Utbildning, kompetens och sysselsättning tar oss in i det nya århundradet

Nr	Mål	Budget 2026
163	4.1 Vi stärker läskunnigheten hos alla barn och stöder språkinläringen hos unga med invandrabakgrund.	Biblioteket genomför för sin del målen i stadens läskunnighetsstrategi och läskunnighetsprogram och deltar i beredningen av ett läskunnighetsprogram för personer i arbetsför ålder, där flerspråkiga invånare är en särskild målgrupp för läskunnighetsarbetet.

7. Attraktiva och internationella Åbo

Nr	Mål	Budget 2026
164	7.1 Åbo behöver livskraftiga företag, arbetsplatser, innovationer och investeringar för att kunna växa. För Åbo är internationellt samarbete är en naturlig referensram där staden är aktiv. En attraktiv och hållbar turism stärker Åbos livskraft.	Musikhuset Fuga stärker stadens attraktionskraft internationellt och regionalt och stöder ett mångsidigt samarbete med kulturaktörer, publiken och näringslivet. Fuga sammanför befintliga partnerskap och erbjuder en plattform för att bygga nya partnerskap och samarbetsmodeller. Verksamheten inleds hösten 2026.
165	7.2 För att fira Åbos 800-årsjubileum 2029 och på vägen mot det byggs ett evenemang som pågår året runt tillsammans med stadsborna, vilket bestående stärker stadens livskraft och ökar Åbos kändedom nationellt och internationellt.	År 2026 fattar stadsmuseet beslut om utställningsprogrammet för åren 2027–2029. Årsdagen av Åbo brand inleder nedräkningen till 800-årsjubileet. Stadsmuseet ordnar utställningar om Åbo branden i Klosterbackens museikvarter och i Apoteksmuseet & Qwenselska gården. Dessutom främjas en storskalig produktion som genomförs under jubileumsåret i samarbete med projektet 2029.

Mål för ekonomin

Driftsekonomin anslag och inkomstposter, 1 000 € (externa poster)

Kulturnämnden

Driftsekonomidelen bindande nivå verksamhetsbidrag	Bokslut 2024	Budget 2025 med ändringar	Budget 2026
Verksamhetsintäkter	5 592	5 636	5 338
Tillverkning för eget bruk	0	0	0
Verksamhetskostnader	-33 066	-36 320	-38 330
VERKSAMHETSBIDRAG	-27 474	-30 684	-32 991
Ändrings-%		-11,7	-7,5

Driftsekonomin sammanlagda verksamhetsintäkter och verksamhetskostnader, 1 000 € (interna poster)

Kulturnämnden

Driftsekonomidelen	Bokslut 2024	Budget 2025 med ändringar	Budget 2026
Verksamhetsintäkter	137	0	0
Tillverkning för eget bruk	0	0	0
Verksamhetskostnader	-9 332	-9 942	-9 079
VERKSAMHETSBIDRAG	-9 195	-9 942	-9 079
Ändrings-%		-8,1	8,7

Investeringsanslag och inkomstposter, 1 000 €

Kulturnämnden

Investeringsdelen bindande nivå brutto	Bokslut 2024	Budget 2025 med ändringar	Budget 2026
Investeringskostnader	-719	-700	-1 145
Finansieringsandelar	0	0	0
Överlåtelseinkomster	0	0	0
NETTO	-719	-700	-1 145
Ändrings-%		2,7	-63,6

Verksamhetsplan för servicehelheten för idrott 2026

Verksamhetsplan för servicehelheten för idrott

Beskrivning av verksamheten

Enligt det som bestäms i lagar och förordningar, i stadens strategi och borgmästarprogrammet och i förvaltningsstadgan, främjar servicehelheten för idrott kommuninvånarnas välbefinnande och aktivitet samt stadens dragningskraft och hållbar utveckling.

Bakgrund

I Idrottslagen (390/2015) bestäms att kommunens uppgift är att skapa allmänna förutsättningar för idrott på lokal nivå. I lagen betonas samarbete mellan olika sektorer samt utveckling av det lokala, mellankommunala och regionala samarbetet. Kommunen ska skapa förutsättningar för kommuninvånarnas utövande av motion:

1. Genom att ordna motions- och idrottstjänster samt motion som främjar hälsa och välbefinnande med beaktande av olika målgrupper.
2. Genom att stödja medborgarverksamhet inklusive föreningsverksamhet.
3. Genom att bygga och driva idrottsanläggningar.

I enlighet med kommunallagen (410/2015, 22 §) ska invånarna höras och göras delaktiga i utvecklingen av idrottstjänsterna. Enligt hälso- och sjukvårdslagen (1326/2010, 12 §) ska kommunen utvärdera invånarnas idrottsaktivitet som ett led i främjandet av hälsa och välfärd.

Statsrådet godkände i oktober 2018 den *idrottspolitiska redogörelsen* som överlämnades till riksdagen. Den omfattar bl.a. riktlinjer för ökande av motion i olika livsskedet, byggande av motionsplatser, medborgarverksamhet och toppidrott. Målet är att öka människornas fysiska aktivitet.

I regeringsprogrammet Ett starkt och engagerat Finland (2023) spelar motion en viktigare roll än tidigare när det gäller att stärka en aktiv livsstil för människor i alla åldrar för att öka finländarnas välbefinnande. I regeringsprogrammet betonas betydelsen av hobbyer för att förebygga utslagning bland unga och främja delaktighet i samhället. För varje barn och ung vill man trygga en genuin möjlighet till en trevlig hobby i samband med skoldagen.

Till åtgärderna i programmet Mer motion i Finland som ingår i regeringsprogrammet hör bland annat att främja motionen på ett förvaltningsövergripande sätt i kommunerna och välfärdsområdenas strategier, att stärka handledningen kring levnadsvanor och motionsrådgivningen, att allokera finansieringen för främjande av hälsa och välfärd i kommunerna, att uppmuntra kommunerna att utveckla daghemmens och skolornas gårdar till mångsidiga idrottsanläggningar, att utveckla praxis som ökar den fysiska aktiviteten i samband med skoldagar, att uppdatera programmet för att främja gång och cykling samt att främja motionen i naturen.

Förändringar i omvärlden

De största orsakerna till förändringen är fortfarande orörighet i alla åldersgrupper, utvecklingen av nätverket av idrottsanläggningar, de demografiska förändringarnas inverkan på ordnandet av idrottstjänster, den ökande ekonomiska ojämlikheten, polariseringen av idrottsbeteendet och den höga drop out-procenten bland unga inom föreningsverksamheten.

Motion, möjliggörande av motion och främjande av motion hör till hela kommunens ansvar. Med hjälp av fysisk aktivitet, motion, idrott och fysisk aktivitet kan man främja invånarnas välfärd och gemenskap, förebygga utslagning och därmed minska social- och hälsovårdskostnaderna. Enligt UKK-institutets beräkningar uppgår de årliga kostnaderna för **orörighet och stillasittande** till cirka 104 miljoner euro per år i Åbo. Om antalet orörliga personer minskade med 9 procent och antalet stillasittande personer med 16 procent skulle kostnaderna minska med ca 15 miljoner euro om året enligt räknaren.

Åbobornas motionsbeteende är **polariserat**: en del av invånarna är fysiskt aktiva vardagsmotionärer med idrottsbetonade fritidsintressen, medan en del inte alls rör på sig under sin fritid. Den rekommenderade motioneringen minskar avsevärt med åldern hos såväl barn som unga och vuxna. Det finns stora områdesvisa skillnader i fråga om hobbyer och fysisk aktivitet. I alla åldersgrupper är män mer aktiva än kvinnor när det gäller fysisk aktivitet. I mätarna som hänför sig till motion och välbefinnande är Åbos resultat ofta svagare jämfört med andra stora städer. I synnerhet när det gäller Movelmätningarna som mäter den fysiska funktionsförmågan

hos barn och unga och indikatorer som beskriver arbets- och funktionsförmågan hos personer i arbetsför ålder och äldre. I Åbo upplever personer i arbetsför ålder och äldre dessutom mer ensamhet och sämre livskvalitet och hälsa än i många andra stora städer. (Move!-mätningar 2024, Skolhälsoenkäten 2023, Hälsosamma Finland-undersökningen 2023, Motionsenkäten för vuxna 2022, Åbo stads hobbyenkät 2021).

Deltagande i fritidsaktiviteter är en del av förebyggandet av utslagning. Att upprätthålla och öka den fysiska aktiviteten har en stor betydelse i förebyggandet av sjukdomar och utslagning. Genomförandet av vårdreformen **framhäver stadens roll i främjandet av välfärd**. Grundandet av ett välfärdsområde förutsätter nya samarbetsformer samt utvecklande av modeller och verksamhetssätt för att stärka servicekedjorna mellan servicehelheten för idrott och välfärdsområdet. I och med att befolkningsstrukturen i Åbo i allt högre grad fokuserar på personer i arbetsför ålder och äldre måste idrottstjänsterna också vara dynamiska för att kunna svara på behoven under de kommande åren.

Utöver motions- och hobbyvanor är **Åbos idrottsplatsnätverk** i behov av omfattande uppdatering. Utöver de åtta stora kärnidrottsplatserna som befinner sig i slutet av sin livscykel kommer dynamiska förändringar i skolenätet att ha en stor inverkan på nätverket i och med minskningen av antalet inomhusgymnastiksalor och utomhusplaner, vilket skapar utmaningar för ordnandet av motions- och idrottsföreningarnas verksamhet samt skolidrott. Åbo stads **mål om klimatneutralitet** utmanar för sin del servicehelheten för idrott att fundera på hur man kan begränsa privatbilismen i samband skjutsning av barn och unga till fritidsaktiviteter för att minska utsläppen bland annat genom att öka regionala idrottsmöjligheter.

Utvecklingsplan för verksamheten och strategiska tyngdpunkter

Det centrala målet med servicehelheten för idrott är att främja stadsbornas välbefinnande och hälsa samt stadens livskraft genom motion och rörlighet. Vi ordnar servicen på ett kundcentrerat, högklassigt och kostnadseffektivt sätt i ett gott partnerskap med den tredje sektorn och företagen. Vi uppmuntrar Åboborna till en aktiv och rörlig vardag. Vi söker och testar verksamhetsmodeller som skapar mer jämlika möjligheter till motion. Vi arbetar för att minska orörlighet och förebygga utslagning.

Vi har förbundit oss till utvecklingshelheterna på stadsnivå. Sådana helheter är till exempel regional jämlikhet och förebyggande av utslagning, avveckling av segregation, informationsledning och samverkande verksamhet samt främjande av delaktighet och integration. Vi bedriver utvecklings- och utvärderingssamarbete med de sex största städerna i Finland och främjar idrottsmöjligheterna för invånarna i Åboregionen tillsammans med grannkommunerna.

Förslagen i borgmästarprogrammet Åbo på väg in i det nya århundradet stöder våra strategiska tyngdpunkter:

- **En motionsinriktad livsstil:** Rörlighet och fysisk aktivitet ger livet innehåll och är en väsentlig del av grunden för ett gott liv. En stadsbo som rör på sig och är aktiv mår bra. Vi skapar möjligheter och tjänster för roliga motionsaktiviteter för invånare i olika åldrar.
- **Genomförande av deltagande planering:** Delaktigheten är också en viktig del av välbefinnandet som ska te sig för invånarna som en möjlighet att ägna sig åt något konkret särskilt i invånarnas egna bostadsområden. Vi delaktiggör invånarna, kunderna och idrotts- och motionsföreningar i den gemensamma planeringen av idrottsmiljöer.
- **Mångsidiga tjänster produceras kostnadseffektivt genom att utveckla och utvidga partnerskap:** Vi granskar produktions- och genomförandesätten för idrottstjänster och idrottsanläggningar i samarbete mellan staden, den privata sektorn och tredje sektorn och vi producerar dem i allt högre grad genom mångsidiga partnerskap.
- **Utveckling av kundorienterad informationsledning:** I utvecklingen av tjänsterna och verksamheten har informationsledningen en central roll. Det är också ett centralt mål i den nya organiseringsfunktionen utöver det kundcentrerade arbetet. Vi utvecklar våra tjänster och verksamhetsmodeller utifrån insamlade data och följer upp effektiviteten.

En stor satsning på att öka barns och ungas idrottshobbyer är Boostii-förmånen som infördes 2025. Vårt mål är att främja jämställdheten mellan kön, bostadsområden och idrottsgrenar genom att göra ledd hobbyverksamhet mer tillgänglig och dämpa ökningen av hushållens fritidskostnader. Förmånen är en del av en ändring av systemnivån som syftar till att öka det regionala utbudet av hobbyer som motsvarar efterfrågan och främja hänvisningen till hobbyer. Kärnan i verksamheten är det elektroniska Boostii-förmånssystemet och informationspyramiden om barns och ungas idrottshobbyer, som håller på att byggas. Det elektroniska systemet ökar avsevärt förmågan till informationsledning. Med hjälp av

rapporteringsuppgifter får staden information om efterfrågan/behov per åldersgrupp, region, idrottsgren, service och förhållanden. Detta hjälper att fördela resurserna effektivt.

Vi främjar arbetsförmågan, funktionsförmågan och välbefinnandet hos personer i arbetsför ålder och äldre i enlighet med de visioner för idrottstjänster som tagits fram i spetsprojektet Det samhälleliga Åbo. Fokus ligger på utvecklingen av tjänster, produkter, diskussioner om fysisk aktivitet samt service- och kundhandledning i samarbete med ett omfattande nätverk av samarbetspartner. Programmet för livskraft inom välfärden stöder välbefinnandet hos personer i arbetsför ålder genom att göra motion till en central del av utvecklingen av arbetsförmågan och arbetslivet. Vi fortsätter beredningen av främjandet av personalens motion tillsammans med stadens egen personal och med stadens koncernbolag och sammanslutningar.

Stadsfullmäktiges riktlinjer för utveckling av idrottsplatsnätet (19.4.2022, § 67) som ingår i borgmästarprogrammet och dess verkställighetsbeslut för 2022–2024 (ssn 30.5.2022 § 246) och 2025–2030 (ssn 7.4.2025 § 106) är riktgivande för utvecklingen av byggandet av idrottsanläggningar. Tyngdpunkterna för utvecklingen av idrottsplatsnätet fram till 2026 presenteras i serviceplanen. År 2025 genomfördes 18 olika förhållanden som aktiverar till fysisk aktivitet med hjälp av invånarbudgeten som delaktiggör Åboborna. Under 2026 ordnas en

ny omgång av omröstningar och planeringen av utvalda implementeringar för 2027.

Styrgruppen för hobbyverksamhet på stadsnivå samordnar och koordinerar helheten av barns och ungas hobbyverksamhet, som omfattar ledda och självständiga hobbyer, fysisk aktivitet och vardagsmotion samt fritidsaktiviteter. Hobbyer, innehållet i hobbyerna och hobbyönskemål följs upp med hjälp av hobbymätare på stadsnivå och Åbos årliga hobbyenkät. En mer motionsinriktad livsstil för barn och unga stöds av Skolan i rörelse-åtgärder och ledd verksamhet i samband med skoldagar enligt Åbomodellen för hobbyverksamhet samt Motorikmästarverksamheten inom småbarnspedagogiken.

Genom Pihalla-arbetsgruppens samverkande utveckling utvecklar vi skolornas och daghemmens gårdar samt näridrottsplatser till miljöer som lockar till motion. Vi är också med och genomför verksamhetskonceptet Skolan som plattform för att effektivisera användningen av skolornas idrottsförhållanden och öka de områdesvisa idrottsmöjligheterna, till exempel genom att uppdatera bokningspraxis för idrottsförhållanden. Målet är att allt aktivare styra hobby- och klubbverksamheten som ordnas av föreningarna och staden (inklusive föreningsverksamhet som omfattas av Boostii-förmånen) till bostadsområden i skolornas idrottslokaler vid tidigare tidpunkter för att skapa regional föreningsverksamhet.

Mål för verksamheten

Åtgärder i borgmästarprogrammet

2. Välmående och likvärdiga Åbobor

Nr	Mål	Budget 2026
195	2.1 Vi ökar klubb- och hobbyverksamheten för barn och unga i samband med skoldagar	Styrgruppen för hobbyverksamhet ansvarar för den taktiska ledningen av den samverkande klubb- och hobbyverksamheten på stadsnivå och drar upp riktlinjer för åtgärder på stadsnivå för att uppnå de strategiska målen, bland annat med hjälp av hobbymätare på stadsnivå. Gruppen för utveckling och koordinering av hobbyverksamheten samordnar och koordinerar åtgärderna på stadsnivå i enlighet med de riktlinjer som styrgruppen för hobbyverksamhet har beslutat om. - Med hjälp av Åbos hobbyenkät utreder vi barns och ungas önskemål om hobbyer. Resultaten från hobbyenkäten utnyttjas genom att inrikta hobbyverksamheten i samarbete med klubbar och föreningar i anslutning till skoldagarna genom att stödja användningen av Boostii-förmånen. Med hjälp av den uppsökande hobbyverksamheten når vi dem som inte har någon hobby. - Klubb- och hobbyverksamheten ökas/inriktas i

Nr	Mål	Budget 2026
		enlighet med den plan som styrgruppen fastställt och de regionala behoven. - Vid inriktningen av åtgärderna utnyttjas projekt med extern finansiering.
196	2.1 Vi ökar kännedomen om hobbysedeln särskilt bland utsatta familjer för att möjliggöra barnens hobbyer i samarbete med välfärdsområdet och vi ökar kännedomen om hobbysedeln för flerspråkiga barnfamiljer	I enlighet med kommunikationsplanen gällande Boostii-förmånen ökar vi kännedomen om Boostii-förmånen och fördelarna med föreningsverksamhet samt om föreningsverksamheten till personer med mångkulturell bakgrund och utvecklar kommunikationen så att den stöder modellen för mindre bemedlade. - Vi bygger upp permanenta samarbetsmodeller med organisationer som möter mångkulturella familjer och mindre bemedlade familjer. - Familjernas kännedom och förståelse ökas genom att inrikta stödåtgärderna för kommunikationen om Boostii-förmånen i samarbete med det internationella och lokala partnerskapsnätverket och föreningsfältet, t.ex. Boostii-kliniker, Boostii-hobbydagar, Boostii-agentnätverk.
197	2.3 Boostii-modellens genomslagskraft utreds och modellen uppdateras under 2026 för att säkerställa att kostnadsnivån för barnens hobbyer inte ökar och att de övriga målen för reformen uppnås. Modellen vidareutvecklas i samarbete med föreningar för att trygga förutsättningarna för föreningsverksamhet och därmed särskilt förutsättningarna för barns och ungas hobbyverksamhet. Vid behov säkerställs stöd till föreningarnas verksamhet.	Framskridandet av totalreformen av modellen för idrottsbidrag och prissättning av idrottslokaler följs upp och effektiviteten bedöms i enlighet med uppföljnings- och bedömningsplanen. Bedömningen grundar sig i första hand på information. I bedömningen ingår också samråd med klubbar och föreningar samt hushåll. Vi skickar en omfattande hobbyenkät till vårdnadshavarna till 7–19-åringar där vi bland annat utreder hobbykostnader. - Detaljerna i reformens tre delområden (Boostii-förmånen, stöd för användning av idrottsförhållanden, modellen för tränarkompetens) rapporteras till idrottsnämnden i enlighet med tidtabellerna för den årliga ledningen i anslutning till delårsöversikterna och bokslutet. - Anslagsbehoven för Boostii-förmånen och stödet för användning av idrottsförhållanden följs upp och bedöms regelbundet. Nödvändiga ändringsåtgärder tas upp till beslutsfattande i samband med budgeten och tilläggsbudgeten. - Eventuella förslag till ändringar i bidragsprinciperna eller prissättningen av idrottslokaler görs utifrån bedömningen.
198	2.3 Vi tar fram metoder för att främja de äldres funktionsförmåga och välbefinnande genom att öka motionen och den stimulerande verksamheten tillsammans med välfärdsområdet och tredje sektorn	De äldres funktionsförmåga och välfärd främjas i enlighet med idrottstjänstvisionen som tagits fram i spetsprojektet Det samhälleliga Åbo. De viktigaste åtgärderna är att på ett samverkande sätt utveckla Seniorarmbandet (inkl. ledd verksamhet) i riktning mot välfärdsarmbandet och att utveckla samarbetet med den privata sektorn. VoiTas-intensivgrupperna som främjar styrke- och balansträning och har visat sig vara effektiva samt den regionala Liiku lähellä-verksamheten fortsätter i samarbete med ett omfattande partnerskapsnätverk. Verksamhetsmodellerna för servicehandledningen utvecklas i samarbete med välfärdsområdet.
199	2.3 Vi uppmuntrar barn att röra på sig på stimulerande skolgårdar och daghemsgårdar samt näridrottsplatser, samt genom att öka rörelse under barnens och ungdomarnas dagis- och skoldagar.	För att främja åtgärderna har vi inrättat den tvärssektoriella arbets- och styrgruppen Pihalla. Pihalla-arbetsgruppen koordinerar och samordnar de målenliga åtgärderna i samarbete med styrgruppen för

Nr	Mål	Budget 2026
		hobbyverksamhet. Åtgärderna stöder de grundskolevisa verksamhetsplanerna och målen på stadsnivå som baserar sig på nulägesbedömningarna Skolan i rörelse. En mer motionsinriktad livsstil för barn och unga stöds av Skolan i rörelse-åtgärder och ledd verksamhet i samband med skoldagar enligt Åbomodellen för hobbyverksamhet samt Motorikmästarverksamheten inom småbarnspedagogiken. Åtgärderna i projektet Pulspausar i den grundläggande utbildningen 2.0 påskyndar genomförandet av aktiva skoldagar i grundskolor. Ökningen av motion stöds genom anskaffning av rast- och klubbutrustning som genomförs i enlighet med upphandlingsplanen för idrottsutrustning som är gemensam för idrotten och serviceenheterna för barn och unga.
200	2.3 Vi genomför investeringshelheten för idrottsanläggningar utifrån de utvecklingsriktlinjer som godkändes våren 2024.	Centrala åtgärder: skolornas idrottslokalprojekt, renoveringshelheten Kuppis fotbollshall-simhall-utbadshall-idrottshall, Artukais idrottscentrum + de övriga projekten i investeringspaketet framskrider enligt de faser som planerats för dem år 2026.

3. Åbo ökar jämlikheten i bostadsområden och av-vecklar segregationen

Nr	Mål	Budget 2026
201	3.1 Vi fortsätter utvecklandet av konceptet Skolan som plattform för att öka gemenskapen i olika områden.	Bokningspraxis för skolornas inomhus- och utomhusidrottsförhållanden utvecklas för att öka de områdesvisa idrottsmöjligheterna och effektivisera användningen av förhållandena. Målet är att allt aktivare styra hobby- och klubbverksamheten som ordnas av föreningarna och staden (inklusive föreningsverksamhet som omfattas av Boostii-förmånen) till bostadsområden i skolornas idrottslokaler vid tidigare tidpunkter för att skapa regional föreningsverksamhet. Dessutom är målet att bättre utnyttja de lediga turerna på förmiddagar och eftermiddagar för att aktivera målgruppen med äldre.
202	3.1 Offentliga mötesplatser genomförs på olika håll i staden, såsom utomhusspelplatser, utomhusgym och icke-kommersiella lokaler som är tillgängliga året runt, med beaktande av förnyelsen av skol- och daghemsnätet och invånarbudgeteringen.	De idrottsplatsprojekt som ingår i investeringsprogrammet för 2026 genomförs i enlighet med beslutet.

Mål för ekonomin

Driftsekonomin anslag och inkomstposter, 1 000 € (externa poster)

Idrottsnämnden

Driftsekonomidelen bindande nivå verksamhetsbi- drag	Bokslut 2024	Budget 2025 med ändringar	Budget 2026
Verksamhetsintäkter	5 792	6 553	6 009
Tillverkning för eget bruk	0	0	0
Verksamhetskostnader	-13 735	-17 207	-18 600
VERKSAMHETSBIDRAG	-7 943	-10 654	-12 592
Ändrings-%		-34,1	-18,2

Driftsekonomin sammanlagda verksamhetsintäkter och verksamhetskostnader, 1 000 € (interna poster)

Idrottsnämnden

Driftsekonomidelen	Bokslut 2024	Budget 2025 med ändringar	Budget 2026
Verksamhetsintäkter	295	0	0
Tillverkning för eget bruk	0	0	0
Verksamhetskostnader	-15 313	-15 263	-14 616
VERKSAMHETSBIDRAG	-15 018	-15 263	-14 616
Ändrings-%		-1,6	4,2

Investeringsanslag och inkomstposter, 1 000 €

Idrottsnämnden

Investeringsdelen bindande nivå brutto	Bokslut 2024	Budget 2025 med ändringar	Budget 2026
Investeringskostnader	-334	-500	-500
Finansieringsandelar	0	0	0
Överlåtelseinkomster	0	0	0
NETTO	-334	-500	-500
Ändrings-%		-49,5	0,0

KONCERNBOLAGEN

Blue Industry Park Oy

Verkställande direktör: Tero Lahti

Bolagets verksamhetsområde och verksamhetens huvudsakliga syfte

Blue Industry Park har ett utvecklingsansvar vid bildandet av ett ledande produktions- och innovationskluster inom marinindustrin och den tillverkande industrin i närheten av Åbo varv. Utöver skapandet av ett omfattande fastighetskoncept inom marinindustrin har bolaget till uppgift att skapa synergifördelar för företag genom att tillhandahålla dem nätverk av stödtjänster och optimera områdets fysiska strukturer.

Konceptet Blue Industry Park går ut på en mångformig tillväxtgemenskap, vars skalbara lokaler och gemensamma resurser motsvarar tillväxtbehoven inom industrin och minskar företagens sekundära investeringsbehov så att det är möjligt att utöva konkurrenskraftig verksamhet i området på lång sikt.

Det operativa Blue Industry Park inledde sin verksamhet som ett strategiskt bolag våren 2022. Bolaget förvaltar BIP-konceptet som en helhet genom att utveckla, arrendera ut och sälja tomter i området för företag som lämpar sig för konceptet. Bolaget kan genomföra investerings- och utvecklingsprojekt som betjänar konceptet. För detta ändamål kan partnerskap bildas för Blue Industry Park. Även dotter- och intressebolag samt intressebolag med minoritetsägarskap kan grundas på det sätt som med tanke på ekonomin och riskhanteringen är mest ändamålsenligt. Staden förutsätter inte årlig inkomstförföring av dividender av bolaget, men säkerställer avkastning på det placerade kapitalet på lång sikt. Bolaget svarar för genomförandet av progressiva energi- och avfallshanteringslösningar i enlighet med stadens mål för cirkulär ekonomi och klimatneutralitet. Bolaget verkar på en konkurrensutsatt fastighetsmarknad och är inte en offentlig upphandlande enhet.

Förändringar i omvärlden

Under 2026–2029 påverkas företagens investeringsvilja främst av en stabilare räntenivå, en förbättrad finansieringsmiljö och en stark orderstock inom marinindustrin. Inflationen är låg och en långsiktig konkurrenskraft och trygghet av leveranskedjor betonas i företagens beslutsfattande.

Hinder för och fördröjningar i företagens investeringar hänger främst samman med osäkerheten kring den

internationella handelspolitiken och det geopolitiska läget. Som en följd av dessa kan stora strategiska beslut också i fortsättningen fördröjas, även om det finns ett tydligt behov av nya lokaler och produktionskapacitet. Dessutom kan underleverantörskedjans investeringsbeslut skjutas upp på grund av varvets egna operativa ändringsbehov.

Investeringsmöjligheterna syns särskilt i logistik- och produktionslokalerna. Byggföretagen letar aktivt efter nya objekt för att ersätta det minskade bostadsbyggandet, vilket ger företag förmånligare genomförandealternativ. Energilagringsslösningar öppnar upp nya affärsmöjligheter för företag som behöver moderna och flexibla lokaler.

Åbo stads strategiska tillväxtmål och program kring klimatneutralitet stöder företagets beslut att koncentrera sina funktioner till kluster såsom Blue Industry Park. Också internationella investerares intresse för logistik- och produktionsfastigheter sänker tröskeln för företag att utvidga sin verksamhet i området, eftersom det finns fler finansierings- och partnerskapsalternativ.

Sammantaget är företagets investeringsutsikter för åren 2026–2029 tudelade: osäkerheten kan fortfarande bromsa upp besluten, men en stabilare ekonomisk utveckling, nya behov i anslutning till energilagring och kontinuiteten i varvets orderstock skapar en stark grund för nya investeringar och lokallösningar.

Utvecklande av verksamheten – åtgärder och mål

Utöver försäljning och utarrendering av tomter söker bolaget nya kassaflödesmöjligheter, såsom delägarshipsmodeller och egenutvecklade projekt. Dessutom stärks uppgifterna i anslutning till förvaltningen och den operativa utvecklingen av området så att helhetens värde och funktionalitet utvecklas på lång sikt.

Den verkställande direktörens överblick av budgeten 2026 och ekonomiplanen för 2027–2029

Under 2025 har förväntningarna på räntemarknaden uppfyllts, vilket har förbättrat finansieringsmiljön för projekt och skapat förutsättningar för nya investeringar. Samtidigt har bolaget lyckats få med en kapitalinvestering till logistik- och produktionslokallösningarna. Denna helhet innehåller potential för en projekthelhet om cirka 50 000 m².

Den första fastigheten som färdigställdes i början av 2024 är 100 % såld eller uthyrd. Lokalerna har i huvudsak riktats till ett mindre företagsfält som stöder varvets verksamhet, vilket har stärkt områdets trovärdighet och attraktionskraft. I slutet av 2025 färdigställs en annan fastighet, vilket kommer att utvidga området och dess attraktionskraft ytterligare.

De egenutvecklade projekten har framskridit långsammare på grund av varvets operativa ändringsbehov och

fördröjningar i beslutsfattandet, men när de genomförs kommer de att ytterligare komplettera helheten på lång sikt.

Förväntningarna för 2026 och 2027 är att åtminstone en del av logistikprojekten är i gång. Schaktningen av hela BIP-området på Havslinjen beräknas vara klar för alla tomters del före utgången av 2026. Stenmaterial kommer dock att säljas i området fram till sommaren 2027.

Gällande åren 2027–2029 utgår vi från att åtminstone Yard Park-området kommer att vara byggt i sin helhet. Av denna helhet beräknas enbart fastighetsskattens inverkan för staden uppgå till cirka 140 000 euro per år. På Havslinjen förväntas byggandet kraftigt betonas endast till berggrunden, vilket innebär att målet för 2029 är att ha en användningsgrad om cirka 45 procent (5/11).

Efter sommaren har antalet kontakter ökat betydligt, vilket tyder på de starka utsikterna för sjöfartsindustrin och regionens attraktionskraft.

Koncernbolagets mål som är bindande i förhållande till stadsfullmäktige

Mål: Tillgången till byggbara tomter på planområdena Havslinjen och Yard Park

Utvärderingskriterier eller mätare	Bokslut 2024	Budget 2025	Budget 2026	2027	2028	2029
Färdiga tomter Havslinjen (max. 11)	9	9	10	11	11	11
Färdiga tomter Yard Park (max. 6)	6	6	6	6	6	6

Med vilka åtgärder kan målet uppnås:

Klimatmålen

Sammanslutningen genomför stadens Klimatplan och eftersträvar klimatneutralitet också i sin egen verksamhet före 2029

Mål: Sammanslutningen gör sina trafiklösningar och/eller sina byggplatser klimatneutrala redan före 2025.

Utvärderingskriterier eller mätare:	Bokslut 2024	Budget 2025	Budget 2026	2027	2028	2029
Utsläppsfri byggplats	0	2	2	2	2	2

Med vilka åtgärder kan målet uppnås:

Utöver klimatmålen förbinder sig sammanslutningen i samarbete med Åbo stad och andra samarbetspartner att i mån av möjlighet och med beaktande av verksamhetsområdets karaktär genomföra åtgärder som stöder Åbos klimatplan, LUMO-programmet, skogsplanen, Östersjötmaningen, färdplanen för cirkulär ekonomi och upphandlingsstrategin. Sammanslutningen förbinder sig att trygga och stärka den biologiska mångfalden i Åbo och att övergå till en resurssmart cirkulär ekonomi före mållåret 2029 i enlighet med Åbos färdplan för cirkulär ekonomi.

Mål för naturen

Sammanslutningen förbinder sig att planera och rapportera naturmålen för att undvika eller mildra direkta negativa natureffekter som orsakas av dess verksamhet, produkter och tjänster; och/eller bidra till att stärka och trygga särskilt den lokala biologiska mångfalden.

Om det inte är möjligt att undvika en betydande negativ inverkan på naturen som orsakats av verksamhet, produkter och tjänster, planerar sammanslutningen åtgärder för att kompensera för de skador som orsakats i enlighet med principerna för ekologisk kompensation.

Mål för cirkulär ekonomi

Sammanslutningen förbinder sig att planera och rapportera målen för cirkulär ekonomi varmed principerna för resursklokhets kan förverkligas i dess verksamhet, produkter och tjänster.

Rapporteringen av åtgärderna sker i samband med delårsöversikten och bokslutet.

Planerade åtgärder med avseende på målen för naturen och cirkulär ekonomi under 2026.
Lokala planteringar i Pansio-området.

Business Turku Oy

Verkställande direktör: Minna Arve

Bolagets verksamhetsområde och verksamhetens huvudsakliga syfte

Business Turku-koncernen producerar och förmedlar högklassiga tjänster för hela den ekonomiska regionen både när det gäller att grunda ett företag och utvidga, utveckla och internationalisera de företag som redan är verksamma, främjar samarbete mellan företag och högskolor, lockar nya företag till området samt stärker den ekonomiska regionens dragningskraft och kompetens så att vår region är den bästa platsen för ansvarsfull affärsverksamhet, experter och investeringar.

Vår vision är att Åboregionen är Finlands mest dynamiska kluster av företags- och innovationsverksamhet som erbjuder de bästa tjänsterna för företagare och företag. På en strategisk nivå styrs vår verksamhet till tillämpliga delar av Åbo stads strategi och riktlinjerna i borgmästarprogrammet, högskolornas strategier, betoningarna i landsskapsstrategin samt målen för samarbetet i den ekonomiska regionen.

Förändringar i omvärlden

Den allmänna osäkerheten kring den ekonomiska utvecklingen, den geopolitiska osäkerheten, Rysslands anfallskrig mot Ukraina och de handelspolitiska tariffen som Förenta staterna infört skapar osäkerhet och minskad synlighet för företag, vilket påverkar investeringarnas lönsamhet och marknadsinsatserna. Detta återspeglas i företagsfältet i form av omställningsförhandlingar, konkurser och uppskjutna investeringar och rekryteringar. Samtidigt ökar Finlands Natomedlemskap företagets intresse för den västerländska marknaden och Förenta staterna, där också intresset för Finland har ökat. Den kraftiga ökningen av Natos försvarsanslag ökar intresset och möjligheterna för produkter med dubbla användningsområden samt tillväxten inom försvarsindustrin. EU-kommissionen har lämnat sitt förslag till budget för nästa finansieringsperiod, och i förslaget till flerårig budgetram ingår bland annat en ny konkurrenskraftsfond. Nu måste vi stärka intressebevakningen så att dess element möjliggör finansiering för affärsområden som är viktiga för Egentliga Finland och hela Finland, såsom hälsoteknik, läkemedelsindustri och diagnostik samt marinindustrin i stor utsträckning.

Behovet av utländsk arbetskraft under de närmaste åren är fortfarande obestridligt, och i och med att

konkurrensen om experter samtidigt hårdnar måste Finland marknadsföras både som ett intressant studie- och arbetsland även med beaktande av kvarhållningsfaktorer i fråga om de företagare, arbetstagare och studerande med utländsk bakgrund som redan har bosatt sig i vårt land.

Kommunernas satsningar på att anställa egna näringsombud och höja sin egen profil syns nu i praktiken på den ekonomiska regionens nivå. Samarbetet mellan kommunerna är fortfarande smidigt, men under avtalsperioden 2025–2026 påverkar också kommunernas beslut att producera en del av tjänsterna själva vår totalinkomst. AN-reformen som inleddes vid årsskiftet återspeglas också i de tjänster som riktats till egenföretagare och som i fortsättningen genomförs av kommunerna i stället för Business Turku, och som åtminstone i inledningsskedet skapar osäkerhet om de rätta servicekanalerna. Under 2026 ska kommunala avtal omförhandlas, eller så måste man på annat sätt avgöra hur tjänsterna ska tillhandahållas och finansieras regionalt.

Utvecklande av verksamheten – åtgärder och mål

Business Turkus grundläggande uppgift är att stödja företagets tillväxt och utveckling genom att producera och förmedla högklassiga och effektiva experttjänster. Vårt mål är att Business Turkus åtgärder ska generera arbetsplatser och skatteinkomster i regionen på medellång och lång sikt. Vårt mål är att öka omsättningen, exportinkomsterna och FUI-investeringar hos våra kundföretag samt att locka nya företag till regionen. Business Turku Oy är också en motor i utvecklingen av regionens innovationskluster. Inom ramen för vår verksamhet ligger Triple helix-modellen. Våra verktyg utgörs av våra högskoleförbindelser och utnyttjandet av campusstrukturen, ledningsgruppen för livskraft som är vår direkta länk till Åbo stads strukturer och spetsprojekt samt Turun Seudun Kehityksen Oy:s plattform för regelbundna förbindelser till regionens kommuner, deras ledning och näringsombud.

Business Turkus förnyelsetema som fastställdes 2024 har omsatts i praktiken genom att tydligare fokusera på företag och affärsidéer med tillväxtpotential och genom att främja tillväxtorientering inom traditionella branscher. Som ett resultat av förnyelsen förenklades och förnyades vår organisationsstruktur, och den gamla matrisen som skapades av spetsområdesstrukturen ersattes av

Tjänster-enheten. Substans- och kompetensstrukturen fokuserar på tre teman som är viktiga även på europeisk nivå: Grön omställning, Hälsa och välfärd samt Digitalisering och intelligenta teknologier. Åboregionens särdrag och särskiljande (konkurrenskrafts)faktorer, såsom högskolornas kompetensbas och starka industri-sektorer, utgör fortfarande en stark grund. Element av tillväxt söks i dessa, liksom i helt nya initiativ och industriell förnyelse.

År 2025 har vi fokuserat på tjänster enligt företagets livscykel och i synnerhet på de möjligheter som digitaliseringen av servicestigen medför, i syfte att öka kännedomen om vår verksamhet och vår tillgänglighet. Som ett led i detta flyttade vi till nya lokaler på gatunivå i ElektroCity-fastigheten i Åbo vetenskapsparkens område. Ett annat strategiskt fokus är att satsa på invest in-verksamheten samt skapa en tydlig försäljningsfunnel. Till invest in-verksamheten har allokerats fler resurser än tidigare och verksamheten är också mer effektivt kopplad till verksamheten vid Business Finlands FDI-enhet (Foreign Direct Investment) som syftar till att öka affärsflödet. Den tredje strategiska prioriteringen gäller det konkreta främjandet av FUI-investeringar i regionen. Egentliga Finland ligger efter det nationella genomsnittet, särskilt när det gäller företagens FUI-investeringar. Regeringens målnivå på 4 procent av BNP 2031 ligger efter 1,6 procentenheter, men som tillväxtcentrumregion bör målnivån för vår region helst vara 5 procent av BNP. Detta mål innebär en ökning med cirka 500

miljoner euro per år - möjligheter finns inte bara i stora företag i regionen, utan också i aktiveringen av små och medelstora företag och framför allt i etableringen av nya företag i området.

Strategin, missionen, tjänsterna och verksamhetens tyngdpunkter för 2026 fastställs i september–oktober.

Den verkställande direktörens överblick av budgeten 2026 och ekonomiplanen för 2027–2029

Budgeten för 2026 baserar sig på strukturomvandlingarna och den strömlinjeformade organisationen som genomfördes 2025. Ekonomin står på en stabil grund, men förändringarna i kommunernas servicestrukturer och den minskade projektfinansieringen fortsätter att påverka vår verksamhetsmiljö.

Strategiarbetet som har pågått sedan slutet av sommaren 2025 kommer att forma vår verksamhet under 2026. Målet är att fördela resurser till ett allt effektivare och mer skalbart arbete – att stärka livskraften, investeringarna och FUI-aktiviteten.

Personalresurserna är på 2025 års nivå och projektfinansieringens andel har minskats på ett kontrollerat sätt. I fortsättningen kommer vi att betona bland annat genomslagskraft och kostnadseffektivitet i projektpartnerskapen, särskilt via samarbetet med högskolorna.

Koncernbolagets mål som är bindande i förhållande till stadsfullmäktige

Mål: Utvecklingen i omvärlden (mätarna har preciserats från 2024)

Utvärderingskriterier eller mätare	Bokslut 2024	Budget 2025	Budget 2026	2027	2028	2029
Nya storföretag som etablerats i regionen		1	1	1	1	1
SMF-företag som etablerats i regionen	13	15	15	15	15	15
Belopp av extern finansiering som regionen får med Turku Science Park Oy:s stöd	25	60	250	60	60	60

Med vilka åtgärder kan målet uppnås: Reformen av resursallokeringen och verksamhetssättet för invest-in-verksamheten. Toppnivån för 2026 beror på förberedelser för storskaliga investeringsprojekt som redan pågår men som är försenade från det ursprungliga målet (2025) – vårt mål är att hjälpa till med att ro dem i mål.

Klimatmålen

Sammanslutningen genomför stadens Klimatplan och eftersträvar klimatneutralitet också i sin egen verksamhet före 2029

Mål: Sammanslutningen gör sina trafiklösningar och/eller sina byggplatser klimatneutrala redan före 2025.

Utvärderingskriterier eller mätare	Bokslut 2024	Budget 2025	Budget 2026	2027	2028	2029
Vårt koldioxidfotavtryck - koldioxidavtrycket från vår egen verksamhet, vårt mål är att minska det med 10 % jämfört med året innan, %	71	64	57	51	46	41
Vårt koldioxidhandavtryck - den del av vår verksamhet som främjar minskningen av regionens koldioxidavtryck, %	15	≥ 25	≥ 25	≥ 25	≥ 25	≥ 25

Med vilka åtgärder kan målet uppnås: Under 2023 har bolagets koldioxidavtryck definierats som CO2-ekvivalent, som har använts som ett index på 100 år 2024. Målet är att minska vårt eget koldioxidavtryck med 10 % per år. På grund av vår verksamhets karaktär kommer vi inte att nå en nollnivå för koldioxidavtryck och en kompensering för det är varken förnuftig eller tillåten i framtiden. Vårt koldioxidhandavtryck, det vill säga det minskande koldioxidavtrycket för regionens företag och sammanslutningar som ett resultat av vårt arbete, kompenserar dock för vårt eget koldioxidavtryck. Som mätare för vårt koldioxidhandavtryck har vi använt den andel av den totala verksamhetsvolymen som främjar minskningen av verksamhetsområdets koldioxidavtryck i euro.

Mål: Sammanslutningen deltar med sina investeringar i koncernens gemensamma utveckling av klimatbudgeteringen genom att genomföra Gröna omställningen i enlighet med klimatplanen och EU:s taxonomi.

Utvärderingskriterier eller mätare:	Bokslut 2024	Budget 2025	Budget 2026	2027	2028	2029
Bolaget planerar inte några betydande investeringar		-	-	-	-	-

Med vilka åtgärder kan målet uppnås: **Mål för naturen**

Sammanslutningen förbinder sig att planera och rapportera naturmålen för att undvika eller mildra direkta negativa natureffekter som orsakas av dess verksamhet, produkter och tjänster; och/eller bidra till att stärka och trygga särskilt den lokala biologiska mångfalden.

Om det inte är möjligt att undvika en betydande negativ inverkan på naturen som orsakats av verksamhet, produkter och tjänster, planerar sammanslutningen åtgärder för att kompensera för de skador som orsakats i enlighet med principerna för ekologisk kompensation.

Mål för cirkulär ekonomi

Sammanslutningen förbinder sig att planera och rapportera målen för cirkulär ekonomi varmed principerna för resurskloshet kan förverkligas i dess verksamhet, produkter och tjänster.

Rapporteringen av åtgärderna sker i samband med delårsöversikten och bokslutet.

Planerade åtgärder med avseende på målen för naturen och cirkulär ekonomi under 2026.

--

Stiftelsen Forum Marinum

Verkställande direktör: Ulla Teräs

Bolagets verksamhetsområde och verksamhetens huvudsakliga syfte

Det maritima centret Forum Marinum är ett nationellt ansvarsmuseum för sjöfarten, ett museum för marinen samt en besöks-, mötes- och sammanträdesplats i maritim anda. Som ansvarsmuseum utvecklar det verksamheten inom sitt område och har ett omfattande samarbete med högskolor, museer samt många privata och offentliga aktörer både i Finland och internationellt. Till stiftelsens allmännyttiga uppgift hör att bevara Åbos museisamlingar, historiska fartyg, fastigheter och den maritima miljön i åhamnen. Affärsverksamheten i anknytning till kultur och turism omfattar bland annat uthyrning av lokaler och evenemangstjänster.

Förändringar i omvärlden

De snabba förändringarna och nedskärningarna i de offentliga finanserna har påverkat stiftelsens ekonomi på många sätt. För att trygga kontinuiteten i verksamheten på lång sikt krävs anpassning och nya lösningar som stärker stiftelsens finansieringsbas och säkerställer att det allmännyttiga arbetet är effektivt.

Samtidigt har Forum Marinums vision och uppgift som förverkligare av det maritima Åbos strategiska mål blivit tydligare. För att möjliggöra framtida tillväxt efter år med rekordhöga besöksiffror krävs det att tjänsteportföljen förnyas, att lokalerna uppdateras och att verksamheten omstruktureras. Det är viktigt att lyckas utveckla Forum Marinums maritima kvarter som en del av stadsutvecklingen på Slottsudden så att man förstärker kultur- och turisminfrastrukturen och fungerar som en plattform för nya partnerskap.

Konjunkturerna för turismen och attraktionskraften skapar samtidigt både risker och tillväxtpotential. Ökad internationell turism, betydande evenemang och jubileumsår öppnar möjligheter som det maritima centret kan utnyttja för att stärka sin ställning som en upplevelserik och tillgänglig port till skärgården och det maritima Åbo året runt.

Skyddet av Skärgårdshavet och Östersjön, det internationella årtiondet för maritim forskning och stärkandet av maritim läskunskap ger verksamheten nytt innehåll och nya tyngdpunkter. Genom att sammanföra nätverk och olika aktörer kan Forum Marinum öka de maritima

temanans samhälleliga betydelse både regionalt och nationellt.

Utveckling av verksamheten – åtgärder och mål

Stiftelsens strategi för 2023–28 styr utvecklingen av Forum Marinum till ett övergripande maritima kvarter som en del av stadsutvecklingen på Slottsudden och de strategiska målen för det maritima Åbo. Det maritima centret kommer att fungera som en port till havet och skärgården och samtidigt utgöra en viktig länk mellan stadskärnan och den framtida kultur- och konststadsdelen Slottsudden. Stiftelsen stärker sin roll som en aktiv stadsutvecklare och renoverar det maritima centrets lokaler och område och förnyar tjänsterna samtidigt som hela området förnyas och planläggs fram till 2030-talet. Projektplaneringen av Kronomagasinet inleds 2026 och ett centralt mål är att genomföra en långsiktig lösning för museifartyget Sigyn som en del av helheten. Även förvaringslösningarna för samlingar som placerats på många olika ställen kommer att ses över, och hållbara alternativ söks i möjligaste mån i samarbete med Åbo stad och samarbetspartner.

Visionen "På havssidan" styr utvecklingen av det maritima centret till en allt mångsidigare helhet som gör havet upplevelsebart och tillgängligt för så många som möjligt. Att lägga tyngdpunkten på museifartyg av internationell klass i den maritima museiverksamheten, året-runt-evenemang och mångsidiga tjänster stärker Åbos maritima attraktionskraft och svarar mot behoven hos både turister och stadsbor. Åbo stads ställning som ankarhamn för Tall Ships Races syns i det maritima centret även under mellanåren. Renoveringen av Suomen Joutsen färdigställs till största delen före Tall Ships Races-evenemanget år 2028. Samtidigt förnyas också museifartygets besöksupplevelse.

Genom att kombinera maritim historia, nutid och framtid fungerar Forum Marinum som ett forum för tvärvetenskaplig Östersjökunskap och upplevelser av Östersjön. Dess uppgift är att stärka den samhälleliga maritima kompetensen och inspirera människor att agera för havet. Hållbarhet är ett genomgående mål i all verksamhet som det maritima centret bedriver. Genom att utvidga sitt nätverk och utnyttja gamla partnerskap inom sjöfartssektorn strävar Forum Marinum efter att förnya sig och bli kärnan av den maritima hubben och gemenskapen i Åbo. Nyttänkandet kring området och lokalerna

möjliggör anpassningsbara utrymmen och nya samarbetsmodeller som också ökar affärsverksamheten och den ekonomiska hållbarheten i verksamheten.

Den verkställande direktörens överblick av budgeten 2026 och ekonomiplanen för 2027–2029

År 2025 har varit ett år av anpassning. Nedskärningarna i de offentliga finanserna och de ekonomiska utmaningar som partnererna står inför har också påverkat stiftelsen, vilket har krävt omfattande sparåtgärder och nedskärningar i verksamheten. Trots utmaningarna har vi lyckats trygga de viktigaste fokusområdena i vår verksamhet och förbereda oss för nästa utvecklingsfas, även om det har förekommit förseningar i planeringen av till exempel renoveringen av lokalerna i området.

Det nya samarbetsavtal som förhandlats fram med staden gör det möjligt att planera verksamheten på lång sikt. År 2026 är en vändpunkt när det gäller nya innehåll, varav det viktigaste och första är förnyelsen av Suomen Joutsens besökarupplevelse. Den ska bli färdig 2026–27 och stärka Forum Marinums ställning som ett attraktivt besöksmål.

De viktigaste målen för de kommande åren är att stärka vår medelanskaffning och våra partnerskap. De är avgörande för att trygga verksamhetens omfattning och möjliggöra nya öppningar i en situation där man inte förväntar sig en ökning av den offentliga finansieringen.

Att uppnå en balans är en central utmaning och samtidigt en möjlighet under ekonomiplaneperioden 2027–2029.

- Egna inkomster och servicenivå – tillräckliga inkomster som baserar sig på ett attraktivt och mångsidigt serviceutbud.
- Renovering och förnyelse av byggnader – underhåll och utveckling av lokaler och infrastruktur som lägger grunden för hållbar tillväxt.

För att uppnå målen krävs långsiktigt arbete och stöd från samarbetspartner och intressenter. Det finns dock en stark grund: en växande publikbas, ett stärkt varumärke och en tydligare vision om Forum Marinums roll som en del av utvecklingen av Slottsudden och det maritima Åbo.

Koncernbolagets mål som är bindande i förhållande till stadsfullmäktige

Mål: Stiftelsens popularitet och attraktionskraft som ett lokalt och riksomfattande resmål

Utvärderingskriterier eller mätare	Bokslut 2024	Budget 2025	Budget 2026	2027	2028	2029
Antalet besökare i området/år, personer	323 724	240 000	250 000	260 000	325 000	330 000
Den egna produktionens andel av hela avkastningen, %	49	38	40	40	42	42
Inkomster från försäljning av inträdesbiljetter, 1 000 euro	426	450	450	460	500	500
Samarbetsavtal med Åbo stad, 1000 euro (Ssn 22.11.2021 § 524)	589	589	720	720	720	720

Med vilka åtgärder kan målet uppnås:

Klimatmålen

Sammanslutningen genomför stadens Klimatplan och eftersträvar klimatneutralitet också i sin egen verksamhet före 2029

Mål: Sammanslutningen gör sina trafiklösningar och/eller sina byggplatser klimatneutrala redan före 2025.

Utvärderingskriterier eller mätare	Bokslut 2024	Budget 2025	Budget 2026	2027	2028	2029
Verksamheten utvecklas systematiskt mot klimatneutralitet tillsammans med de andra museerna och turistbranschen.	Genomfördes enligt planen	Införande av miljösystemet eller miljöcertifikatet		Turismbranschens kriterier (VTA + Visit Finland)		

Med vilka åtgärder kan målet uppnås: Införandet av Ekokompassen fortsätter 2026.

Mål: Sammanslutningen deltar med sina investeringar i koncernens gemensamma utveckling av klimatbudgeteringen genom att genomföra Gröna omställningen i enlighet med klimatplanen och EU:s taxonomi.

Utvärderingskriterier eller mätare	Bokslut 2024	Budget 2025	Budget 2026	2027	2028	2029
Bättre energieffektivitet i fastigheterna och inbesparingar i driftsekonomin.	Genomfördes delvis	Investeringar i energieffektivitet genomförda	Energieffektivitet som en del av investeringarna i lokalrenoveringar		Besparingar i energikostnader	

Med vilka åtgärder kan målet uppnås:

Utöver klimatmålen förbinder sig sammanslutningen i samarbete med Åbo stad och andra samarbetspartner att i mån av möjlighet och med beaktande av verksamhetsområdets karaktär genomföra åtgärder som stöder Åbos klimatplan, LUMO-programmet, skogsplanen, Östersjöutmaningen, färdplanen för cirkulär ekonomi och upphandlingsstrategin. Sammanslutningen förbinder sig att trygga och stärka den biologiska mångfalden i Åbo och att övergå till en resurssmart cirkulär ekonomi före måläret 2029 i enlighet med Åbos färdplan för cirkulär ekonomi.

Mål för naturen

Sammanslutningen förbinder sig att planera och rapportera naturmålen för att undvika eller mildra direkta negativa natureffekter som orsakas av dess verksamhet, produkter och tjänster; och/eller bidra till att stärka och trygga särskilt den lokala biologiska mångfalden.

Om det inte är möjligt att undvika en betydande negativ inverkan på naturen som orsakats av verksamhet, produkter och tjänster, planerar sammanslutningen åtgärder för att kompensera för de skador som orsakats i enlighet med principerna för ekologisk kompensation.

Mål för cirkulär ekonomi

Sammanslutningen förbinder sig att planera och rapportera målen för cirkulär ekonomi varmed principerna för resurskloshet kan förverkligas i dess verksamhet, produkter och tjänster.

Rapporteringen av åtgärderna sker i samband med delårsöversikten och bokslutet.

Planerade åtgärder med avseende på målen för naturen och cirkulär ekonomi under 2026.

- Programmet Ekokompassen och certifikat
- Åtgärdsplan för utveckling av produkter och tjänster
- Samarbetet för att genomföra åtgärdsprogrammet för Östersjöutmaningen fortsätter.
- Fortsättningen av projektet Maritim läskunskap inleds.

Kaarea Oy

Verkställande direktör: Miika Markkanen

Bolagets verksamhetsområde och verksamhetens huvudsakliga syfte

Bolagets verksamhetsområde är kostservice, städtjänster, fastighetsskötsel, anordnande av skötsel och underhåll av fastigheter samt planering och konsultation i anknytning till genomförandet av dessa tjänster; tillverkning, lagring, förmedling och transport av matprodukter; städning, skötsel, underhåll, övervakning av fastigheter samt säkerhetstjänster samt därtill installering, service och reparation av apparater och system i anknytning till fastigheterna. Bolaget kan även köpa, sälja och äga fastigheter samt aktier och övriga värdepapper. Bolagets syfte är att vara en enhet som är anknuten till sina ägare på det sätt som avses i lagen om offentlig upphandling och koncession (1397/2016). Bolaget drivs enligt affärsekonomiska principer.

Förändringar i omvärlden

De lagändringar som statsrådet planerar att göra i upphandlingslagen och i en anknuten enhets verksamhet skapar osäkerhet i bolagets omvärld.

Utveckling av verksamheten – åtgärder och mål

Bolaget fortsätter sitt utvecklingsarbete för att förenhetliga och förbättra organisationens funktioner bl.a. genom att etablera strategin. Verksamheten utvecklas bland annat utifrån resultaten av produktivets- och koldioxidavtrycksmätarna och med beaktande av kraven i lagstiftningen. Bolagets verksamhet grundar sig på avtalet mellan delägarna och ägarpolitiken.

Den verkställande direktörens överblick av budgeten 2026 och ekonomiplanen för 2027–2029

Bolagets affärsverksamhet förväntas förbli relativt stabil och den allmänna kostnadsutvecklingen måttlig.

Koncernbolagets mål som är bindande i förhållande till stadsfullmäktige

Mål: Omsättningen ökar och produktiviteten för den interna verksamheten i bolaget förbättras

Utvärderingskriterier eller mätare:	Bokslut 2024	Budget 2025	Budget 2026	2027	2028	2029
Bolaget får ny omsättning från nya kunder. Omsättning, 1 000 euro	69 769	70 145	67 698	68 009	68 913	69 830
Rörelsevinsten är måttlig. Rörelsevinst, 1 000 euro	1 373	1 768	1 670	1 671	1 695	1 716

Med vilka åtgärder kan målet uppnås: Till skillnad från tidigare år har omsättningen inom verksamhetsområdet fastighetstjänster budgeterats enligt de föregående årens utfall i stället för på minimiköpsskyldigheten. Kostnadsbesparingsmålet som Varha ställt upp för bolaget kommer att uppnås och detta har beaktats i budgeten. Bolagets serviceavtal har enhetliga prissättningsprinciper. Bolagets tjänster marknadsförs aktivt till nya ägare. Bolagets mål är att betjäna sina ägarkunder kostnadseffektivt och att producera mervärde.

Prissättning av skolmat som köps in av staden och jämförelse med stora städer

Beräknat måltidspris euro/elev/dag	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Esbo stad							
Helsingfors stad							
Uleåborgs stad							
Tammerfors stad							
Åbo stad	2,38	2,46					
Vanda stad							

Klimatmålen

Sammanslutningen genomför stadens Klimatplan och eftersträvar klimatneutralitet också i sin egen verksamhet före 2029

Mål: Sammanslutningen gör sina trafiklösningar och/eller sina byggplatser klimatneutrala redan före 2025.

Utvärderingskriterier eller mätare	Bokslut 2024	Budget 2025	Budget 2026	2027	2028	2029
Bolagets trafiklösningar görs klimatneutrala.	Åtgärdsplanen har genomförts.	Trafiklösningar görs klimatneutrala	Trafiklösningarna har gjorts klimatneutrala	Trafiklösningarna har gjorts klimatneutrala	Trafiklösningarna har gjorts klimatneutrala	Trafiklösningarna har gjorts klimatneutrala
Bolaget använder sig av förnybart, koldioxidsnålt och biobaserat bränsle	Användningen har fortsatt	Användningen fortsätter	Användningen fortsätter	Användningen fortsätter	Användningen fortsätter	Användningen fortsätter
Elfordonens andel av alla fordon, %	16	18	26	36	43	50

Med vilka åtgärder kan målet uppnås: Bolaget förnyar sina bilar under de kommande åren med koldioxidneutrala alternativ, om sådana finns tillgängliga. När det gäller produktionsfordonen använder bolaget förnybar biodiesel i sina bilar med bränslemotor. Detta innebär att den koldioxid som redan är i omlopp återvinns och ny koldioxid produceras inte. Personalen handleds i att köra ekologiskt med fokus bl.a. på körsätt och undvikande av tomgång.

Mål: Sammanslutningen deltar med sina investeringar i koncernens gemensamma utveckling av klimatbudgeteringen genom att genomföra Gröna omställningen i enlighet med klimatplanen och EU:s taxonomi.

Utvärderingskriterier eller mätare	Bokslut 2024	Budget 2025	Budget 2026	2027	2028	2029
Minskad vattenförbrukning	Genom ersättningsinvesteringar har vi kommit fram till lösningar som förbrukar mindre vatten	Genom ersättningsinvesteringar kommer vi fram till lösningar som förbrukar mindre vatten	Genom investeringar i ersättningsutrustning kommer vi fram till lösningar som förbrukar mindre vatten	Genom investeringar i ersättningsutrustning kommer vi fram till lösningar som förbrukar mindre vatten	Genom investeringar i ersättningsutrustning kommer vi fram till lösningar som förbrukar mindre vatten	Genom investeringar i ersättningsutrustning kommer vi fram till lösningar som förbrukar mindre vatten
Dämpning av klimatförändringen	Genom ersättningsinvesteringar har vi kommit fram till lösningar som förbrukar mindre energi	Genom ersättningsinvesteringar kommer vi fram till lösningar som förbrukar mindre energi	Genom investeringar i ersättningsutrustning kommer vi fram till lösningar som förbrukar mindre energi	Genom investeringar i ersättningsutrustning kommer vi fram till lösningar som förbrukar mindre energi	Genom investeringar i ersättningsutrustning kommer vi fram till lösningar som förbrukar mindre energi	Genom investeringar i ersättningsutrustning kommer vi fram till lösningar som förbrukar mindre energi
Minskning av koldioxidavtrycket. Genomförande av planen för utsläppsminskning som stöder koncernens mål.	Verksamheten har utvecklats utifrån mätarna för sektorvisa koldioxidavtryck	Verksamheten utvecklats utifrån mätarna för sektorvisa koldioxidavtryck.	Verksamheten utvecklats utifrån mätarna för sektorvisa koldioxidavtryck.	Verksamheten utvecklats utifrån mätarna för sektorvisa koldioxidavtryck.	Verksamheten utvecklats utifrån mätarna för sektorvisa koldioxidavtryck.	Verksamheten utvecklats utifrån mätarna för sektorvisa koldioxidavtryck.

Med vilka åtgärder kan målet uppnås: I kriterierna för konkurrensutsättningen av ersättningsinvesteringar beaktas miljöaspekter. Utifrån den sektorvisa uppföljningen av koldioxidavtrycket genomförs åtgärder för att minska koldioxidavtrycket.

Utöver klimatmålen förbinder sig sammanslutningen i samarbete med Åbo stad och andra samarbetspartner att i mån av möjlighet och med beaktande av verksamhetsområdets karaktär genomföra åtgärder som stöder Åbos klimatplan, LUMO-programmet, skogsplanen, Östersjoutmaningen, färdplanen för cirkulär ekonomi och upphandlingsstrategin. Sammanslutningen förbinder sig att trygga och stärka den biologiska mångfalden i Åbo och att övergå till en resurssmart cirkulär ekonomi före mållåret 2029 i enlighet med Åbos färdplan för cirkulär ekonomi.

Mål för naturen

Sammanslutningen förbinder sig att planera och rapportera naturmålen för att undvika eller mildra direkta negativa natureffekter som orsakas av dess verksamhet, produkter och tjänster; och/eller bidra till att stärka och trygga särskilt den lokala biologiska mångfalden.

Om det inte är möjligt att undvika en betydande negativ inverkan på naturen som orsakats av verksamhet, produkter och tjänster, planerar sammanslutningen åtgärder för att kompensera för de skador som orsakats i enlighet med principerna för ekologisk kompensation.

Mål för cirkulär ekonomi

Sammanslutningen förbinder sig att planera och rapportera målen för cirkulär ekonomi varmed principerna för resurskloshet kan förverkligas i dess verksamhet, produkter och tjänster.

Rapporteringen av åtgärderna sker i samband med delårsöversikten och bokslutet.

Planerade åtgärder med avseende på målen för naturen och cirkulär ekonomi under 2026.

I produktionsfordonen använder bolaget förnybar biodiesel. Detta innebär att den koldioxid som redan är i omlopp återvinns och ny koldioxid produceras inte.

Avfallshanteringen för långvarigare arbetsobjekt genomförs med växelflak med lock som transporteras rakt till objekten för återvinning enligt den typ av avfall som uppstår. Små mängder transporteras till sorteringsområdena på Havregatan och Fiskarsgatan.

Bolaget har anslutit sig till programmet Stegvis mot eko och använder ekologisk fettfri mjölk och ekologiska flingor samt även andra ekologiska produkter i liten skala. Användningen av ekologiska produkter håller sig på nivå 3 (=> 5–10 % av alla produkter som används är ekologiska).

Genomsnittet för koldioxidavtrycket för blandad kost i daghemmen och skolorna håller sig på samma nivå eller lägre än utfallet åren 2024–2025. Målet är att minska mängden nötkött från den blandade kosten också när det gäller andra kunder och på så sätt minska koldioxidutsläppen från blandmat. Utvecklingen av vegetarisk mat fortsätter.

Andelen eldrivna bilar ökas: Bolaget har utarbetat ett investeringsprogram för produktionsfordon för åren 2026–2029 som då det genomförs kommer att öka antalet elbilar varje år.

Användningen av sorteringsområdet på Fiskarsgatan och Havregatan fortsätter. Bolaget fortsätter samarbeta med avfallsbranschens aktör för att uppnå rätt användning eller fortsatt behandling av de olika avfallsslagen. Bolagets egna anställda och externa tjänsteproducenters anställda instrueras att följa sorteringsanvisningarna för att minimera mängden byggavfall.

I kriterierna för konkurrensutsättningen av ersättningsinvesteringar beaktas miljöaspekter.

Inom rengöringstjänsterna fortsätter användningen av slipskivor, vilket minskar användningen av vatten och arbetet kan genomföras utan kemikalier.

Vi säljer onödiga fordon, maskiner och apparater på Kiertonet. Våra anskaffningar är så långt som möjligt second hand/redan använda produkter.

I stamjuktusets patientkök fortsätter återvinningen av Kiiltos tvättmedelförpackningar. Den lokala återvinningen av tvättmedelflas-kor inom rengöringstjänsterna fortsätter. Inom rengöringstjänsterna fortsätter användningen av miljömärkta rengöringsämnen. Inom rengöringstjänsterna används platsspecifik lagerbokföring av rengöringsmedel för att säkerställa och övervaka korrekt dosering av rengöringsmedel.

Vi fortsätter registreringen av matsvinn i alla måltidstjänsternas verksamhetsställen. I köket säljs överbliven mat efter måltiderna och matsvinn doneras till samarbetsparter. Mängden matsvinn är inte mer än 8 % av den mängd mat som produceras.

Koncentrationen av verksamheten för cirkulär ekonomi på Havregatan fortsätter i lokalen som förvaltas av lokalservicecentralen. Vi strävar efter att sälja produkter som stått i lager över ett år via Kiertonet eller donera dem till återvinningscentraler. Produkter som inte är dugliga för fortsatt användning sorteras på olika återvinningsflak.

Miljöcertifikatet Ekokompassen är i kraft.

Koy Turun Monitoimitilat

Verkställande direktör: Seppo Saaristo

Bolagets verksamhetsområde och verksamhetens huvudsakliga syfte

Bolagets verksamhetsområde är fastighetsförvaltning och verksamhetens huvudsakliga syfte är att genomföra Åbo stads nya lokalprojekt. Åbo stads byggherreverksamhet för lokaler fungerar huvudsakligen som producent av bolagets byggherretjänster och i behövlig omfattning köper bolaget tjänster i anknytning till byggande av marknaden. Bolagets ansvarar för tillfället för genomförandet av en betydlig mängd projekt som pågår samtidigt, dessa är projekt för byggandet av skolor och allaktivitetshus.

Förändringar i omvärlden

Marknaderna väntar på att ECB ska sänka styrräntorna under 2025 på grund av den dämpade inflationen och den svaga ekonomiska tillväxten. ECB:s styrränta förväntas enligt prognosen sjunka gradvis mot en nivå på 1,5–2,0 %, vilket har en direkt inverkan på marknadsräntorna såsom Euriborräntan. Trots att räntemarknadens utsikter är positiva, orsakar de geopolitiska riskerna (t.ex. eventuell tullpolitik) osäkerhet på marknaden.

Byggandets konjunktur har varit svag i år och för 2026 förutspår prognosen en tillväxt på bara några procent. Byggandet av bostäder ligger i praktiken på den lägsta nivån som någonsin registrerats under mätningshistorien. Byggbranschen drivs för tillfället av kommunernas, statens och försvarsmaktens byggande av lokaler. Företagens villighet att ge anbud är hög och staden får goda anbud på lokalprojekt och det finns gott om kompetent arbetskraft tillgänglig.

Byggkostnaderna har stigit jämnt och långsamt sedan början av 2025: t.ex. i april steg kostnaderna 0,5 %, i juni 0,2 % och i juli 0,7 %. Kostnadsökningarna har särskilt omfattat materialkostnader och energi medan kostnaderna för arbetskraft förblivit ganska stabila. Den dämpade inflationen och sänkta räntorna har hållit kostnadstrycket i styr.

Med tanke på omvärlden infaller konkurrensutsättningen av bolagets projekt i en läglig tidpunkt. De eventuella verkningarna på världsmarknaden, finansieringsutgifter och byggkostnader som kunde följa av att kriget mellan Ryssland och Ukraina tar slut, orsakar aningen osäkerhet med tanke på framtiden.

Utveckling av verksamheten – åtgärder och mål

I framtiden kan bolaget ha ett allt bredare ansvar för ledningen av underhållet av sina objekt och anskaffningen av underhållstjänster. Bolaget ska hålla sig medvetet om byggnadernas skick och genomföra reparationer i rätt tid enligt livscykeln, så att problemastiska reparationsskulder inte kan uppstå. I bolagets verksamhet koncentrerar man sig på kort sikt på en betydligt stor mängd byggande, byggprojektens livscykelekonomi och utvecklandet av bolagets förvaltning. På längre sikt förbereder sig bolaget på att ta ansvar för ledningen av underhållet av sina objekt och anskaffningen av underhållstjänster samt skapa nödvändiga strategier, processer, verksamhetssätt och en sådan organisation som detta kräver.

Den verkställande direktörens överblick av budgeten 2026 och ekonomiplanen för 2027–2029

Bolaget investerar över 250 miljoner euro i byggandet skol- och allaktivitetshus under de närmaste åren, och trenden är ökande. Av bolagets kostnader är en betydlig andel utöver investeringarna finansieringskostnader och bolaget satsar på att göra noggranna prognoser för dessa. Bolaget har starkt förbundit sig till de klimatmål som ställts upp och deras genomförande följs kontinuerligt upp i projekten och i bolagets verksamhet. I bolagets ekonomiska nyckeltal speglas de stora investeringarna starkt i kreditlimiten och kapitallånen.

Koncernbolagets mål som är bindande i förhållande till stadsfullmäktige

Mål: Framskridan av investeringsobjekten och projektens årliga utgiftsprognos, milj. euro

Utvärderingskriterier eller mätare	Den totala kostnaden för en godkänd projektplan	Uppdaterad bedömning av projektets totala kostnader	Byggnadskostnader per kvadratmeter	2025	2026	2027	2028	2029
Karhunaution monitoimitalo	48,0	48,0		0	12,8	12,8	31,4	3,1
Jäkärän koulu ja päiväkoti	20,1	19,5		10	8,8	0	0	0
St. Olofsskolan	35,9	35,9		0,9	4,6	16,4	15,6	0
Linnakaupungin monitoimitalo	63,1	63,1		0,5	23,6	31,2	7,8	0
Lyseo	49,0	49,0		0	0,8	24	24	0
Luolavuori	35,9	35,9		0,2	6,5	14,6	14,6	0
Sammanlagt	252,0	251,4		11,5	45	99	93,4	3,1
Alla projekts färdighetsgrad, %				5	22	62	99	100

Observationer: I talen ingår inte finansieringskostnader eller andra kostnader som bolaget har, enbart nybyggnadsinvesteringarna. I talen ingår inte ändringarna som görs i Ypsilon och Syvälahti.

Mål: Uppföljning av bokslutet för de objekt som tagits i bruk, eur

Utvärderingskriterier eller mätare	Bokslut 2024	Budget 2025	Budget 2026	2027	2028	2029
Syvälahti allaktivitetshus	566 565	641 350	645 000	650 000	655 000	660 000
Allaktivitetshuset i Övre S:t Marie	402 416	390 950	410 000	430 000	435 000	440 000

Observationer: I bolagets bokslut syns nu enbart fastighetsskatten, försäkringar, arrenden + som undantag vissa små ärenden och reparationer samt räntekostnaderna för Syvälahti och Övre S:t Marie. Alla underhållskostnader och brukskostnader går för tillfället till Lokaltjänsternas underhåll och/eller användarna och de syns inte alls i bolagets bokslut.

Klimatmålen

Sammanslutningen genomför stadens Klimatplan och eftersträvar klimatneutralitet också i sin egen verksamhet före 2029

Mål: I bolagets nybyggnadsprojekt följer man Green Deal-avtalet för byggarbetsplatsernas del samt nybyggnadsprojekten planeras så att de uppfyller kraven i en fyra stjärnors miljöklassificering. Inom projekten utarbetas en funktionssäkerhetsplan med vilken man säkerställer att hustekniken är energieffektiv och motsvarar den verksamhet som planerats då byggnaden tas i bruk.

Utvärderingskriterier eller mätare	Miljöklassificering fyra stjärnor	Bedömning av hur infrastrukturprojekten följer EU:s taxonomi	Green Deal i bruk	Funktionssäkerhetsplan
Karhunaution monitoimitalo	På kommande / 2027	På kommande / 2027	På kommande / 2027	På kommande / 2027
Jäkärän koulu ja päiväkoti	På kommande / 2026	Ja / 2025	Ja / 2025	Ja / 2025
St. Olofsskolan	På kommande / 2027	På kommande / 2027	På kommande / 2026	På kommande / 2027
Linnakaupungin monitoimitalo	På kommande / 2026	På kommande / 2026	På kommande / 2026	På kommande / 2026
Lyseo	På kommande / 2027	På kommande / 2027	På kommande / 2027	På kommande / 2027
Luolavuori	På kommande / 2027	På kommande / 2026	På kommande / 2026	På kommande / 2026

Med vilka åtgärder kan målet uppnås:

Mål: Sammanslutningen deltar med sina investeringar i koncernens gemensamma utveckling av klimatbudgeteringen genom att genomföra Gröna omställningen i enlighet med klimatplanen och EU:s taxonomi.

Utvärderingskriterier eller mätare	Bedömning av taxonomenlighet har gjorts Ja/Nej	Taxonomikraven uppfylls Ja/Nej
Karhunaukion monitoimitalo	På kommande / 2027	
Jäkärilän koulu ja päiväkoti	Ja / 2025	Ja*
St. Olofsskolan	På kommande / 2027	
Linnakaupungin monitoimitalo	På kommande / 2026	
Lyseo	På kommande / 2027	
Luolavuori	På kommande / 2027	

Med vilka åtgärder kan målet uppnås:

- Kriterierna i EU:s taxonomi gällande duschars vattenflöde på 8 l/s kan inte uppnås i Finland eftersom den nationella förordning har fastställt minimiflödet till 9 l/s.

Mål för naturen

Sammanslutningen förbinder sig att planera och rapportera naturmålen för att undvika eller mildra direkta negativa natureffekter som orsakas av dess verksamhet, produkter och tjänster; och/eller bidra till att stärka och trygga särskilt den lokala biologiska mångfalden.

Om det inte är möjligt att undvika en betydande negativ inverkan på naturen som orsakats av verksamhet, produkter och tjänster, planerar sammanslutningen åtgärder för att kompensera för de skador som orsakats i enlighet med principerna för ekologisk kompensation.

Mål för cirkulär ekonomi

Sammanslutningen förbinder sig att planera och rapportera målen för cirkulär ekonomi varmed principerna för resursklokhets kan förverkligas i dess verksamhet, produkter och tjänster.

Rapporteringen av åtgärderna sker i samband med delårsöversikten och bokslutet.

Planerade åtgärder med avseende på målen för naturen och cirkulär ekonomi under 2026.

Mål för naturen:

- Definieras under år 2025

Mål för cirkulär ekonomi

- Definieras under år 2025

Kuntec Oy

Verkställande direktör: Harri Kaunisto

Bolagets verksamhetsområde och verksamhetens huvudsakliga syfte

Bolagets verksamhetsområde är genomförande, planering och konsultation av jord- och vattenbyggnadsarbeten, gatubyggande, grönområdesarbeten, skogsvårdsarbeten, byggande av idrotts- och lekplatser och projektledningsentreprenad samt anslutande transport-, byggnads-, underhålls- och andra arbeten samt tillverkning och försäljning av produkter som anknyter till branschen. Bolaget kan också köpa, sälja och äga fastigheter och aktier samt hyra ut fastigheter och utrymmen.

Förändringar i omvärlden

Bolaget är en anknuten enhet till de upphandlande enheter som äger bolaget i enlighet med lagen om offentlig upphandling och koncession (1397/2016) samt ett anknutet företag till de upphandlande enheter som är verkssamma inom vatten-, energi-, transport- och posttjänsterna i enlighet med lagen om offentlig upphandling och koncession (1398/2016). Bolaget bedriver sin verksamhet i första hand tillsammans med de upphandlande enheter som äger det och tillhandahåller dem de tjänster som avses i 2 § ovan. Bolaget får tillhandahålla tjänster till andra upphandlande enheter än de som äger bolaget endast i den utsträckning som den gällande

upphandlingslagstiftningen tillåter det utan att äventyra företagets ställning som en anknuten enhet eller ett anknutet företag såsom nämnts ovan.

Åbo Vattenförsörjning Ab blev en ny delägare i bolaget 15.12.2022.

Utveckling av verksamheten – åtgärder och mål

Vi fortsätter att förbättra den interna effektiviteten. Fokus ligger fortfarande på utvecklande av ledarskapet.

Vi satsar kraftigt på att förnya vår utrustning i enlighet med stadens miljöprogram. Miljövänligare utrustning kommer att anskaffas i stor utsträckning under de kommande åren.

Den verkställande direktörens överblick av budgeten 2026 och ekonomiplanen för 2027–2029

I vår verksamhet fokuserar vi på effektivare funktioner, ansvarsfullhet och rätt kvalitetsnivå tillsammans med kunden.

Resultatnivån har överenskommit i förväg med ägarna och bolaget har inga planer på att expandera verksamheten.

Prognosen för omsättningen och rörelsevinsten för 2025 ser ut att uppnå målnivån.

Koncernbolagets mål som är bindande i förhållande till stadsfullmäktige

Mål: Den externa omsättningen för ägarnas ramavtal understiger 5 % och produktiviteten för den interna verksamheten i bolaget förbättras

Utvärderingskriterier eller mätare	Bokslut 2024	Budget 2025	Budget 2026	2027	2028	2029
Omsättning, 1 000 euro	9 260	9 000	9 200	10 400	11 600	11 800
Omsättningen ökar jämfört med föregående bokslut, %	-4,6	-2,2	2,2	13,0	11,5	1,7
Rörelsevinst, 1 000 euro	809	180	184	408	632	636

Med vilka åtgärder kan målet uppnås:

Klimatmålen

Sammanslutningen genomför stadens Klimatplan och eftersträvar klimatneutralitet också i sin egen verksamhet före 2029

Mål: Sammanslutningen gör sina trafiklösningar och/eller sina byggplatser klimatneutrala redan före 2025.

Utvärderingskriterier eller mätare	Bokslut 2024	Budget 2025	Budget 2026	2027	2028	2029
De bränslen som används byts ut mot förnybara bränslen, %	97	95	95	100	100	100
Ökning av andelen eldrivna fordon och klimatvänliga material, %	5	8	10	40	75	100

Med vilka åtgärder kan målet uppnås:

Mål: Sammanslutningen deltar med sina investeringar i koncernens gemensamma utveckling av klimatbudgeteringen genom att genomföra Gröna omställningen i enlighet med klimatplanen och EU:s taxonomi.

Utvärderingskriterier eller mätare	Bokslut 2024	Budget 2025	Budget 2026	2027	2028	2029
Anskaffningar av fordon med låga utsläpp (utsläppsklass), 1 000 euro	1 042	1 500	600	5 300	5 300	600

Med vilka åtgärder kan målet uppnås:

Mål för naturen

Sammanslutningen förbinder sig att planera och rapportera naturmålen för att undvika eller mildra direkta negativa natureffekter som orsakas av dess verksamhet, produkter och tjänster; och/eller bidra till att stärka och trygga särskilt den lokala biologiska mångfalden.

Om det inte är möjligt att undvika en betydande negativ inverkan på naturen som orsakats av verksamhet, produkter och tjänster, planerar sammanslutningen åtgärder för att kompensera för de skador som orsakats i enlighet med principerna för ekologisk kompensation.

Mål för cirkulär ekonomi

Sammanslutningen förbinder sig att planera och rapportera målen för cirkulär ekonomi varmed principerna för resurskloshet kan förverkligas i dess verksamhet, produkter och tjänster.

Rapporteringen av åtgärderna sker i samband med delårsöversikten och bokslutet.

Planerade åtgärder med avseende på målen för naturen och cirkulär ekonomi under 2026.

Kuntec anslöt sig till Åbo stads klimatteam våren 2024. Vi fortsätter att delta i klimatteamets verksamhet.

Koldioxidneutrala fordon anskaffas enligt planen för att ersätta de gamla fordonen med förbränningsmotor.

Sydvästra Finlands Avfallsservice Ab-koncernen

Stadens ägarandel 22,46 %

Verkställande direktör: Jukka Heikkilä

Bolagets verksamhetsområde och verksamhetens huvudsakliga syfte

Sydvästra Finlands Avfallsservice Ab (LSJH) är ett avfallsservicebolag som ägs av 18 kommuner.

LSJH sköter delägarkommunernas lagstadgade avfallshanteringsuppgifter i enlighet med delägaravtalet, avfallslagstiftningen samt andra bestämmelser och avtal. Grunden för LSJH:s verksamhet är det avfallshanteringspolitiska programmet som utarbetats för bolagets hela verksamhetsområde.

LSJH ordnar avfallsinsamlings- och mottagningstjänster samt utnyttjande av avfall och annan hantering för regionens invånare, offentliga aktörer och andra aktörer som ingår i kommunens avfallshanteringsansvar. LSJH erbjuder avfallsrådgivning för aktörer som faller under kommunens avfallshanteringsansvar. Avfallsrådgivningen ger invånarna och andra aktörer råd om hur man kan minska mängden avfall, konsumera på ett hållbart sätt och sortera avfall samt ordna en kostnadseffektiv avfallsservice. LSJH erbjuder också tjänster för näringslivet enligt kommunens lagstadgade andrahandsansvar.

Förändringar i omvärlden

Regeringens proposition gällande en minimiägarandel för anknutna enheter på 10 %, som beretts som en ny del i upphandlingslagen, har väckt oro och osäkerhet på den kommunala avfallshanteringsens verksamhetsfält. Avfallsservicen har klassificerats som nödvändig basservice för invånarna med tanke på försörjningsberedskapen. Den ska fungera i alla situationer. Om regeringsproposition om en minimiägarandel för anknutna enheter på 10 % verkställs, kommer LSJH:s verksamhet för ägarkommunernas del att omorganiseras då situationen är den att enbart fyra av de nuvarande ägarkommunerna äger över 10 % av bolagets aktier. Då skulle vi mista all nytta för ekonomin och verksamheten som har uppnåtts under de senaste tio åren efter fusionen av dåvarande Rouskis Oy och Åbonejdens Avfallsservice Ab som genomfördes 2015. Då LSJH i och med fusionen inledde sin verksamhet, har avfallsservicen på 18 kommuners område så småningom enhetliggjorts och den egna

lösningen för avfallsservicen har genomförts i Salo. Därtill har styrelsens överlappande arbeten avvecklats och således har verksamheten blivit betydligt effektivare jämfört med den tidigare situationen. LSJH har för sin del strävat efter att påverka den lag som för tillfället bereds, så att lagförslaget som inte lämpar sig väl för avfallsservicens verksamhetsområde inte skulle genomföras. Under våren lämnade bolaget in sitt utlåtande om ärendet. Under sommaren lämnade LSJH tillsammans med sex andra avfallsverk in ett officiell klagomål i ärendet till EU-kommissionen.

LSJH har beslutat att i år lägga ned sin affärsverksamhet som siktade på att utveckla återvinningen av avlagda textilier. Beslutet fattades eftersom affärsverksamheten trots försök inte kunde bli lönsam. I fortsättningen kommer LSJH att fokusera på att sköta insamlingen av avlagda textilier på sitt eget verksamhetsområde. Sorteringen, försäljningen och förädlingen av avlagda textilier som ett arbete som utförs av bolaget läggs ned. Under sommaren inleddes en offentlig upphandling för att eventuellt hitta en partner för sorteringen av insamlade avlagda textilier. De slutliga personalverkningarna som affärsverksamheten orsakar kommer att klarna under hösten.

De olika exceptionella situationer som uppstått i samhället under de senaste åren kräver också uppmärksamhet när man planerar verksamheten och förbereder sig för risker.

Utveckling av verksamheten – åtgärder och mål

Sydvästra Finlands Avfallsservice Ab:s strategiska mål och centrala mål grundar sig på bolagets verksamhetspolicy och strategi. LSJH:s styrelse godkände den uppdaterade strategin och verksamhetspolicyn 12.12.2024.

Grunden för vår verksamhet är: Invånare och partner

- Vi producerar högklassiga tjänster.
- Vi samverkar med invånare och andra kunder, ägare, myndigheter och intressentgrupper med beaktande av alla åldersgrupper.
- Vi kommunicerar öppet och i realtid om vår verksamhet och dess konsekvenser.
- Vi är betydande sysselsättare.

Omgivning och beredskap

- Vi handlar på ett sätt som hållbart med tanke på miljö, trivsel, hälsa och ekonomi.
- Vi förutsätter att våra avtalspartner förbinder sig till motsvarande principer.
- Vi behandlar och dokumenterar informationen på ett behärskat och informationssäkert sätt.
- Vi förbereder oss inför eventuella störningar och undantagssituationer.

Arbetsgemenskap

- Vi tar hand om välbefinnande och en trygg arbetsmiljö i arbetsgemenskapen.
- Vi upprätthåller och utvecklar en organisationskultur där informationsgången fungerar och allas röster hörs.
- Vi uppmuntrar och hjälper varandra att utveckla vår kompetens.
- Vi bedömer riskerna i vår verksamhet för att förebygga skador och olyckor.
- Vi är en attraktiv arbetsgivare och våra anställda förbinder sig till vår verksamhet.

De strategiska målen för LSJH är:

- Vi ordnar mångsidiga avfallshanteringstjänster nära kunderna
- Vi främjar resurseffektivitet och regional cirkulär ekonomi för att stävja klimatförändringen
- Vi bevarar den ekonomiska balansen i en omvärld i förändring.

Den verkställande direktörens överblick av budgeten 2026 och ekonomiplanen för 2027–2029

Ekonomiplanen för 2026–2029 bygger på LSJH:s strategi, som bolagets styrelse godkänner varje år. Strategin utgör en grund för verksamhetsplaneringen som utförs under året och utarbetandet av budgeten. År 2024 uppdaterades de åtgärder med vilka bolaget siktar på att uppnå strategin och de mätare som stöder dessa. De inkluderades även för sin del i LSJH:s eget Klimathållbarhetsprogram (miljöansvar, socialt ansvar och gott förvaltningssätt).

Utgångspunkten för planeringen av verksamheten är att erbjuda invånarna så högklassiga avfallstjänster som möjligt

kostnadseffektivt och med beaktande av miljöverkningar. I LSJH görs planeringen på lång sikt i form av ett långsiktigt verksamhets- och investeringsprogram (PTS). Den nuvarande versionen av planen för 2025–2032 godkändes av bolagets styrelse förra våren. Med programmet strävar bolaget efter att kontrollerat genomföra bl.a. omfattande investeringar som planerats för kommande år för att ytterligare utveckla avfallshanteringstjänsterna. Bolagets styrelse granskar investeringsprogrammet regelbundet och godkänner den preciserade planen under våren varje år.

Efter att verksamhetsplanerna blivit färdiga under hösten utarbetas en preliminär budget och förbereds ett förslag till avfallstaxa som föreläggs avfallshanteringsnämnden för behandling. LSJH:s styrelse godkänner den slutgiltiga budgeten enligt årsklockan i december 2025. I budgeten beaktas förändringar i omvärlden, t.ex. ändringar i lagstiftningen. I investeringsplanen beaktas nödvändiga utvecklingsbehov med anknytning till bygandet och andra funktioner. Investeringarna kommer i mån av möjlighet att finansieras med kassamedel och vid behov med ett externt penninginstitutslån.

Då ansvaret för transport av blandavfall övergår till kommuner från början av 2026, kommer det att kräva särskilda ekonomiska och operativa satsningar under de närmaste åren. Samtidigt utvecklas avfallsservicens tjänster som en helhet så att invånarna i fortsättningen har tillgång till en allt bättre och mer flexibel avfallsservice. Därtill ska beaktas de punkter som nämns under "Förändringar i omvärlden".

I planen på lång sikt för åren 2025–2032 ingår flera investeringar för att förbättra tjänsterna och infrastrukturen för avfallsservicen. Den ekonomiskt mest betydande av dessa är den nya sorteringsstation som för tillfället byggs på Toppåparkens område. Samtidigt genomförs flera projekt med ett lägre ekonomiskt värde på olika verksamhetsställen. Dessutom ska de gamla avstjälningsplatserna läggas ned på ett kontrollerat sätt.

Man strävar efter att kontinuerligt utveckla finansieringsstrukturen för verksamheten så att kostnaderna för basserviceverksamheten kan täckas med intäkterna från serviceproduktionen. Under tidigare år har de avgiftsbelagda inkomsterna inte täckt de kostnader som produktionen av de avgiftsbelagda tjänsterna medfört och därför har underskottet täckts med övriga inkomster från affärsverksamheten.

I tabellen nedan ingår förutom utfall även prognoser för 2026–2029. Prognoserna grundar sig på den långsiktiga handlings- och investeringsplan som LSJH:s styrelse godkände våren 2025 och den pågående budgetplaneringen för 2026 och de är preliminära. Utfallet kan avvika från tabellen nedan.

Klimatmålen

Sammanslutningen genomför stadens Klimatplan och eftersträvar klimatneutralitet också i sin egen verksamhet före 2029

Mål: Sammanslutningen gör sina trafiklösningar och/eller sina byggplatser klimatneutrala redan före 2025.

Med vilka åtgärder kan målet uppnås:

LSJH förutsätter alternativ drivkraft i sina konkurrensutsatta avfallstransportentreprenader i mån av möjlighet (tillgänglighet med beaktande av logistiska områden).

Pendeltrafiken har tagits med som en ny helhet i LSJH:s program för utsläppsminskningar för att precisera målen.

Mål: Sammanslutningen deltar med sina investeringar i koncernens gemensamma utveckling av klimatbudgeteringen genom att genomföra Gröna omställningen i enlighet med klimatplanen och EU:s taxonomi.

Utvärderingskriterier eller mätare	Bokslut 2024	Budget 2025	Budget 2026	2027	2028	2029
Vi effektiviserar nyanvändning och högklassig återvinning/Mängden blandavfall som LSJH samlar in av fastigheter är 140 kg per invånare år 2030.	159	156	152	148	145	141
Vi siktar på att uppnå ett så lågt koldioxidavtryck som möjligt/LSJH:s utsläpp från verksamheten (ekv/år) minskar klart från 2024 års nivå före år 2030.	88 000 tCO ₂ ekv/a*	86 500 tCO ₂ ekv/år	Beräknings-sättet uppdateras så att det motsvarar VSME-standard, målnivån granskas inför åren 2026–2029 utifrån resultaten	Beräknings-sättet uppdateras så att det motsvarar VSME-standard, målnivån granskas inför åren 2026–2029 utifrån resultaten	Beräknings-sättet uppdateras så att det motsvarar VSME-standard, målnivån granskas inför åren 2026–2029 utifrån resultaten	Beräknings-sättet uppdateras så att det motsvarar VSME-standard, målnivån granskas inför åren 2026–2029 utifrån resultaten
Vi värnar om en ren miljö och mångfald i naturen/Naturens mångfald på LSJH:s verksamhetsställen utvecklas positivt genom att genomföra minst 10 åtgärder per år som stöder målet för mångfald.	Har inte mätts.	10	10	10	10	10

Med vilka åtgärder kan målet uppnås:

- Vi främjar resurseffektivitet och regional cirkulär ekonomi tillsammans med våra samarbetsparter. Vi hjälper våra kunder att sortera avfall och göra ansvarsfulla val. Vi återvinner och utnyttjar det avfall vi har.
- Vi minskar utsläppen i leveranskedjans alla delar. Vi tar i bruk tekniska lösningar för att minska metanutsläpp från soptippar. Vi minskar utsläppen från transporten av avfall och avfallsbehandlingen genom att optimera vår verksamhet och utveckla våra upphandlingar.
- Vi sköter om närmiljön genom att följa de lov, bestämmelser och förpliktelser som tillämpas på vår verksamhet. Vi kartlägger verksamhetsställets naturvärden, vi sköter om områden på ett sätt som främjar mångfald och vi bekämpar invasiva arter.

Utöver klimatmålen förbinder sig sammanslutningen i samarbete med Åbo stad och andra samarbetspartner att i mån av möjlighet och med beaktande av verksamhetsområdets karaktär genomföra åtgärder som stöder Åbos klimatplan, LUMO-programmet, skogsplanen, Östersjöutmaningen, färdplanen för cirkulär ekonomi och upphandlingsstrategin. Sammanslutningen förbinder sig att trygga och stärka den biologiska mångfalden i Åbo och att övergå till en resurssmart cirkulär ekonomi före mållåret 2029 i enlighet med Åbos färdplan för cirkulär ekonomi.

Mål för naturen

Sammanslutningen förbinder sig att planera och rapportera naturmålen för att undvika eller mildra direkta negativa natureffekter som orsakas av dess verksamhet, produkter och tjänster; och/eller bidra till att stärka och trygga särskilt den lokala biologiska mångfalden.

Om det inte är möjligt att undvika en betydande negativ inverkan på naturen som orsakats av verksamhet, produkter och tjänster, planerar sammanslutningen åtgärder för att kompensera för de skador som orsakats i enlighet med principerna för ekologisk kompensation.

Mål för cirkulär ekonomi

Sammanslutningen förbinder sig att planera och rapportera målen för cirkulär ekonomi varmed principerna för resursklokhets kan förverkligas i dess verksamhet, produkter och tjänster.

Rapporteringen av åtgärderna sker i samband med delårsöversikten och bokslutet.

Planerade åtgärder med avseende på målen för naturen och cirkulär ekonomi under 2026.

Vi tar fram en plan för skötsel av områden för att öka och skydda den biologiska mångfalden

Miljökriterierna inkluderas i upphandlingsanvisningarna

Programmet för minskning av utsläppen uppdateras och följs upp

Insamlingen av soptippsgas effektiviseras och projektsamarbetet för vidareförädling av gas utvecklas

Projektet Flexibel avfallshantering 2030 utvecklar avfallshanteringstjänsterna och mottagningsnätverket för fastigheterna i regionen för att stödja en effektivare återvinning

I LSJH:s pågående bygg- och investeringsprojekt har målen för cirkulär ekonomi inkluderats som centrala kriterier.

Stiftelsen Åbo 2029 sr.

Stiftelsens ombud: Tuomas Heikkinen

Bolagets verksamhetsområde och verksamhetens huvudsakliga syfte

Syftet med stiftelsen är att främja verksamheten i enlighet med den av Åbo stadsfullmäktige godkända Åbostrategin samt evenemang och projekt som ökar invånarnas välbefinnande och stöder utbildningen, högskolesamarbetet och näringslivet i Egentliga Finland. Syftet med stiftelsen är att göra Åbo stad mer intressant och lockande som turiststad genom att utveckla attraktionsfaktorer samt att skapa nya affärsmöjligheter för företag inom turismen och upplevelseindustrin. Stiftelsen har till syfte att främja utvecklingen av nya serviceinnovationer.

Stiftelsens ombuds överblick av budgeten 2026 och ekonomiplanen för 2027–2029

Aktieallokeringen i stiftelsens placeringsportfölj har sänkts betydligt under sommaren 2023, eftersom den höjda räntenivån gör det möjligt att uppnå en god riskjusterad avkastning till en lägre risknivå. Marknadsvärdet på stiftelsens placeringskapital var cirka 35 miljoner euro i augusti 2024. För detta har en nominell avkastning på cirka 4,3 procent fastställts i budgeten. Detta skulle innebära en årlig nominell avkastning på 1,5 miljoner euro. I övrigt fortsätter stiftelsens verksamhet som tidigare och stiftelsen fortsätter att genomföra de mål som anges i stiftelseurkunden.

Koncernbolagets mål som är bindande i förhållande till stadsfullmäktige

Mål: Att främja verksamheten enligt Åbostrategin samt evenemang och projekt som ökar invånarnas välbefinnande och stöder utbildningen, högskolesamarbetet och näringslivet i Egentliga Finland.

Utvärderingskriterier eller mätare	Bokslut 2024	Budget 2025	Budget 2026	2027	2028	2029
Utdelade bidrag och kostnader för projekt, 1 000 euro	468	450	990	1 540	3 000	
Marknadsvärde på stiftelsens placeringstillgångar per 31.12, 1 000 euro	36 200	36 000	37 000	38 000	39 000	

Med vilka åtgärder kan målet uppnås: I bidragen och projekten för åren 2026–2028 har man uppskattat de uppskattade kostnaderna för Åbo 800-årsjubileumsprojektet och för övriga projekt ett årligt bidrag på 450 000 euro. Stiftelsens styrelse har tidigare beslutat om budgeten för Åbo 800-årsjubileumsprojektet 2025–2026 för stiftelsens del. Stadsfullmäktige behandlar jubileumsårets strategiska koncept och finansiering under slutet av 2025.

Klimatmålen

Sammanslutningen genomför stadens Klimatplan och eftersträvar klimatneutralitet också i sin egen verksamhet före 2029

Mål: Sammanslutningen gör sina trafiklösningar och/eller sina byggplatser klimatneutrala redan före 2025.

Utvärderingskriterier eller mätare	Bokslut 2024	Budget 2025	Budget 2026	2027	2028	2029
Stiftelsens fondförvaltare iakttar de strikta ESG-kriterierna (environment, social, governance) i valet av placeringsobjekt	Utfall	Uppnås	Uppnås	Uppnås	Uppnås	

Med vilka åtgärder kan målet uppnås:

Utöver klimatmålen förbinder sig sammanslutningen i samarbete med Åbo stad och andra samarbetspartner att i mån av möjlighet och med beaktande av verksamhetsområdets karaktär genomföra åtgärder som stöder Åbos klimatplan, LUMO-programmet, skogsplanen, Östersjöutmaningen, färdplanen för cirkulär ekonomi och upphandlingsstrategin. Sammanslutningen förbinder sig att trygga och stärka den biologiska mångfalden i Åbo och att övergå till en resurssmart cirkulär ekonomi före målåret 2029 i enlighet med Åbos färdplan för cirkulär ekonomi.

Mål för naturen

Sammanslutningen förbinder sig att planera och rapportera naturmålen för att undvika eller mildra direkta negativa natureffekter som orsakas av dess verksamhet, produkter och tjänster; och/eller bidra till att stärka och trygga särskilt den lokala biologiska mångfalden.

Om det inte är möjligt att undvika en betydande negativ inverkan på naturen som orsakats av verksamhet, produkter och tjänster, planerar sammanslutningen åtgärder för att kompensera för de skador som orsakats i enlighet med principerna för ekologisk kompensation.

Mål för cirkulär ekonomi

Sammanslutningen förbinder sig att planera och rapportera målen för cirkulär ekonomi varmed principerna för resurskloshet kan förverkligas i dess verksamhet, produkter och tjänster.

Rapporteringen av åtgärderna sker i samband med delårsöversikten och bokslutet.

Koncernen Åbo Energi

Verkställande direktör: Timo Honkanen

Bolagets verksamhetsområde och verksamhetens huvudsakliga syfte

Bolaget verkar inom energibranschen och producerar, överför och säljer el och värme till hushåll och företag. Åbo Energis uppgift är att tillföra energi för levnad, boende och företagande.

Förändringar i omvärlden

Volatiliteten på elmarknaden, dvs. prisfluktuationen, förväntas vara fortsatt kraftig i och med att den förnybara väderberoende produktionen och elförbrukningen ökar. Vår resa mot koldioxidneutral energiproduktion framskrider men flaskhalsarna i elnäten och den extremt strama regleringsmodellen för elnätets avkastningsnivå kan på nationell nivå sätta gränser för detta innan elnäten har förstärkts. Integrationen av el-, värme- och vätemarknaden förstärks kraftigt.

Utveckling av verksamheten – åtgärder och mål

Vi fortsätter att utveckla vår energiproduktion i en koldioxidneutral riktning, förstärker och förnyar vårt elnät så att det motsvarar kraven hos det allt mer elektrifierade samhället endast i den utsträckning som det är möjligt på grund av den alltför strikta regleringsmodellen, vi fortsätter att investera i fjärrvärme som producerats med icke-brännande teknik samt vi fortsätter att särskilt sörja för försörjningsberedskapen och beredskapen för kriser. Vi

utvecklar optimeringen av vår produktionsportfölj och kommer att fortsätta att implementera och införa artificiell intelligens i all affärsverksamhet.

Den verkställande direktörens överblick av budgeten 2026 och ekonomiplanen för 2027–2029

År 2026 förväntas ännu vara funktionellt och ekonomiskt måttligt, men de låga elpriserna som förutspås av marknaden för elfuturer kommer att leda till kraftiga förluster särskilt inom elproduktionen vid kraftverket i Nådendal. Samtidigt kommer den tillåtna avkastningen från elnätet att vara betydligt lägre än under de föregående åren, eftersom det kraftigt växande investeringsbehovet på grund av den gröna omställningen och Energimyndighetens nya regleringsmodell inte stöder varandra, utan leder till att nätbolaget skuldsätter sig för att kunna göra de investeringar som krävs.

Lönsamheten för fjärrvärme väntas ligga kvar på en god nivå och det finns potential för en något bättre lönsamhet samtidigt som de sjunkande anskaffningspriserna också återspeglas i kundpriserna, eftersom prisfluktuationerna på elmarknaden kan utnyttjas vid låga elpriser även genom att producera fjärrvärme med el och värmepumpar: ytterligare 60 MW ny produktionskapacitet för fjärrvärme kommer att färdigställas år 2026.

Den operativa ledningen letar efter sätt att vidareutveckla lönsamheten och verksamheten.

Koncernbolagets mål som är bindande i förhållande till stadsfullmäktige

Mål: Ökad inkomstförföring till staden

Utvärderingskriterier eller mätare	Bokslut 2024	Budget 2025	Budget 2026	2027	2028	2029
Utdelning, miljoner euro	20	20	20	20,5	21	21,5
Ränta på utlåningar, miljoner euro	6,0	9,4	6,9	7,5	8,0	8,2

Med vilka åtgärder kan målet uppnås:

Utlåningsräntan 2024 har korrigerats.

Mål: Serviceförmåga och funktionssäkerhet

Utvärderingskriterier eller mätare	Bokslut 2024	Budget 2025	Budget 2026	2027	2028	2029
Leveranssäkerhet vid elöverföringen, genomsnittlig avbrottstid/kund, h:min:s (genomsnittet i branschen 2:05:00)	0:06:33	< 0:10:00	< 0:10:00	< 0:10:00	< 0:10:00	< 0:10:00
Leveranssäkerhet för värme, genomsnittlig avbrottstid/kund, h:min:s (genomsnittet i branschen 2:01:12)	0:48:00	< 1:30:00	< 1:30:00	< 1:30:00	< 1:30:00	< 1:30:00

Med vilka åtgärder kan målet uppnås:

Klimatmålen

Sammanslutningen genomför stadens Klimatplan och eftersträvar klimatneutralitet också i sin egen verksamhet före 2029

Mål: Sammanslutningen gör sina trafiklösningar och/eller sina byggplatser klimatneutrala redan före 2025.

Utvärderingskriterier eller mätare	Bokslut 2024	Budget 2025	Budget 2026	2027	2028	2029
Vi ökar andelen helebilar och laddbara hybridbilar av bolagets person- och paketbilar, %	30	32	35	37	40	40

Med vilka åtgärder kan målet uppnås:

- Målet i vårt nya miljöprogram för 2024-2026 är: "Vi fortsätter att upphandla nya el- och hybridbilar för vår personals arbetskörningar." och "Vi deltar i Åbo stads Green deal-avtal genom att stödja byggarbetsplatsernas mål om koldioxidneutralitet."
- Försörjningsberedskapsaspekten ska beaktas. Alla fordon kan inte vara eldrivna.

Mål: Andelen kolneutrala energikällor i produktionen

Värme, kyla, ånga och el som används i Åbo produceras koldioxidneutralt senast 2029 (med beaktande av kompensationer).

- Den kolneutrala energins andel av el och värme som Åbo Energi säljer uppgår till minst 95 procent år 2024.

(Åbo stads klimatplan 2029, sfm 11.6.2018 § 142).

Utvärderingskriterier eller mätare	Bokslut 2024	Budget 2025	Budget 2026	2027	2028	2029
Andelen kolneutrala energikällor i fjärrvärmeproduktionen, %	89,4	95	95	95	95	95
Andelen kolneutrala energikällor i elanskaaffningen, %	84	95	95	95	95	95
Kolneutrala energikällor: värme + el + mekanismer, %	86,5	100	100	100	100	100

Med vilka åtgärder kan målet uppnås:

Utöver klimatmålen förbinder sig sammanslutningen i samarbete med Åbo stad och andra samarbetspartner att i mån av möjlighet och med beaktande av verksamhetsområdets karaktär genomföra åtgärder som stöder Åbos klimatplan, LUMO-programmet, skogsplanen, Östersjöutmaningen, färdplanen för cirkulär ekonomi och upphandlingsstrategin. Sammanslutningen förbinder sig att trygga och stärka den biologiska mångfalden i Åbo och att övergå till en resurssmart cirkulär ekonomi före mållåret 2029 i enlighet med Åbos färdplan för cirkulär ekonomi.

Mål för naturen

Sammanslutningen förbinder sig att planera och rapportera naturmålen för att undvika eller mildra direkta negativa natureffekter som orsakas av dess verksamhet, produkter och tjänster; och/eller bidra till att stärka och trygga särskilt den lokala biologiska mångfalden.

Om det inte är möjligt att undvika en betydande negativ inverkan på naturen som orsakats av verksamhet, produkter och tjänster, planerar sammanslutningen åtgärder för att kompensera för de skador som orsakats i enlighet med principerna för ekologisk kompensation.

Mål för cirkulär ekonomi

Sammanslutningen förbinder sig att planera och rapportera målen för cirkulär ekonomi varmed principerna för resursklokhets kan förverkligas i dess verksamhet, produkter och tjänster.

Rapporteringen av åtgärderna sker i samband med delårsöversikten och bokslutet.

Planerade åtgärder med avseende på målen för naturen och cirkulär ekonomi under 2026.

Vårt klimat- och miljöprogram sträcker sig fram till 2026.

- Inom energiproduktionen använder vi endast hållbart producerade biomassabränslen vars hållbarhet har påvisats i enlighet med det hållbarhetssystem som Energimyndigheten godkänt.
- Vi fortsätter med projekt som främjar den biologiska mångfalden tillsammans med olika aktörer (t.ex. beskningsprojekt tillsammans med Åbo stad)
- Vi fortsätter att installera fågelskydd där det är tillämpligt
- Vi fortsätter med sambyggnadskultur med Åbo stad på miljömässigt värdefulla områden med beaktande av den biologiska mångfalden.

Mål för cirkulär ekonomi:

- Vi utvecklar den cirkulära ekonomin i vårt energisystem genom att främja utnyttjandet av spillvärme från industrin och kunderna i fjärrvärme- och fjärrkylanätet.

Turun Aikuiskoulutussäätiö

Verkställande direktör: Tommi Forss

Bolagets verksamhetsområde och verksamhetens huvudsakliga syfte

Turun Aikuiskoulutussäätiö utgör en betydande del av den regionala utbildnings-, arbetskrafts- och näringspolitiska servicestrukturen. Syftet med läroanstalterna som upprätthålls av stiftelsen är att främja regionens livskraft, välfärd, nationella och internationella konkurrenskraft samt fungerande arbetsmarknad genom att utveckla kompetensen. Turun Aikuiskoulutussäätiö är en del av företagsservicestrukturen som stöder näringslivets funktionalitet i Åbo ekonomiska region genom att för sin del ta hand om tillgången till kompetent arbetskraft.

För att uppfylla sitt ändamål upprätthåller stiftelsen Turun Aikuiskoulutuskeskus och Turun kesäyliopisto som självständiga läroanstalter. De har till uppgift att erbjuda och ordna yrkesinriktad och allmänbildande vuxenutbildning, öppen högskoleundervisning samt service-, forsknings- och arbetsverksamhet med nära anknytning till utbildningen samt verka så att de även i övrigt främjar stiftelsens syfte.

Stiftelsen är en allmännyttig sammanslutning och eftersträvar ingen vinst, men anser sig fortlöpande sträva efter att läroanstalterna som upprätthålls av stiftelsen är ekonomiskt självbärande.

Vuxenutbildningen spelar en regionalt stark näringspolitisk roll. Målet är att svara på de utmaningar som näringslivet ställt på utbildningen och sträva mot ett gemensamt mål med tanke på näringslivets framgång och konkurrenskraft i regionen.

Förändringar i omvärlden

Stiftelsens verksamhet finansieras till största delen med den statsandel som beviljas av undervisnings- och kulturministeriet. Finansieringen grundar sig på volym, prestationer och effekter. Finansieringsmodellen för både yrkesutbildningen och det fria bildningsarbetet gör att utbildningsanordnare hamnar i en konkurrenssituation sinsemellan, vilket gör det svårt att förutse den egna finansieringsandelen. De utbildningspolitiska riktlinjerna och regeringsprogrammet bestämmer utbildningens modell för verksamheten och finansieringen samt finansieringens nivå. Den försvagade offentliga ekonomin kan i fortsättningen ha en negativ inverkan på finansieringen med statsandelar.

I statsbudgeten för 2024 gjordes en nedskärning på 120 miljoner euro inom yrkesutbildningen, varav stiftelsens andel uppgick till 0,6 miljoner euro. Nedskärningen i finansieringen hade en betydande inverkan på utbildningens omfattning.

Vårt samarbete med regionens läroanstalter och särskilt Åbo yrkesinstitut är kontinuerligt och pragmatiskt i fråga om koordinering av utbildningsutbudet, utbildningsupphandlingar och sam användning av lokaler.

Rysslands pågående anfallskrig mot Ukraina har fortfarande en direkt och indirekt inverkan på stiftelsens verksamhet. Den omedelbara effekten kommer att vara integrationen av ukrainska flyktingar och deras utbildningsbehov när det gäller språk och yrkesutbildning. De indirekta effekterna har återspeglats i ökade kostnader och särskilt i osäkerhet i energipriserna.

Utveckling av verksamheten – åtgärder och mål

Stiftelsen strävar efter att utveckla sin verksamhet enligt näringslivets krav genom en dialog med företagen och arbetslivet i regionen. Utifrån framkomna behov och kartläggningar av utbildningsbehovet utvecklas nya utbildningsprodukter tillsammans med arbetslivet. För sommaruniversitetets del följer man det existerande utbildningsbehovet och trenderna samt efterfrågan på olika utbildningsprodukter. Målet är att upprätthålla och öka kompetenskapitalet inom olika yrkesområden och på så sätt säkerställa regionens framgång även i framtiden.

Undervisningsmetoderna utvecklas vidare bland annat med beaktande av de verksamhetsmodeller som man lärt sig under pandemin.

Att säkerställa personalens välbefinnande är ett centralt fokus.

Den verkställande direktörens överblick av budgeten 2026 och ekonomiplanen för 2027–2029

Budgeten för 2026 grundar sig i huvudsak på uppgifterna för 2023 och 2024 samt preliminära uppgifter om nivån på statsandelsfinansieringen. Undervisnings- och kulturministeriet fattar sitt finansieringsbeslut mycket sent det vill säga i mitten av december, vilket gör det svårt att

upprätta budgeten. Prognosen för statsandelens belopp innehåller således risker.

Ekonomiplanen för 2027 – 2029 har utarbetats enligt försiktighetsprincipen. Alla utgiftsbudgetar innehåller ett antagande om inflation.

Campusprojektet i Artukais färdigställdes våren 2025 enligt planen. I och med viktiga investeringar har stiftelsekoncernens avdragsunderlag ökat, vilket påverkar prognoserna för kommande år.

Koncernbolagets mål som är bindande i förhållande till stadsfullmäktige

Mål: Antal vuxenutbildningsplatser och effekt

Utvärderingskriterier eller mätare	Bokslut 2024	Budget 2025	Budget 2026	2027	2028	2029
Antal studerande, personer	10 928	12 500	12 500	12 500	12 500	12 500
Studerandenöjdhet, skala 0–5	4,4	4,2	4,2	4,2	4,2	4,2

Med vilka åtgärder kan målet uppnås:

Mål: Effektivitet, lönsamhet och soliditet gällande stiftelsens verksamhet

Utvärderingskriterier eller mätare	Bokslut 2024	Budget 2025	Budget 2026	2027	2028	2029
Annan än statsandelsfinansiering / om-sättning, 1 000 euro	3 204	2 795	2 906	2 964	3 023	3 084
Överskott av egen verksamhet (post motsvarande rörelsevinst), 1 000 euro	1 239	580	698	807	908	1 053

Med vilka åtgärder kan målet uppnås:

Klimatmålen

Sammanslutningen genomför stadens Klimatplan och eftersträvar klimatneutralitet också i sin egen verksamhet före 2029

Mål: Sammanslutningen gör sina trafiklösningar och/eller sina byggplatser klimatneutrala redan före 2025.

Utvärderingskriterier eller mätare	Bokslut 2024	Budget 2025	Budget 2026	2027	2028	2029
Antal eldrivna bilar	2	2	3	3	3	3

Med vilka åtgärder kan målet uppnås:

Mål: Sammanslutningen deltar med sina investeringar i koncernens gemensamma utveckling av klimatbudgeteringen genom att genomföra Gröna omställningen i enlighet med klimatplanen och EU:s taxonomi.

Utvärderingskriterier eller mätare	Bokslut 2024	Budget 2025	Budget 2026	2027	2028	2029
Förbättring av energieffektiviteten	Ovannämnda förbättrings-metoder upprätthålls och deras användning har övervakats	Ovannämnda förbättrings-metoder upprätthålls och deras användning övervakas	Ovannämnda förbättrings-metoder upprätthålls och deras användning övervakas	Ovannämnda förbättrings-metoder upprätthålls och deras användning övervakas	Ovannämnda förbättrings-metoder upprätthålls och deras användning övervakas	Ovannämnda förbättrings-metoder upprätthålls och deras användning övervakas
Utnyttjande av solenergi	120 kW	120 kW	120 kW	120 kW	120 kW	120 kW

Med vilka åtgärder kan målet uppnås:

Utöver klimatmålen förbinder sig sammanslutningen i samarbete med Åbo stad och andra samarbetspartner att i mån av möjlighet och med beaktande av verksamhetsområdets karaktär genomföra åtgärder som stöder Åbos klimatplan, LUMO-programmet, skogsplanen, Östersjöutmaningen, färdplanen för cirkulär ekonomi och upphandlingsstrategin. Sammanslutningen förbinder sig att trygga och stärka den biologiska mångfalden i Åbo och att övergå till en resurssmart cirkulär ekonomi före målåret 2029 i enlighet med Åbos färdplan för cirkulär ekonomi.

Mål för naturen

Sammanslutningen förbinder sig att planera och rapportera naturmålen för att undvika eller mildra direkta negativa natureffekter som orsakas av dess verksamhet, produkter och tjänster; och/eller bidra till att stärka och trygga särskilt den lokala biologiska mångfalden.

Om det inte är möjligt att undvika en betydande negativ inverkan på naturen som orsakats av verksamhet, produkter och tjänster, planerar sammanslutningen åtgärder för att kompensera för de skador som orsakats i enlighet med principerna för ekologisk kompensation.

Mål för cirkulär ekonomi

Sammanslutningen förbinder sig att planera och rapportera målen för cirkulär ekonomi varmed principerna för resurskloshet kan förverkligas i dess verksamhet, produkter och tjänster.

Rapporteringen av åtgärderna sker i samband med delårsöversikten och bokslutet.

Planerade åtgärder med avseende på målen för naturen och cirkulär ekonomi under 2026.

Turun Ammattikorkeakoulu Oy

Verkställande direktör: Vesa Taatila

Bolagets verksamhetsområde och verksamhetens huvudsakliga syfte

Bolaget utövar högskoleverksamhet med stöd av en koncession av statsrådet och på det sätt som fastställs i yrkeshögskolelagen. I enlighet med den strategi som godkändes 2023 ökar vi välfärden och konkurrenskraften i Egentliga Finland på ett ansvarsfullt sätt. Bolagets primära uppgift är att utexaminera välmående experter för att utveckla arbetslivet i Egentliga Finland. Tillsammans med våra partner utvecklar vi lösningar vars inverkan återspeglas i stor utsträckning även utanför vår region. Bolagets framgång mäts genom Åbos och hela Egentliga Finlands välfärd, livskvalitet och framgång i den internationella konkurrensen.

Förändringar i omvärlden

De centrala ändringsfaktorerna är 1) regeringen Orpos program, som starkt betonar en höjning av finansieringen för forsknings-, utvecklings- och innovationsverksamhet (FUI) nationellt samt 2) det målavtal som fastställts med undervisnings- och kulturministeriet för avtalsperioden 2025–2028 och 3) tillhörande ändringar i finansieringsmodellen.

Beträffande FUI-verksamhetens finansiering, strävar Turun ammattikorkeakoulu efter att aktivt påverka situationen så att en betydlig del av finansieringen riktas till stärkandet av de regionala FUI-ekosystemen och infrastrukturerna särskilt på nationella ledande städers områden. Den förväntade ändringen skapar en möjlighet för Turun ammattikorkeakoulu att långsiktigt stärka sin FUI-portfölj.

Målavtalet för avtalsperioden 2025–2028 och den uppdaterade finansieringsmodellen gör det möjligt för Turun ammattikorkeakoulu att fortsätta genomföra sin strategi. Målen för avtalsperioden är utmanande, men realistiska, och de lämpar sig utmärkt för att möta de behov som uppstått i regionen. I yrkeshögskolornas finansieringsram gjordes betydande nedskärningar för åren 2026 och 2027. Åbo yrkeshögskola har dock lyckats bättre än genomsnittet med att förbättra resultaten av finansieringsindikatorerna, och därför kommer statsandelsfinansieringen att fortsätta att öka i ungefär samma takt som levnadskostnadsindexet även efter nedskärningarna.

Utveckling av verksamheten – åtgärder och mål

Turun ammattikorkeakoulu fortsätter att aktivt genomföra sin nya strategi. De centrala innehållsmålen är att producera kompetens i området inom följande teman:

- Grön ekonomi
- Ett gott liv
- Vår Östersjö
- Hemma i hybridvärlden.

Den interna verksamheten utvecklas enligt tre följande program:

- Vi värnar om välbefinnandet i vår gemenskap
- Vi är en god partner
- Vi lär oss i en värld som ständigt förändras

Ur strategin härleds mål och åtgärder på både kort sikt och lång sikt för vardera sektor och kompetensområde/enheter.

Den verkställande direktörens överblick av budgeten 2026 och ekonomiplanen för 2027–2029

- Budgetarna för 2026–2029 verkar för närvarande vara relativt stabila. Både den statliga finansieringen och den externa finansieringen väntas öka stadigt trots nedskärningarna i yrkeshögskolornas finansieringsramar.
- Turun ammattikorkeakoulus mål är att fortsätta aktivt öka andelen och mängden av extern finansiering för att dämpa de ekonomiska riskerna. När det gäller att öka den externa finansieringen försöker vi öka mängden finansiering som ska tas hem särskilt från EU och annat håll utomlands.
- Som helhet beräknas verksamheten vid Turun ammattikorkeakoulu växa med cirka 50–70 årsverken per år när det gäller FUI-verksamheten. Utbildningens omfattning förväntas ligga kvar på nuvarande nivå.

Koncernbolagets mål som är bindande i förhållande till stadsfullmäktige

Mål: Bolagets framgång i utdelningen av medel som grundar sig på finansieringsmodellen för yrkeshögskolor.

Utvärderingskriterier eller mätare	Bokslut 2024	Budget 2025	Budget 2026	2027	2028	2029
Statlig finansiering (inkl. Nya nybörjarplatser som finansierats av UKM och strategifinansiering av UKM), 1 000 euro	64 061	66 150	68 600	71 100	73 700	74 700
Yrkeshögskoleexamina som avlagts vid Turun ammattikorkeakoulu, st.	1 977	2 080	2 153	2180	2200	2220
Högre yrkeshögskoleexamina som avlagts vid Turun ammattikorkeakoulu, st.	481	539	550	581	600	610
Den externa finansieringens andel av FUI-finansieringen, 1 000 euro	13 580	15 000	17 500	20 000	22 500	26 000
Studerandenöjdhet (Yh-examen och högre yh-examen vägt medelvärde)	5,4	5,35	5,4	5,5	5,6	5,6

Med vilka åtgärder kan målet uppnås:

Kärnan i uppnåendet av målen är satsningar på arbetslivsinriktad FUI-verksamhet, för vilken man hela tiden söker större enskild finansiering från nationella och internationella finansiärer. Ökningen av antalet examina beror på att antalet studerande som är skyldiga att betala läsårsavgifter har ökat och på att genomströmningen inom det tekniska området har förbättrats.

Klimatmålen

Sammanslutningen genomför stadens Klimatplan och eftersträvar klimatneutralitet också i sin egen verksamhet före 2029

Mål: Sammanslutningen gör sina trafiklösningar och/eller sina byggplatser klimatneutrala redan före 2025.

Utvärderingskriterier eller mätare	Bokslut 2024	Budget 2025	Budget 2026	2027	2028	2029
Affärsresande tCO ₂	662,45	600	700	800	800	800
Antalet flygkilometrar	3 290 298	3 200 000	3 500 000	3 800 000	3 800 000	3 800 000

Med vilka åtgärder kan målet uppnås:

Man strävar efter att minska resandet, men ökningen av den internationella FUI-verksamheten ökar också trycket på flygresandet.

Mål: Sammanslutningen deltar med sina investeringar i koncernens gemensamma utveckling av klimatbudgeteringen genom att genomföra Gröna omställningen i enlighet med klimatplanen och EU:s taxonomi.

Utvärderingskriterier eller mätare	Bokslut 2024	Budget 2025	Budget 2026	2027	2028	2029
Utsläpp från upphandlingar tCO ₂	1959	1 200	1 000	800	600	500

Med vilka åtgärder kan målet uppnås:

Utöver klimatmålen förbinder sig sammanslutningen i samarbete med Åbo stad och andra samarbetspartner att i mån av möjlighet och med beaktande av verksamhetsområdets karaktär genomföra åtgärder som stöder Åbos klimatplan, LUMO-programmet, skogsplanen, Östersjötmaningen, färdplanen för cirkulär ekonomi och upphandlingsstrategin. Sammanslutningen förbinder sig att trygga och stärka den biologiska mångfalden i Åbo och att övergå till en resurssmart cirkulär ekonomi före målåret 2029 i enlighet med Åbos färdplan för cirkulär ekonomi.

Mål för naturen

Sammanslutningen förbinder sig att planera och rapportera naturmålen för att undvika eller mildra direkta negativa natureffekter som orsakas av dess verksamhet, produkter och tjänster; och/eller bidra till att stärka och trygga särskilt den lokala biologiska mångfalden.

Om det inte är möjligt att undvika en betydande negativ inverkan på naturen som orsakats av verksamhet, produkter och tjänster, planerar sammanslutningen åtgärder för att kompensera för de skador som orsakats i enlighet med principerna för ekologisk kompensation.

Mål för cirkulär ekonomi

Sammanslutningen förbinder sig att planera och rapportera målen för cirkulär ekonomi varmed principerna för resurskloshet kan förverkligas i dess verksamhet, produkter och tjänster.

Rapporteringen av åtgärderna sker i samband med delårsöversikten och bokslutet.

Planerade åtgärder med avseende på målen för naturen och cirkulär ekonomi under 2026.

Verksamhets- och styrmodellen för hållbarhets- och ansvarsarbetet säkerställer att löftena i programmet för hållbar utveckling uppfylls och att åtgärderna i programmet för hållbar utveckling genomförs.

För att uppnå målen för utbildningen ser man till att all utbildning främjar en hållbar utveckling. Utbildningen stöds på konkreta sätt. t.ex. genom webbkursen Grunderna i hållbar utveckling och verktyg som stöder läroplansarbetet (genomförandeplan, lärodomsprovsvtal). Kvalitativa indikatorer, såsom läroplansanalys och studerandeenkät, har införts som stöd för ledning och bedömning.

I de strategiska och operativa målen för FUI-verksamheten beaktas perspektiven för hållbar utveckling. En hållbarhetsbedömning av projektet har utarbetats för kriterierna för godkännande av FUI-projekt.

Kompetensmålet för hållbar utveckling har inkluderats i personalutbildningsplanen och frågor som mäter upplevelsen av ansvar har lagts till i personalenkäten. Hela personalen får introduktion i hållbarhet och ansvarsfullhet.

Koldioxidutsläppen från upphandlingar ska minskas genom att följa den upphandlingspolitik som godkändes 2023.

Den biologiska mångfalden skyddas och koldioxidutsläppen kompenseras genom att förvärva och restaurera en skyddad skogstomt.

Kulturstranden/ Åbo Stadsteater Ab

Verkställande direktör: Arto Valkama

Bolagets verksamhetsområde och verksamhetens huvudsakliga syfte

Bolagets uppgift är att på ett allmännyttigt sätt upprätthålla och utöva teater- och musikverksamhet i Åbo stad. Bolaget kan utöva café-, restaurang-, catering-, evenemangs-, konsert-, mötes- och kongressverksamhet samt lokal- och uthyrningsverksamhet. Bolaget kan sälja stöd-tjänster med anknytning till ovan nämnda funktioner.

Förändringar i omvärlden

Den viktigaste förändringen är att musikhuset Fuga inleder sin verksamhet i slutet av 2026. Verksamheten utvidgar bolagets verksamhetsområde och öppnar nya möjligheter att utvidga verksamheten. Öppnandet av musikhuset påverkar också den nuvarande servicestrukturen. Till exempel kommer konceptet för matrestaurangen Viides näyttämö att uppdateras i och med öppnandet av en ny matrestaurang i Fuga. Osäkerheten i de offentliga finanserna återspeglas fortfarande i verksamheten, men enligt nuvarande uppgifter förväntas inga nedskärningar i statlig finansiering under 2026.

Utveckling av verksamheten – åtgärder och mål

Under år 2026 framskrider genomförandefasen av musikhusets verksamhet. I praktiken innebär detta att man planerar repertoaren för säsongerna 2027–2028. Det konkreta arbetet med att öppna musikhuset inleds i juli-augusti efter att byggandet har blivit klart. Invigningen äger rum i oktober-november så att den egentliga verksamhetstiden blir cirka 1,5 månader. Uppdateringen av bolagets strategi blir färdig under våren 2026. I och med detta säkerställs utvecklingsprojekten på strategisk nivå.

Den verkställande direktörens överblick av budgeten 2026 och ekonomiplanen för 2027–2029

Budgeten för 2026 innehåller preliminära siffror för musikhusets verksamhet. Hyreskostnaden och det stöd som riktas till stadens musikverksamhet kommer att preciseras under beredningen, och har därför inte beaktats i kalkylerna. Detsamma gäller ekonomiplaneåren 2027–2029. Överlag kommer siffror och indikatorer för musikhuset att preciseras i takt med att planeringen framskrider. Mer tillförlitlig information om den ekonomiska strukturen och målsättningen fås först när huset har öppnats och verksamheten har kommit igång.

Koncernbolagets mål som är bindande i förhållande till stadsfullmäktige

Mål: Ekonomisk balans på lång sikt

Utvärderingskriterier eller mätare	Bokslut 2024	Budget 2025	Budget 2026	2027	2028	2029
Räkenskapsperiodens resultat före bokslutsöverföringar, 1 000 euro	-76	-550	0	0	0	0

Med vilka åtgärder kan målet uppnås:

Mål: Ökad utomstående finansiering och ökad effektfullhet

Utvärderingskriterier eller mätare	Bokslut 2024	Budget 2025	Budget 2026	2027	2028	2029
Utveckling av stadsteaterns egna intäkter, 1000 euro	5 543	5 000	5 000	5 100	5 200	5400
Utvecklingen av musikhusets egna intäkter, 1 000 euro			530*	4 000*	4 100*	4400*

Med vilka åtgärder kan målet uppnås: Utveckling av evenemangs- och lokalförsäljning, effektiv konsumentförsäljning och marknadsföring, en väl konceptualiserad restaurangverksamhet, intressanta innehåll inom både teater- och musikverksamhet.

*Intäktsutvecklingen påverkas väsentligt av den slutliga avtalsmodellen för hur TFO:ns andel definieras i hyresavtalet.

Klimatmålen

Sammanslutningen genomför stadens Klimatplan och eftersträvar klimatneutralitet också i sin egen verksamhet före 2029

Mål: Sammanslutningen gör sina trafiklösningar och/eller sina byggplatser klimatneutrala redan före 2025.

Utvärderingskriterier eller mätare	Bokslut 2024	Budget 2025	Budget 2026	2027	2028	2029
Effektiverad användning av Fölibiljetten, användningsgraden som mätare Föliresor / antalet åskådare, %	14	15	15	18	19	20

Med vilka åtgärder kan målet uppnås: Utvecklingen av effektiviteten förutsätter att busstrafiken återvänder till Östra strandgatan.

Utöver klimatmålen förbinder sig sammanslutningen i samarbete med Åbo stad och andra samarbetspartner att i mån av möjlighet och med beaktande av verksamhetsområdets karaktär genomföra åtgärder som stöder Åbos klimatplan, LUMO-programmet, skogsplanen, Östersjöutmaningen, färdplanen för cirkulär ekonomi och upphandlingsstrategin. Sammanslutningen förbinder sig att trygga och stärka den biologiska mångfalden i Åbo och att övergå till en resurssmart cirkulär ekonomi före mållåret 2029 i enlighet med Åbos färdplan för cirkulär ekonomi.

Mål för naturen

Sammanslutningen förbinder sig att planera och rapportera naturmålen för att undvika eller mildra direkta negativa natureffekter som orsakas av dess verksamhet, produkter och tjänster; och/eller bidra till att stärka och trygga särskilt den lokala biologiska mångfalden.

Om det inte är möjligt att undvika en betydande negativ inverkan på naturen som orsakats av verksamhet, produkter och tjänster, planerar sammanslutningen åtgärder för att kompensera för de skador som orsakats i enlighet med principerna för ekologisk kompensation.

Mål för cirkulär ekonomi

Sammanslutningen förbinder sig att planera och rapportera målen för cirkulär ekonomi varmed principerna för resursklokhets kan förverkligas i dess verksamhet, produkter och tjänster.

Rapporteringen av åtgärderna sker i samband med delårsöversikten och bokslutet.

Planerade åtgärder med avseende på målen för naturen och cirkulär ekonomi under 2026.

Vi fortsätter genomföra det gällande miljöprogrammet enligt målen i programmet.

Åbo Stadstrafik Ab

Verkställande direktör: Juha Parkkonen

Bolagets verksamhetsområde och verksamhetens huvudsakliga syfte

Bolagets uppgift är att producera busstrafik och upphandlad trafik för Åbo stad. Bolaget producerar kollektivtrafiktjänster för kollektivtrafiknämnden enligt ett avtal mellan bolaget och staden. Bolaget har också till uppgift att delta i olika pilot- och utvecklingsprojekt för kollektivtrafiken. Bolagets uppgift är också att delta i produktionen av nya förare inom kollektivtrafiken genom att erbjuda arbetsplatser, praktikplatser och platser för inläring i arbetet för logistikstuderande genom att samarbeta med läroanstalter inom branschen.

Bolaget förhandlar som bäst med Föli om ett nytt trafikeringsavtal.

Förändringar i omvärlden

Åbo övergick till stomlinjenätet 1.7.2025, vilket ökade bolagets trafikvolym med cirka 30 procent. Den nya produktionen kräver större anskaffningar av utrustning än normalt samt investeringar i depåns infrastruktur. Den

dåliga tillgången på arbetskraft kommer att orsaka problem även under de kommande åren.

Utveckling av verksamheten – åtgärder och mål

Bolaget anpassar sig till stomlinjenätets och det nya trafikeringsavtalets krav och fortsätter att öka andelen elbusstrafik.

Den verkställande direktörens överblick av budgeten 2026 och ekonomiplanen för 2027–2029

Budgeten för 2026 bygger på antagandet att ersättningsnivån för det nya trafikeringsavtalet som ska ingås med Föli är realistisk och tillräcklig för att täcka kostnaderna för genomförandet av trafiken. Det nya trafikeringsavtalet som ska överenskommas kommer sannolikt att gälla i 10 år. Trafikeringsersättningen binds till kostnadsindexet för busstrafiken så att den behåller sitt realvärde även under avtalstiden.

Koncernbolagets mål som är bindande i förhållande till stadsfullmäktige

Mål: Produktion av busstrafiken i överenskommen omfattning

Utvärderingskriterier eller mätare	Bokslut 2024	Budget 2025	Budget 2026	2027	2028	2029
Andel av de producerade linjekilometrarna (hela Föliområdet), %	10,9	12	15	15	15	15

Med vilka åtgärder kan målet uppnås: Andelens storlek beror på förändringarna i Fölis hela trafik.

Mål: Den interna finansieringens tillräcklighet för investeringar och inkomstföring till staden

Utvärderingskriterier eller mätare	Bokslut 2024	Budget 2025	Budget 2026	2027	2028	2029
Rörelsevinst, 1 000 euro	280	50	30	10	10	10
Utlåningsränta, 1 000 euro	15	40	74	180	170	200

Med vilka åtgärder kan målet uppnås:

Klimatmålen

Sammanslutningen genomför stadens Klimatplan och eftersträvar klimatneutralitet också i sin egen verksamhet före 2029

Mål: Sammanslutningen gör sina trafiklösningar och/eller sina byggplatser klimatneutrala redan före 2025.

Utvärderingskriterier eller mätare	Bokslut 2024	Budget 2025	Budget 2026	2027	2028	2029
Elbusstrafikens andel av den producerade trafiken, %	30,3	25	20	38	38	50
Andelen förnybart bränsle, %	1,5	100	100	100	100	100

Med vilka åtgärder kan målet uppnås:

Mål: Sammanslutningen deltar med sina investeringar i koncernens gemensamma utveckling av klimatbudgeteringen genom att genomföra Gröna omställningen i enlighet med klimatplanen och EU:s taxonomi.

Utvärderingskriterier eller mätare	Bokslut 2024	Budget 2025	Budget 2026	2027	2028	2029
Elbussarnas andel av den nya fordonsparken, %	0	100	100-	100	100-	100

Med vilka åtgärder kan målet uppnås:

Utöver klimatmålen förbinder sig sammanslutningen i samarbete med Åbo stad och andra samarbetspartner att i mån av möjlighet och med beaktande av verksamhetsområdets karaktär genomföra åtgärder som stöder Åbos klimatplan, LUMO-programmet, skogsplanen, Östersjöutmaningen, färdplanen för cirkulär ekonomi och upphandlingsstrategin. Sammanslutningen förbinder sig att trygga och stärka den biologiska mångfalden i Åbo och att övergå till en resurssmart cirkulär ekonomi före målåret 2029 i enlighet med Åbos färdplan för cirkulär ekonomi.

Mål för naturen

Sammanslutningen förbinder sig att planera och rapportera naturmålen för att undvika eller mildra direkta negativa natureffekter som orsakas av dess verksamhet, produkter och tjänster; och/eller bidra till att stärka och trygga särskilt den lokala biologiska mångfalden.

Om det inte är möjligt att undvika en betydande negativ inverkan på naturen som orsakats av verksamhet, produkter och tjänster, planerar sammanslutningen åtgärder för att kompensera för de skador som orsakats i enlighet med principerna för ekologisk kompensation.

Mål för cirkulär ekonomi

Sammanslutningen förbinder sig att planera och rapportera målen för cirkulär ekonomi varmed principerna för resursklokhets kan förverkligas i dess verksamhet, produkter och tjänster.

Rapporteringen av åtgärderna sker i samband med delårsöversikten och bokslutet.

Planerade åtgärder med avseende på målen för naturen och cirkulär ekonomi under 2026.

I slutet av 2025 kommer bolaget att ta i bruk 6 eldrivna boggibussar. Med dessa bussar körs ca 600 000 kilometer per år, vilket minskar de direkta koldioxidutsläppen från trafiken med ca 550 ton.

Åbo konservatorium Ab

Verkställande direktör: Juha Järvinen

Bolagets verksamhetsområde och verksamhetens huvudsakliga syfte

Undervisnings- och kulturministeriet har beviljat bolaget tillstånd att utfärda yrkesexamen i musik och ordna examensutbildningar samt att ordna fördjupad lärokurs i musik inom den grundläggande konstundervisningen. Syftet med bolagets verksamhet är att stödja livslångt lärande och dela med sig av kulturens effekter på välbefinnande.

Bolaget ordnar yrkesutbildning med undervisnings- och kulturministeriets finansiering. För att ordna fördjupad lärokurs i musik inom den grundläggande konstundervisningen får bolaget statsandelsfinansiering (täcker cirka 50 procent av kostnaderna), avtalsfinansiering från studerandens hemkommun (cirka 30 procent) och terminsavgifter som tas ut av vårdnadshavaren (cirka 20 procent). Bolaget säljer grundläggande konstundervisning till åtta andra städer och kommuner utöver Åbo stad.

Enligt bolagsordningen kan bolaget utöva affärsverksamhet som stöder utbildningsuppgifterna. Bolaget har ett avtal med Åbo stad om att ordna Konstcentret i din skola-verksamhet.

Förändringar i omvärlden

Antalet invånare i Åbo och Åboregionen har ökat avsevärt under de senaste åren. Ökningen beror på flyttningsrörelsen inom landet och på invandringen. Den kulturella mångfalden ser ut att öka i bolagets omvärld, vilket bolaget beaktar vid utvecklingen av sina utbildningstjänster med samhällsansvar.

Attraktiviteten för de utbildningar som bolaget ordnar är god. Bolaget önskar att undervisnings- och kulturministeriet ska beakta det ökade invånarantalet och den ökade utbildningsefterfrågan inom bolagets verksamhetsområde i beslut om finansiering av bolaget särskilt inom den grundläggande konstundervisningen, vars tillgänglighet är ett mål i Orpos regeringsprogram.

Normstyrningen av yrkesutbildningen och dess finansieringssystem förändras avsevärt 2026. I enlighet med Orpos regeringsprogram bereder undervisnings- och kulturministeriet en reform av lagstiftningen om grundläggande konstundervisning som ska träda i kraft 2027.

Både de internationella och de nationella förändringarna i omvärlden har lett till att den upplevda säkerheten

försämrats. Bolaget måste fokusera mer på att förbättra sin säkerhetskultur.

Utveckling av verksamheten – åtgärder och mål

År 2026 och under hela ekonomiplanepreioden genomför bolaget sin strategi som gäller fram till 2029 särskilt i fråga om följande insatsområden och mål:

Utbildningsuppgifternas attraktivitet, prestationer och resultat

- Bolaget placerar sig bland de tre största musikläroanstalterna gällande båda utbildningsuppgifterna och beviljas motsvarande statsandel.
- Bolaget utvecklar inlärningsstigen för studerande som framskrider snabbt och långt i sina studier i samarbete med andra utbildningsanordnare och aktörer.

Lokaler

- I enlighet med sin strategi förbereder bolaget en koncentration av sina lokaler till Slottsstaden som en del av Auraåstranden och avstår från lokalerna vid Mästaregatan.

Bättre framförhållning

- Bolaget utvecklar sin förmåga att identifiera och förbereda sig för säkerhetsrisker.
- Bolagets beslutsfattande och operativa ledning stöder sig på insamling och analys av data i förvaltnings- och kvalitetssystem.

Internationell verksamhet

- Bolaget fortsätter sitt läroanstaltssamarbete främst i Stockholm, och söker fler partner från de nordiska länderna och en förlängning av Erasmus+-finansieringen.

Utveckling av utbildningskontinuum

- Bolaget utvecklar utbildningskontinuum inom musikbranschen i samarbete med utbildningsnivåerna och kontakterna med andra

läroanstalter särskilt i samarbete med Turun AMK Oy och Åbo stad.

Målen för affärsverksamheten som stöder utbildningsuppgifterna

- Tillsammans med huvudhyresgästen Åbo yrkeshögskola utvecklar bolaget användningen av Sigynsalen i sin egen verksamhet och i andra aktörers hyresanvändning.
- Bolaget eftersträvar en förlängning av avtalet om verksamheten Konstcentret i din skola som ingåtts med Åbo stad.

Den verkställande direktörens överblick av budgeten 2026 och ekonomiplanen för 2027–2029

I inkomstprognosen för 2026 ingår flera osäkerhetsfaktorer. Staten reformerar finansieringssystemet för yrkesutbildningen 2026 och för den grundläggande konstundervisningen uppenbarligen 2027. Cirka 20 procent av intäkterna från grundläggande konstundervisning härrör från terminsavgifterna som eleverna (vårdnadshavarna) betalat. Familjernas försvagade köpkraft i det rådande ekonomiska läget kan påverka familjernas förmåga och vilja att betala barnens hobbyavgifter.

I enlighet med avtalet som ingåtts med Åbo stad ordnar bolaget grundläggande konstundervisning för Åboelever som fått studierätt för fördjupad lärokurs. En elevplats kostade 1220 € per år under läsåret 2020–2021. Priset höjs läsårsvis i enlighet med Statistikcentralens konsumentprisindex (2015=100) för varugruppen utbildning. Jämförelsemånaden är 8/2020. Priset på en elevplats ändras dock inte om indexet sjunker.

Koncernbolagets mål som är bindande i förhållande till stadsfullmäktige

Mål: Statlig finansiering för grundläggande konstundervisning

Utvärderingskriterier eller mätare	Bokslut 2024	Budget 2025	Budget 2026	2027	2028	2029
Statlig finansiering för grundläggande konstundervisning, 1 000 euro	2 946	3 032	3 138	3 138	3 138	3 138

Med vilka åtgärder kan målet uppnås: Undervisnings- och kulturministeriet beslutar om den statliga finansieringen. Bolaget ser till att antalet timmar som ligger till grund för statsandelsfinansieringen genomförs. Dessutom ser bolaget till att de prestationer som läggs till i finansieringssystemet 2027 under planperioden förverkligas väl.

Mål: Antal studerandeår inom yrkesutbildningen som finansieras av staten

Utvärderingskriterier eller mätare	Bokslut 2024	Budget 2025	Budget 2026	2027	2028	2029
Antal studerandeår per år inom bolagets yrkesutbildning i ministeriets finansieringsbeslut	90	84	84	84	84	84

Med vilka åtgärder kan målet uppnås: Undervisnings- och kulturministeriet beslutar om den statliga finansieringen. Bolaget ser till att målen inom yrkesutbildningen förverkligas i enlighet med de mål som ministeriet har satt upp.

Klimatmålen

Sammanslutningen genomför stadens Klimatplan och eftersträvar klimatneutralitet också i sin egen verksamhet före 2029

Mål: Bokningsgraden för undervisningslokaler följs upp för att säkerställa att bolagets lokaler är i aktivt bruk.

Utvärderingskriterier eller mätare	Bokslut 2024	Budget 2025	Budget 2026	2027	2028	2029
Bokningsgraden för undervisningslokaler, %	72,43	65	70	70	70	70

Med vilka åtgärder kan målet uppnås: Bolaget följer upp användningsgraden för lokalerna i lokalbokningssystemet och vägleder personal och studerande att använda lokalerna effektivt.

Mål: Sammanslutningen deltar med sina investeringar i koncernens gemensamma utveckling av klimatbudgeteringen genom att genomföra Gröna omställningen i enlighet med klimatplanen och EU:s taxonomi.

Bolaget planerar inga investeringar som skulle genomföra den gröna omställningen i enlighet med EU:s taxonomi.

Mål för naturen

Sammanslutningen förbinder sig att planera och rapportera naturmålen för att undvika eller mildra direkta negativa natureffekter som orsakas av dess verksamhet, produkter och tjänster; och/eller bidra till att stärka och trygga särskilt den lokala biologiska mångfalden.

Om det inte är möjligt att undvika en betydande negativ inverkan på naturen som orsakats av verksamhet, produkter och tjänster, planerar sammanslutningen åtgärder för att kompensera för de skador som orsakats i enlighet med principerna för ekologisk kompensation.

Mål för cirkulär ekonomi

Sammanslutningen förbinder sig att planera och rapportera målen för cirkulär ekonomi varmed principerna för resursklokhets kan förverkligas i dess verksamhet, produkter och tjänster.

Rapporteringen av åtgärderna sker i samband med delårsöversikten och bokslutet.

Planerade åtgärder med avseende på målen för naturen och cirkulär ekonomi under 2026.
Bolaget planerar inga åtgärder för att uppnå målen för natur och cirkulär ekonomi i sin egen verksamhet för 2026. Bolagets mest betydande möjligheter till åtgärder för att uppnå målen för natur och cirkulär ekonomi finns inom restaurang- och städtjänsterna på Slottsgatan 60. Restaurang Sigyn drivs av Unica Oy. Slottsgatan 60 städas av Alltime Oy.

Åbo hamn Ab-koncernen

Verkställande direktör: Erik Söderholm

Bolagets verksamhetsområde och verksamhetens huvudsakliga syfte

Bolagets uppgift är att upprätthålla hamnen och utöva och utveckla den allmänna hamnverksamheten samt tillhörande övrig affärsverksamhet. Åbo Hamn Ab är ett koncernbolag som i sin helhet ägs av Åbo stad. Hamnens verksamhet är uppdelad i två affärsområden: Passagerartrafik och fraktrafik med mervärdestjänster.

I koncernen Åbo Hamn ingår moderbolaget Turun Sattama Oy och dess dotterbolag Turun Vapaavarasto Oy.

Åbo Hamn betjänar effektivt frakt- och passagerartrafiken inom Östersjöområdet. Som en av aktörerna inom Åbo stads näringspolitik förstärker hamnen regionens konkurrenskraft och verksamhetsförutsättningar samt skapar möjligheter till tillväxt. Hamnen är en viktig arbetsgivare både direkt och indirekt. Inom koncernen Åbo Hamn arbetar drygt 60 personer. Därtill sysselsätter de övriga aktörerna i hamnområdet drygt tusen personer.

Hamnen är ett centrum för Skandinavien sjötrafik i Finland. Till sin omsättning är Åbo Hamn den tredje största hamnen i Finland och den näst största passagerarhamnen i Finland till passagerarmängden. Även i fråga om enhetsgodstrafiken hör Åbo till de största hamnarna i landet.

Förändringar i omvärlden

Utsikterna för Finlands ekonomi för nästa år (2026) är försiktigt optimistiska, trots den globala riskbilden.

Sjunkande räntor och låg inflation samt Meyer Turku Oy:s starka orderstock stabiliserar och förbättrar de ekonomiska utsikterna, och det finns försiktiga tecken på återhämtning inom den finländska industrin.

Inflationen beräknas accelerera till 1,3 procent nästa år, men den svaga utvecklingen på arbetsmarknaden och den höga arbetslöshetsgraden försvagar konsumenternas köpkraft, och den höga arbetslösheten är den största riskfaktorn för återhämtningen av den privata konsumtionen som helhet.

Tallink Siljas trafikarrangemang väntas förbli desamma under hela granskningsperioden.

Utveckling av verksamheten – åtgärder och mål

Hamnen fortsätter att utveckla tjänsterna inom passagerartrafiken tillsammans med Viking Line, Tallink-Silja och Åbo stad. Målet är att utveckla den starka passage- och kryssningsverksamheten i området så att förnyelserna har en positiv inverkan på hamnen och skapar betydande mervärde för turismen.

Passagerar- och fraktrafiken är väldigt viktiga för staden och både staden och hamnen vill erbjuda de bästa möjliga förhållandena för utveckling av affärsverksamheten. Målet är att genom nya lösningar nå kostnadsfördelar och effektivisera fartygstrafiken funktionellt. Dessa eftersträvar man genom att genomföra en gemensam terminal och därtill anslutande gemensamma trafik- och parkeringsarrangemang. Den nya terminalen som blir färdig i början av 2027 ger en naturlig möjlighet att utveckla säkerheten på ett tidsenligt sätt.

Genom att utveckla hamnområdet eftersträvar man också ändringar i markanvändningen så att det när hamnverksamheten effektiviseras frigörs nya intressanta områden för stadsutveckling framför allt i området mellan Åbo slott och Aura å, men också i större utsträckning i Åbo slotts omgivning.

Åbo Hamn har goda förbindelser till hamnarna i Nordtyskland och vid Nordsjön. Via dessa hamnar erbjuds export- och importkunder utmärkta anslutningar till transoceana länder.

Lastbilstrafiken har en mycket stor betydelse för hamnen. Verksamhetsförutsättningarna för lastbilstrafiken utvecklas genom att förbättra trafikförbindelserna, parkeringsområdena för långtradare och tjänsterna i hamnområdet. I den omedelbara närheten av hamnområdet ska vägnätet utvecklas och byggas ut så att det bättre stöder personbils- och lastbilstrafiken.

Enligt strategin har hamnen som mål att vara föregångare i miljö- och säkerhetsfrågor. Hamnen utreder tillsammans med Åbo stad lämpliga alternativ för dumpning av muddringsmassorna. Det första jordtippsområdet togs i bruk 2023.

Hamnen ska vara kostnadseffektiv och rätt dimensionerad i fråga om resurser, för endast de ekonomiskt starka hamnarna hävdar sig i konkurrensen. Ändringar i

rederiernas verksamhet förutsätter att man kan reagera snabbt och har beredskap att göra investeringar. Den kostnadseffektiva verksamheten däremot förutsätter att man kontinuerligt effektiviserar utnyttjandet av resurserna.

Hamnen försöker se till att den har yrkeskunnig personal tillgänglig. För nyckeluppgifter utbildas eller rekryteras personer vid behov. För att säkerställa sin verksamhet har hamnen ett heltäckande kvalitets-, miljö- och säkerhetssystem till sitt förfogande.

Den verkställande direktörens överblick av budgeten 2026 och ekonomiplanen för 2027–2029

De viktigaste faktorerna i budgeten för 2026 är att den nya passagerarterminalen i projektet Ferry Terminal Turku tas i bruk 2027 och att hela projektet, inklusive de förnyade kajerna, färdigställs före ingången av 2028.

Mängden gods och passagerare som passerar hamnen beräknas nästa år (2026) ligga på samma nivå som i prognosen för 2025. Färdigställandet av terminalen i

projektet Ferry Terminal Turku beräknas öka antalet passagerare i hamnen genom en stegvis ibruktagnings 2027–2028 så att det totala passagerarantalet uppgår till 2,8 miljoner år 2028.

Hamnen har som mål att öka antalet fartygslinjer. Det viktigaste målet är att återställa den veckovisa godsförbindelsen mellan Åbo och Tyskland, som upphörde i början av året, och att fortsätta utreda möjligheterna för en trafik mellan Åbo och Polen.

I resultatmodelleringen för åren 2027–2029 har bland annat följande antaganden beaktats:

- Konverteringslånet på 30 M€ som Åbo stad beviljat kan förlängas på nuvarande villkor när det förfaller 30.12.2027
- Åbo stad löser in infrastrukturen för Viking Lines nuvarande fältområde (kajer, fält osv.) från Åbo hamn till ett balansvärde på cirka 3 miljoner euro när rederiet flyttar till den nya samterminalen vid årsskiftet 2027-2028.

Koncernbolagets mål som är bindande i förhållande till stadsfullmäktige

Mål: Bolagets lönsamhet före finansiella poster

Utvärderingskriterier eller mätare	Bokslut 2024	Budget 2025	Budget 2026	2027	2028	2029
Rörelsevinst, 1 000 euro	5 738	4 414	4 474	2 568	1 308	1 776

Med vilka åtgärder kan målet uppnås:

Mål: Ökad inkomstföring till staden

Utvärderingskriterier eller mätare	Bokslut 2024	Budget 2025	Budget 2026	2027	2028	2029
Arrendeavkastning till staden, 1 000 euro	2 452	2 508	2 541	2 592	6 282	6 334
Avkastning på konvertibelt skuldebrevslån till staden (30 miljoner euro, 8 % p.a), 1 000 euro	2 400	2 400	2 400	0	0	0
Avkastning på andra finansieringsposter (utlåningar, (ej konvertibelt skuldebrevslån), utdelningsinkomster eller återbetalning av kapital) sammanlagt till staden, 1 000 euro	931	731	830	775	713	660

Med vilka åtgärder kan målet uppnås:

Klimatmålen

Sammanslutningen genomför stadens Klimatplan och eftersträvar klimatneutralitet också i sin egen verksamhet före 2029

Mål: Sammanslutningen gör sina trafiklösningar och/eller sina byggplatser klimatneutrala redan före 2025.

Utvärderingskriterier eller mätare	Bokslut 2024	Budget 2025	Budget 2026	2027	2028	2029
Andelen klimatneutrala fordon, %	37	60	70	80	90	90
Andelen utsläppssnåla bränslen, %	60	100	100	100	100	100

Med vilka åtgärder kan målet uppnås:

Utöver klimatmålen förbinder sig sammanslutningen i samarbete med Åbo stad och andra samarbetspartner att i mån av möjlighet och med beaktande av verksamhetsområdets karaktär genomföra åtgärder som stöder Åbos klimatplan, LUMO-programmet, skogsplanen, Östersjöutmaningen, färdplanen för cirkulär ekonomi och upphandlingsstrategin. Sammanslutningen förbinder sig att trygga och stärka den biologiska mångfalden i Åbo och att övergå till en resurssmart cirkulär ekonomi före målåret 2029 i enlighet med Åbos färdplan för cirkulär ekonomi.

Mål för naturen

Sammanslutningen förbinder sig att planera och rapportera naturmålen för att undvika eller mildra direkta negativa natureffekter som orsakas av dess verksamhet, produkter och tjänster; och/eller bidra till att stärka och trygga särskilt den lokala biologiska mångfalden.

Om det inte är möjligt att undvika en betydande negativ inverkan på naturen som orsakats av verksamhet, produkter och tjänster, planerar sammanslutningen åtgärder för att kompensera för de skador som orsakats i enlighet med principerna för ekologisk kompensation.

Mål för cirkulär ekonomi

Sammanslutningen förbinder sig att planera och rapportera målen för cirkulär ekonomi varmed principerna för resursklokhets kan förverkligas i dess verksamhet, produkter och tjänster.

Rapporteringen av åtgärderna sker i samband med delårsöversikten och bokslutet.

Planerade åtgärder med avseende på målen för naturen och cirkulär ekonomi under 2026.

--

Turun seudun puhdistamo Oy

Verkställande direktör: Mirva Levomäki

Bolagets verksamhetsområde och verksamhetens huvudsakliga syfte

Verksamhetsområdet för Turun Seudun Puhdistamo Oy (Bolaget) är bortledning och rening av avloppsvatten samt utnyttjande av slam. Utöver tjänster i anknytning till rening av avloppsvatten producerar bolaget också värmeupptagningstjänster. Bolagets avsikt är att kostnads-effektivt producera samhällsliga funktionella tjänster till ett självkostnadspris för sina ägare. Åbo stad äger 62,09 procent och Åbo Energi 0,82 procent av Bolaget.

Bolaget producerar högklassiga tjänster till sina ägare på ett kostnadseffektivt sätt. Bolagets tjänster är driftsäkra och de utvecklas kontinuerligt. Resurserna optimeras med beaktande av resultat och beredskap. Personalens välbefinnande, förbindelse till arbetet och yrkesskicklighet säkerställer Bolagets framgångsrika verksamhet.

Bolaget driver anläggningen så effektivt som möjligt. Reningsverkets och avloppsnätets förbiledningar minimeras. De konkurrensutsatta köptjänsterna som bolaget förvaltar effektiviserar verksamheten.

Bolaget arbetar för Östersjöns bästa. Bolaget genomför frivilligt följande förbindelser: ett gemensamt miljöprogram med vattenverken i Åboregionen, Östersjöutmaningen, FN:s mål för hållbar utveckling, Green deal-avtalet för rening av samhällsavloppsvatten och avtalet för Åbo klimatstad.

Förändringar i omvärlden

Bolaget är en försörjningsberedskapskritisk aktör och tryggheten av kontinuiteten i reningsverkets verksamhet är nödvändigt för samhället. Kontinuiteten i reningsverkets verksamhet säkerställs även under undantagsförhållanden. Dessutom satsar Bolaget på hantering och utveckling av säkerhet och förutsätter en tillräckligt hög säkerhetsnivå också av sina serviceproducenter. Bolaget känner till möjligheterna och riskerna i en digital verksamhetsmiljö.

I bolagets kartläggningar av risker var de mest betydande riskerna effekterna av regleringsändringarna på Bolagets operativa eller strategiska verksamhet, olycks-händelser i anknytning till anläggningens specialförhållanden, det resursbehov som det allt stramare säkerhetsläget orsakar, överbelastningssituationer orsakade av dagvatten samt skador som orsakas av en väldigt

allvarlig skada på maskinerna eller på konstruktionerna. Bolaget utvecklar riskhanteringen som en kontinuerligt pågående process. Resultaten av riskkartläggningen beaktas vid planering och genomförande av Bolagets funktioner.

Utveckling av verksamheten – åtgärder och mål

Reningsverkshelheten betjänar invånarna i Åboregionen långt in i framtiden. Bolaget utvecklar sin avloppsrenings-tjänst kontinuerligt, beaktar verksamhetens koldioxidavtryck och livscykel och förbereder sig för klimatförändringen. Reningskapaciteten maximeras i alla delområden av anläggningen och kontinuiteten i verksamheten säkerställs genom föregripande åtgärder.

Bolaget upprätthåller och utvecklar personalens välbefinnande, motivation, förbindelse till arbetet och yrkesskicklighet. Bolagets projekt undersöks ändamålsenligt på förhand för att säkerställa att de är ekonomiskt och verksamhetsmässigt effektiva. Tillräcklig kapacitet och resurseffektivitet beaktas i planeringen och genomförandet.

Bolaget tar inom ramen för sin maximala kapacitet emot samhällsavloppsvatten i ett så omfattande verksamhetsområde som möjligt. Att avloppsvattnet i regionens kommuner behandlas centraliserat vid reningsverket stöder den regionala reningslösningen.

Bolaget utvecklar sin verksamhet i samarbete med intressentgrupperna och främjar för sin del utvecklingen av vattenförsörjningen i Åboregionen. I samarbete med delägarkommunerna utvecklas hanteringen av industriavloppsvatten och dagvatten samt hanteringen av avloppsnätet.

Den verkställande direktörens överblick av budgeten 2026 och ekonomiplanen för 2027–2029

Turun seudun puhdistamo Oy är ett regionalt grossistbolag för avloppsvatten som ägs av kommunerna Åbo, S:t Karins, Reso, Nådendal, Lundo, Pemar, Masko, Virmo, Aura, Rusko, Nousis, Pöytis, Oripää och S:t Mårtens (delägare i serie K) samt Åbo Energi (delägare i serie L). Bolaget hör till Åbokoncernen.

För helheten för behandling av samhällsvatten, inklusive utnyttjande av slam vid biogasverket och utnyttjande av

spillvärme från avloppsvatten vid värmepumpsanläggningen var koldioxidavtrycket negativt, dvs. bättre än neutralt. Reningsverket i sin helhet producerar energi över tio gånger mer än använder energi.

Mängden dagvatten som kommer till avloppsnätverket och reningsverket inverkar på kubikpriset för avloppsvatten och förbiledning. Nätverkssaneringarna i kommunerna inom reningsverkets verksamhetsområde minskar dagvattnets mängd och sänker samtidigt driftkostnaderna samt minskar förbiledningarna. Den årliga variationen i vattnets mängd och kvalitet har beaktats i budgeten, men de kostnadseffekter som orsakats av exceptionella situationer kan orsaka avvikelser i budgeten.

Bolagets omsättning bestod i huvudsak av serviceavgiften för rening av avloppsvatten (K-seriens delägare) och till en liten del av serviceavgiften för värmeupptagning (L-seriens delägare). Serviceavgifterna bestod i huvudsak av driftkostnaderna och investeringarnas anskaffningsutgifter. Enligt bolagsavtalet betalar delägarna i både L-serien och K-serien investeringens anskaffningsutgift i förhållande till ägarandelen och driftkostnaderna i förhållande till användningen av reningstjänsten. I slutet av räkenskapsperioden nollställs Bolagets resultat med en justering av den uppskattade faktureringen i enlighet med bolagsavtalet.

Bolagets kostnader ökar aningen år 2026 när det gäller anskaffningsutgiften för investeringen, men

driftskostnaderna ligger kvar på nästan samma nivå som året innan. Den totala ökningen av serviceavgiften är 1,0 % jämfört med budgeten för 2025. Höjningen av investeringens anskaffningsutgift beror på att antalet avskrivningar ökat i och med att anläggningens leasingmaskiner köps upp av bolaget.

Bolagets mest betydande investering under 2026 är det köp av leasingmaskiner som beslutats vid bolagsstämman 27.9.2024. Reningsverket planerar flera projekt i anknytning till anläggningens föråldrande och konstruktioner som framkommit i och med riskbedömningen. Beslut om dessa projekt föreslås fattas vid bolagets extra bolagsstämma år 2026: Sanering av avloppstunneln i Flemingparken och pumpstationen på Sjömansgatan, ändringar i bolagets avloppsnät som orsakats av E18-vägen, stärkandet av konstruktionerna för eftersedimenteringen och säkerställandet av reningskapaciteten samt sanering av reningsverkets slamfickor. Ett annat viktigt projekt under 2026 är saneringen av rensvallren, som kommer att pågå årligen fram till 2032. Genom planeringen av projektet förbereder sig bolaget även på avlägsning av skadliga ämnen i enlighet med EU-direktivet om rening av avloppsvatten. Andra större investeringsobjekt som tryggar verksamhetens kontinuitet och verkets goda skick är utveckling av kritisk försörjningsberedskap, informationssystem, huvudavloppsledare, reningsprocess, fjärrövervakning, anläggningens strukturer och anläggningens kapacitet.

Koncernbolagets mål som är bindande i förhållande till stadsfullmäktige

Mål: Centraliserad rening av avloppsvattnet fungerar effektivt. Reningsresultaten motsvarar de rekommendationer som skyddskommissionen för Östersjön utfärdat. Bestämmelser om miljötillstånd (Regionförvaltningsverket i Södra Finland 1.10.2014 nr 167/2014/2)

Utvärderingskriterier eller mätare	Bokslutet 2024	Budget 2025	Budget 2026	2027	2028	2029
Halt behandlat vatten BOD7ATU Miljötillstånd ≤10 mg/l	3,1 mg/l	≤3,2 mg/l	≤3,2 mg/l	≤3,2 mg/l	≤3,2 mg/l	≤3,2 mg/l
Halt behandlat vatten CODCr Miljötillstånd ≤60 mg/l	25 mg/l	≤32 mg/l	≤31 mg/l	≤31 mg/l	≤31 mg/l	≤31 mg/l
Halt behandlat vatten fosfor Miljötillstånd ≤0,3 mg/l	0,11 mg/l	≤0,15 mg/l	≤0,15 mg/l	≤0,15 mg/l	≤0,15 mg/l	≤0,15 mg/l
Halt behandlat vatten fasta ämnen Miljötillstånd ≤15 mg/l	3,1 mg/l	≤2,9 mg/l	≤2,9 mg/l	≤2,9 mg/l	≤2,9 mg/l	≤2,9 mg/l
Reningseffekt behandlat vatten BOD7ATU Miljötillstånd ≥ 95 %	99 %	≥99 %	≥99 %	≥99 %	≥99 %	≥99 %
Reningseffekt behandlat vatten CODCr Miljötillstånd ≥ 90 %	96 %	≥95 %	≥95 %	≥95 %	≥95 %	≥95 %
Reningseffekt behandlat vatten fosfor Miljötillstånd ≥ 95 %	98 %	≥98 %	≥98 %	≥98 %	≥98 %	≥98 %
Reningseffekt behandlat vatten kväve Miljötillstånd ≥ 75 %	87 %	≥85 %	≥86 %	≥86 %	≥86 %	≥86 %

Utvärderingskriterier eller mätare	Bokslutet 2024	Budget 2025	Budget 2026	2027	2028	2029
Reningseffekt behandlat vatten fasta ämnen Miljötillstånd ≥ 95 %	99 %	≥ 99 %	≥ 99 %	≥ 99 %	≥ 99 %	≥ 99 %
Andelen överflödningar av avloppsvattenbelastning som riktar sig till reningsverket* EU-direktiv 2024/3019 om rening av vatten från tätbebyggelse, mål ≤ 2 %	0,05-0,06 %	inget mål uppställt	≥ 0.2 %	≥ 0.2 %	≥ 0.2 %	≥ 0.2 %
Dagvattnets andel av den totala mängden avloppsvatten (%),	43,7	39	39	39	38	38
Åbo stads faktiska andel dagvatten av den totala mängden avloppsvatten (%)	43,1	39	39	39	38	38

* Beräkningen av belastning för överflöden beräknas enligt den belastning som överflödena orsakar i förhållande till den belastning som reningsverket mottar och innehåller en kontroll av de kriterier som nämns i miljötillståndet (BOD7ATU, CODCr, fosfor, kväve och fasta ämnen).

Med vilka åtgärder kan målet uppnås: Bolaget utvecklar sin avloppsreningstjänst kontinuerligt, beaktar verksamhetens koldioxidavtryck och livscykel och förbereder sig för klimatförändringen. Reningskapaciteten maximeras i alla delområden av anläggningen och kontinuiteten i verksamheten säkerställs genom föregripande åtgärder. Bolaget upprätthåller och utvecklar personalens välbefinnande, motivation, förbindelse till arbetet och yrkesskicklighet. På reningsverkets verksamhetsområde ligger över 2 000 km avloppsnät och nästan 600 pumpstationer för avloppsvatten som är i delägarkommunernas besittning. I samarbete med delägarkommunerna utvecklas hanteringen av dagvatten samt hanteringen av avloppsnätet. Detta sker bl.a. genom den regionala modell för avloppsnät som bolaget koordinerar.

Mål: Bevarandet av verkets värde och en kontinuerlig utveckling, så att ett effektivt reningsresultat kan uppnås också då reningsverket blir äldre.

Utvärderingskriterier eller mätare	Bokslutet 2024	Budget 2025	Budget 2026	2027	2028	2029
Investeringar i reparationer och ändringar av leasingmaskiner och leasingapparater, 1 000 euro	331	435	0	0	0	0

Med vilka åtgärder kan målet uppnås: Enligt leasingavtalet ska verkets anordningshelhet (31 M€) hållas funktionsduglig. Hyrestagaren (Tsp) har inte rätt till avskrivningar av de investeringar i korrigeringar och ändringar som gjorts i helheten, och kostnaderna ingår i omsättningens kostnadsstruktur. Utöver investeringarna i korrigeringar och ändringar på leasingmaskiner och leasingapparater sköts leasingobjektets och hela verkets skick genom förutseende underhåll. Avtalsperioden för leasing upphör i början av 2026 och reningsverket köper leasingapparaterna (restvärde 50 %). Sedan 2026 ingår utveckling av leasingapparater i anläggningens investeringar.

Klimatmålen

Sammanslutningen genomför stadens Klimatplan och eftersträvar klimatneutralitet också i sin egen verksamhet före 2029

Mål: Koldioxidavtrycket som beskriver klimatverkningarna för Turun seudun puhdistamo Oy beräknas årligen genom att tillämpa internationella anvisningar (GHG protocol). I kalkylen ingår direkta och indirekta utsläppskällor. Därtill beräknas de utsläpp som undvikits genom den energi som reningsverkets producerat, dvs. hur mycket växthusgasutsläpp som kunnat undvikas tack vare produktionen av energi med förnybara källor. I klimatverkningarna för helheten för reningsverket beaktas utöver utsläpp från reningsverket och funktioner i anknytning till reningsverket, de utsläpp man tack vare reningsverket och dess funktioner kunnat undvika i reningsverksamheten, slambehandlingen i Gasum Oy:s biogasanläggning och genom användning av avloppsvattnets spillvärme i värmeproduktionen i värmepumpanläggningen för Turun Seudun Energiantuotanto Oy. Koldioxidavtrycket för helheten för reningsverket är redan negativt, vilket är ännu bättre än att vara koldioxidneutralt.

Utvärderingskriterier eller mätare	Bokslutet 2024	Budget 2025	Budget 2026	2027	2028	2029
Koldioxidavtryck för helheten för reningsverket, ton CO ₂ e	-134 000	≤ -100 000	≤ -100 000	≤ -100 000	≤ -100 000	≤ -100 000

Med vilka åtgärder kan målet uppnås: Reningsverket används energieffektivt och klimativänlighet beaktas i anskaffningarna. Utnyttjandet av spillvärme från avloppsvatten och samhällsslam i biobaserad energiproduktion kommer att fortsätta tillsammans med intressentgrupperna så att man undviker användning av motsvarande fossila energikällor. I konkurrensutsättningen av slambehandling beaktas energieffektivitet och koldioxidfotavtrycket.

Mål: Sammanslutningen deltar med sina investeringar i koncernens gemensamma utveckling av klimatbudgeteringen genom att genomföra Gröna omställningen i enlighet med klimatplanen och EU:s taxonomi.

Utvärderingskriterier eller mätare	Bokslutet 2024	Budget 2025	Budget 2026	2027	2028	2029
Investeringar i anknytning till klimatmålen, 1 000 euro	1 569	1 995	17 445	11 970	16 245	8 295
varav enligt taxonomin i EU:s miljöförordning (2021/2139), 1 000 euro	144	100	35	20	20	20
varav enligt taxonomin i EU:s miljöförordning (2023/2486), 1 000 euro	1 425	1 895	17 410	11 950	16 225	8 275

Med vilka åtgärder kan målet uppnås: Samtliga Bolagets investeringar kommer att bedömas i enlighet med både taxonomin i EU:s klimatförordning och taxonomin i EU:s miljöförordning. På grund av bolagets bransch tillhör nästan alla investeringar i reningsverket den ena eller den andra kategorin för taxonomibedömning.

Mål för naturen

Sammanslutningen förbinder sig att planera och rapportera naturmålen för att undvika eller mildra direkta negativa natureffekter som orsakas av dess verksamhet, produkter och tjänster; och/eller bidra till att stärka och trygga särskilt den lokala biologiska mångfalden.

Om det inte är möjligt att undvika en betydande negativ inverkan på naturen som orsakats av verksamhet, produkter och tjänster, planerar sammanslutningen åtgärder för att kompensera för de skador som orsakats i enlighet med principerna för ekologisk kompensation.

Mål för cirkulär ekonomi

Sammanslutningen förbinder sig att planera och rapportera målen för cirkulär ekonomi varmed principerna för resurskloshet kan förverkligas i dess verksamhet, produkter och tjänster.

Rapporteringen av åtgärderna sker i samband med delårsöversikten och bokslutet.

Planerade åtgärder med avseende på målen för naturen och cirkulär ekonomi under 2026.

Turun seudun puhdistamo Oy (Tsp), Turun Seudun Vesi Oy och Åbo Vattenförsörjning Ab som ingår i Åbokoncernen har ett gemensamt miljöprogram för att uppnå bättre effekt. Miljöprogrammet innehåller också vattenförsörjningsbolagens åtgärder under Östersjöutmaningens period 2024–2028. I Tsp:s miljöprogram ingår bland annat följande mål för natur och cirkulär ekonomi:

- utveckla verksamheten i enlighet med principerna för hållbar utveckling, Green deal-avtalet och klimatåtaganden samt deltagande i utvecklingsprojekt
- målmedvetet arbete för att minska överströmningar i nätverken
- se till att den belastning som släpps ut från reningsverket i vattendragen är betydligt mindre än de beräknade minimikraven i miljötillståndet

Med sitt eget klimatåtagande deltar bolaget i Åbo stads klimatstadsavtal. Bolagets investeringar kommer att bedömas med tanke på stävande av och anpassning till klimatförändringen (EU:s klimatförordning 2021/2139), hållbar användning och skydd av vattenreserver och havens naturresurser, övergång till en cirkulär ekonomi, förebyggande och minskning av miljöföroreningar samt skydd och återställande av biologisk mångfald och ekosystem (EU:s miljöförordning 2023/2486).

Bolaget främjar den biologiska mångfalden genom att anlägga och underhålla insektsängar och insekthotell i pumpstationernas grönområden.

Turun Seudun Vesi Oy

Verkställande direktör: Aki Artimo

Bolagets verksamhetsområde och verksamhetens huvudsakliga syfte

Bolagets uppgift är att ombesörja delägarnas anskaffning av hushållsvatten. I detta syfte kan bolaget äga, planera och uppföra vattenförsörjnings-, vattenrenings- och vattendistributionsanläggningar och producera, överföra, distribuera och sälja tappvatten samt idka övrig verksamhet som hör till branschen. Bolaget kan äga och förvalta fastigheter för sin verksamhet.

Turun Seudun Vesi Oy upprätthåller och skapar konkurrenskraft inom sitt verksamhetsområde genom att kontinuerligt producera högklassigt hushållsvatten till ett så förmånligt pris som möjligt. Hushållsvattnet produceras enligt principen om en hållbar utveckling. Högklassigt hushållsvatten är en grundförutsättning för välfärden och livskvaliteten.

Förändringar i omvärlden

Under de senaste åren har faktorer som påverkar bolagets driftskostnader dykt upp i snabb takt. Driftskostnadernas struktur och kostnadsfaktorer som påverkar den är främst sådana som bolaget inte kan påverka med sin egen verksamhet i det nuvarande globala ekonomiska tillståndet. Situationen kunde dock vara betydligt sämre om bolaget inte hade skyddat sina köppriser för elenergi till bestämda delar och tryggt räntenivån för kostnaderna för skötseln av lån genom ränteskydd.

Utveckling av verksamheten – åtgärder och mål

För att säkerställa den regionala vattenförsörjningen för bolagets alla delägare förutsätts att ett nytt reservvattenverk byggs. Behovet av byggande av ett nytt reservvattenverk förelades bolagets delägare för beslut vid bolagsstämman i april 2023 efter att genomförandeplanen för reservvattenverket färdigställts i början av 2023. Ägarkommunernas förhandlingar om grunderna för kostnadsfördelningen slutfördes då ändringen av bolagets

bolagsordning och kompletteringsavtalet för delägaravtalet undertecknades samt F-aktieserien för den nya reservanläggningen grundades i juni 2024. Huvudentreprenaden för anläggningen konkurrensutsattes i slutet av 2024 och huvudentreprenadavtalet undertecknades i början av 2025. Övriga entreprenader i anknytning till anläggningshelheten konkurrensutsattes i slutet av 2025.

Förhandlingarna i anknytning till genomförandet av den nya överföringslinjen mellan Reso och Masko kunde även avslutas efter ändringen av bolagsordningen, kompletteringsavtalet för delägaravtalet samt godkännandet av nya aktieserierna G1 och G2. Genomförande- och byggplaneringen av överföringslinjen inleddes hösten 2024 och kostnaderna som orsakas av detta registreras i G1-aktieserien. Efter att planeringshelheten färdigställts och betalningsandelarna för de kommuner som deltar i projektet beräknats under hösten 2025, kan man uppgöra teckningslistan för aktieserien G1 samt arbeta för att främja administrativa beslut.

Den verkställande direktörens överblick av budgeten 2026 och ekonomiplanen för 2027–2029

Bolaget har tidigare under 2025 inlett byggentreprenaden för byggandet av reservanläggningen samt genomförandeplaneringen för överföringsledningen i Masko. Bolaget kommer att anskaffa extern finansiering för dessa investeringsprojekt under åren 2026–2028, vilket kommer att synas i bolagets ekonomiska siffror. Även aktiveringen av kostnaderna och färdigställandet av ovan nämnda projekt kommer att synas i de ekonomiska siffrorna från 2027–2028. Å andra sidan kommer finansieringskostnader som beror på projektens lån att uppbäras av delägarkommunerna redan innan projekten färdigställts och kostnaderna aktiverats. Bolaget har också planerat andra investeringar i överförings- och huvudvattenledningar, men tidsplanerna för deras genomförande beror i hög grad på hur genomförandet av de två förstnämnda projekten framskrider.

Koncernbolagets mål som är bindande i förhållande till stadsfullmäktige

Mål: Bolaget förser sina delägare planenligt med vatten och produktionsvolymen motsvarar planen

Utvärderingskriterier eller mätare:	Bokslut 2024	Budget 2025	Budget 2026	2027	2028	2029
Vattenproduktion/produktionsmål, %	100	100	100	100	100	100

Med vilka åtgärder kan målet uppnås:

Mål: Vattendistributionen sker utan störningar och inga fel uppstår i vattenkvaliteten

Utvärderingskriterier eller mätare:	Bokslut 2024	Budget 2025	Budget 2026	2027	2028	2029
Fel som upptäckts i kvaliteten hos det vatten som ska distribueras, st.	0	0	0	0	0	0
Oförutsedda störningar i vattendistributionen, st.	0	0	0	0	0	0

Med vilka åtgärder kan målet uppnås:

Klimatmålen

Sammanslutningen genomför stadens Klimatplan och eftersträvar klimatneutralitet också i sin egen verksamhet före 2029.

Produktionen av konstgjort grundvatten är ett kostnadseffektivt sätt att producera dricksvatten och jämfört med ytvattensanläggning används enbart en bråkdel kemikalier.

I bolaget utnyttjas vattnets kinetiska energi med hjälp av en turbin som byggts i en bergscistern i Starrbacka, som justerar strömningen av vatten från Virtaankankaas anläggning för konstgjort grundvatten och samtidigt producerar utsläppsfri elenergi. Den kraft som turbinen producerar räcker till för att pumpa vatten till nätverket från Starrbackas bergscistern, genom detta produceras tryck i nätverket i Åbo, Nådendal och Reso.

Ett nytt solenergisystem installerades i Huittinen i Turun Seudun Vesis förbehandlingsanläggning. Solenergisystemet producerar en del av den el som anläggningen förbrukar.

Utnyttjandet av värmeåtervinning ur dricksvatten har utretts. Enligt en förundersökning som gjordes tillsammans med Åbo Energi, uppfylldes förutsättningarna för värmeåtervinning i samband med verksamheten i den nya reservanläggningen i Hallis. Genomförandeplaneringen för reservanläggningen har gjorts så att den nya reservanläggningen kommer att värmas upp med värmeenergi som fås från konstgjort grundvatten.

Utöver de nämnda investeringarna och åtgärderna äger bolaget över 400 hektar skog som sköts på ett hållbart sätt och vars funktion som en kolsänka optimeras med åtgärder för att vårda skogen. Konsultbolaget Sitowise gjorde en Smart-lasberäkning av bolagets skogsbestånd, dvs. av beräkning av koldioxidsänkor, år 2024. Enligt beräkningen binder skogarna i genomsnitt 1 550 ton koldioxid per år.

Mål: Sammanslutningen gör sina trafiklösningar och/eller sin arbetsplats klimatneutrala redan före 2029.

Utvärderingskriterier eller mätare:	Bokslut 2024	Budget 2025	Budget 2026	2027	2028	2029
Antalet laddningspunkter för elbilar totalt, st.	9	8	10	10	12	12
Anskaffning av elcyklar som förmån (1 000 euro)	0	0	100	0	0	0

Med vilka åtgärder kan målet uppnås:

Bolaget bygger ett tillräckligt antal laddningsstationer i bolagets olika verksamhetsställen med beaktande av både bolagets och arbetstagarnas bilbestånd.

Bolaget fortsätter erbjuda den gällande förmånen i form av tjänstecyklar och uppmuntrar de anställda till både pendlingsmotion och att välja kolneutrala färdssätt även utanför arbetstiden, ifall inga betydande förändringar sker i beskattningen av den ovannämnda förmånen.

Mål: Sammanslutningen deltar med sina investeringar i koncernens gemensamma utveckling av klimatbudgeteringen genom att genomföra Gröna övergången i enlighet med klimatplanen och EU:s taxonomi.

Utvärderingskriterier eller mätare:	Bokslut 2024	Budget 2025	Budget 2026	2027	2028	2029
Investeringar i den gröna omställningen, 1 000 euro	117	10	10	100	20	10

Med vilka åtgärder kan målet uppnås:

Utöver klimatmålen förbinder sig sammanslutningen i samarbete med Åbo stad och andra samarbetspartner att i mån av möjlighet och med beaktande av verksamhetsområdets karaktär genomföra åtgärder som stöder Åbos klimatplan, LUMO-programmet, skogsplanen, Östersjöutmaningen, färdplanen för cirkulär ekonomi och upphandlingsstrategin. Sammanslutningen förbinder sig att trygga och stärka den biologiska mångfalden i Åbo och att övergå till en resurssmart cirkulär ekonomi före målåret 2029 i enlighet med Åbos färdplan för cirkulär ekonomi.

Mål för naturen

Sammanslutningen förbinder sig att planera och rapportera naturmålen för att undvika eller mildra direkta negativa natureffekter som orsakas av dess verksamhet, produkter och tjänster; och/eller bidra till att stärka och trygga särskilt den lokala biologiska mångfalden.

Om det inte är möjligt att undvika en betydande negativ inverkan på naturen som orsakats av verksamhet, produkter och tjänster, planerar sammanslutningen åtgärder för att kompensera för de skador som orsakats i enlighet med principerna för ekologisk kompensation.

Mål för cirkulär ekonomi

Sammanslutningen förbinder sig att planera och rapportera målen för cirkulär ekonomi varmed principerna för resurskloshet kan förverkligas i dess verksamhet, produkter och tjänster.

Rapporteringen av åtgärderna sker i samband med delårsöversikten och bokslutet.

Planerade åtgärder med avseende på målen för klimatet, naturen och cirkulär ekonomi under 2026
Förra året genomförde bolaget som en miljöåtgärd ett ca 40 hektars naturskyddsområde i Virttaankangas som ett sätt att fira sitt 50-årsjubileum. Skyddsområdet genomfördes inom ramen för skyddsprogrammen METSO och Natura. NTM-centralen fattade ett beslut om att skydda området i slutet av februari efter att miljöministeriet behandlat handläggningen av lovet. Grundandet av området främjar Åbo stads mål att främja biologisk mångfald. Områdets mark förblir i bolagets ägo och inga funktioner för anläggningen för konstgjort grundvatten eller byggd infrastruktur placeras på området. Enligt en beräkning av koldioxidsänkor som gjordes 2024 binder bolagets skogsegendom, som omfattar över 400 hektar, i genomsnitt 1 550 ton koldioxid per år. Enligt den skogsvårdsplan som skogsvårdsföreningen gjorde till bolaget 2021 är skogsvårdens centrala mål att öka koldioxidsänkorna under de kommande årtiondena. Turun Seudun Vesi Oy, Turun seudun puhdistamo Oy och Åbo Vattenförsörjning Ab definierade och kom överens om ett gemensamt miljöprogram, enligt vilket alla regionens vattenförsörjningsbolag genomför sina klimat- och miljö-mål under de kommande åren.

Konstens hus i Åbo Ab

Verkställande direktör: Jere Pensikkala

Bolagets verksamhetsområde och verksamhetens huvudsakliga syfte

Bolagets uppgift är att främja och stödja kulturverksamheten i Åbo, sysselsättningen och näringen av konst- och kulturprofessionella samt att utveckla och organisera konceptet Konstens hus i Åbo. Konstens hus i Åbo är en attraktiv mötesplats som sammankopplar olika konstgrenar. Bolaget samarbetar med kulturaktörer, företag inom den kreativa ekonomin, kommersiella företag och högskolor. Bolaget kan också ordna andra former av utvecklingsverksamhet och konsulttjänster. Bolaget ordnar verksamhet särskilt i Åbo men också nationellt och internationellt.

Förändringar i omvärlden

Under 2025 har ny kommersiell verksamhet påbörjats i området och till exempel Konstens hus Magasin har avsevärt ökat antalet besökare i området och dess kännedom. Restaurang Pegasus som öppnar i september 2025 kompletterar serviceutbudet och genererar ett kundflöde till området året runt. När det gäller att hitta hyresgäster, särskilt kommersiella aktörer, är det viktigt att påvisa områdets affärspotential, där permanenta kulturlokaler och restauranger som redan har öppnats spelar en central roll. Antalet evenemang i Konstens hus område är redan i nuläget stort och evenemangsverksamheten pågår året runt, vilket balanserar kundflödena bättre än tidigare så att det stora antalet besökare om somrarna fortsätter året runt.

Åbo stadsstyrelse fattade vid sitt sammanträde 7.4.2025 (§ 119) ett beslut om att utvidga verksamhetsansvaret och konceptet kring Konstens hus till att även omfatta Brinkalahuset, Brinkala gårdsbyggnad, Gamla rådhuset och Brinkala gård. Driftsavtalet mellan bolaget och lokalitetstjänsterna är undertecknat och sökandet efter nya hyresgäster har påbörjats. I och med förändringen kommer bolagets operativa ansvar att omfatta totalt cirka 11 000 m².

Fastigheten genomgår fortfarande renoveringar och ibruktagningar. I slutet av 2026 ska renoveringen av Fabriksbyggnadens andra våning (inkl. Huvudsalen) vara klar, vilket kommer att ha en betydande positiv inverkan på genomförandet av evenemang i Konstens hus. Efter att renoveringen är klar har de helheter som

presenteras i konceptet (ssn § 360, 2.10.2023) i huvudsak slutförts och inledningsfasen av verksamheten avslutats.

Eventuella fortsatta nedskärningar i finansieringen av kulturbranschen kan påverka hyresgästerna i Konstens hus.

Utveckling av verksamheten – åtgärder och mål

Under 2025–2026 genomförs andra fasen av renoveringarna av Konstens hus. I denna fas renoveras Fabriksbyggnadens andra våning och genomförs tillhörande ändringsarbeten i byggnadens första våning. Undervisnings- och kulturministeriet har beviljat projektet sammanlagt 150 000 euro i understöd för renoveringen av kulturlokaler.

Sommaren 2025 har bolaget tagit över ansvaret för en ännu större helhet i Gamla staden, vilket möjliggör en allt bättre övergripande utveckling av området under ett tydligt koncept. Detta har en positiv inverkan på aktörerna i området och underlättar uppnåendet av enhetliga verksamhetsmodeller.

En viktig del av verksamheten år 2026 är att hitta hyresgäster som överenskommer med konceptet för Konstens hus till Brinkala, Brinkala innergård och Gamla rådhuset. I och med det ökade ansvaret har bolaget gjort personalarrangemang som också syftar till att utveckla evenemangsuthyrningsverksamheten vidare.

Den verkställande direktörens överblick av budgeten 2026 och ekonomiplanen för 2027–2029

Bolaget har gällande understödsavtal för åren 2024–2026 med Åbo stad och Stiftelsen Åbo 2029. I stadens understödsavtal har man beaktat effekterna av renoveringar av kulturlokaler motsvarande hyreshöjningen. Den slutliga nivån på verksamhetsunderstödet bekräftas först efter att renoveringsprojekten har slutförts. I slutet av ekonomiplaneperioden har de mest betydande åtgärderna som krävs för inledningsskedet av verksamheten genomförts, så det är inga problem att verksamhetsunderstödet från Stiftelsen Åbo 2029 sannolikt upphör.

Bolaget strävar efter att hitta projektfinansiering så att dess konceptenliga verksamhet kan genomföras också i projektform. För åren 2024–2025 beviljades bolaget undervisnings- och kulturministeriets strukturstöd för förnyelse av kulturbranschen och kreativa branscher för projektet Det digitaliska Konstens hus. Stödet uppgick till totalt 292.000 euro. Avsikten är att hitta ytterligare finansiering för projektet under 2026. Dessutom stärks bolagets verksamhetsförutsättningar genom att eventuellt genomföra andra projekthelheter som på ett omfattande sätt betjänar Konstens hus olika

intressentgrupper och samtidigt stöder bolagets grundläggande verksamhet.

I slutet av ekonomiplaneprodukten ska bolagets uthyrningsverksamhet och övriga inkomstanskaffning ackumulera de resurser som krävs för verksamhetsutvecklingen så att stadens understöd stabiliseras på en bestående nivå. Tack vare den inkomstbildning som evenemangsfunktionerna skapar kan bolaget samla in intäkter också på andra sätt än genom uthyrning av lokaler.

Koncernbolagets mål som är bindande i förhållande till stadsfullmäktige

Mål: Effektiv verksamhet

Utvärderingskriterier eller mätare	Bokslutet 2024	Budget 2025	Budget 2026	2027	2028	2029
Antal besökare per år, st.	72 786	100 000	90 000	100 000	110 000	120 000
Antal evenemang (inkl. utställningar) per år, st. (som producerats av Konstens hus i Åbo Ab)	122	30	30	30	30	40
Antal evenemang (inkl. utställningar) per år, st. (som ordnats i Konstens hus i Åbo Ab)	1 633	1 300	1 700	1 800	1 800	1 900

Med vilka åtgärder kan målet uppnås:

Konstens hus i Åbo Ab har tagit över det operativa ansvaret för Brinkalas, Brinkala gårds och Gamla Rådhusets område 6/2025. Effekterna av evenemangsverksamheten i dessa utrymmen har inte förts in i företagets resultatkort för att det också i fortsättningen ska vara lätt att jämföra uppgifterna.

Renoveringen av Fabriksbyggnadens andra våning kommer att påverka antalet evenemang och besökare år 2026.

Som regel strävar företaget inte efter att producera evenemang själv.

Mål: Ekonomisk balans på lång sikt

Utvärderingskriterier eller mätare	Bokslutet 2024	Budget 2025	Budget 2026	2027	2028	2029
Omsättning, 1 000 euro	1 623	1 942 *	1 871 *	1 905 *	1 943	1 980
Egna intäkter (inkl. hyresinkomster), 1 000 euro	769	1 007 *	1 006 *	1 140 *	1 178	1 215

Med vilka åtgärder kan målet uppnås:

* Renoveringen av huvudsalen inleds hösten 2025, vilket kommer att påverka hyresinkomsterna och hyreskostnaderna samt kultur nämndens understöd under åren 2025–2026. Delägaren kommer att behålla Kilta Galleris lokaler i eget bruk under den tid som de används av Wäinö Aaltonens museum, vilket kommer att påverka hyresintäkterna under åren 2024–2025. Det understödsavtal som ingåtts med Stiftelsen Åbo 2029 för inledningsskedet löper ut 2026, vilket kommer att ha en betydande inverkan på omsättningen.

Klimatmålen

Sammanslutningen genomför stadens Klimatplan och eftersträvar klimatneutralitet också i sin egen verksamhet före 2029

Mål: Sammanslutningen gör sina trafiklösningar och/eller sina byggplatser klimatneutrala redan före 2029.

Utvärderingskriterier eller mätare:	Bokslutet 2024	Budget 2025	Budget 2026	2027	2028	2029
En hållbarhetsplan har utarbetats och bundits till målen för Agenda 2030	Godkänd/Pågå	Genomförts (Fastighet Ab)	Planen uppdateras			Planen uppdateras
En klimat- och miljöplan utarbetas	Godkänd/Pågå	Genomförts (Fastighet Ab)				Planen uppdateras

Med vilka åtgärder kan målet uppnås:

Utöver klimatmålen förbinder sig sammanslutningen i samarbete med Åbo stad och andra samarbetspartner att i mån av möjlighet och med beaktande av verksamhetsområdets karaktär genomföra åtgärder som stöder Åbos klimatplan, LUMO-programmet, skogsplanen, Östersjöutmaningen, färdplanen för cirkulär ekonomi och upphandlingsstrategin. Sammanslutningen förbinder sig att trygga och stärka den biologiska mångfalden i Åbo och att övergå till en resurssmart cirkulär ekonomi före måläret 2029 i enlighet med Åbos färdplan för cirkulär ekonomi.

Mål för naturen

Sammanslutningen förbinder sig att planera och rapportera naturmålen för att undvika eller mildra direkta negativa natureffekter som orsakas av dess verksamhet, produkter och tjänster; och/eller bidra till att stärka och trygga särskilt den lokala biologiska mångfalden.

Om det inte är möjligt att undvika en betydande negativ inverkan på naturen som orsakats av verksamhet, produkter och tjänster, planerar sammanslutningen åtgärder för att kompensera för de skador som orsakats i enlighet med principerna för ekologisk kompensation.

Mål för cirkulär ekonomi

Sammanslutningen förbinder sig att planera och rapportera målen för cirkulär ekonomi varmed principerna för resursklokhets kan förverkligas i dess verksamhet, produkter och tjänster.

Rapporteringen av åtgärderna sker i samband med delårsöversikten och bokslutet.

Planerade åtgärder med avseende på målen för naturen och cirkulär ekonomi under 2026.
Under verksamhetsåret uppdateras de hållbarhets-, miljö- och klimatplaner som godkänts 2024. Målet för året är att förbättra sammanslutningens engagemang i målen för hållbar utveckling, bl.a. genom att införa exempel på välfungerande arbetsmodeller till exempel från medlemsorganisationerna i nätverket Trans Europe Halles. Dessutom kommer Konstens hus mål och åtgärder för hållbar utveckling att kommuniceras mer aktivt än tidigare.
I konkurrensutsättningen säkerställs att det finns kriterier för ansvarsfullhet och ekologisk hållbarhet. Gällande större upphandlingar är Konstens hus i huvudsak kopplat till konkurrensutsättningen på koncernnivå, och då iaktas målen på stadsnivå.

Åbo Teknologifastigheter Ab

Verkställande direktör: Mikko Lehtinen

Bolagets verksamhetsområde och verksamhetens huvudsakliga syfte

Åbo Teknologifastigheter Ab är ett fastighetsinvesteringsbolag som verkar i Turku Science Park. Bolaget utvecklar områdets fastigheter och tjänster samt erbjuder förstklassiga kontors-, produktions- och laboratorielokaler för företag och sammanslutningar. Bolagets grundläggande affärsverksamhet är att äga, förvalta och hyra ut fastigheter och lokaler och i allt större utsträckning att producera lokaltjänster.

Förändringar i omvärlden

Den förändring som coronapandemin orsakat i arbetslivet med distansarbete och hybridkontor är en betydande förändring, men den gemenskaps- och virtualiseringsstrategi som bolaget tillägnat sig redan tidigare lämpar sig mycket bra för ”det nya normala”. Ledningen tror att det även i framtiden behövs gemensamma mötesplatser. Bolaget har mycket flexibla lokaler som kan anpassas efter framtidens behov.

Marknaden för uthyrning av kommersiella lokaler är fortfarande mycket utmanande. Graden av outhyttjade lokaler är rekordhög främst på grund av lösningar för att effektivisera användningen av lokaler inom den offentliga sektorn. En motsvarande trend har inte observerats inom den privata sektorn, även om distans- och hybridarbete efter pandemin verkar ha haft en bestående inverkan på användningen av lokaler.

Utvecklande av verksamheten – åtgärder och mål

Bolaget har som mål att utveckla området för Åbo vetenskapspark till ett starkare kluster för vetenskapen och företagslivet.

Den verkställande direktörens överblick av budgeten 2026 och ekonomiplanen för 2027–2029

Det osäkra läget skapar ingen betydande risk för bolagets ekonomiska utsikter. Hyrornas löptid är lång och indexhöjningarna i hyresavtalen återspeglar inflationen. Elpriset har till största delen fastställs för kommande år.

Vid utvärderingen av fastighetsegendomens marknadsvärde har värdet uppskattats hålla sig på den nuvarande nivån. Bolagets belåningsgrad är för tillfället skälig och att marknadsvärdena eventuellt sjunker borde inte orsaka problem. Bolaget förväntar sig dock inte att marknadsvärdena på fastigheterna kommer att sjunka.

Den aktiva investeringsfasen har nu avslutats och bolaget har inga betydande nyinvesteringar i sikte.

I budgetsiffrorna har man inte beaktat effekterna av den planerade aktieemission i slutet av 2025 eller köpet av Arkenfastigheten.

Koncernbolagets mål som är bindande i förhållande till stadsfullmäktige

Mål: Avkastning på sysselsatt kapital

Utvärderingskriterier eller mätare	Bokslut 2024	Budget 2025	Budget 2026	2027	2028	2029
Avkastningsmål till staden per år, 1 000 euro	1 300	2 400	1 900	2 100	2 500	2 500

Med vilka åtgärder kan målet uppnås:

Mål: Ökning av omsättningen och rörelsevinsten till målnivån

Utvärderingskriterier eller mätare	Bokslut 2024	Budget 2025	Budget 2026	2027	2028	2029
Omsättning, 1 000 euro	44 041	46 000	45 400	46 300	47 300	48 200
Verksamhetsbidrag, 1 000 euro	24 229	26 000	24 700	25 200	25 700	26 200

Med vilka åtgärder kan målet uppnås:

Mål: Ökning av fastighetsegendomen och uthyrningsverksamheten

Utvärderingskriterier eller mätare	Bokslut 2024	Budget 2025	Budget 2026	2027	2028	2029
Uthyrda m ² (ekonomisk)	154 371	163 500	157 000	158 000	160 000	162 000
Fastighetsegendomens marknadsvärde, 1 000 euro	539 265	517 377	557 012	568 152	579 515	591 105

Med vilka åtgärder kan målet uppnås: Fastighetstillgångarnas marknadsvärde har hållits i linje med uppskattningarna år 2024 justerade med effekterna av den årliga inflationen utan att anta framtida värdeförändringar.

Klimatmålen

Sammanslutningen genomför stadens Klimatplan och eftersträvar klimatneutralitet också i sin egen verksamhet före 2029**Mål: Sammanslutningen gör sina trafiklösningar och/eller sina byggplatser klimatneutrala redan före 2025.**

Utvärderingskriterier eller mätare	Bokslut 2024	Budget 2025	Budget 2026	2027	2028	2029
Koldioxidneutrala byggarbetsplatser			n/a	n/a	n/a	n/a
Andelen förnybar el av hela fastighetsbeståndets förbrukning, %	100	100	100	100	100	100
Andelen förnybar värme av hela fastighetsbeståndet, %	89	100	100	100	100	100

Med vilka åtgärder kan målet uppnås: Bolagets mål om koldioxidneutralitet på byggarbetsplatser ligger i linje med stadens koncernmål och kommer att ingå i det hållbarhetsprogram som för tillfället bereds.

Mål: Sammanslutningen deltar med sina investeringar i koncernens gemensamma utveckling av klimatbudgeteringen genom att genomföra Gröna omställningen i enlighet med klimatplanen och EU:s taxonomi.

Utvärderingskriterier eller mätare	Bokslut 2024	Budget 2025	Budget 2026	2027	2028	2029
Nyinvesteringar genomförs och certifieras enligt Leed Platinum-nivå miljoner euro	28	6,3	0	0	0	0

Med vilka åtgärder kan målet uppnås:

Utöver klimatmålen förbinder sig sammanslutningen i samarbete med Åbo stad och andra samarbetspartner att i mån av möjlighet och med beaktande av verksamhetsområdets karaktär genomföra åtgärder som stöder Åbos klimatplan, LUMO-programmet, skogsplanen, Östersjöutmaningen, färdplanen för cirkulär ekonomi och upphandlingsstrategin. Sammanslutningen förbinder sig att trygga och stärka den biologiska mångfalden i Åbo och att övergå till en resurssmart cirkulär ekonomi före mållåret 2029 i enlighet med Åbos färdplan för cirkulär ekonomi.

Mål för naturen

Sammanslutningen förbinder sig att planera och rapportera naturmålen för att undvika eller mildra direkta negativa natureffekter som orsakas av dess verksamhet, produkter och tjänster; och/eller bidra till att stärka och trygga särskilt den lokala biologiska mångfalden.

Om det inte är möjligt att undvika en betydande negativ inverkan på naturen som orsakats av verksamhet, produkter och tjänster, planerar sammanslutningen åtgärder för att kompensera för de skador som orsakats i enlighet med principerna för ekologisk kompensation.

Mål för cirkulär ekonomi

Sammanslutningen förbinder sig att planera och rapportera målen för cirkulär ekonomi varmed principerna för resurskloshet kan förverkligas i dess verksamhet, produkter och tjänster.

Rapporteringen av åtgärderna sker i samband med delårsöversikten och bokslutet.

Planerade åtgärder med avseende på målen för naturen och cirkulär ekonomi under 2026.
Mål för naturen: Alla våra fastigheter byggs i ett redan tidigare utvecklat område och omfattas inte av MKB-förfarandet. Alla nybyggnadsobjekt genomförs enligt höga miljöstandarder (Leed Gold, Leed Platinum). Mål för cirkulär ekonomi: Vi främjar cirkulär ekonomi genom att återvinna avfall från byggarbetsplatser på ett ändamålsenligt sätt. Dessutom har våra kunder tillgång till ett stort antal delade, bokningsbara utrymmen, vilket avsevärt minskar deras eget behov av utrymme. Dessutom erbjuder vi möbler som en tjänst från våra egna lager, så att kunderna inte behöver skaffa nya möbler.

Åbo Vattenförsörjning Ab

Verkställande direktör: Petri Jokela

Bolagets verksamhetsområde och verksamhetens huvudsakliga syfte

Bolagets uppgift är att upprätthålla vattentjänsterna och utöva och utveckla affärsverksamheten kring vattentjänsterna samt därtill hörande övrig affärsverksamhet. Bolaget kan äga och förvalta aktier, andelar, värdepapper och annan egendom. Bolaget kan också köpa, sälja och äga fastigheter och aktier samt hyra ut fastigheter och utrymmen.

Den huvudsakliga uppgiften är att tillhandahålla högklassigt hushållsvatten till kunderna och samla upp och leda vidare kundernas avloppsvatten för rengöring.

Bolagets verksamhetsidé är att enligt principerna för hållbar utveckling säkerställa kostnadseffektiva vattentjänster och en ren vattenmiljö för Åboborna. Bolaget är såväl en lokal som en internationellt erkänd aktör inom vattentjänsterna. Bolaget producerar tjänster enligt lagen om vattentjänster inom sitt verksamhetsområde på ett tryggt, pålitligt och förnyande sätt.

Förändringar i omvärlden

Lagstiftningen skapar ramarna för verksamheten. Den mest centrala lagen inom branschen, lagen om vattentjänster, revideras som bäst. Verksamheten påverkas också av NIS2- och CER-direktiven samt direktivet om rening av avloppsvatten från tätbebyggelse, trots att tyngdpunkten för det senare är styrning och reglering av avloppsreningsverkens verksamhet. Hållbarhetsdirektivet har redan nu en inverkan i och med kundernas behov och under planperioden eventuellt också i och med verksamhetens omfattning.

Globalt ansvar och FN:s mål för hållbar utveckling återspeglas i de förväntningar som riktas till vattentjänsterna. Verksamheten styrs av Åbo stads mål.

Utvecklingen av digitaliseringen ställer dataskydd och informationssäkerhet allt mer i centrum. Den tekniska utvecklingen ökar kundernas förväntningar på tjänsterna men skapar även möjligheter att utveckla och effektivisera verksamheten.

Klimatförändringen medför utmaningar särskilt i och med regnigheten, regnets intensitet och höjningen av havsnivån. Dessa påverkar mängden dagvatten som leds till avloppsnätet eller annars hamnar där som bolaget

genom saneringsåtgärder kan hålla på den nuvarande nivån, men inte längre klarar av att minska.

Kostnaderna ökar i synnerhet på grund av kapitalkostnaderna för partivattenbolagen, av vilka Vattenförsörjningen betalar en andel i enlighet med aktieägaravtalen. Den svaga konjunkturen inom byggbranschen påverkar bolagets intäkter från installations- och anslutningsavgifter.

Försörjningsberedskapen betonas i samhällsviktiga tjänster, såsom vattentjänsterna. Det förändrade internationella säkerhetsläget har ökat behovet av beredskap och omvärdering av riskhanteringen.

Utveckling av verksamheten – åtgärder och mål

Viktigt i fråga om bolagets serviceutbud är en störningsfri verksamhet, kvalitet och kundnöjdhet. En störningsfri verksamhet grundar sig på egendomsförvaltning samt på en bra operationsförmåga. Egendomsförvaltningens nivå förbättras kontinuerligt med utvecklingsprojekt som syftar till att öka pålitlig information i realtid samt genom att analysera data mångsidigt. Kvaliteten tryggas genom dokumentering, effektiv egenkontroll och riskhantering.

Kundnöjdheten bygger på klara spelregler, genomskynlighet och information.

Bolagets avgifter hålls på en nivå som tryggar en störningsfri och högklassig verksamhet men är kostnadseffektiv.

Verksamheten styrs av stadens mål om att vara klimatneutralt före 2029.

Den verkställande direktörens överblick av budgeten 2026 och ekonomiplanen för 2027–2029

Bolagets inkomster baserar sig på den nuvarande mängden vatten som säljs, de förväntade inkomsterna från anslutningsavgifter år 2026 i linje med ekonomikonjunkturen samt de måttliga inkomsterna från anslutningsavgifter efter budgetåret.

Partivattenbolagens kostnader är den mest betydande kostnadsposten för Åbo Vattenförsörjning Ab. Dessa utgjorde mer än 50 procent av alla kostnader i det senaste bokslutet. Turun Seudun Vesi Oy:s reservanläggning

torde färdigställas under planåren och öka kostnaderna betydligt jämfört med året 2024. Kundavgifterna ska höjas så småningom till en sådan nivå att vi klarar av att upprätthålla en måttlig investeringsnivå. Investeringsnivån för saneringar sjunker dock från år 2024, vilket har tagits i beaktande vid uppställningen av målen för verksamheten.

Åbo Vattenförsörjning Ab:s egna kapitalkostnader består av avskrivningar enligt plan och räntor på ägarlånet. Bolagets nya lånebehov beräknas uppgå till 7 miljoner euro och räntekostnaderna för lånet har lagts till från och med 2026. Andra kapitalkostnader har hållits på samma nivå som under de föregående åren och inga betydande förändringar väntas under budget- eller ekonomiplaneåren. Under planåren 2027–2029 beräknas kostnaderna för andra än partivattenbolagens avgifter och kapitalkostnaderna öka med den genomsnittliga beräknade inflations-takten (1,5 %).

I beräkningarna ingår en höjning av användaravgifterna och en partiell höjning av grundavgifterna under budgetåret 2026. Alla avgifter måste höjas årligen under hela ekonomiplanepérioden. Också efter dessa höjningar är bolagets taxor konkurrenskraftiga både regionalt och nationellt. Det faktiska behovet av att höja avgifterna bedöms årligen så att de motsvarar de preciserade kostnaderna. Det kan fortfarande ske betydande förändringar i kostnaderna för ekonomiplanepérioden, då partivattenbolagens faktiska kostnader utjämnas enligt Mankalaprinciperna. Trots höjningarna av kundavgifterna kommer nettokassaflödet från affärsverksamheten och investeringarna att uppvisa ett underskott på den planerade investeringsnivån, och bolaget är berett att ta lån för att täcka detta underskott.

Därtill har bolaget gjort förundersökningar som kan användas för att bedöma behovet av att ta i bruk regionala grund- och anslutningsavgifter särskilt i glesbygden. Regionala avgifter är nödvändiga om nätet måste utvidgas till områden utanför planområdet. En höjd avgift bör införas för fastigheter som leder dagvatten in i avloppsnätet för att snabba upp det separata

avloppsledningssystemet. Denna praxis tillämpas redan i flera andra städer. Avgiften ökar inte bolagets inkomster nämnvärt, men den styr verksamheten mot ökad energi-effektivitet och påverkar miljöbelastningen.

De mål som är bindande i förhållande till stadsfullmäktige är redan nu på en utmanande nivå och det har inte föreslagits skärpningar i dem. Målen för ofakturerat vatten och avloppsvatten är strikta, med beaktande av att en betydande del av investeringarna måste riktas till stadens livskraftsprojekt. En höjning av saneringsnivån skulle kräva större höjningar av taxorna.

De operativa måtarnas goda utveckling främjas genom forskning, mätningar och analysering av informationen samt på basis av denna information riktade saneringar som görs vid rätta tidpunkter. Dessa åtgärder räcker dock inte i sig för att minska mängden ofakturerat avloppsvatten, dvs. dagvatten som hamnat i avloppet med avsikt, oavsiktligt eller av sig självt. Nödvändiga tilläggsåtgärder riktar sig särskilt till parter som anslutit sig och gatuhållaren. Åtgärderna är nödvändiga så att dagvatten inte orsakar avloppsöversvämningar. I samarbete med staden utarbetas en färdplan över metoder för att minska dagvatten, tidtabeller och inriktning under budget- och planåren.

Investeringarna grundar sig för de gemensamma projektens del på information om projektens tidtabeller som staden gett. Utöver nybyggande och vissa gemensamma saneringsprojekt har bolaget även egna nya saneringsobjekt. Den interna finansieringen och kassamedlen räcker inte till för finansieringen av investeringar under budget- och planperioden utan investeringarna ska delvis finansieras genom låneupptagning. I detta skede är investeringsnivåerna under planåren preliminära. Om investeringsbehovet ökar, behövs även ny intern finansiering eller finansiering genom lån. I budgeten har inte beaktats NTM-centralens krav på en utökning av vattentjänsternas verksamhetsområde utanför detaljplaneområdet samt de tilläggs-kostnader som detta eventuellt skulle orsaka.

Koncernbolagets mål som är bindande i förhållande till stadsfullmäktige

Mål: Bolaget levererar vatten till sina kunder pålitligt och kostnadseffektivt

Utvärderingskriterier eller mätare	Bokslut 2024	Budget 2025	Budget 2026	2027	2028	2029
Längden på oförutsett avbrott i distribution min/invånare/år (i genomsnitt)	3,2	<5	<5	<5	<5	<5

Med vilka åtgärder kan målet uppnås: Med god egendomsförvaltning, föregripande underhåll samt tillräckliga, rätt riktade saneringar i rätt tid. I kriterierna för god vattenförsörjning är < 15 minuter/invånare/år en utmärkt nivå.

Mål: Vattendistributionen sker utan störningar och inga fel uppstår i vattenkvaliteten

Utvärderingskriterier eller mätare	Bokslut 2024	Budget 2025	Budget 2026	2027	2028	2029
Avvikelser från kvalitetsmål som upptäckts i kvaliteten hos det vatten som ska distribueras, st.	0	0	0	0	0	0
Avvikelser från kvalitetsrekommendationer som upptäckts i kvaliteten hos det vatten som ska distribueras, st.	1	0	0	0	0	0
Antalet rörbrott, st./100 kilometer vattenledning	3,6	<4	<4	<4	<4	<4

Med vilka åtgärder kan målet uppnås: Med god egendomsförvaltning, effektiviserad uppföljning i realtid och föregripande underhåll.

Klimatmålen

Sammanslutningen genomför stadens Klimatplan och eftersträvar klimatneutralitet också i sin egen verksamhet före 2029

Mål: Sammanslutningen gör sina trafiklösningar och/eller sina byggplatser klimatneutrala redan före 2025.

Utvärderingskriterier eller mätare	Bokslut 2024	Budget 2025	Budget 2026	2027	2028	2029
Minskning av koldioxidavtrycket	Vattenbolagets gemensamma uppdaterade beräkning av koldioxidavtrycket som grund för åtgärder	Riktade mål på basis av uppdateringar	Riktade mål på basis av uppdateringar	Bedömning av kompensationsbehovet	Fortsatt tillämpning av goda förfaringssätt	Fortsatt tillämpning av goda förfaringssätt
Energieffektiviteten i lokaler (uppvärmningsenergi Mwh)	2 444	< 1 800	< 1 000	< 1 000	< 1 000	< 1 000
Klimatneutralitet på byggarbetsplatser Klimatneutralitet för trafiklösningar	Utfall	Förnyande av den egna utrustningen, anbudstävlingar och transporter ordnas enligt green deal-principer	Förnyande av den egna utrustningen, anbudstävlingar och transporter ordnas enligt green deal-principer	Klimatneutrala byggarbetsplatser eller utsläpp har kompensats	Fortsatt tillämpning av goda förfaringssätt	Fortsatt tillämpning av goda förfaringssätt

Med vilka åtgärder kan målet uppnås: Bolaget genomförde tillsammans med partivattenbolagen en beräkning av vattentjänsternas koldioxidavtryck enligt växthusgasprotokollet till scope 3-nivå. Beräkningen utförs som en årlig rutin. Främjande åtgärder väljs utifrån beräkningen.

Våren 2025 flyttade bolaget till nya lokaler med miljöcertifikatet LEED-Platinum i Österås. Målen för uppvärmningsenergin specificeras när systemet har optimerats. Målet är en sjunkande och klimatneutralt producerad uppvärmningsenergi.

Klimatneutraliteten på byggarbetsplatser utvecklas enligt Green Deal-principer i samma takt som staden. Klimatneutraliteten för egna trafiklösningar främjas genom att ersätta de nuvarande förbränningsmotorfordonen med utsläppsfria fordon och genom att övergå till användning av biodiesel i den mån det är möjligt. Bolaget tillämpar även personalbiljetter i kollektivtrafiken och tjänstecykelförmåner. Målet med dessa är främja hållbara färdssätt.

Mål: Sammanslutningen deltar med sina investeringar i koncernens gemensamma utveckling av klimatbudgeteringen genom att genomföra Gröna omställningen i enlighet med klimatplanen och EU:s taxonomi.

Utvärderingskriterier eller mätare	Bokslut 2024	Budget 2025	Budget 2026	2027	2028	2029
Sanering av vattenledningsnätet, miljoner euro	5,3	3,0	3,4	3,0	3,2	3,2
Sanering av avloppsnetet, miljoner euro	2,5	4,5	4,2	4,5	4,4	4,4

Med vilka åtgärder kan målet uppnås: Investeringarna är en del av den normala verksamheten och merparten av investeringarna underskrider klart 1 miljon euro. Vi strävar efter att utnyttja taxonomiklassificeringen även i mindre objekt.

Utöver klimatmålen förbinder sig sammanslutningen i samarbete med Åbo stad och andra samarbetspartner att i mån av möjlighet och med beaktande av verksamhetsområdets karaktär genomföra åtgärder som stöder Åbos klimatplan, LUMO-programmet, skogsplanen, Östersjöutmaningen, färdplanen för cirkulär ekonomi och upphandlingsstrategin. Sammanslutningen förbinder sig att trygga och stärka den biologiska mångfalden i Åbo och att övergå till en resurssmart cirkulär ekonomi före målåret 2029 i enlighet med Åbos färdplan för cirkulär ekonomi.

Mål för naturen

Sammanslutningen förbinder sig att planera och rapportera naturmålen för att undvika eller mildra direkta negativa natureffekter som orsakas av dess verksamhet, produkter och tjänster; och/eller bidra till att stärka och trygga särskilt den lokala biologiska mångfalden.

Om det inte är möjligt att undvika en betydande negativ inverkan på naturen som orsakats av verksamhet, produkter och tjänster, planerar sammanslutningen åtgärder för att kompensera för de skador som orsakats i enlighet med principerna för ekologisk kompensation.

Mål för cirkulär ekonomi

Sammanslutningen förbinder sig att planera och rapportera målen för cirkulär ekonomi varmed principerna för resurskloshet kan förverkligas i dess verksamhet, produkter och tjänster.

Rapporteringen av åtgärderna sker i samband med delårsöversikten och bokslutet.

Planerade åtgärder med avseende på målen för naturen och cirkulär ekonomi under 2026.

Åbo Vattenförsörjning Ab, Turun seudun puhdistamo Oy (Tsp) och Turun Seudun Vesi Oy som ingår i Åbokoncernen har ett gemensamt miljöprogram för att uppnå bättre effekt. Miljöprogrammet innehåller också vattenförsörjningsbolagens åtgärder för den nya perioden 2024–2028 av Östersjöutmaningen. Bolagen rapporterar om genomförandet av miljöprogrammet i en gemensam rapport. För Åbo Vattenförsörjnings del ingår bland annat följande mål för natur och cirkulär ekonomi i miljöprogrammet:

- utveckla verksamheten i enlighet med principerna för hållbar utveckling och klimatåtaganden samt deltagande i utvecklingsprojekt
- målmedvetet arbete för att minska överströmningar i nätverken
- beräkning av vattenbolagens gemensamma koldioxidfotavtryck för att rikta effektiva åtgärder
- kommunikation till vattenanvändarna om ansvarsfull vattenanvändning med beaktande av klimatet och miljön

Med sitt eget klimatåtagande deltar bolaget i Åbo stads klimatstadsavtal. Bolaget utvecklar bedömningen av sina investeringar i enlighet med EU:s taxonomi. Från och med 2025 kommer bolagets investeringar att granskas med tanke på hållbar användning och skydd av vattenreserver och havens naturresurser (EU:s miljöförordning 2023/2486).

Målet är även att främja naturens mångfald genom att förbättra insekters levnadsförhållanden i närheten av pumpstationer och de övre vattenbehållarna.

Studentbystiftelsen i Åbo

Verkställande direktör: Risto Siilos

Bolagets verksamhetsområde och verksamhetens huvudsakliga syfte

Stiftelsens huvudsakliga syfte är att sörja för tillgången till hyresbostäder i Åboregionen för studerande som studerar vid läroanstalter efter den grundläggande utbildningen och studerande som fortsätter sina studier. För att förverkliga sitt syfte bygger och upprätthåller stiftelsen studentbostäder samt sköter om reserveringen av markområden för kommande verksamhet som riktar sig till målgruppen.

Förändringar i omvärlden

De mest akuta förändringsfaktorerna i omvärlden är fortfarande tillgången till finansiering och ersättandet av det slopade statliga investeringsunderstödet med den självfinansieringsandel på 5 procent som tills vidare krävs för nybyggnadsprojekt och renoveringar. Också de övriga faktorer som identifierats tidigare är fortfarande aktuella (allmänna ekonomiska osäkerhetsfaktorer - kostnadsökningen, uppgången av räntenivån, inflationen, den ekonomiska konjunkturen -, ändrade studiesätt (distans-/närstudier), klimatförändringen, förändringar i den säkerhetspolitiska miljön i Finland och Europa).

Staten har slutat stödja byggandet av nya studentbostäder och renovering av studentbostäder med investeringsunderstöd.

Den ekonomiska konjunkturen och byggkonjunkturen är fortfarande svaga och den fritt finansierade bostadsmarknaden har i allt högre grad blivit en hyresgästmarknad, där också studerande kan ha större valmöjligheter än tidigare om de har möjlighet att betala en hyra som är högre än hyran för studentbostäder. Å andra sidan kommer övergången från bostadsbidrag till bostadstillägg för studerande från och med 1.8.2025 att strama åt de studerandes ekonomi och försvaga deras betalningsförmåga.

Finansieringen av tilläggsbyggandet och renoveringen av studentbostäderna, som TYS båda har ett stort behov av, har försvårats på grund av regeringens specialåtgärder, och å andra sidan kommer det att finnas en stor efterfrågan på TYS studentbostäder under de kommande åren.

Utveckling av verksamheten – åtgärder och mål

TYS strävar efter att hålla bostädernas hyror på en nivå som är 15–20 % under marknadshyrorna med beaktande av att också el, vatten och internetförbindelse är inkluderade i jämförelsen. På basis av hyresjämförelsen som en extern aktör och stiftelsen själv gjort, kan detta mål fortfarande uppnås men konkurrensen på hyresmarknaden har ökat och det är allt mer utmanande att uppnå målet. I en stiftelse som arbetar enligt självkostnadsprincipen kommer kostnadsökningen att skapa ett tryck på att höja hyrorna utan betydande möjligheter att reglera hyresnivån, till skillnad från vad som kan vara möjligt på hyresmarknaden för fritt finansierade bostäder.

I enlighet med stiftelsens klimatfärdplan har TYS som mål att vara koldioxidsnål och minska utsläppen med minst 70 procent före 2029 (jämfört med 2020). TYS strävar efter att få ett ännu bredare genomslag genom att utveckla klimatåtgärder i samarbete med aktörer i värdekedjan. Förutom att minska utsläppen strävar TYS efter att öka de positiva klimateffekterna.

I stiftelsens verksamhet tillämpas fortfarande fyra viktiga ansvarsteman: genomskinlig och lönsam verksamhet, välmående arbetsgemenskap, nöjda kunder samt hållbart boende. Ansvarsteman omfattar ekonomiskt ansvar och god förvaltning, socialt ansvar samt miljöansvar. För varje ansvarstema har definierats mätarna och målen. Hur dessa uppfylls rapporteras årligen i ansvarsrapporten.

Den verkställande direktörens överblick av budgeten 2026 och ekonomiplanen för 2027–2029

Effekterna av den allmänna ekonomiska osäkerheten och i synnerhet tillgången till finansiering för nybyggen och renoveringar skapar fortfarande mer osäkerhet än vanligt i budgeten och ekonomiplanen, särskilt när det gäller genomförandet av nybyggnads- och renoveringsprojekt.

Enligt årsklockan fastställs stiftelsens verksamhetsplan och budget i stiftelsens styrelse i oktober.

Koncernbolagets mål som är bindande i förhållande till stadsfullmäktige

Mål: Hög användningsgrad

Utvärderingskriterier eller mätare	Bokslut 2024	Budget 2025	Budget 2026	2027	2028	2029
Användningsgrad, %*	97,7	97,0	97,0	97,0	97,0	97,0

Med vilka åtgärder kan målet uppnås:

*Operativ användningsgrad

Mål: Ökning av omsättningen och rörelsevinsten till målnivån

Utvärderingskriterier eller mätare	Bokslut 2024	Budget 2025	Budget 2026	2027	2028	2029
Omsättning, 1 000 euro	30 542	30 167	30 525	31 470*	32 670**	34 700***
Rörelsevinst, 1 000 euro	816	1 463	1 699	1 980	3 130	3 280

Med vilka åtgärder kan målet uppnås:

* Man antar att hyresnivån stiger med 3 %

* Man antar att hyresnivån stiger med 3,5 %

* Man antar att hyresnivån stiger med 4 % och att fas 1 av Kylänkulma slutförs

Mål: Säkerställande av tillräckligt utbud av studerandebostäder

Utvärderingskriterier eller mätare	Bokslut 2024	Budget 2025	Budget 2026	2027	2028	2029
Antalet boendeplatser, st.	7 024	6 952*	6 952**	6 952**	7 008***	7 033****
Antalet boendeplatser i förhållande till antalet studerande i staden, %	21	20	20	20	20	20

Med vilka åtgärder kan målet uppnås:

*År 2025 antalet boendeplatser 7 024. Den hustekniska renoveringen av västra sidan av Studentbyn sköts upp till år 2026.

** Åren 2026–2029 uppskattning under den hustekniska renoveringen i Studentbyn väst -72 boendeplatser per år

***År 2028 Kylänkulma (fas I) + 207 boendeplatser, Ispuri II-III renovering -151 boendeplatser

***År 2029 uppskattning under nybyggnaden av Studentbyn öst -126 boendeplatser, Ispuri II-III renoverade bostäder + 151 boendeplatser

Klimatmålen

Sammanslutningen genomför stadens Klimatplan och eftersträvar klimatneutralitet också i sin egen verksamhet före 2029

Mål: Sammanslutningen gör sina trafiklösningar och/eller sina byggplatser klimatneutrala redan före 2025.

Utvärderingskriterier eller mätare	Bokslut 2024	Budget 2025	Budget 2026	2027	2028	2029
	Ja*	Ja*	Ja*	Ja*	Ja*	Ja*

Med vilka åtgärder kan målet uppnås:

*Boende har tillgång till bilar för gemensamt bruk. På Studentbyns område finns en Föllärstation. Personalen har möjlighet att använda bilar och cyklar för gemensamt bruk då de uträttar arbetsärenden. El gynnas som drivkraft vid bilanskaffningar.

Mål: Sammanslutningen deltar med sina investeringar i koncernens gemensamma utveckling av klimatbudgeteringen genom att genomföra Gröna omställningen i enlighet med klimatplanen och EU:s taxonomi.

Utvärderingskriterier eller mätare	Bokslut 2024	Budget 2025	Budget 2026	2027	2028	2029
Fastighetsrenoveringar förbättrar i huvudsak fastigheternas energieffektivitet.	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
Koldioxidavtrycket, t CO ₂ -ekv	2 703	2 500*	1 800	1 600	1 300	1 100

Med vilka åtgärder kan målet uppnås:

*Stiftelsens principer för beräkning av koldioxidavtrycket uppdateras och preciseras år 2025. Detta bidrar till mängden koldioxidavtryck. Uppskattningen av koldioxidavtrycket i budgeten för 2025 baserar sig på den nuvarande beräkningsmodellen.

Klimatfärdplanen uppdateras.

Utöver klimatomålen förbinder sig sammanslutningen i samarbete med Åbo stad och andra samarbetspartner att i mån av möjlighet och med beaktande av branschens karaktär genomföra åtgärder som stöder Åbos klimatplan, mål för naturen och mål för cirkulär ekonomi.

Mål för naturen

Sammanslutningen förbinder sig att planera och rapportera naturmålen för att undvika eller mildra direkta negativa natureffekter som orsakas av dess verksamhet, produkter och tjänster; och/eller bidra till att stärka och trygga särskilt den lokala biologiska mångfalden.

Om det inte är möjligt att undvika en betydande negativ inverkan på naturen som orsakats av verksamhet, produkter och tjänster, planerar sammanslutningen åtgärder för att kompensera för de skador som orsakats i enlighet med principerna för ekologisk kompensation.

Mål för cirkulär ekonomi

Sammanslutningen förbinder sig att planera och rapportera målen för cirkulär ekonomi varmed principerna för resurskloshet kan förverkligas i dess verksamhet, produkter och tjänster.

Rapporteringen av åtgärderna sker i samband med delårsöversikten och bokslutet.

Planerade åtgärder med avseende på målen för naturen och cirkulär ekonomi under 2026.

Stiftelsen omvandlar i mån av möjlighet gräsmattor i anslutning till sina bostadsobjekt till ängar. Syftet är att stödja den biologiska mångfalden och skapa livsmiljöer för pollinatörer.

Ökning av antalet laddningsstationer för bilar, gynnande av el som drivkraft vid bilanskaffningar, främjande av cykling, planutvecklingsarbete på östra sidan av Studentbyn och planering av den hustekniska renoveringen på västra sidan med beaktande av målen för naturen och cirkulär ekonomi.

Koncernen TVT Asunnot Oy

Verkställande direktör: Teppo Forss

Bolagets verksamhetsområde och verksamhetens huvudsakliga syfte

Bolaget är en ansvarsfull hyresvärd som erbjuder sina kunder tryggt boende till ett måttligt pris och mångsidiga alternativ för hyresboende. Bolaget är ett konkurrenskraftigt och högklassigt bolag som utgår från kundens behov.

Bolaget utövar en nationell och regional bostadspolitik inom sitt verksamhetsområde genom att äga, förvalta och utveckla sitt bostadsbestånd. Det sköter särskilt om utbudet av rimligt prissatta näringspolitiska hyresbostäder och socialt boende. I sin verksamhet följer bolaget den gällande aktiebolagslagen, lagstiftningen gällande arava- och räntestöd samt lagstiftning som gäller annan verksamhet.

Bolaget äger och förvaltar drygt 13 000 olika bostäder runtom i Åbo samt i S:t Karins och Reso. Detta motsvarar cirka 10 procent av alla bostäder och cirka 20 procent av hyresbostäderna vilket är en typisk bostadsstruktur för centralstäder. Bolagets bostäder har över 20 000 invånare. Bolaget bildar en koncern med dotter- och delägarbolag. De mest betydande dotterbolagen är Turun Palvelutilat Oy, Turun Osakehuoneistot Oy och Turun Päiväkodit Oy.

Bolaget följer självkostnadsprincipen enligt lagar och anvisningar och hanterar de risker som anknyter till verksamheten. Hyrorna för bostäderna bestäms bostadsvis enligt läge, skick och utrustningsnivå. Hyrorna bildas av fastighetens underhållskostnader samt räntorna och amorteringarna på de lån som tecknats för byggande och grundläggande renovering av hela bolagets bostadsbestånd.

För det egna kapitalet har ägaren förutsatt måttlig avkastning som kan jämföras med avkastningsmålen som andra allmännyttiga bostadsaktörer ställt upp. Den årliga avkastningen realiseras i huvudsak genom det kapitallån som beviljats bolaget samt genom betalningen av dividend.

Förändringar i omvärlden

Hyresboende påverkas av inkomster, förmögenhet, behov, konjunkturen, befolkningsstruktur och deras utveckling. De mest betydande riskerna i anknytning till omvärlden är variationerna i efterfrågan på lägenheter och

därmed användningsgraden samt variationer i priserna för finansiering och underhållskostnader.

En stor del av bolagets byggda bostadsbestånd ska genomgå grundläggande renovering under de närmaste åren. Bolaget står inför stora grundläggande renoveringar vad gäller särskilt det bostadsbestånd som är byggt på 1970-talet och 1990-talet.

Invånarnas önskemål och krav beträffande service och kvalitet ökar, vilket speglar sig i funktionerna och kostnaderna.

Utveckling av verksamheten – åtgärder och mål

TVT Asunnot utövar koncernmässig bostadsverksamhet främst inom Åbo stads område, men också i Åboregionen för sina dotterbolags räkning så att verksamheten utövas i samarbete med den kommun där objektet är beläget. Också andra kommuner inom verksamhetsområdet kan ha en ägarandel i dotterbolagen.

Det totala antalet bostäder utökas kontrollerat så att relativa andelen av bolagets bostäder av hela bostadsbeståndet i Åbo stad inte väsentligt ändras. Antalet bostäder som bolaget äger kan variera med fem procentenheter i förhållande till bolagets nuvarande andel av hela bostadsbeståndet i Åbo.

Bolagets arava- och räntestödslån som förfaller till betalning återfinansieras i första hand genom ett koncerninternt lån i samarbete med staden. Stadens förmånliga medelsanskaffning kanaliseras till TVT-koncernen för att stävja den allmänna ökningen av boendekostnader och för att möjliggöra finansieringsarrangemang gällande nyinvesteringar i rimligt prissatta hyresbostäder på det sätt som är ändamålsenligt för varje objekt.

Den verkställande direktörens överblick av budgeten 2026 och ekonomiplanen för 2027–2029

TVT Asunnot har inte kunnat hålla sin andel av hela Åbos bostadsbestånd på den nivå som fullmäktige ställt upp som bindande mål. Nyproduktion kan inte genomföras enligt målen eftersom det inte finns några byggbara tomter tillgängliga för de nya bostadsobjekten. Situationen har förbättrats och nya byggplatser finns tillgängliga så att byggandet har kunnat inledas.

På grund av den stora efterfrågan och det begränsade utbudet av nyproduktion har TVT Asunnot inte planenligt kunnat avstå från lägenheter som lämpar sig dåligt för hyresanvändning till ett måttligt pris eller där underhålls- och renoveringskostnaderna är för höga. Något måste vi avstå från för att vi ska kunna undvika kostnadsmässigt betydande renoveringsinvesteringar i de objekt som inte under de kommande åren motsvarar efterfrågan i form av bostadsansökare. Genom att avstå från en del av lägenheterna kan bolaget även ha en inverkan på bostadsområdenas positiva utveckling.

Antalet bostadsansökningar som bolaget tagit emot har hållit sig på en hög nivå, vilket tyder på att det finns efterfrågan på det hyresboende som TVT erbjuder. Omsättningen är på en högre nivå än tidigare och den har för sin del försvagat den ekonomiska användningsgraden av bostäderna. Omsättningen har ökat bland annat på grund av ett generellt större utbud av hyresbostäder och förändringar i den sociala tryggheten. Omsättningen förväntas vara intensivare än tidigare och samtidigt som en stor volym nya bostäder färdigställs kommer användningsgraden att sjunka till en lägre nivå. Jämfört med bostadsansökningar har omsättningen dock varit relativt låg. Invånaromsättningen förväntas fortsätta att öka och användningsgraden förväntas stabilisera sig på en lägre nivå än tidigare.

Det av stadsfullmäktige uppställda bindande målet är att TVT:s relativa andel av hela bostadsbeståndet i Åbo uppgår till 10,5 % (inom variationsintervallet 10,25–10,75 %). Bostadsbeståndet som TVT förvaltar uppgick i slutet av 2024 till 10,0 procent av hela bostadsbeståndet i Åbo.

TVT:s mål för bostadsproduktion har stigit stegvis från hundra till fyrahundra bostäder per år. För att uppnå målet behövs tillräckligt med byggplatser och byggrätt. Från överlåtelsen av byggrätten tar det 2–3 år innan bostäderna står färdiga. Om det överläts en större mängd byggrätt i samma område sker bostadsproduktionen under flera år.

Utgångspunkten är att nya bostäder i huvudsak byggs på mark som produceras av staden och överläts till TVT eller på sådana platser som utvecklas tillsammans med TVT. Detta kompletteras så att TVT anskaffar mark och byggplatser på marknaden. Att producera 400 bostäder per år förutsätter ca 30 000 v-m2 byggrätt årligen.

I nybyggandet ingår produktion med vilken TVT:s relativa andel av det växande bostadsbeståndet i Åbo upprätthålls. Nyproduktionen täcker också avståendet från bostäder, såsom ersättning av gammalt bostadsbestånd som rivs. De bostäder som inte lämpar sig för TVT:s syfte med boende till skäligt pris säljs och ersätts. Syftet med

nyproduktionen är att uppnå målet som stadsfullmäktige ställt upp.

Produktionsmålet för bostäder är mycket högt. Byggrätten och byggplatserna är särskilt kritiska resurser. Utvecklingsarbetet måste fortsätta målmedvetet för att det ska finnas tomter tillgängliga under hela planeringsperioden. I fortsättningen är det viktigaste utvecklingsmålet den ekonomiska byggbarheten på byggarbetsplatserna.

Priset på byggarbetet har en stor inverkan på att hyresnivån blir måttlig för de boende. Den nuvarande konjunkturen inom byggbranschen är bra för den bostadsproduktion som staten stöder. Inledandet av projekten försvåras av att räntestödslånefullmakten kommer att minskas inför 2027. Under 2026 är det möjligt att med räntestödslånefullmakten genomföra nya hyresbostäder och reparera gamla hyresbostäder till en summa som motsvarar detta års summa. Den räntestödslånefullmakt som planerats för 2027 kommer att minska dramatiskt och om den förverkligas enligt den gällande planen, kommer den att halvera möjligheterna till nyproduktion.

Investeringsbidragsfullmakten till specialgrupper har skärts ned och i bidragen betonas objekt som riktas till personer med funktionsnedsättning samt personer som är långtidsbostadslösa. Detta gör det svårt, eller till och med omöjligt, för bolaget att producera mellanformer av boende för den åldrande befolkningen.

På grund av bostadsbeståndets ålder gör TVT Asunnot årligen grundläggande renoveringar som för sin del även förutsätter finansiering. Att tömma bostäder inför renovering ökar invånaromsättningen och minskar den ekonomiska användningsgraden.

Att utveckla fastighetsbeståndet i önskad omfattning innebär en omsättningsökning på 3–4 miljoner euro per år.

Kostnaderna för boende förväntas stiga mer än människornas betalningsförmåga. Betalningsförmågan påverkas av ändringar i den sociala tryggheten, bland annat i bostadsbidraget. De högsta boendeutgifterna som godkänns för beviljat bostadsbidrag är för låga jämfört med utbudet. Detta orsakar för sin del att en del av hyresgästerna i bolagets bostäder känner sig pressade att byta till en förmånligare hyresbostad. Situationen kan orsaka betalningssvårigheter, betalningsstörningar och till och med öka bostadslösheten.

Det är osäkert hur underhållskostnaderna och särskilt energipriserna utvecklas under planperioden.

Räntorna har stigit och situationen ser inte ut att förändras inom den närmaste tiden. Bolaget strävar efter att på lång sikt skydda sig mot höga räntor. I de räntestödslån som bolaget använder ingår ett strukturellt skydd mot betydande räntehöjningar. Självriskandelen för räntan på

nya räntestödslån steg till 2,3 procent i början av 2024. Konverteringen av de lån som upphör under planeringsperioden fortsätts tillsammans med staden.

Koncernbolagets mål som är bindande i förhållande till stadsfullmäktige

Mål: Bolaget inkomstför årligen en ränteintäkt enligt låneavtalen till Åbo stad

Utvärderingskriterier eller mätare	Bokslut 2024	Budget 2025	Budget 2026	2027	2028	2029
Ränta på kapitallånet som ska betalas till Åbo stad, 1 000 euro	1 136	1 135	1 136	1 136	1 139	1 136
Ränta på övriga lån som ska betalas till Åbo stad, 1 000 euro	5 330	4 800	4 100	3 800	3 600	3 300

Med vilka åtgärder kan målet uppnås: Möjligheten att omvandla kapitallånet till ett vanligt lån reds ut.

Mål: Ökning av omsättningen och verksamhetsbidraget till målnivån

Utvärderingskriterier eller mätare	Bokslut 2024	Budget 2025	Budget 2026	2027	2028	2029
Omsättning, 1 000 euro	107 419	110 000	113 000	116 000	119 000	122 000
Verksamhetsbidrag %	38,5		>35	>35	>35	>35
Verksamhetsbidrag % (moderbolag)	35,1		>35	>35	>35	>35

Med vilka åtgärder kan målet uppnås:

Mål: Bostädernas användningsgrad hålls på en god nivå

Utvärderingskriterier eller mätare	Bokslut 2024	Budget 2025	Budget 2026	2027	2028	2029
Användningsgrad, % (moderbolag)	98,5	98	98	98	98	98

Med vilka åtgärder kan målet uppnås:

Mål: Bolagets sociala mål uppnås

Utvärderingskriterier eller mätare	Bokslut 2024	Budget 2025	Budget 2026	2027	2028	2029
Antalet bostäder som bolaget förvaltar/antalet bostäder i staden, % (moderbolaget)	10,0	10,5	10,5	10,5	10,5	10,5
Nyproduktion, st.	310	400	400	400	400	400
Objekt som man gör sig av med, st.	6	50	50	50	50	50
Specialgruppers bostadsavtal / bostadsbestånd som bolaget förvaltar, % (moderbolaget)	4,1	4,5	4,5	4,5	4,5	4,5
Hyrer som ligger under den genomsnittliga marknadshyran, %	19,7		>15	>15	>15	>15

Med vilka åtgärder kan målet uppnås:

Mål: Genom sin verksamhet främjar bolaget avvecklingen av segregationen

Utvärderingskriterier eller mätare	Bokslut 2024	Budget 2025	Budget 2026	2027	2028	2029
Minst hälften (v-m2) av byggrätten för de tomter som överläts till bolaget ligger i områden där bolagets andel av de befintliga bostäderna är högst 10 %	0 %	>50 %	>50 %	>50 %	>50 %	>50 %

Med vilka åtgärder kan målet uppnås:

Klimatmålen

Sammanslutningen genomför stadens Klimatplan och eftersträvar klimatneutralitet också i sin egen verksamhet före 2029

Mål: Sammanslutningen gör sina trafiklösningar och/eller sina byggplatser klimatneutrala redan före 2025.

Utvärderingskriterier eller mätare	Bokslut 2024	Budget 2025	Budget 2026	2027	2028	2029
Bilar för gemensamt bruk som pilotprojekt	2	2	3	3	3	3

Med vilka åtgärder kan målet uppnås:

Mål: Sammanslutningen deltar med sina investeringar i koncernens gemensamma utveckling av klimatbudgeteringen genom att genomföra Gröna omställningen i enlighet med klimatplanen och EU:s taxonomi.

Utvärderingskriterier eller mätare	Bokslut 2024	Budget 2025	Budget 2026	2027	2028	2029
Normerad värmeförbrukning, % (ändring jämfört med 2015)	-22,0	-17,5	-18,0	-18,5	-19,0	-19,5

Med vilka åtgärder kan målet uppnås: Energieffektivitet i nyproduktionen och renoveringarna samt utvecklingen av användningen av värmeenergi. Bolaget har inte längre några bostadshus som värms upp med olja.

Mål för naturen

Sammanslutningen förbinder sig att planera och rapportera naturmålen för att undvika eller mildra direkta negativa natureffekter som orsakas av dess verksamhet, produkter och tjänster; och/eller bidra till att stärka och trygga särskilt den lokala biologiska mångfalden.

Om det inte är möjligt att undvika en betydande negativ inverkan på naturen som orsakats av verksamhet, produkter och tjänster, planerar sammanslutningen åtgärder för att kompensera för de skador som orsakats i enlighet med principerna för ekologisk kompensation.

Mål för cirkulär ekonomi

Sammanslutningen förbinder sig att planera och rapportera målen för cirkulär ekonomi varmed principerna för resurskloshet kan förverkligas i dess verksamhet, produkter och tjänster. Rapporteringen av åtgärderna sker i samband med delårsöversikten och bokslutet.

Planerade åtgärder med avseende på målen för naturen och cirkulär ekonomi under 2026.

Bolaget strävar efter att beakta konsekvenserna för naturen i sina upphandlingar. Avsikten är att upphandlingarna ska vara resurssmarta. Vid nybyggande och renoveringsbyggande fästs uppmärksamhet vid nya byggnaders energieffektivitet. För invånarna ordnas sparkampanjer för att minska bland annat energi- eller vattenförbrukningen.

Varsinais-Suomen Asumisoikeus Oy

Verkställande direktör: Anton Meriluoto

Bolagets verksamhetsområde och verksamhetens huvudsakliga syfte

Bolagets uppgift är att äga, upprätthålla och bygga bostadsrättsbostäder samt överlåta bostadsrätter till användare i Åbo och närkommunerna. Bolaget är allmännyttigt och eftersträvar inte affärsekonomisk vinst.

Förändringar i omvärlden

Den allmänna osäkerheten inom ekonomin har fortsatt, vilket styr efterfrågan på bostäder till måttligt prissatta och flexibla bostadsrättsbostäder. Efterfrågan på bostadsrättsbostäder stöds även av den åldrande befolkningen och flyttrörelserna riktas till områden nära tjänster. Å andra sidan har regeringens riktlinjer om att lägga ned nyproduktionen av bostadsrättsbostäder och den diskussion som följt orsakat mycket osäkerhet om systemets framtid bland invånare och personer som ansöker om en bostadsrättsbostad. Miljöministeriet publicerade 2.7.2025 en utredning om verkningarna av en nedläggning av nyproduktionen av bostadsrättsbostäder och en lösning gällande riskerna i systemet. Enligt utredningen förväntas bostadsrättsboende att hålla sig på en permanent måttlig prisnivå särskilt i tillväxtcentrum även i framtiden, oberoende av fortsatt nyproduktion. På basis av rapporten inleder miljöministeriet en lagberedning för utvecklingen av systemet med bostadsrättsbostäder.

Beslutet om att lägga ned nyproduktionen har utökat utbudet av nybyggnadsobjekt på kort sikt då de aktörer som producerar bostadsrättsbostäder färdigställer en stor mängd projekt på en gång innan beviljandet av räntestödslån upphör. Även Vasos nyproduktion ligger på en exceptionellt hög nivå.

Utveckling av verksamheten – åtgärder och mål

Vaso genomför sin uppdaterade strategi för åren 2024–2028. I våra framtidsplaner ingår kontinuerliga investeringar i bostadsinnovationer och produktutveckling, förbättring av kundupplevelsen samt hållbar och ansvarsfull affärsverksamhet. I och med den nya strategin för 2024–2028 har vi förbundit oss till att vara ett ännu mer hållbart företag, och vi kommer att fortsätta sträva efter att minska vår miljöpåverkan och främja vårt sociala och ekonomiska ansvar inom alla våra affärsområden.

Ombyggnadsinvesteringarna genomförs enligt planen. Utöver ombyggnadsinvesteringarna investerar vi årligen ca fem miljoner euro i det existerande fastighetsbeståndets årliga renoveringar och lägenhetsrenoveringar.

I enlighet med vår nya strategi investerar vi i utvecklingsverksamheten varmed vi minskar miljökonsekvenserna av vår verksamhet och våra boende. Vi investerar också i och arbetar för mer koldioxidsnålt ny- och reparationsbyggande.

Den verkställande direktörens överblick av budgeten 2026 och ekonomiplanen för 2027–2029

Kostnadsökningen under de föregående åren har dämpats och inflationen har hållits på en måttlig nivå. För tillfället är den årliga ändringen i konsumentpriser ca 0,2 %. Fastigheternas kostnader för underhåll förväntas som helhet öka måttligt under 2026. Kostnaderna för fastighetsskötsel och städning förväntas öka men i och med de nya servicebeskrivningarna förbättras tjänsternas kvalitet.

Vid utarbetandet av budgeten har man förberett sig på att bostäder tillfälligt kan stå tomma mer under det kommande året, då en stor mängd bostäder färdigställs både för Vaso och andra aktörer under en kort tidsperiod. Tömanvändningen förutspås jämnas ut under de följande åren.

Vid utarbetandet av budgeten har utgångspunkten fortfarande varit att fortsätta den högklassiga underhålls- och reparationsverksamheten. Kostnaderna för årsreparationer av fastigheter förväntas oberoende av detta sjunka. Detta beror särskilt på de systematiskt genomförda ombyggnaderna av objekt. Trycket på att höja vederlagen minskar även på grund av att de gamla aravalånen upphör, räntenivån har sjunkit och överskotten används på det sätt som självkostnadsprincipen förutsätter.

Enligt kalkylerna i nuläget är Vasos genomsnittliga höjning av vederlaget 0,0 %, vilket betyder att vederlagen i genomsnitt inte kommer att ändras.

Trots beslutet om att avsluta nyproduktionen av bostadsrättsbostäder håller Vaso som bäst på att bygga 418 nya bostäder, av vilka 250 färdigställs i Åbo huvudsakligen

under 2026. Nyinvesteringarna har framskridit enligt planen.

Ekonomiplanen för 2027–2029 har uppgjorts utifrån antagandet att byggandet av nya objekt inte kommer att inledas under denna regeringsperiod, dock kommer de objekt som redan byggs att färdigställas. Om finansieringen av nyproduktionen av bostadsrättsbostäder fortsätter under följande regeringsperiod, kommer de följande

projekten att inledas tidigast 2028 och bli färdiga tidigast år 2029. I ekonomiplanen för 2027–2029 har inte investeringar i nybyggande inkluderats på grund av den osäkerhet som råder kring fortsättningen av nyproduktionen av bostadsrättsbostäder. Ifall nyproduktionen fortsätter, kan man uppskatta att ett nytt objekt blir färdigt år 2029. Siffrorna i ekonomiplanen uppdateras ifall nyproduktionen kan fortsättas.

Koncernbolagets mål som är bindande i förhållande till stadsfullmäktige

Mål: Hög användningsgrad

Utvärderingskriterier eller mätare	Bokslut 2024	Budget 2025	Budget 2026	2027	2028	2029
Användningsgrad st. %	99	99	97	98	98	98

Med vilka åtgärder kan målet uppnås:

Mål: Ökning av omsättningen och rörelsevinsten till målnivån

Utvärderingskriterier eller mätare	Bokslut 2024	Budget 2025	Budget 2026	2027	2028	2029
Omsättning, 1 000 euro	28 717	29 600	31 601	33 960	34 640	35 330
Rörelsevinst, 1 000 euro	4 973	4 100	4 938	5 637	5 750	5 865

Med vilka åtgärder kan målet uppnås:

Mål: Bostadsrättsbostädernas tillräckliga utbud

Utvärderingskriterier eller mätare	Bokslut 2024	Budget 2025	Budget 2026	2027	2028	2029
Antalet bostäder som bolaget besitter, st.	2 974	3 084	3 389	3 467	3 467	3 467
Antalet bostäder som bolaget besitter i förhållande till det totala antalet bostadsrättsbostäder i hela verksamhetsområdet, %	65,0	62,0	61,0	61,0	61,0	61,0

Med vilka åtgärder kan målet uppnås:

Klimatmålen

Sammanslutningen genomför stadens Klimatplan och eftersträvar klimatneutralitet också i sin egen verksamhet före 2029

Mål: Sammanslutningen gör sina trafiklösningar och/eller sina byggplatser klimatneutrala redan före 2025.

Utvärderingskriterier eller mätare	Bokslut 2024	Budget 2025	Budget 2026	2027	2028	2029
Laddningsstationer för el- och hybridbilar, st	939	1 173	1 360	1 539	1 711	1 856

Med vilka åtgärder kan målet uppnås:

Mål: Sammanslutningen deltar med sina investeringar i koncernens gemensamma utveckling av klimatbudgeteringen genom att genomföra Gröna omställningen i enlighet med klimatplanen och EU:s taxonomi.

Utvärderingskriterier eller mätare	Bokslut 2024	Budget 2025	Budget 2026	2027	2028	2029
Antalet objekt med oljeuppvärmning	5	3	0	0	0	0

Med vilka åtgärder kan målet uppnås:

Mål för naturen

Sammanslutningen förbinder sig att planera och rapportera naturmålen för att undvika eller mildra direkta negativa natureffekter som orsakas av dess verksamhet, produkter och tjänster; och/eller bidra till att stärka och trygga särskilt den lokala biologiska mångfalden.

Om det inte är möjligt att undvika en betydande negativ inverkan på naturen som orsakats av verksamhet, produkter och tjänster, planerar sammanslutningen åtgärder för att kompensera för de skador som orsakats i enlighet med principerna för ekologisk kompensation.

Mål för cirkulär ekonomi

Sammanslutningen förbinder sig att planera och rapportera målen för cirkulär ekonomi varmed principerna för resursklokhets kan förverkligas i dess verksamhet, produkter och tjänster.

Rapporteringen av åtgärderna sker i samband med delårsöversikten och bokslutet.

Planerade åtgärder med avseende på målen för naturen och cirkulär ekonomi under 2026.

Varsinais-Suomen Asumisoikeus Oy låter bygga nya fastigheter i energiklass A och all el och fjärrvärme som den köper är koldioxidneutral.

Vaso har installerat och kommer att installera hanteringssystem som ökar energieffektiviteten i fastigheter. Cirka en tredjedel av Vasos fastigheter har hanteringssystem som förbättrar värmehantering och ökar energieffektiviteten. Fyra av Vasos fastigheter har solpaneler och cirka 91 % av Vasos fastigheter har i bruk vattenmätare. Under år 2025 kommer man att slopa användningen av fossila bränslen i uppvärmningen. Vaso ansluter sig till fastighetssektorns avtal om energieffektivitet 2026–2035 och till programmet ETJ+ som stöder planeringen av energieffektivitetsåtgärder.

Vaso är med i EU:s projekt Urban Biodiversity Parks med pilotobjektet Villa Viiri som byggs i Runosbacken som bäst. Målet med projektet är att främja biodiversitet i stadsnaturen. Objektet blir färdigt i maj 2026.

Vaso deltar i verksamheten för sektionen för klimatansvar i Egentliga Finland.

För Vaso håller en klimatvägkarta på att utarbetas som kommer att bli färdig under hösten 2025. Vägkartan stöder definieringen av mål för den cirkulära ekonomin under de kommande åren.

Visit Turku Archipelago Oy

Verkställande direktör: Kristiina Kukkohovi

Bolagets verksamhetsområde och verksamhetens huvudsakliga syfte

Bolagets uppgift är att i stor utsträckning leda den regionala utvecklingen av turismen enligt modellen ”DMO/Destination Marketing/Management Organisation”. Bolaget skapar områdets turismstrategi, verksamhetsplan och mål och organiserar bolagets funktioner på ett effektivt och transparent sätt – enligt strategin. Bolaget ägs utöver Åbo stad av Nådendal stad och Pargas stad.

Bolaget leder lanseringen av det regionala varumärket Saaristo på den internationella marknaden, utvecklar Åbos turismvarumärke och genomför försäljningen av Kongressi&Business Events enligt konceptet ”Meet Turku”. Bolaget koordinerar och leder regionala strategienliga utvecklingsprojekt och projekt, leder digitala kanaler inom turismen (försäljning/marknadsföring) samt utvecklar digital närhet och digitala möjligheter att köpa tjänster i regionen tillsammans med nätverket. Bolaget stöder företag i deras internationalisering och produktutveckling.

Bolaget leder den internationella marknadsföringen och försäljningen inom turismen för hela regionen (Åbo, Nådendal, Pargas/skärgården) samt svarar för byggandet och ledningen av den regionala nätverksmodellen. Bolaget stöder långsiktigt investeringarna i turismen i regionen och svarar för verkställandet av flygtrafikstrategin ur passagerartrafikens synvinkel. Bolaget leder och möjliggör turismens utveckling på/till området men ”äger” inte antalet resenärer inom flygtrafiken, övernattningar, turisminkomster eller andra omfattande mätare – beslut om dessa tas av turistföretag och organisationer i området. Bolaget påverkar således **indirekt** genom nätverksledning turismens utveckling i området och turisminkomsterna till området ur ett Incoming-perspektiv för turism. Nätverksnöjdhet mäts regelbundet och NPS-talen har varit utmärkta. Detta är utgångspunkten för framtiden.

Bolaget har genomfört ett omfattande scenarioarbete för turismen, där man brett utvärderat våra tillväxtmöjligheter under de kommande tio åren via turisttrender, data och intervjuer. Utifrån scenarioarbetet:

- Vi bildar en ”masterplan” för turismens och investeringarnas tillväxt - vi förbinder beslutsfattarna till tillväxtvisionen.
- Vi specificerar strategin för VTA i grundningsfasen som en fokuserad ”Ruthless Execution”-strategi och verksamhetsplan för åren 2026–2028. Arbetet har påbörjats i maj 2025 och det blir färdigt före slutet av 2025 och styr VTA:s verksamhet i den följande fasen.
- Vi bygger ett allt tätare samarbete med Nådendal och Pargas för att skapa en gemensam tillväxtvision då deras organisation ändras under 2025.

Förändringar i omvärlden

Under de senaste åren har omvärlden för turismen varit i ett tillstånd av ständig förändring på grund av både coronapandemin och Rysslands anfallskrig. Turismens omvärld påverkas kraftigt av såväl globala trender och fenomen som mer lokala förändringar i ekonomin, sysselsättningen och konsumtionen. Man bör kunna svara på turismens globala trender snabbt på såväl regional nivå som på företagsnivå.

Vårt område är mycket beroende av inhemsk turism – ca 85 % av turisterna i vårt område är inhemska. Efter pandemiåren har turism under fritiden minskat i hela Finland. Medel som används för turism i hemlandet har minskat betydligt i och med att den ekonomiska osäkerheten har ökat. Inkomsterna från turismen minskade i hela Finland 2024 med undantag av några kommuner i Lappland (Rovaniemi, Enontekiö, Muonio, Kittilä) samt Uleåborg. Tillväxten i Lappland förklaras av den kraftigt ökade internationella turismen. Inkomsterna från turismen har sjunkit ca 10 % i Åbo och i Egentliga Finland – samtidigt har nattinkvarteringarna hållit sig nära det antal som registrerades under toppåret 2023. De sjunkande turisminkomsterna påverkades särskilt av den dämpade konsumtionen och ett minskat antal dagsresor samt det att övernattningarna allt mer övergått till inkvartering i icke-registrerad logi och nätter på soffan hos vänner och bekanta.

Enligt konsumentbarometern förväntas inte den inhemska konsumtionen att växa på kort sikt på grund av recessionen och den rådande osäkerheten. Statistiken om finländares resor i början av 2025 bekräftar detta. Antalet resor minskade med 20 % jämfört med motsvarande

tidpunkt under det föregående året. Den inhemska efterfrågan på arbetsresor släpar efter läget i resten av Europa, där man redan återhämtat sig från pandemin och ekonomin har börjat växa. VTA inledde för sin del under 2024 utvecklingen av turism året runt genom försäljning och marknadsföring av Business Events – detta bär redan frukt och den kommande hösten har gett positiva signaler. På grund av bristen på lokaler är det utmanande att locka stora, internationella kongresser till området. Vad gäller antalet kongresser per år har Åbo hållit sig i toppen bland kongressstäderna i Finland. De kongresser som ordnas i Åbo är dock relativt små. Kongressförsäljningen är långsiktig och för tillfället ansöker man redan om stora kongresser för året 2029 och de påföljande åren. För tillfället kan Åbo inte konkurrera om att locka stora helheter till staden och området.

Turismen i området har traditionellt kraftigt fokuserats till två sommarmånader – VTA har i sin marknadsföring övergått till att stärka den s.k. "Shoulder Season"-marknadsföringen och försäljningen från våren till hösten. Då turismen året runt ökar, kommer det för sin del att stärka båda investeringarna och flygtrafiken till vårt område. I Åbo har hotellens prisnivå börjat stiga (Revenue per available room) och vi har lyckats komma närmare våra nordiska jämförelsestäder. Samtidigt har även antalet icke-registrerade inkvarteringar ökat. Båda är goda signaler om att stadens dragningskraft ökar på lång sikt oberoende av att turisminkomsterna minskade 2024.

Internationell turism till Finland ökade med 13 % under början av året 2025 (januari-februari) jämfört med det föregående året. Den största tillväxten i turismvolymen skedde i Lappland och Helsingfors. Antalet övernattningsnätter av internationella turister i Helsingfors började öka under 2024 bl.a. i och med att närheten utvecklades och detta avhjälp situationen i hela södra Finland. I början av 2025 ökade antalet övernattningsnätter av internationella turister i vårt område med 15 % – trots att volymen förblev liten. Den internationella turismen på vårt område är som livligast under sommaren och början av hösten. I september får vi ta del av officiell statistik för hela säsongen. Tillväxt i Åbo bestod av turister från Sverige, Tyskland, USA och Storbritannien – marknader som VTA har satsat på i sitt arbete. Utvecklingen av den internationella turismen i vårt område dämpas även av det ringa antalet turistföretag och deras utvecklingspotential, bristande kompetens i användning av och prissättning i distributionskanaler, digital närhet och köpbarhet, produktifiering samt turismbranschens starka säsongsartade karaktär. Utvecklandet av internationell turism är en av Visit Turku Archipelagos huvuduppgifter. Arbetet är väldigt långsiktigt – snabba vinster kan vi inte förvänta oss. Den långsamma tillväxten på kongress- och

evenemangssidan dämpas av bristen på lämpliga lokaler i området.

Internationell turism är en förutsättning för hela regionens tillväxt. Globalt är kännedomen om vårt område svag. Statens ekonomiska satsningar på Visit Finlands arbete halverades under 2025. Detta kommer att påverka Finlands varumärke och kännedom. I fortsättningen är trycket allt större på DMO/områdesorganisationen och företagen. Utvecklingen är ofördelaktig för kännedomen om Finland och Finlands image.

Utveckling av verksamheten – åtgärder och mål

Bolaget kunde genomföra den första fasen i sin strategi under 2024 och året 2025 har i huvudsak framskridit enligt planen. Utvecklingsarbetet för att utveckla Åbos turismvarumärke flyttades till våren 2025 enligt tidsplanerna för projekthelheten (Åbo 800 år/Nu, För Evigt Åbo) Via scenarioarbetet framskrider den följande fasen av VTA:s strategi redan i år.

Huvudblock ur etableringen av strategin.

- Utvecklingen av närhet – mål för utvecklingen av bestämd flygtrafik 2023 1. Stärkande/säkerställande av bolag i nätverket och de rutter som används året runt 2. Destination- och business case-försäljning till flygbolagen -> nya rutter lanseras 2025–2026. I utvecklingen av flygtrafiken ska långsiktigt samarbete med nätverk/hybridbolag prioriteras. På det viset säkerställer vi att behoven för både affärsresande och fritidsresande möts i både outbound-trafik och incoming-trafik. Ett viktig succé var öppnandet av rutten mellan Åbo och Köpenhamn under våren 2025 samt stabiliseringen av de nuvarande rutterna.
- Influensarbete: Utvecklingsprojekten för regional turism -> stöder gemensamma mål för regionen på lång sikt. Förtätandet av samarbetet med ett omfattande turismekosystem.
- Genomförande av den regionala digivisionen i fasen 2024–2026.
- Etableringen av det regionala turismvarumärket 2025 -> genomförande kanalvis (konsumentmarknadsföring, marknadsföring i distributionskanaler, kommunikation/influencersamarbeten)

- En ny tid för Åbos turismvarumärke – för att göra året-runt-turismen attraktiv. Uppdatering av Åbos turismvarumärke under 2025 i tätt samarbete med marknadsföringen av staden.
- Genomförandet av marknadsföringen för Meet Turku som stöd för försäljningen 2025->
- Etablering av en strategi för regional försäljning: Internationella marknadsdefinitioner/destinationsförsäljning, Business Events och kongressförsäljning. Samarbetet blir tätare med evenemangssektorn.
- Nätverksarbete på området: Företag och organisationer. Mot tillväxt med en gemensam vision och strategi.
- Nationellt påverkansarbete via bl.a. Visit Finlands advisory board.
- Internationellt påverkansarbete genom internationella turistorganisationer.

Den verkställande direktörens överblick av budgeten 2026 och ekonomiplanen för 2027–2029

Bolaget säljer turismutvecklingstjänster till tre ägarstäder. Bolagets årliga verksamhetsbudget bestäms enligt serviceavtalen. Långfristiga serviceavtal bestämdes

under år 2023. Åbo anskaffar alla tjänster för turismutveckling, marknadsföring och försäljning av bolaget. Nådendal och Pargas köper tjänster för internationell marknadsföring och försäljning av bolaget under 2023–2025. En organisationsreform pågår som bäst i både Nådendal och Pargas under 2025 och detta kan i framtiden leda till behov av ändringar i serviceavtalen mellan städerna.

Bolaget har relativt få möjligheter att expandera finansieringsgrunden på annat sätt än genom ägarstädernas serviceproduktifiering eller genom nya ägare. Om bolaget tar sig an ett bredare uppgiftsfält kommer detta att synas i kostnaderna, särskilt i personalkostnaderna. De nuvarande serviceavtalen tar inte i beaktande inflationen och de ökade kostnaderna.

Budgeten för 2025 är utarbetad enligt bolagets mål så att bolaget inte strävar efter ekonomisk vinst utan ett bokföringsresultat som blir så nära ett nollresultat som möjligt. Omsättningen som bolagets serviceavtal producerar förutspås förbli på samma nivå som 2025 även i fortsättningen om inte de ovannämnda utvidningarna av serviceavtalen sker eller nya delägarstäder ansluter sig. Under året har Kimito uttryckt ett starkt intresse av att ansluta sig till bolagets verksamhet. För de nya ägarstädernas del är det viktigt att Åbo har riktlinjer gällande detta.

Satsningsområdena för bolagets operativa utvecklingskostnader kommer att ändras årligen enligt hur behovet för allokering av resurser ändras så att bolagets strategiska mål kan uppnås. Från och med 2026 kommer resurserna särskilt inom marknadsföringen att öka.

Koncernbolagets mål som är bindande i förhållande till stadsfullmäktige

Mål: Turismens långsiktiga, indirekta verkningar på området

Utvärderingskriterier eller mätare	Bokslut 2024	Budget 2025	Budget 2026	2027	2028	2029
Turisminkomster och total sysselsättning (direkta/totala verkningar miljoner samt årsverken)	338/499 HTV 1878	330/490 HTV 1870	336/499 HTV 1870	342/508 HTV 1890	348/518 HTV 1890	TBD
Antal passagerare i flygtrafiken	255000	260000	350000	450000	470000	TBD
Privata turisminvesteringar på området	n/a	Uppföljningen av investeringarna inleds 2/2025	900 miljoner	900 miljoner	980 miljoner	TBD
Omsättning, 1 000 euro	3 098	3 095	3 010	3 010	3 010	3 010

Med vilka åtgärder kan målet uppnås:

De strategiska målen i bolagets verksamhet och bolagets operativa verksamhet riktar sig till utvecklingen av verkningar på regional högre nivå på lång sikt. Just nu är det kritiskt att bestämma om fördelningen av processer och roller inom försäljningen beträffande städernas interna turisminvesteringar, fördela resurser till detta arbete på ett professionellt sätt samt ta i bruk en betydligt tydligare verksamhetsmodell i arbetet. Detta är kritiskt med tanke på framtida tillväxt. Investeringarna försnabbar det allmänna förtroendet, närbarheten – och möjliggör i sista hand tillväxt.

NTM-centralen inledde på VTA:s initiativ insamlingen av investeringar och uppföljningen av dem på vårt område under våren 2025. Processen är ännu i sin början och utvecklas i och med att arbetet framskrider.

Klimatmålen

Sammanslutningen genomför stadens Klimatplan och eftersträvar klimatneutralitet också i sin egen verksamhet före 2029

Mål: Sammanslutningen gör sina trafiklösningar och/eller sina byggplatser klimatneutrala redan före 2025.

Utvärderingskriterier eller mätare	Bokslut 2024	Budget 2025	Budget 2026	2027	2028	2029
Bestämning av principerna för den egna verksamheten	VTA fick Eko-kompassen 12/2024	Strategi för VTA:s hållbarhetskommunikation, lansering av Partnerskapsprogrammet	Cirkulär ekonomi målen har lanserats	TBD	TBD	TBD
Påverkan på företagsnätverket (certifikatet STF/mängd i området/företag som genomgår processen)	22/15	25/15	30/10 i processen	Målen för den följande fasen på STF-stigen	TBD	TBD

Med vilka åtgärder kan målet uppnås:

VTA har som en ny aktör/ett nytt bolag med snabb takt avlagt processerna och certifikaten för hållbarhet i verksamheten samt ansvarsfull verksamhet. VTA har ett ansvarsfullhetsteam som till största del dras av ledningsgruppen och arbetar systematiskt. VTA påverkar genom sitt arbete särskilt verksamheten i turistföretagen och organisationerna på hela vårt turismområde och för således framåt den hållbara turismens framtid i vårt område i stor omfattning. Genom organisationsändringarna i Nådendal och Pargas får VTA i fortsättningen ett bredare stöd för detta arbete av ett nytt team i båda städerna. Tills vidare har det regionala arbetet främjats enbart av VTA. VTA fick under våren 2025 en inbjudan att delta i den internationella kommunikationskampanjen "Redefining People and Planet" som ordnas av Global Sustainable Tourism Council. Vår destination fungerar som ett exempel för resten av världen – hur genomförs hållbar turism i vardagen och i strategin.

VTA har delat in utvecklingen av ansvarsfullhet och hållbar turism i tre olika delområden i anknytning till klimatmålen 1. VTA:s egen vardag 2. Påverkan på företagsnätverket 3. Konsumentkommunikation/turistkommunikation

Utöver klimatmålen förbinder sig sammanslutningen i samarbete med Åbo stad och andra samarbetspartner att i mån av möjlighet och med beaktande av verksamhetsområdets karaktär genomföra åtgärder som stöder Åbos klimatplan, LUMO-programmet, skogsplanen, Östersjöutmaningen, färdplanen för cirkulär ekonomi och upphandlingsstrategin. Sammanslutningen förbinder sig att trygga och stärka den biologiska mångfalden i Åbo och att övergå till en resurssmart cirkulär ekonomi före målåret 2029 i enlighet med Åbos färdplan för cirkulär ekonomi.

Mål för naturen

Sammanslutningen förbinder sig att planera och rapportera naturmålen för att undvika eller mildra direkta negativa natureffekter som orsakas av dess verksamhet, produkter och tjänster; och/eller bidra till att stärka och trygga särskilt den lokala biologiska mångfalden.

Om det inte är möjligt att undvika en betydande negativ inverkan på naturen som orsakats av verksamhet, produkter och tjänster, planerar sammanslutningen åtgärder för att kompensera för de skador som orsakats i enlighet med principerna för ekologisk kompensation.

Mål för cirkulär ekonomi

Sammanslutningen förbinder sig att planera och rapportera målen för cirkulär ekonomi varmed principerna för resursklokhets kan förverkligas i dess verksamhet, produkter och tjänster.

Rapporteringen av åtgärderna sker i samband med delårsöversikten och bokslutet.

Planerade åtgärder med avseende på målen för naturen och cirkulär ekonomi under 2026.

VTA:s roll för klimatmålen delar in i tre olika delområden:

- Bolagets egen verksamhet (Cirkulär ekonomi, Östersjöutmaningen)
 - I slutet av 2024 avlade bolaget certifikatet Ekokompassen som nu styr bolagets verksamhet. Under 2025 fortsätter vårt vardagliga arbete, styrt av Ekokompassen.
 - Utöver Ekokompassen preciserar vi miljömålen och målen för cirkulär ekonomi under början av 2025 som en del av ett internt projekt.
 - Bolaget har ett STF-certifikat på destinationsnivå och är det första s.k. Stora destinationen som avlagt certifikatet.
 - Tillsammans med Saaristo Siistiksi ry eller en motsvarande aktör ordnar vi årligen en städdag/naturdag. Hela personalen deltog i jippon.
- Turismbranschens hållbarhetsarbete som bolaget representerar via programmet Visit Finlands program Sustainable Travel Finland (Östersjöutmaningen)
 - VTA har förbundit sig till att kraftigt etablera STF-programmet i hela VTA:s verksamhetsområde. Genom programmet för vi brett framåt hållbarhetskompentens, hållbarhetstänkande och hållbarhetsåtgärder i hela turismbranschen.
 - VTA ställde upp målet att få STF-märket före 2026. Bolaget fick ett destinationsmärke på objektnivå redan i slutet av 2024.
 - Under 2025 har VTA lanserat ett partnerskapsprogram för företag som siktar på internationalisering. Ett krav för anslutning till nätverket är de s.k. Kvalitetskriterierna till vilka även hör avläggandet av STF-certifikatet och/eller inledandet av STF-processen i det egna företaget.
 - I och med att Visit Finlands finansieringssituation ändras 2025, är det i detta skede ännu oklart hur VF kommer att satsa på upprätthållandet och utvecklingen av STF-programmet. Det är möjligt att vi har en del förändringar framför oss för STF-arbetets del år 2026.
 - VTA fick en inbjudan till en stor internationell marknadsföringskampanj som genomförs av "Global Sustainable Tourism Councilin" och inleds i slutet av augusti 2025. I programmet presenteras destinationen och dess hållbarhetsarbete. Vårt område är den enda destinationen i Finland som bjudits in
- Kommunikation till konsumenterna (Östersjöutmaningen)
- VTA har under början av 2025 byggt upp konceptet för hållbar turism med vilket vi i fortsättningen främjar både vårt eget ansvarsfullhetsarbete och hjälper turistföretag i sin hållbarhetskommunikation.

KALKYLER

LÄSANVISNING

RESULTATRÄKNING

VERKSAMHETSBIDRAGET visar hur mycket av driftsekonomins kostnader måste täckas med skatteinkomster och statsandelar.

ÅRSBIDRAGET visar de internt tillförda medel som kan användas till investeringar, placeringar och låneamorteringar. Årsbidraget är ett centralt tal vid bedömningen av huruvida internt tillförda medel räcker till. Det grundläggande antagandet är att om årsbidraget är lika stort som avskrivningarna enligt plan som dras av årsbidraget, är kommunens internt tillförda medel tillräckliga.

RÄKENSKAPSPERIODENS RESULTAT T är skillnaden mellan inkomster och utgifter som periodiserats för räkenskapsperioden, och den antingen ökar eller minskar kommunens frivilliga reserver eller eget kapital. Efter räkenskapsperiodens resultat presenteras ändringarna i avskrivningsdifferenser, frivilliga reserver och fonder

Kalkylscheman för nyckeltalen som ingår i resultaträkningen

Verksamhetsintäkter/Verksamhetskostnader, %

Definition: $100 \times \text{verksamhetsintäkter} / (\text{verksamhetskostnader} - \text{tillverkning för eget bruk})$

Årsbidragets andel i procent av avskrivningarna:

Definition: $100 \times \text{årsbidrag} / \text{avskrivningar}$

FINANSIERINGSKALKYL

KASSAFLÖDET I VERKSAMHETEN visar i vilken utsträckning kommunen med hjälp av verksamheten (driftsekonomi) har lyckats erhålla penningtillgångar under räkenskapsperioden för att bevara verksamhetsförutsättningarna, göra nya investeringar och betala tillbaka lån utan att använda sig av utomstående finansieringskällor.

Årsbidraget fås direkt ur resultaträkningen och justeringar av årsbidraget beskrivs på raden Korrektivposter till internt tillförda medel. Med korrektivposter avses försäljningsvinster för tillgångar bland bestående aktiva, om dessa har tagits upp bland övriga verksamhetsintäkter, samt försäljningsförluster för tillgångar bland bestående aktiva som inskrivits bland övriga verksamhetskostnader.

INVESTERINGARNAS KASSAFLÖDE visar den användning av medel som kommunen har använt för att ordna förutsättningar för serviceproduktion och för att ackumulera framtida kassaflöde på lång sikt.

Med investeringar menas de medel som använts för bestående aktiva i finansieringskalkylen under räkenskapsåret. Investeringskostnaderna och finansieringsandelar som erhållits för att täcka dem, presenteras i finansieringskalkylen till sina bruttosummor. Investeringskostnaderna är både köp av aktier och andelar och immateriella och materiella investeringar i bestående aktiva tillgångar. Under beteckningen Kassaflödet för investeringarna visas också finansieringsandelarna för investeringar och överlåtelseinkomsterna av tillgångar bland bestående aktiva.

KASSAFLÖDET FÖR FINANSIERINGEN visar förändringarna av utlåningen och andra fordringar, förvaltade medel och förvaltad kapital, omsättningstillgångar samt eget och främmande kapital under räkenskapsperioden.

Ur finansieringskalkylen ska finansieringens kassaflöde separat framgå. För det syftet presenteras först ändringarna i utlåningen och lånebeståndet i kassaflödeskalkylen för finansieringen. Ändringarna i likviditeten påverkas också av förändringarna av förvaltade medel och förvaltad kapital, omsättningstillgångar, lång- och kortfristiga fordringar och räntefria lång- och kortfristiga skulder.

Den sammanräknade ändringen i kassaflödet för verksamheten och investeringarna och kassaflödet för finansieringen, motsvarar den ändring i medel som beräknats i balansen.

Kalkylscheman för nyckeltalen som ingår i finansieringskalkylen

Intern finansiering av investeringar, %

Definition: $100 \times \text{årsbidrag} / \text{egen anskaffningsutgift för investeringar} (= \text{anskaffningsutgift för anläggningstillgångar} - \text{finansieringsandelar för investeringar})$

Lånestock 31.12.

Definition: Främmande kapital – (erhållna förskott + skulder till leverantörer + resultatregleringar + övriga skulder)

Kalkyler

Resultaträkning, 1 000 € (externa poster)

	Bokslut 2024	Budget 2025 sammanlagt	Budget 2026	Ekonomiplan 2027	Ekonomi- plan 2028	Ekonomiplan 2029
Försäljningsinkomster	75 217	81 810	86 855	77 600	75 600	83 400
Avgiftsintäkter	30 705	38 750	49 710	50 500	51 700	52 300
Understöd och bidrag	24 208	18 527	15 023	16 000	16 800	17 200
Arrendeinkomster	61 512	63 415	64 999	60 700	61 900	62 800
Övriga verksamhetsintäkter	34 412	36 473	23 615	24 000	24 800	25 100
VERKSAMHETSINTÄKTER	226 054	238 975	240 200	228 800	230 800	240 800
TILLVERKNING FÖR EGET BRUK	1 923	1 910	1 910	1 910	1 910	1 910
Personalutgifter	335 621	351 296	361 840	369 097	379 171	387 273
Köp av tjänster	275 901	313 447	326 301	334 977	333 152	340 532
Material, förnödenheter och varor	42 824	39 278	38 306	38 856	39 917	40 770
Understöd	46 794	80 214	81 853	83 607	85 889	87 724
Hyror	51 609	58 299	55 247	56 200	57 734	58 968
Övriga verksamhetskostnader	7 899	595	2 523	2 572	2 642	2 699
VERKSAMHETSKOSTNADER	760 648	843 128	866 070	885 309	898 505	917 966
VERKSAMHETSBIDRAG	-532 671	-602 243	-623 959	-654 599	-665 795	-675 256
Skatteinkomster och statsandelar	563 309	610 283	632 297	668 674	710 312	742 086
Finansieringsinkomster och -utgifter	36 132	28 301	28 953	26 895	23 145	19 015
ÅRSBIDRAG	66 770	36 341	37 291	40 970	67 662	85 845
Avskrivningar och nedskrivningar	60 376	58 192	60 006	66 463	73 722	84 416
Totalinkomster och -utgifter						
RÄKENSKAPSPERIODENS RE-SULTAT	6 394	-21 851	-22 715	-25 493	-6 060	1 429
Förändring av reserver och fonder	-6 309	1 703	1 703	1 703	1 703	1 506
RÄKENSKAPSPERIODENS ÖVER-/UNDERSKOTT	85	-20 148	-21 012	-23 790	-4 357	2 935

Resultaträkningens nyckeltal	Bokslut 2024	Budget 2025 sammanlagt	Budget 2026	Ekonomiplan 2027	Ekonomiplan 2028	Ekonomi- plan 2029
Verksamhetsintäkter - ändring-% från föreg. år		5,7 %	0,5 %	-4,7 %	0,9 %	-4,3 %
Verksamhetskostnader - ändring-% från föreg. år		10,8 %	2,7 %	2,2 %	1,5 %	-2,2 %
Verksamhetsbidrag - ändring-% från föreg. år		-13,1 %	-3,6 %	-4,9 %	-1,7 %	-1,4 %
Verksamhetsintäkter/Verksamhetskostnader, %	29,7 %	28,3 %	27,7 %	25,8 %	25,7 %	26,2 %
Skattefinansiering - ändring-% från föreg. år		-8,3 %	3,6 %	5,8 %	6,2 %	-4,5 %
Årsbidrag/Avskrivningar, %	110,6 %	62,4 %	62,1 %	61,6 %	91,8 %	101,7 %
Årsbidrag / invånare	324,1	175,9	178,4	193,7	316,2	396,6
Invånarantal 31.12	206 035	206 644	209 073	211 524	213 991	216 470

Resultaträkning, 1 000 € (externa och interna poster)

	Bokslut 2024	Budget 2025 sammanlagt	Budget 2026	Ekonomiplan 2027	Ekonomi- plan 2028	Ekonomiplan 2029
Försäljningsinkomster	100 007	82 810	87 855	77 600	75 600	83 400
Avgiftsintäkter	31 156	38 750	49 710	50 500	51 700	52 300
Understöd och bidrag	24 208	18 527	15 023	16 000	16 800	17 200
Arrendeinkomster	157 866	64 015	64 999	60 700	61 900	62 800
Övriga verksamhetsintäkter	35 019	36 553	23 615	24 000	24 800	25 100
VERKSAMHETSINTÄKTER *	348 255	240 655	241 200	228 800	230 800	240 800
TILLVERKNING FÖR EGET BRUK	1 923	1 910	1 910	1 910	1 910	1 910
Personalutgifter	335 621	351 296	361 840	369 097	379 171	387 273
Köp av tjänster	311 709	317 282	327 301	334 977	333 152	340 532
Material, förnödenheter och varor	42 948	39 278	38 306	38 856	39 917	40 770
Understöd	46 794	80 214	81 853	83 607	85 889	87 724
Hyror	153 000	58 899	55 247	56 200	57 734	58 968
Övriga verksamhetskostnader	-7 223	-2 160	2 523	2 572	2 642	2 699
VERKSAMHETSKOSTNADER *	882 849	844 808	867 070	885 309	898 505	917 966
VERKSAMHETSBIDRAG	-532 671	-602 243	-623 959	-654 599	-665 795	-675 256
Skatteinkomster och statsandelar	563 309	610 283	632 297	668 674	710 312	742 086
Finansieringsinkomster och -utgifter	36 132	28 301	28 953	26 895	23 145	19 015
ÅRSBIDRAG	66 770	36 341	37 291	40 970	67 662	85 845
Avskrivningar och nedskrivningar	60 376	58 192	60 006	66 463	73 722	84 416
Totalinkomster och -utgifter						
RÄKENSKAPSPERIODENS RE-SULTAT	6 394	-21 851	-22 715	-25 493	-6 060	1 429
Förändring av reserver och fonder	-6 309	1 703	1 703	1 703	1 703	1 506
RÄKENSKAPSPERIODENS ÖVER-/UNDERSKOTT	85	-20 148	-21 012	-23 790	-4 357	2 935

* Sättet att fördela kostnaderna i interna poster har ändrats från fakturering till övervältring mellan 2024 och 2025. Vid övervältring fördelas kostnaderna till tjänsterna och vid fakturering fördelas de till tjänsterna som kostnader och till den interna leverantören som intäkter.

Resultaträkningens nyckeltal	Bokslut 2024	Budget 2025 sammanlagt	Budget 2026	Ekonomiplan 2027	Ekonomiplan 2028	Ekonomi- plan 2029
Verksamhetsintäkter - ändring-% från föreg. år		-30,9 %	0,2 %	-5,1 %	0,9 %	-4,3 %
Verksamhetskostnader - ändring-% från föreg. år		-4,3 %	2,6 %	2,1 %	1,5 %	-2,2 %
Verksamhetsbidrag - ändring-% från föreg. år		-13,1 %	-3,6 %	-4,9 %	-1,7 %	-1,4 %
Verksamhetsintäkter/Verksamhetskostnader, %	39,4 %	28,5 %	27,8 %	25,8 %	25,7 %	26,2 %
Skattefinansiering - ändring-% från föreg. år		-8,3 %	3,6 %	5,8 %	6,2 %	-4,5 %
Årsbidrag/Avskrivningar, %	110,6 %	62,4 %	62,1 %	61,6 %	91,8 %	101,7 %
Årsbidrag / invånare	324,1	175,9	178,4	193,7	316,2	396,6
Invånarantal 31.12	206 035	206 644	209 073	211 524	213 991	216 470

Skatteinkomster och statsandelar, 1 000 €

	Bokslut 2024	Budget 2025 sammanlagt	Budget 2026	Ekonomiplan 2027	Ekonomiplan 2028	Ekonomi- plan 2029
Skatteinkomster och statsandelar	563 309	610 283	632 297	668 674	710 312	742 086
Skatteinkomster	489 603	509 775	518 000	540 000	565 000	593 000
Kommunal inkomstskatt	317 376	333 800	345 000	360 000	378 000	399 000
Fastighetsskatt	79 003	84 975	84 000	86 000	88 000	90 000
Andel av samfundsskatteintäkterna	93 224	91 000	89 000	94 000	99 000	104 000
Statsandelar	73 706	100 508	114 297	128 674	145 312	149 086
Statsandel för kommunal basservice (utan utjämning, år 2026 omfattar även TE-finansiering)	-2 342	34 362	42 343	128 674	145 312	149 086
Utgjämning av statsandelarna på basis av skatteinkomster	-3 012	-2 307	-813			
Övriga statsandelar för undervisnings- och kulturväsendet	47 345	46 495	46 832			
Kompensation för förlorade skatteinkomster	31 715	21 959	25 935			

Finansiella intäkter och kostnader, 1 000 €

	Bokslut 2024	Budget 2025 sammanlagt	Budget 2026	Staden	Skadefonden
Finansiella intäkter	53 072	53 948	49 386	46 586	2 800
Finansiella kostnader	16 940	25 648	20 433	20 233	200
NETTO	36 132	28 301	28 953	26 353	2 600
Ändring-%		-21,7 %	2,3 %		
Ränteintäkter	23 340	24 622	24 186	21 586	2 600
Övriga finansiella intäkter	29 732	29 326	25 200	25 000	200
Räntekostnader	16 633	24 747	19 933	19 933	0
Övriga finansiella kostnader	307	901	500	300	200

Finansieringskalkyl, 1 000 €

	Bokslut 2024	Budget 2025 sammanlagt	Budget 2026	Ekonomiplan 2027	Ekonomi- plan 2028	Ekonomiplan 2029
Årsbidrag	66 770	36 341	37 291	40 970	67 662	85 845
Extraordinära intäkter och kostnader	0	0	0	0	0	0
Korrektivposter till internt tillförda medel	22 505	30 375	18 507	9 320	9 310	9 800
KASSAFLÖDET I VERKSAMHETEN	44 265	5 966	18 784	31 650	58 352	76 045
Investeringsutgifter	182 299	232 581	339 486	344 426	311 476	238 915
Statsandelar och övriga finansieringsandelar	7 898	9 360	5 000	5 000	5 000	5 000
Överlåtelseinkomster av tillgångar bland bestående aktiva	28 677	33 909	57 485	10 000	10 000	10 000
INVESTERINGARNAS KASSAFLÖDE	-145 724	-189 311	-277 022	-329 426	-296 476	-223 915
VERKSAMHETENS OCH INVESTERINGARNAS KASSAFLÖDE	-101 459	-183 345	-258 238	-297 776	-238 124	-147 870
Förändringar i utlåningen	1 274	-52 268	-43 838	-10 006	-32 933	-27 848
Ökning av utlåningen, -	19 809	70 000	64 000	63 000	58 000	48 000
Minskning av utlåningen	21 083	17 732	20 162	52 994	25 067	20 152
Förändringar i lånebeståndet	62 637	294 455	301 267	275 867	247 567	158 967
Ökning av långfristiga lån, -	120 000	265 000	300 000	220 000	155 000	250 000
Minskning av långfristiga lån, +	4 240	46 600	76 633	76 633	26 633	96 633
Förändringar av kortfristiga lån	-53 123	76 055	77 900	132 500	119 200	5 600
Övriga förändringar av likviditeten	27 922					
KASSAFLÖDET FÖR FINANSIERINGENS DEL	91 833	242 187	257 429	265 861	214 634	131 119
INVERKAN PÅ LIKVIDITETEN	-9 625	58 842	-808	-31 915	-23 490	-16 751

Nyckeltalen i finansieringskalkylen	Bokslut 2024	Budget 2025 sammanlagt	Budget 2026	Ekonomiplan 2027	Ekonomi- plan 2028	Ekonomiplan 2029
Invånarantal 31.12	206 035	206 644	209 073	211 524	213 991	216 470
Investeringsarnas egenanskaffningsutgifter, M€	174,4	223,2	334,5	339,4	306,5	233,9
Intern finansiering av investeringarna, %	38 %	16 %	11 %	12 %	22 %	37 %
Lånebestånd 31.12, M€	926	1 089	1 324	1 607	1 875	2 143
Lån / invånare, €	4 494	5 270	6 333	7 597	8 762	9 900

BILAGOR

Bestämmelserna om iakttagande av budgeten

1. Budgetens bindande verkan

Enligt 110 § i kommunallagen ska budgeten innehålla de anslag och beräknade inkomster som uppgifterna och verksamhetsmålen förutsätter samt en redogörelse för hur finansieringsbehovet ska täckas. Budgeten ska iaktas i kommunens verksamhet och ekonomi. Enligt förvaltningsstadgans 78 § utfärdar stadsfullmäktige bestämmelser om hur budgeten ska iaktas och på vilket sätt budgeten och dess motiveringar är bindande för stadens myndigheter. Stadsstyrelsen utfärdar bestämmelser om hur de mål och åtgärder som skrivits in i verksamhetsplanerna är bindande för stadens myndigheter.

Målen som är bindande i förhållande till stadsfullmäktige

Alla klausuler och verksamhetsmål för organen samt verksamhetsbidrag är bindande i förhållande till stadsfullmäktige om inte något annat bestämts nedan.

De mål för organen som är bindande i förhållande till stadsfullmäktige ingår i verksamhetsplanerna mellan stadsstyrelsen och organen. De mål och punkter i verksamhetsplanerna som inte är bindande i förhållande till stadsfullmäktige är bindande mål i förhållande till stadsstyrelsen eller uppgifter som ska tillännas.

De allmänna motiveringarna i budgeten som fastställts av stadsfullmäktige och organets helhetsbild av utvecklingsriktningen inom sektorn och nyckeltalen som beskriver servicebehovet och verksamheten är inte bindande mål i förhållande till stadsfullmäktige.

De verksamhetsmässiga och ekonomiska målen för stadsfullmäktige, centralvalnämnden och revisionsnämnden presenteras i en form som är snävare än den servicehelhetsspecifika verksamhetsplanen som en del av stadens verksamhetsplan. Dessa organs beskrivning av verksamheten och dess utvecklande samt förändringar i omvärlden är inte bindande mål.

Organets driftsekonomidel och de beräknade inkomsterna är nettobindande (verksamhetsbidrag) och riktas till de ändamål som överenskommit i budgeten. En positiv avvikelse i verksamhetsbidraget ger inte organet rätt att besluta om nya funktioner/användningsändamål som man inte har fattat beslut om i budgeten.

Ändringsbeslut som gäller en höjning av nettobidraget eller underskridning av de beräknade nettoinkomsterna ska tas i stadsfullmäktige oberoende av det om avvikelse

sen beror på att bruttokostnaderna är större än uppskattats eller att bruttoinkomsterna är mindre än man uppskattat.

Till investeringar som är bindande i förhållande till stadsfullmäktige hör de i budgeten införda investeringsutgifter, finansieringsandelarna och överlåtelseinkomsterna av bestående aktiva.

Anslagen i organets driftsekonomidel och anslagen i investeringsdelen är separat bindande. Med anslagsbesparing i driftsekonomidelen kan inte täckas överskridning av anslaget i investeringsdelen och vice versa.

I behovsutredningar och projektplaner gällande stadens lokalprojekt iaktas bestämmelserna i förvaltningsstadgan. I förvaltningsstadgan har också bestämts om beslutanderätt i investeringar och övriga utgifter med lång verkningsgrad.

Förändringen i lånebeståndet är den enda bindande posten i finansieringskalkylen. Finansieringsinkomsterna och -utgifterna i stadens resultaträkningsdel är nettobindande poster.

Stadsfullmäktige ställer upp i budgeten mål för dotterbolagens verksamhet och ekonomi, som härletts från kommunstrategin och den anknyttande ägarpolitiken samt gemenskapens affärsverksamhet.

2. Åtgärder för iakttagande av budgeten

Organen ska utvärdera kontinuerligt utfallet av ekonomin och verksamheten och omedelbart eller i samband med delårsöversikter föreslå stadsstyrelsen åtgärder för iakttagandet av budgeten.

3. Uppföljning av verksamheten och ekonomin

3.1. Delårsöversikter och bokslut

Till stadsfullmäktige, stadsstyrelsen och revisionsnämnden avges delårsöversikter över utvecklingen av verksamheten och ekonomin tre gånger om året under räkenskapsperioden. En fjärde rapport om utfallet av verksamheten och ekonomin som avges är ett bokslut.

Delårsöversikterna innehåller målen för ekonomin och borgmästarprogrammet samt en inblick i budgetklausulerna. Därtill rapporteras vid behov om hur målen för anpassningsprogrammet uppnåtts.

- Den första delårsöversikten uppgörs för rapporteringsperioden 1.1–31.3 och ges senast i juni.
- Den andra delårsöversikten uppgörs för rapporteringsperioden 1.1–30.6 och ges senast i september.
 - Delårsöversikten innehåller prognoserna för dottersamfundens budgetmål.
- Den tredje delårsöversikten uppgörs för rapporteringsperioden 1.1.-30.9. och ges senast i november.

Ett bokslut upprättas för räkenskapsperioden som är ett kalenderår.

- Till bokslutet hör balansräkning, resultaträkning, finansieringsanalys och noter till dem samt en ta-blå över budgetutfallet och en verksamhetsberättelse

Bestämmelserna om iakttagande av budgeten

Kommunstyrelsen ska upprätta ett bokslut för räkenskapsperioden före utgången av mars månad året efter räkenskapsperioden.

3.2. Uppföljning av borgmästarprogrammet

Om genomförandet av målen i borgmästarprogrammet rapporteras som en del av delårsöversikterna och bokslutet.

3.3 Månadsrapportering om utvecklingen av verksamheten och ekonomin

Direktörerna för servicehelheterna rapporterar månatligen om utvecklingen av verksamheten och ekonomin till sina respektive nämnder.

Direktören för servicehelheten ska enligt en separat tidtabell och anvisning rapportera till kanslichefen om verksamheten och ekonomin samt se till att kanslichefen har sådan information.

